Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 23ης Ιουλίου 2025*

«Ανταγωνισμός – Συμπράξεις – Τομέας της αγοράς συναλλάγματος (Forex) άμεσης παράδοσης (spot trading) με νομίσματα της Ομάδας των 10 (G10) – Απόφαση με την οποία διαπιστώνεται παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ – Ανταλλαγές πληροφοριών – Συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές που αφορούν τις δραστηριότητες ανταλλαγής νομισμάτων G10 – Περιορισμός του ανταγωνισμού ως εκ του αντικειμένου – Ενιαία και διαρκής παράβαση – Αρχή της χρηστής διοίκησης – Δικαιώματα άμυνας – Πρόστιμα – Βασικό ποσό – Αξία αντικατάστασης για την αξία των πωλήσεων – Άρθρο 23, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 – Πλήρης δικαιοδοσία»

Στην υπόθεση T-84/22,

UBS Group AG, ως διάδοχος της Credit Suisse Group AG, με έδρα τη Ζυρίχη (Ελβετία),

UBS AG, ως διάδοχος της Credit Suisse AG, με έδρα τη Ζυρίχη,

Credit Suisse Securities (Europe) Ltd, με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο),

εκπροσωπούμενες από τους R. Wesseling και F. Brouwer, δικηγόρους,

προσφεύγουσες,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από την A. Boitos, την K. Ζώη και τον T. Franchoo,

καθής,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Kowalik-Bańczyk, πρόεδρο, E. Buttigieg (εισηγητή) και B. Ricziová, δικαστές,

γραμματέας: I. Kurme, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 7ης Μαρτίου 2024,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την προσφυγή που άσκησαν δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, οι προσφεύγουσες, ήτοι η UBS Group AG, ως διάδοχος της Credit Suisse Group AG, η UBS AG (στο εξής: UBS), ως διάδοχος της Credit Suisse AG, και η Credit Suisse Securities (Europe) Ltd, ζητούν, αφενός, την ακύρωση της απόφασης C(2021) 8612 final της Επιτροπής, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ [υπόθεση AT.40135 – FOREX (Sterling Lads)] (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), και, αφετέρου, τη μείωση του προστίμου το οποίο επιβλήθηκε με την εν λόγω απόφαση εις ολόκληρον στην Credit Suisse Group, στην Credit Suisse και στην Credit Suisse Securities (Europe) (στο εξής από κοινού: Credit Suisse).

I. Το ιστορικό της διαφοράς

A. Επί της διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης

2 Η διαδικασία κινήθηκε κατόπιν αίτησης για τη χορήγηση αριθμού προτεραιότητας δυνάμει της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή και τη μείωση των προστίμων σε υποθέσεις συμπράξεων (καρτέλ) (ΕΕ 2006, C 298, σ. 17, στο εξής: ανακοίνωση περί συνεργασίας), που υποβλήθηκε από την UBS στις 27 Σεπτεμβρίου 2013. Με την αίτηση αυτή, η UBS ενημέρωσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ύπαρξη εικαζόμενης παράβασης στον τομέα της αγοράς συναλλάγματος άμεσης παράδοσης με νομίσματα G10.

3 Κατόπιν της αίτησης αυτής, η UBS προέβη σε προφορικές δηλώσεις και προσκόμισε έγγραφες αποδείξεις. Στις 2 Ιουλίου 2014 η Επιτροπή χορήγησε στην UBS υπό όρους απαλλαγή από το πρόστιμο σύμφωνα με το σημείο 8, στοιχείο α′, της ανακοίνωσης περί συνεργασίας.

4 Στις 11 Οκτωβρίου 2013, στις 14 Οκτωβρίου 2013 και στις 17 Ιουλίου 2015 η Barclays plc, η Barclays Execution Services Limited και η Barclays Bank PLC (στο εξής από κοινού: Barclays), η HSBC Holdings plc και η HSBC Bank plc (στο εξής από κοινού: HSBC) και η NatWest Group plc και η NatWest Markets Plc (στο εξής από κοινού: RBS) υπέβαλαν αντιστοίχως αιτήσεις μείωσης των προστίμων δυνάμει της ανακοίνωσης περί συνεργασίας. Κατόπιν των αιτήσεων αυτών, προέβησαν σε προφορικές δηλώσεις και προσκόμισαν έγγραφες αποδείξεις.

5 Στις 25 Ιουλίου 2014, την 1η Μαρτίου 2016 και στις 29 Απριλίου 2016 η Επιτροπή απηύθυνε στην Credit Suisse και σε όλες τις επιχειρήσεις που μνημονεύονται στις σκέψεις 3 και 4 ανωτέρω αιτήσεις παροχής πληροφοριών.

6 Στις 27 Οκτωβρίου 2016, κατ’ εφαρμογήν του άρθρου 11, παράγραφος 6, του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα [101 και 102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), η Επιτροπή κίνησε διαδικασία λόγω παραβάσεως εις βάρος της Credit Suisse και όλων των επιχειρήσεων που μνημονεύονται στις σκέψεις 3 και 4 ανωτέρω και τις κάλεσε να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για συμμετοχή σε διαδικασία διευθέτησης της διαφοράς κατ’ εφαρμογήν του άρθρου 10α του

κανονισμού της (ΕΚ) 773/2004, της 7ης Απριλίου 2004, σχετικά με τη διεξαγωγή από την Επιτροπή των διαδικασιών δυνάμει των άρθρων [101 και 102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2004, L 123, σ. 18), όπως έχει τροποποιηθεί.

7 Η Credit Suisse και όλες οι επιχειρήσεις που μνημονεύονται στις σκέψεις 3 και 4 ανωτέρω αποφάσισαν να μετάσχουν σε διαδικασία διευθέτησης της διαφοράς και να προσέλθουν σε συναντήσεις με την Επιτροπή στις 9 Νοεμβρίου 2016 και στις 7 Φεβρουαρίου 2018. Στις 19 Φεβρουαρίου 2018, η Credit Suisse ενημέρωσε την Επιτροπή ότι έπαυε τη συμμετοχή της στην εν λόγω διαδικασία. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή επανήλθε στη συνήθη διαδικασία όσον αφορά την τελευταία, κατ' εφαρμογήν του σημείου 19 της ανακοίνωσής της σχετικά με τη διεξαγωγή διαδικασιών διευθέτησης διαφορών ενόψει της έκδοσης αποφάσεων δυνάμει του άρθρου 7 και του άρθρου 23 του κανονισμού 1/2003 σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 2008, C 167, σ. 1).

8 Στις 24 Ιουλίου 2018 η Επιτροπή απηύθυνε στην Credit Suisse ανακοίνωση αιτιάσεων στο πλαίσιο της συνήθους διαδικασίας. Αφού απέκτησε πρόσβαση στο φάκελο, η Credit Suisse υπέβαλε τις γραπτές παρατηρήσεις της σε απάντηση της ανακοίνωσης αιτιάσεων και εξέφρασε τις απόψεις της κατά την ακρόαση που διεξήχθη στις 7 Δεκεμβρίου 2018.

9 Στις 18 Μαρτίου 2021 η Επιτροπή απηύθυνε στην Credit Suisse συμπληρωματική ανακοίνωση αιτιάσεων.

10 Αφού απέκτησε πρόσβαση στο φάκελο, η Credit Suisse υπέβαλε εμπροθέσμως τις γραπτές παρατηρήσεις της σε απάντηση της συμπληρωματικής ανακοίνωσης αιτιάσεων. Η δεύτερη ακρόαση διεξήχθη στις 8 Ιουνίου 2021.

11 Στις 25 Ιουνίου 2021 η Credit Suisse απάντησε στην αίτηση παροχής πληροφοριών που υποβλήθηκε κατά τη δεύτερη ακρόαση.

12 Στις 2 Δεκεμβρίου 2021 η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία απευθυνόταν μόνο στην Credit Suisse.

13 Την ίδια ημέρα η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2021) 8613 final, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ [υπόθεση AT.40135 – FOREX (Sterling Lads)] (στο εξής: απόφαση διευθέτησης), αποδέκτες της οποίας ήταν τα μέρη που είχαν συμφωνήσει να συμμετάσχουν στη διαδικασία διευθέτησης και είχαν υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, ήτοι η Barclays, η HSBC, η RBS και η UBS.

Β. Η προσβαλλόμενη απόφαση

1. Τα επίμαχα προϊόντα και ο οικείος τομέας

14 Οι συμπεριφορές που αποτελούν το αντικείμενο της προσβαλλόμενης απόφασης αφορούν τον τομέα της αγοράς συναλλάγματος άμεσης παράδοσης με νομίσματα G10, που είναι το ευρώ (EUR), το δολάριο Αυστραλίας (AUD), το δολάριο Καναδά (CAD), το ελβετικό φράγκο (CHF), η δανική κορόνα (DKK), η λίρα στερλίνα (GBP), το γιεν (JPY), η νορβηγική κορόνα (NOK), το δολάριο Νέας Ζηλανδίας (NZD), η σουηδική κορόνα (SEK) και το δολάριο Ηνωμένων Πολιτειών (USD).

15 Η δραστηριότητα διαπραγμάτευσης για το είδος των πράξεων που μνημονεύεται στη σκέψη 14 ανωτέρω ορίστηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση ως συμφωνία μεταξύ δύο μερών για την ανταλλαγή δύο νομισμάτων, ήτοι την αγορά ορισμένου ποσού («ονομαστικού ποσού») ενός νομίσματος έναντι του ισοδυνάμου του σε άλλο νόμισμα με βάση την αξία που ισχύει κατά τον χρόνο της συμφωνίας («συναλλαγματική ισοτιμία»). Η συναλλαγματική ισοτιμία ενός νομίσματος καθορίζεται με βάση το ποσό άλλου νομίσματος έναντι του οποίου μπορεί να ανταλλαγεί. Άρα η διαπραγμάτευση των νομισμάτων γίνεται πάντοτε σε ζεύγη και το κάθε νόμισμα έχει επομένως σχετική αξία. Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες κυμαίνονται ανάλογα με τις πληροφορίες σχετικά με τη βασική αξία τους. Βραχυπρόθεσμα, καθορίζονται κυρίως από τις ροές εντολών των διαπραγματευτών (traders), ενώ, σε πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες καθορίζονται από τα βασικά μεγέθη της αγοράς.

16 Δεδομένου ότι από το πεδίο ανάλυσης εξαιρείται η δραστηριότητα των ηλεκτρονικών συναλλαγών (υπό την έννοια των συναλλαγών για τις οποίες γίνεται αυτομάτως κράτηση ή οι οποίες εκτελούνται αυτομάτως είτε μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας διαπραγμάτευσης για ίδιο λογαριασμό της οικείας τράπεζας είτε μέσω υπολογιστικών αλγορίθμων), η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά εν προκειμένω μόνο τη δραστηριότητα διαπραγμάτευσης με φωνητική συνομιλία.

17 Οι αγοραπωλησίες συναλλάγματος άμεσης παράδοσης λαμβάνουν χώρα εκτός θεσμοθετημένης αγοράς απευθείας μεταξύ των μερών και, ως εκ τούτου, διατηρούν αποκεντρωμένο χαρακτήρα με υψηλό επίπεδο ρευστότητας και αδιάκοπη συναλλακτική δραστηριότητα. Κατά κανόνα, οι πράξεις αυτές τίθενται σε κίνηση με αίτημα προς το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εκ μέρους τελικού πελάτη, ήτοι, μεταξύ άλλων, χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, τα οποία θεωρούνται ως ενημερωμένοι πελάτες, από τη στιγμή που, δεδομένου του εύρους των συναλλαγών τους, έχουν σοβαρούς λόγους να εξασφαλίζουν πληροφορίες ικανές να επηρεάσουν την πορεία των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Τα εν λόγω χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δημιουργούν ειδικά γραφεία πωλήσεων τα οποία μπορούν να αποτελέσουν σημείο διεπαφής μεταξύ των τελικών πελατών και των διαπραγματευτών στους οποίους αναθέτουν οι μεσίτες τη διαπραγμάτευση συναλλάγματος. Οι τελικοί πελάτες μπορούν επίσης να επικοινωνούν απευθείας με τους διαπραγματευτές.

18 Οι τράπεζες των οποίων οι διαπραγματευτές εμπλέκονταν στις επίμαχες εν προκειμένω συναλλαγές ενεργούν ως ειδικοί διαπραγματευτές (market makers) στην αγορά συναλλάγματος άμεσης παράδοσης (spot market, στο εξής: τρέχουσα αγορά συναλλάγματος) και είναι σε ετοιμότητα για να προβούν σε συναλλαγές με τους πελάτες τους ανά πάσα στιγμή προκειμένου να εξασφαλίσουν τη ρευστότητα της αγοράς.

19 Τα είδη πράξεων που ενεργοποιούνται με πρωτοβουλία των πελατών περιλαμβάνουν ιδίως:

– τις άμεσες εντολές (που καθιστούν δυνατή την άμεση έναρξη συναλλαγών για ορισμένο ποσό συναλλάγματος με βάση την ισχύουσα ισοτιμία της αγοράς, ο δε διακανονισμός τους πραγματοποιείται συνήθως εντός δύο ημερών από την ολοκλήρωση της συναλλαγής)·

– τις εντολές με συνθήκη (ο διακανονισμός των οποίων πραγματοποιείται μόνον εφόσον συντρέχουν ορισμένες συνθήκες της αγοράς, παραδείγματος χάριν αν η τιμή ενός νομίσματος φθάνει σε ορισμένο επίπεδο)·

– τις εντολές που εκτελούνται στην τιμή αναφοράς (fixing), οι οποίες, εν προκειμένω, αφορούσαν μόνον τις ισοτιμίες αναφοράς WM/Reuters Closing Spot Rates και τις ισοτιμίες αναφοράς της

Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) (ο διακανονισμός των οποίων πραγματοποιείται σε ορισμένη τιμή αναφοράς).

20 Οι διαπραγματευτές προτείνουν κατά κανόνα τιμές δύο κατευθύνσεων (τιμή αγοράς ή τιμή αγοραστή και τιμή πώλησης ή τιμή πωλητή), ανάλογα με την έκταση της συναλλαγής και το νόμισμα το οποίο αφορά η διαπραγμάτευση. Τα έσοδα που προκύπτουν από τις αγοραπωλησίες συναλλάγματος εξαρτώνται από τον όγκο των ανταλλασσόμενων νομισμάτων καθώς και από τη διαφορά (spread) μεταξύ της τιμής αγοραστή και της τιμής πωλητή του ίδιου νομίσματος (στο εξής: διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης ή διαφορά). Η διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης είναι το αντίτιμο που λαμβάνει ο διαπραγματευτής για την άμεση διαθεσιμότητα της υπηρεσίας την οποία παρέχει καθώς και για τον κίνδυνο που αναλαμβάνει εν συνεχεία με το να διατηρεί ονομαστικό ποσό ορισμένου νομίσματος στο χαρτοφυλάκιό του.

21 Πράγματι, μετά την αγορά ενός νομίσματος έναντι άλλου νομίσματος, ο διαπραγματευτής ευρίσκεται σε θετική θέση (long position), υπό την έννοια ότι κατέχει θετικό ονομαστικό ποσό ενός νομίσματος στο χαρτοφυλάκιό του, μέχρις ότου «κλείσει» τη θέση αυτή, δηλαδή μεταπωλήσει το νόμισμα. Μετά την πώληση ενός νομίσματος έναντι άλλου νομίσματος, ο διαπραγματευτής ευρίσκεται σε αρνητική θέση (short position), υπό την έννοια ότι κατέχει αρνητικό ονομαστικό ποσό ενός νομίσματος στο χαρτοφυλάκιό του, μέχρις ότου «κλείσει» τη θέση αυτή, δηλαδή αγοράσει το νόμισμα. Κατά τον τρόπο αυτόν, μια «θέση κινδύνου» παραμένει ανοικτή μέχρις ότου πραγματοποιηθεί αντίθετη συναλλαγή. Πλην όμως οι θέσεις αυτές, λόγω των γρήγορων διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών στην αγορά, ενέχουν κινδύνους για τους διαπραγματευτές, με αποτέλεσμα οι τελευταίοι να ανταγωνίζονται μεταξύ τους στην εν λόγω αγορά όσον αφορά την ικανή διαχείριση των εν λόγω κινδύνων.

22 Οι διαπραγματευτές αποφασίζουν για τη στρατηγική τους και ιδίως για τον καθορισμό των διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης ή και των τιμών, με βάση ιδίως το χαρτοφυλάκιό τους και τις πληροφορίες που διαθέτουν. Αφενός, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι οι ειδικοί διαπραγματευτές οφείλουν να προσαρμόζουν ενεργά τις τιμές σε σχέση με τα χαρτοφυλάκιά τους τροποποιώντας τις τιμές και όχι απλώς τις διαφορές, προκειμένου να εξασφαλίσουν ταχύ κύκλο εργασιών ως προς το χαρτοφυλάκιό τους και να μη συσσωρεύσουν σημαντικές θέσεις σε ένα τμήμα της αγοράς. Αφετέρου, η πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με την αγορά έχει σημασία για τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι διαπραγματευτές. Ειδικότερα, η εξέλιξη των συναλλαγματικών ισοτιμιών επηρεάζεται, σε μακροπρόθεσμη βάση, από τις μακροοικονομικές μεταβλητές και, σε βραχυπρόθεσμη βάση, από τις ροές εντολών των πελατών ή, με άλλα λόγια, από μικροοικονομικές μεταβλητές. Όσον αφορά τις τελευταίες αυτές μεταβλητές, οι διάδικοι συμφωνούν επίσης ότι οι εντολές που προέρχονται από ενημερωμένους πελάτες, ήτοι από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποδεικνύουν στους διαπραγματευτές την κατεύθυνση προς την οποία είναι πιθανό να κινηθεί η αγορά και κατ' αυτόν τον τρόπο ενθαρρύνουν τους διαπραγματευτές που έχουν στη διάθεσή τους τις πληροφορίες αυτές να διαπραγματεύονται προς την ίδια κατεύθυνση με τον ενημερωμένο πελάτη. Οι πληροφορίες σχετικά με τις ροές εντολών των πελατών είναι καταρχήν εμπιστευτικές.

23 Επιπλέον, οι διαπραγματευτές μπορεί επίσης να είναι διατεθειμένοι να δημιουργήσουν, να διατηρήσουν ή να αυξήσουν τις (ανοικτές) θέσεις (κινδύνου) στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών τους για ίδιο λογαριασμό. Διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό υφίσταται όταν οι διαπραγματευτές προβαίνουν κυρίως σε ανταλλακτικές δραστηριότητες με ίδια χρήματα των τραπεζών και όχι για λογαριασμό των πελατών τους και επιδιώκουν να εκμεταλλευτούν ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην αγορά δημιουργώντας ανοικτές θέσεις κινδύνου με τις οποίες θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν πρόσθετες αποδόσεις.

24 Τέλος, όταν οι διαπραγματευτές δεν διεκπεραιώνουν εισερχόμενες εντολές των τελικών πελατών, υπό την ιδιότητά τους ως ειδικών διαπραγματευτών, συνήθως συναλλάσσονται μεταξύ τους στην καλούμενη «interdealer» αγορά, ήτοι σε μια δομή της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος που προορίζεται αποκλειστικά για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (τους dealers), προκειμένου να προσαρμόσουν τις δικές τους θέσεις χαρτοφυλακίου ή να λάβουν θέση για τους σκοπούς των δραστηριοτήτων τους διαπραγμάτευσης για ίδιο λογαριασμό. Στην περίπτωση αυτή, οι διαπραγματευτές έχουν αμοιβαίως μεταξύ τους την ιδιότητα του αντισυμβαλλομένου. Μπορούν να επικοινωνούν απευθείας (διμερώς), κατά κανόνα μέσω ηλεκτρονικού συστήματος. Οι τιμές προτείνονται υπό τη μορφή τελικής προσφοράς χωρίς να υπάρχει δυνατότητα διαπραγμάτευσής τους. Οι διαπραγματευτές δύνανται επίσης να επικοινωνούν μέσω ενός συστήματος μεσιτών που ανακοινώνουν τις βέλτιστες διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης σε οθόνες και καθιστούν διαθέσιμες τις πληροφορίες αυτές στις πλατφόρμες τους.

2. Οι συμπεριφορές για τις οποίες κατηγορείται η Credit Suisse

25 Στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή έκανε λόγο για τρεις συμπεριφορές που εκδηλώθηκαν σε έναν ιδιωτικό και πολυμερή διαδικτυακό χώρο συζήτησης (chatroom), δηλαδή στον Sterling Lads (στο εξής: επίμαχος χώρος συζήτησης), μεταξύ πέντε επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό τομέα, ήτοι της Barclays, της Credit Suisse, της HSBC, της RBS και της UBS. Οι συμπεριφορές αυτές συνίσταντο, κατά τη διατύπωση της προσβαλλόμενης απόφασης, πρώτον, σε υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση, δεύτερον, σε ανταλλαγές πληροφοριών και, τρίτον, σε περιστασιακές περιπτώσεις συντονισμού. Κατά την προσβαλλόμενη απόφαση, οι συζητήσεις στο πλαίσιο του χώρου αυτού οι οποίες συνδέονταν με τις ως άνω συμπεριφορές διεξήχθησαν από τις 25 Μαΐου 2011 έως τις 12 Ιουλίου 2012 και η Credit Suisse μετέσχε στις συζητήσεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο του χώρου αυτού από τις 7 Φεβρουαρίου έως τις 12 Ιουλίου 2012 (στο εξής: κρίσιμη περίοδος).

26 Κατά πρώτον, όσον αφορά την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση, η Επιτροπή θεώρησε ότι η συμμετοχή στον επίμαχο χώρο συζήτησης συνεπαγόταν τη συμμετοχή σε έναν κύκλο εμπιστοσύνης, αμοιβαίων προσδοκιών και αμοιβαίων πλεονεκτημάτων και επομένως την τήρηση μιας σειράς σιωπηρών κανόνων που μπορούν να συνοψιστούν, κατ' ουσίαν, ως εξής: i) οι διαπραγματευτές συναντώνταν στον επίμαχο χώρο συζήτησης για να ανταλλάξουν πληροφορίες καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας· ii) οι πληροφορίες που ανταλλάσσονταν στον εν λόγω χώρο δεν αποκαλύπτονταν σε άλλους ανταγωνιστές διαπραγματευτές· iii) οι πληροφορίες που ανταλλάσσονταν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν προς όφελος των συμμετεχόντων διαπραγματευτών και iv) οι πληροφορίες αυτές δεν θα χρησιμοποιούνταν κατά των διαπραγματευτών που τις είχαν κοινοποιήσει. Η Επιτροπή έκρινε ότι η συμπεριφορά αυτή συνιστούσε συμφωνία, την οποία χαρακτήρισε ως «περιορισμό ως εκ του αντικειμένου» κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, για τον λόγο, κατ' ουσίαν, ότι δημιουργούσε εύλογες ex ante προσδοκίες που προορίζονταν να εξαλείψουν τις έμφυτες στην επίμαχη αγορά αβεβαιότητες προς κοινό όφελος των διαπραγματευτών και ήταν, ως εκ τούτου, αρκούντως επιβλαβής για τον ανταγωνισμό.

27 Κατά δεύτερον, όσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών, η Επιτροπή αναφέρθηκε σε πολυάριθμες επαφές μεταξύ των διαπραγματευτών των εμπλεκομένων τραπεζών. Κατά την Επιτροπή, οι επαφές αυτές περιελάμβαναν, σε εκτεταμένο βαθμό και κατ' επανάληψη, ανταλλαγές εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών οι οποίες αφορούσαν το παρόν ή το μέλλον και σχετίζονταν με τις ανταλλακτικές τους δραστηριότητες και οι οποίες παρείχαν στις

εμπλεκόμενες τράπεζες τη δυνατότητα να τελούν σε γνώση, κατά τη λήψη των αποφάσεών τους στο πλαίσιο της αγοράς, των θέσεων, των προθέσεων και των περιορισμών των ανταγωνιστών τους, πράγμα που τις βοηθούσε για τις μετέπειτα αποφάσεις τους.

28 Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θεώρησε ότι ο γενικός σκοπός των ανταλλαγών πληροφοριών ήταν να επηρεάσουν δύο ουσιώδεις παραμέτρους του ανταγωνισμού στον τομέα των συναλλαγών άμεσης παράδοσης στο πλαίσιο της επίμαχης αγοράς, δηλαδή την τιμή και την ικανή διαχείριση των κινδύνων, εξαλείφοντας κατά συνέπεια τις αβεβαιότητες που είναι έμφυτες στην εν λόγω αγορά. Πλην όμως, ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτόν, οι συμμετέχοντες διαπραγματευτές ενσυνείδητα αντικατέστησαν τους κινδύνους του αυτόνομου ανταγωνισμού ως προς τις εν λόγω παραμέτρους με μεταξύ τους συνεργασία στην πράξη, εις βάρος των λοιπών παραγόντων της αγοράς, με αποτέλεσμα αρκούντως επιβλαβές για τον ανταγωνισμό. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή χαρακτήρισε τις ανταλλαγές πληροφοριών ως συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές που περιορίζουν τον ανταγωνισμό «ως εκ του αντικειμένου» κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

29 Κατά τρίτον, όσον αφορά τις περιστασιακές περιπτώσεις συντονισμού, η Επιτροπή εκτίμησε ότι οι ανταλλαγές εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών επέτρεψαν στους διαπραγματευτές που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης να εντοπίσουν περιπτώσεις στις οποίες υπήρχε κίνδυνος να θίξουν τα συμφέροντα των άλλων, παρέχοντάς τους κατά τον τρόπο αυτόν τη δυνατότητα να συντονίζουν περιστασιακά τις ενέργειές τους μέσω μιας μορφής υποχώρησης (standing down). Η συμπεριφορά αυτή μείωσε τον κίνδυνο για τους διαπραγματευτές να μην επιτύχουν το επιθυμητό αποτέλεσμα και να αποφύγουν την ταυτόχρονη διαπραγμάτευση προς αντίθετες κατευθύνσεις. Η Επιτροπή έκρινε ότι η εν λόγω συμπεριφορά συνιστούσε συμφωνία και/ή εναρμονισμένη πρακτική, την οποία χαρακτήρισε ως «περιορισμό ως εκ του αντικειμένου» κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ για τον λόγο, κατ' ουσίαν, ότι καθιστούσε δυνατή τη μείωση των συνήθων αβεβαιοτήτων που είναι έμφυτες στην επίμαχη αγορά, καθόσον οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις μπορούσαν να εντοπίσουν καταστάσεις στις οποίες μία εξ αυτών μπορούσε να αντλήσει όφελος όταν οι υπόλοιπες απέφευγαν να διαπραγματευθούν προκειμένου να μην παρεμποδίσουν τη διαπραγματευτική στρατηγική της, και ήταν, ως εκ τούτου, αρκούντως επιβλαβής για τον ανταγωνισμό.

30 Κατά τέταρτον, η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι οι τρεις προμνησθέντες περιορισμοί του ανταγωνισμού συναποτελούσαν ενιαία και διαρκή παράβαση διότι επιδίωκαν κοινό σκοπό ο οποίος συνίστατο στην άμβλυνση των συνήθων αβεβαιοτήτων που είναι έμφυτες στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος ούτως ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος και οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης (στο εξής: συμμετέχουσες επιχειρήσεις) να αισθάνονται ασφαλέστερες όσον αφορά τις αποφάσεις τους περί καθορισμού των τιμών και διαχείρισης των κινδύνων, τούτο δε προκειμένου να μην προβαίνουν σε μεταξύ τους ανταγωνισμό κατά τρόπο ανεξάρτητο. Εκτίμησε ότι οι διάφορες προμνησθείσες συμπεριφορές ανάγονταν σε «συνολικό σχέδιο», δεδομένου ότι ετίθεντο σε εφαρμογή με τον ίδιο τρόπο δράσης μέσω του επίμαχου χώρου συζήτησης, γεγονός εκ του οποίου προέκυπτε ο διαρκής χαρακτήρας της συμμετοχής.

31 Αφενός, η Επιτροπή έκρινε ότι η Credit Suisse είχε δείξει την πρόθεσή της να συμβάλει στην επίτευξη του επιδιωκόμενου κοινού σκοπού να περιοριστεί ο ανταγωνισμός στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος G10. Αφετέρου, θεώρησε ότι η Credit Suisse τελούσε σε γνώση της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης και των ανταλλαγών πληροφοριών, εξαιρουμένων των περιστασιακών περιπτώσεων συντονισμού που είχαν ανακύψει πριν από την κρίσιμη περίοδο. Η

Επιτροπή κατέληξε εν συνεχεία στο συμπέρασμα ότι η Credit Suisse ήταν μεν υπεύθυνη για τις ανταλλαγές πληροφοριών που εντάσσονταν στην ενιαία και διαρκή παράβαση, αλλά όχι για την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση και για τις περιστασιακές περιπτώσεις συντονισμού.

32 Ως εκ τούτου, στο άρθρο 1 της προσβαλλόμενης απόφασης η Επιτροπή συμπέρανε ότι η Credit Suisse είχε παραβεί το άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ συμμετέχοντας, κατά την κρίσιμη περίοδο, σε ανταλλαγές «παροντικών ή σχετικών με το μέλλον εμπορικώς ευαίσθητων» πληροφοριών «που συνιστούσαν συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές (εντασσόμενες στο πλαίσιο ενιαίας και διαρκούς παράβασης) και είχαν ως σκοπό τον περιορισμό και/ή τη νόθευση του ανταγωνισμού στον τομέα της αγοράς συναλλάγματος άμεσης παράδοσης με νομίσματα G10, κάλυπταν δε ολόκληρο τον ΕΟΧ».

3. Πρόστιμο

33 Η Επιτροπή επισήμανε ότι καθόρισε το ύψος του προστίμου που επέβαλε στην Credit Suisse σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 23, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1/2003 (ΕΕ 2006, C 210, σ. 2, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων).

α) Το βασικό ποσό του προστίμου

34 Όσον αφορά τον καθορισμό του βασικού ποσού του προστίμου, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων του τομέα των αγοραπωλησιών συναλλάγματος άμεσης παράδοσης και ιδίως του γεγονότος ότι οι συναλλαγές άμεσης παράδοσης με νομίσματα G10 δεν δημιουργούν πωλήσεις υπό τη συνήθη έννοια του όρου, η Επιτροπή υπολόγισε την αξία των πωλήσεων των επιχειρήσεων που είχαν συμμετάσχει στην επίμαχη παράβαση μέσω «αξίας αντικατάστασης για την αξία των πωλήσεων» (στο εξής: αξία αντικατάστασης).

35 Εν συνεχεία, η Επιτροπή έλαβε υπόψη συντελεστή σοβαρότητας ύψους 16 %, στο μέτρο που η παράβαση ως εκ της φύσεώς της συγκαταλεγόταν μεταξύ των σοβαρότερων περιορισμών, και συνεκτίμησε τη διάρκεια της παράβασης μέσω συντελεστή πολλαπλασιασμού που αντιστοιχούσε σε 0,42 έτη.

36 Τέλος, αφού πρόσθεσε επιπλέον ποσό που ισούνταν με το 16 % της αξίας των πωλήσεων, για σκοπούς αποτροπής από τη συμμετοχή σε τέτοιες πρακτικές, ανεξαρτήτως της διάρκειας της παράβασης, η Επιτροπή καθόρισε το βασικό ποσό του προστίμου σε 86 765 000 ευρώ.

β) Το τελικό ποσό του προστίμου

37 Όσον αφορά τον καθορισμό του τελικού ποσού του προστίμου, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η Credit Suisse είχε κριθεί υπεύθυνη μόνο για τις ανταλλαγές πληροφοριών που αποτελούσαν μέρος της ενιαίας και διαρκούς παράβασης και αφαίρεσε το 4 % του συνολικού βασικού ποσού του προστίμου λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων που συνίσταντο στο ότι η Credit Suisse δεν ευθυνόταν για την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση ούτε για τις περιστασιακές περιπτώσεις συντονισμού, συγκεκριμένα δε ποσοστό 2 % για την καθεμία από τις περιστάσεις αυτές.

38 Κατά συνέπεια, με το άρθρο 2, στοιχείο α', της προσβαλλόμενης απόφασης, επέβαλε στην Credit Suisse πρόστιμο ύψους 83 294 000 ευρώ.

II. Τα αιτήματα των διαδίκων

39 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση·

– επικουρικώς, να ακυρώσει εν μέρει το άρθρο 1 της προσβαλλόμενης απόφασης και να μειώσει το πρόστιμο που επιβάλλεται με το άρθρο 2·

– εν πάση περιπτώσει, να μειώσει το πρόστιμο που επιβάλλεται με το άρθρο 2 της προσβαλλόμενης απόφασης·

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα ή, επικουρικώς, σε εύλογο μέρος των εξόδων στα οποία υποβλήθηκαν οι προσφεύγουσες.

40 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή στο σύνολό της·

– να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

III. Σκεπτικό

41 Προς στήριξη της προσφυγής τους, οι προσφεύγουσες προβάλλουν πέντε λόγους ακυρώσεως. Με τους τρεις πρώτους λόγους ακυρώσεως, με τους οποίους προβάλλουν παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ καθώς και παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, και με τον πέμπτο λόγο ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλουν παραβίαση της αρχής της χρηστής διοίκησης και προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, αμφισβητούν, κατ' ουσίαν, τη διαπίστωση της Επιτροπής στο άρθρο 1 της προσβαλλόμενης απόφασης ότι η Credit Suisse παρέβη το άρθρο 101 ΣΛΕΕ. Με τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλουν παράβαση του άρθρου 23 του κανονισμού 1/2003, των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας και της ίσης μεταχείρισης και παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, βάλλουν κατά του προστίμου που επέβαλε η Επιτροπή στην Credit Suisse με το άρθρο 2 της προσβαλλόμενης απόφασης.

A. Επί του άρθρου 1 της προσβαλλόμενης απόφασης

1. Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και ανεπαρκής αιτιολογία όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των ανταλλαγών πληροφοριών μέσω του διαδικτύου ως αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών

42 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των διαπραγματευτών στον επίμαχο χώρο συζήτησης δεν συνιστούν αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές, τούτο δε ανεξαρτήτως του αν εξετάζονται μεμονωμένα ή σε συνδυασμό με την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση. Ο πρώτος αυτός λόγος ακυρώσεως διαρθρώνεται σε δύο σκέλη.

43 Στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε την ύπαρξη υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης και το γεγονός ότι επομένως οι ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του διαδικτύου συνιστούν αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμφωνία και/ή εναρμονισμένη πρακτική.

44 Στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν προσκόμισε τα στοιχεία που απαιτούνταν προκειμένου να αποδείξει ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του διαδικτύου συνιστούν αυθύπαρκτες συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές.

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

45 Υπενθυμίζεται ότι τα κριτήρια συντονισμού και συνεργασίας, τα οποία αποτελούν συστατικά στοιχεία μιας εναρμονισμένης πρακτικής, πρέπει να νοούνται υπό το πρίσμα της αντιλήψεως που διέπει τις σχετικές προς τον ανταγωνισμό διατάξεις της Συνθήκης ΛΕΕ, κατά την οποία κάθε επιχειρηματίας πρέπει να καθορίζει αυτόνομα την πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει στην εσωτερική αγορά (βλ. απόφαση της 19ης Μαρτίου 2015, Dole Food και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, C-286/13 P, EU:C:2015:184, σκέψη 119 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

46 Μολονότι η απαίτηση αυτονομίας δεν αποκλείει το δικαίωμα των επιχειρηματιών να προσαρμόζονται ευφυώς στη διαπιστούμενη ή αναμενόμενη συμπεριφορά των ανταγωνιστών τους, εντούτοις αντιτίθεται αυστηρώς σε κάθε άμεση ή έμμεση επαφή μεταξύ των επιχειρηματιών αυτών δυνάμενη είτε να επηρεάσει τη συμπεριφορά υπάρχοντος ή δυνητικού ανταγωνιστή στην αγορά είτε να αποκαλύψει σε έναν τέτοιο ανταγωνιστή τη συμπεριφορά που ο επιχειρηματίας έχει αποφασίσει ή σκέπτεται να ακολουθήσει στην αγορά, όταν οι επαφές αυτές έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού που δεν συμβαδίζουν με τις συνήθεις συνθήκες της επίμαχης αγοράς, λαμβανομένων υπόψη της φύσεως των προϊόντων ή των παρεχομένων υπηρεσιών, του μεγέθους και του αριθμού των επιχειρήσεων και του όγκου της εν λόγω αγοράς (βλ. απόφαση της 19ης Μαρτίου 2015, Dole Food και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, C-286/13 P, EU:C:2015:184, σκέψη 120 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

47 Το Δικαστήριο έκρινε επομένως ότι η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ανταγωνιστών αντίκειτο δυνητικώς στους κανόνες του ανταγωνισμού όταν μετρίαζε ή εξάλειφε τον βαθμό αβεβαιότητας ως προς τη λειτουργία της επίμαχης αγοράς, με αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού μεταξύ επιχειρήσεων (βλ. απόφαση της 19ης Μαρτίου 2015, Dole Food και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, C-286/13 P, EU:C:2015:184, σκέψη 121 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

β) Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε την ύπαρξη υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης και κατά συνέπεια δεν απέδειξε ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του διαδικτύου συνιστούν αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμφωνία και/ή εναρμονισμένη πρακτική

48 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν τρεις αιτιάσεις. Με την πρώτη αιτίαση, υποστηρίζουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται στην παραδοχή ότι η υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση συνιστά προαπαιτούμενο για τον χαρακτηρισμό των ανταλλαγών πληροφοριών ως αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Με τη δεύτερη αιτίαση, υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι αντηλλάγησαν πληροφορίες στον επίμαχο χώρο συζήτησης βάσει της ως άνω

συνεννόησης. Προς στήριξη της αιτίασης αυτής, αμφισβητούν την εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνεία των σύγχρονων προς τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά αποδεικτικών στοιχείων, δηλαδή των διαδικτυακών συζητήσεων μεταξύ των διαπραγματευτών, και υποστηρίζουν ότι ούτε οι συζητήσεις αυτές, ούτε οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν για τη διευθέτηση της διαφοράς, ούτε οι συγκλίνουσες ενδείξεις αποδεικνύουν την ύπαρξη της εν λόγω συμφωνίας. Με την τρίτη αιτίαση, υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να εξαιρέσει από τον δικαστικό έλεγχο την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση για τον λόγο ότι η Credit Suisse δεν κρίθηκε ως υπεύθυνη για τη συνεννόηση αυτή, δεδομένου ότι πρόκειται για ουσιώδες στοιχείο των επιχειρημάτων της Επιτροπής εις βάρος της Credit Suisse.

49 Όσον αφορά την πρώτη αιτίαση, επισημαίνεται ότι από τη συνολική εξέταση της προσβαλλόμενης απόφασης και ιδίως των αιτιολογικών σκέψεων 337 έως 341, 344, 345, 347 έως 349, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 394 έως 405 και 411 έως 417, προκύπτει ότι η Επιτροπή προέβη σε διακριτούς νομικούς χαρακτηρισμούς, της μεν υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης ως περιοριστικής του ανταγωνισμού συμφωνίας, των δε ανταλλαγών πληροφοριών ως περιοριστικών του ανταγωνισμού συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών. Στις αιτιολογικές σκέψεις 487, 489 και 491 έως 499 της προσβαλλόμενης απόφασης χαρακτήρισε επίσης τις δύο ως άνω συμπεριφορές ως διακριτά συστατικά στοιχεία της ενιαίας και διαρκούς παράβασης (βλ. σκέψεις 26 έως 31 ανωτέρω). Υπενθυμίζεται εν συνεχεία ότι η Credit Suisse κρίθηκε ως υπεύθυνη μόνο για την παράβαση που συνίσταται στη συμπεριφορά ανταλλαγής πληροφοριών.

50 Επισημαίνεται ακόμη ότι παρά το γεγονός ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών στις οποίες εμπλέκεται η Credit Suisse διεξήχθησαν σε διαδικτυακό χώρο συζήτησης, εντούτοις ο σύνδεσμος αυτός με τη συγκεκριμένη πτυχή της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης δεν μπορεί να εξομοιώνεται με την ύπαρξη προαπαιτούμενου, το οποίο επικαλούνται οι προσφεύγουσες, ικανού να επηρεάσει τους διακριτούς νομικούς χαρακτηρισμούς της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης και των ανταλλαγών πληροφοριών.

51 Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 337 έως 341 της προσβαλλόμενης απόφασης, ο νομικός χαρακτηρισμός των ανταλλαγών πληροφοριών ως αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών, στον οποίο προέβη η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, δεν έχει ως έρεισμα ούτε τους κανόνες της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης ούτε τη σιωπηρή αποδοχή τέτοιων κανόνων από τους διαπραγματευτές που συμμετείχαν στις εν λόγω ανταλλαγές πληροφοριών (στο εξής: εμπλεκόμενοι διαπραγματευτές). Επομένως, παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ανάγει την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση σε προαπαιτούμενο για τον εν λόγω χαρακτηρισμό των ανταλλαγών πληροφοριών.

52 Το συμπέρασμα αυτό δεν ανατρέπεται από το περιεχόμενο των αιτιολογικών σκέψεων 346 και 369 έως 371 της προσβαλλόμενης απόφασης, τις οποίες παραθέτουν οι προσφεύγουσες προς στήριξη της επιχειρηματολογίας τους.

53 Συναφώς, πρώτον, σε σχέση με την αιτιολογική σκέψη 346 της προσβαλλόμενης απόφασης, η οποία αφορά τον χαρακτηρισμό της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης ως συμφωνίας, διαπιστώνεται ότι με την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση προβλέπεται μεν, κατ' ουσίαν, ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών παρείχαν στους διαπραγματευτές που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης τη δυνατότητα να ελέγχουν τις τυχόν παρεκκλίσεις από κανόνες. Εντούτοις, η εν λόγω αιτιολογική σκέψη δεν κάνει καμία αναφορά στον νομικό χαρακτηρισμό που επελέγη στην εν λόγω απόφαση για τις ανταλλαγές πληροφοριών.

54 Δεύτερον, από τις αιτιολογικές σκέψεις 369 έως 371 της προσβαλλόμενης απόφασης, οι οποίες έχουν ως μόνο σκοπό να απαντήσουν στα επιχειρήματα που προέβαλε η Credit Suisse κατά τη διοικητική διαδικασία, προκύπτει ότι η Επιτροπή θεμελίωσε την ύπαρξη της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης σε έμμεσες αποδείξεις, ήτοι στις ανταλλαγές πληροφοριών, στο μέτρο που η υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση αποτελεί «λογικό προαπαιτούμενο» για τις ανταλλαγές πληροφοριών. Επομένως, η αναφορά στο «λογικό προαπαιτούμενο» πρέπει να εκληφθεί απλώς υπό την έννοια ότι γίνεται προς τον ίδιο αυτό σκοπό της απόδειξης της ύπαρξης σιωπηρής συνεννόησης στην προκειμένη περίπτωση. Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι η ύπαρξη της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης μπορεί να συναχθεί από τις ανταλλαγές πληροφοριών πρέπει επίσης να νοηθεί υπό την έννοια ότι αποσκοπεί στην απόδειξη της ύπαρξης υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης, χωρίς να θίγονται οι διακριτοί νομικοί χαρακτηρισμοί που αποδίδονται στις ανταλλαγές πληροφοριών, αφενός, και στην υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση, αφετέρου.

55 Επιπλέον, παρά τα επιχειρήματα των προσφευγουσών, η Επιτροπή δεν όφειλε να εξηγήσει στην προσβαλλόμενη απόφαση τους λόγους για τους οποίους η Credit Suisse είχε ανταλλάξει πληροφορίες κατά τρόπο διαφορετικό από τις λοιπές τράπεζες που εμπλέκονταν στις προσαπτόμενες πράξεις, σε σύγκριση με τις εκτιμήσεις που διατυπώνονται στην απόφαση διευθέτησης.

56 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η διαδικασία διευθέτησης της διαφοράς είναι διαφορετική από τη συνήθη διοικητική διαδικασία. Ειδικότερα, κατά την έκδοση της απόφασης σχετικά με την Credit Suisse κατόπιν της συνήθους διοικητικής διαδικασίας, αφενός, η Επιτροπή δεσμευόταν μόνον από την ανακοίνωση αιτιάσεων και, αφετέρου, υποχρεούτο, προκειμένου να τηρηθεί η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως, να λάβει υπόψη όλες τις κρίσιμες περιστάσεις, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου των πληροφοριών και επιχειρημάτων που είχε προβάλει η Credit Suisse κατά την ενάσκηση του δικαιώματός της να τύχει ακροάσεως, και επομένως ήταν υποχρεωμένη να επανεξετάσει τον φάκελο υπό το πρίσμα των στοιχείων αυτών (πρβλ. απόφαση της 20ής Μαΐου 2015, Timab Industries και CFPR κατά Επιτροπής, T-456/10, EU:T:2015:296, σκέψεις 90, 96 και 107).

57 Όσον αφορά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης ως προς την Credit Suisse κατόπιν της συνήθους διοικητικής διαδικασίας, σημειώνεται ότι από την ανακοίνωση αιτιάσεων, όπως συμπληρώνεται από τη συμπληρωματική ανακοίνωση αιτιάσεων, προκύπτει ότι η Επιτροπή χαρακτήρισε χωριστά την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση και τις ανταλλαγές πληροφοριών ως αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές και ότι η Credit Suisse δεν διατύπωσε επικρίσεις ως προς το ζήτημα αυτό κατά τη διοικητική διαδικασία. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να επανεξετάσει τον φάκελο όσον αφορά τους εν λόγω νομικούς χαρακτηρισμούς.

58 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, δεδομένων των διακριτών νομικών χαρακτηρισμών των ανταλλαγών πληροφοριών, αφενός, και της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης, αφετέρου, για την οποία η Credit Suisse δεν κρίθηκε υπεύθυνη (βλ. σκέψη 32 ανωτέρω), παρέλκει η εξέταση της δεύτερης και της τρίτης αιτίασης του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου, οι οποίες στηρίζονται στην εσφαλμένη υπόθεση ότι η υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση αποτελεί, στην προσβαλλόμενη απόφαση, προαπαιτούμενο για τον χαρακτηρισμό των ανταλλαγών πληροφοριών ως αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

59 Επομένως, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

60 Τούτου λεχθέντος, στο μέτρο που, στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες επικαλούνται την απουσία αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών, οι οποίες είναι ανεξάρτητες από την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση, πράγμα του οποίου η ανάλυση προϋποθέτει την εξέταση του περιεχομένου και της ερμηνείας των εν λόγω ανταλλαγών, το γεγονός ότι οι επικρίσεις των προσφευγουσών σχετικά με το περιεχόμενο και την ερμηνεία των σύγχρονων προς τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά αποδεικτικών στοιχείων διατυπώνονται στο πλαίσιο της επιχειρηματολογίας τους, που στηρίζεται στην υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση και η οποία προβάλλεται προς στήριξη του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, δεν μπορεί να προδικάσει την ανάλυση των επικρίσεων αυτών στην οποία θα προβεί το Γενικό Δικαστήριο στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του λόγου αυτού, προκειμένου να κρίνει κατά πόσον είναι βάσιμες οι αντιρρήσεις των προσφευγουσών κατά του χαρακτηρισμού των ανταλλαγών πληροφοριών ως αυθύπαρκτων συμφωνιών ή εναρμονισμένων πρακτικών.

γ) Επί του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται έλλειψη στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του διαδικτύου συνιστούσαν αυθύπαρκτες συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές

61 Το εν λόγω δεύτερο σκέλος υποδιαιρείται, κατ’ ουσίαν, σε τρεις αιτιάσεις. Με την πρώτη αιτίαση, οι προσφεύγουσες επικρίνουν την εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνεία ορισμένων σύγχρονων προς τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά αποδεικτικών στοιχείων, ήτοι ορισμένων διαδικτυακών συζητήσεων, επί των οποίων αυτή στηρίχθηκε προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του διαδικτύου συνιστούσαν συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές, υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι οι συζητήσεις αυτές δεν έχουν εμπορικώς ευαίσθητο χαρακτήρα. Με τη δεύτερη αιτίαση, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του διαδικτύου δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές, εκθέτοντας εν συνόψει ότι ο υποτιθέμενος εμπορικώς ευαίσθητος χαρακτήρας των ως άνω πληροφοριών και η μείωση της αβεβαιότητας μεταξύ των ανταγωνιστών που θα μπορούσε να προκύψει από αυτές δεν αρκούν για έναν τέτοιο χαρακτηρισμό. Με την τρίτη αιτίαση, υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η εύλογη εξήγηση την οποία παρέσχε η Credit Suisse για τις επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών δεν ασκούσε επιρροή.

62 Στο πλαίσιο της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή παρουσίασε και ερμήνευσε το περιεχόμενο εκατό και πλέον συζητήσεων. Ειδικότερα, οι ανταλλαγές πληροφοριών που αναλύθηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση κατανεμήθηκαν σε τέσσερις κατηγορίες ανάλογα με τα συζητηθέντα θέματα, ήτοι i) τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης (αιτιολογικές σκέψεις 245 έως 251), ii) τις εντολές των πελατών (αιτιολογικές σκέψεις 183 έως 228), iii) τις ανοικτές θέσεις κινδύνου (αιτιολογικές σκέψεις 234 έως 238) και iv) τις τρέχουσες ή προγραμματισμένες δραστηριότητες διαπραγμάτευσης (αιτιολογικές σκέψεις 258 έως 285). Η Επιτροπή έκρινε, κατ’ ουσίαν, ότι όλες οι ως άνω ανταλλαγές αφορούσαν παροντικές ή σχετικές με το μέλλον εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες για τις ανταλλακτικές δραστηριότητες των εμπλεκόμενων διαπραγματευτών, οι οποίες παρείχαν στις εμπλεκόμενες τράπεζες τη δυνατότητα να τελούν σε γνώση των θέσεων, των προθέσεων και των περιορισμών των ανταγωνιστών τους, πράγμα που τις βοηθούσε για τις μετέπειτα αποφάσεις τους. Στηριζόμενη στην ανάλυση αυτή, η Επιτροπή έκρινε, στις αιτιολογικές σκέψεις 337 έως 341 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι οι εν λόγω ανταλλαγές πληροφοριών συνιστούσαν αντίθετη προς τον ανταγωνισμό εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

63 Οι δύο πρώτες αιτιάσεις πρέπει να συνεξεταστούν.

1) Επί της πρώτης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλεται εσφαλμένη ερμηνεία από την Επιτροπή ορισμένων σύγχρονων προς τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά αποδεικτικών στοιχείων και επί της δεύτερης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλεται ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του διαδικτύου δεν συνιστούν αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές

i) Επί του παραδεκτού ορισμένων επιχειρημάτων και αποδεικτικών στοιχείων των προσφευγουσών

64 Η Επιτροπή αμφισβητεί το παραδεκτό, αφενός, της επιχειρηματολογίας των προσφευγουσών περί εσφαλμένης ερμηνείας ορισμένων ανταλλαγών πληροφοριών και του παραρτήματος Α.8 του δικογράφου της προσφυγής, επί του οποίου στηρίζεται η εν λόγω επιχειρηματολογία, και, αφετέρου, της επιχειρηματολογίας περί μη παράνομου χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών, του παραρτήματος Α.9 του δικογράφου της προσφυγής και των παραρτημάτων C.2 και C.3 του υπομνήματος απαντήσεως, επί των οποίων στηρίζεται η εν λόγω επιχειρηματολογία.

65 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει του άρθρου 21 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 76, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να προσδιορίζει το αντικείμενο της διαφοράς και να περιέχει συνοπτική έκθεση των προβαλλόμενων λόγων. Κατά πάγια νομολογία, τα στοιχεία αυτά πρέπει να εκτίθενται κατά τρόπο αρκούντως σαφή και ακριβή ώστε να μπορεί ο μεν καθού διάδικος να προετοιμάσει την άμυνά του, το δε Γενικό Δικαστήριο να αποφανθεί επί της προσφυγής (απόφαση της 7ης Μαρτίου 2017, United Parcel Service κατά Επιτροπής, T-194/13, EU:T:2017:144, σκέψη 191).

66 Υπενθυμίζεται ακόμη ότι, για να είναι παραδεκτή μια προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, πρέπει ιδίως τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται ο προσφεύγων να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς, πλην όμως κατά τρόπο συνεπή και κατανοητό, από το ίδιο το κείμενο του δικογράφου της προσφυγής. Μολονότι το σώμα του δικογράφου της προσφυγής μπορεί να θεμελιωθεί και να συμπληρωθεί, όσον αφορά επιμέρους σημεία, με παραπομπές σε συγκεκριμένα χωρία συνημμένων εγγράφων, η γενική παραπομπή σε άλλα κείμενα, ακόμη και συνημμένα στην προσφυγή, δεν μπορεί να καλύψει την έλλειψη των ουσιωδών στοιχείων της νομικής επιχειρηματολογίας, τα οποία, δυνάμει των διατάξεων που υπενθυμίζονται στη σκέψη 65 ανωτέρω, πρέπει να περιλαμβάνονται στο κείμενο της προσφυγής (βλ. απόφαση της 7ης Μαρτίου 2017, United Parcel Service κατά Επιτροπής, T-194/13, EU:T:2017:144, σκέψη 192 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

67 Επομένως, τα παραρτήματα μπορούν να ληφθούν υπόψη μόνο στο μέτρο που ενισχύουν ή συμπληρώνουν λόγους ή επιχειρήματα που προβλήθηκαν ρητώς από τον προσφεύγοντα στο σώμα των δικογράφων του και εφόσον είναι δυνατό να καθοριστεί με ακρίβεια ποια στοιχεία των παραρτημάτων ενισχύουν ή συμπληρώνουν τους ανωτέρω λόγους ή επιχειρήματα (βλ. απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, Samsung SDI κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-84/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:611, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Επιπλέον, δεν απόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να αναζητεί και να εντοπίζει στα παραρτήματα τους λόγους και τα επιχειρήματα που θα μπορούσε να δεχθεί ότι αποτελούν τη βάση της προσφυγής, δεδομένου ότι τα παραρτήματα επιτελούν λειτουργία αμιγώς αποδεικτική και επεξηγηματική (βλ. απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, Microsoft κατά Επιτροπής, T-201/04, EU:T:2007:289, σκέψη 94 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

68 Κατά πρώτον, όσον αφορά το παραδεκτό, το οποίο αμφισβητείται κατ' ουσίαν από την Επιτροπή, της επιχειρηματολογίας των προσφευγουσών περί εσφαλμένης ερμηνείας ορισμένων ανταλλαγών πληροφοριών που εξετάζονται στην προσβαλλόμενη απόφαση, διαπιστώνεται ότι, όπως προκύπτει από το δικόγραφο της προσφυγής, προς στήριξη του επιχειρήματός τους κατά το οποίο «[η Επιτροπή] εξακολουθεί να αντιλαμβάνεται εσφαλμένως την ιδιόλεκτο των συναλλαγών και τη λειτουργία της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος», οι προσφεύγουσες παραπέμπουν στο συνημμένο στο δικόγραφο της προσφυγής παράρτημα A.8, το οποίο είναι έκθεση πραγματογνωμοσύνης ενός πρώην προέδρου του διατραπεζικού τμήματος της Global FX Committee, και παραθέτουν τρία παραδείγματα της έκθεσης αυτής για να καταστήσουν εναργέστερο το επιχείρημά τους.

69 Με το υπόμνημα απαντήσεως, σε απάντηση των περί απαραδέκτου επιχειρημάτων της Επιτροπής, οι προσφεύγουσες επαναλαμβάνουν το προαναφερθέν επιχείρημα και προσθέτουν εν συνεχεία ότι το παράρτημα A.8 αποδεικνύει επίσης, αφενός, ότι «η ύπαρξη ενός αντίθετου προς τον ανταγωνισμό συνολικού σχεδίου ή ενός σκοπού περιορισμού του ανταγωνισμού δεν μπορεί να συναχθεί ευχερώς ή ευθέως από τις έγγραφες αποδείξεις» και, αφετέρου, ότι η Επιτροπή είχε συναγάγει, βάσει των δικών της ερμηνειών και μόνον, «την ύπαρξη υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης». Υποστηρίζουν, πάντοτε με το υπόμνημα απαντήσεως, ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να διακρίνει μεταξύ των εντολών που είχαν ήδη δοθεί και των μελλοντικών εντολών «αποτελεί παράγοντα ο οποίος πρέπει να ληφθεί υπόψη, διότι δημιουργεί αμφιβολίες ως προς τον επιμελή και αξιόπιστο χαρακτήρα της έρευνάς της». Τέλος, οι προσφεύγουσες επικαλούνται τη σπουδαιότητα και τον εξειδικευμένο χαρακτήρα της επιχειρηματολογίας τους παραπέμποντας στα σημεία 18, 69 και 78 του δικογράφου της προσφυγής. Τα εν λόγω σημεία αφορούν τον υποτιθέμενο θετικό για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών, όπως αυτός φέρεται ότι αναγνωρίστηκε με τις αιτήσεις επιείκειας (σημείο 18), την εσφαλμένη ερμηνεία ή την παρανόηση από την Επιτροπή της ιδιολέκτου των συναλλαγών και της λειτουργίας της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος (σημείο 69) και, κατ' ουσίαν, τους τέσσερις κανόνες της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης (σημείο 78).

70 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, σε απάντηση της ερώτησης του Γενικού Δικαστηρίου, οι προσφεύγουσες ενέμειναν στην άποψή τους ότι η επιχειρηματολογία τους εκτίθεται κατά τρόπο σαφή και εξειδικευμένο στα δικόγραφά τους.

71 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι οι προσφεύγουσες προβάλλουν επιχειρηματολογία, όπως αυτή παρατίθεται στις σκέψεις 68 και 69 ανωτέρω, περιοριζόμενη σε γενικόλογες και μη εμπεριστατωμένες δηλώσεις, οι οποίες είναι συχνά διατυπωμένες σε μία ή δύο περιόδους και ως προς τις οποίες γίνεται μάλιστα μόνο μια γενική παραπομπή στο παράρτημα A.8, χωρίς να εκτίθεται κατά τρόπο συνεπή και κατανοητό ο αντίκτυπος τον οποίον έχει η εν λόγω επιχειρηματολογία, και ακόμη λιγότερο η έκθεση πραγματογνωμοσύνης στην οποία αυτή στηρίζεται, επί του βασίμου των πορισμάτων που συνάγει η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση. Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι η ως άνω επιχειρηματολογία δεν πληροί τις απαιτήσεις που παρατίθενται στις σκέψεις 65 έως 67 ανωτέρω.

72 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη η παραπέμπουσα στο παράρτημα A.8 επιχειρηματολογία των προσφευγουσών που αφορά, κατ' ουσίαν, την εσφαλμένη ερμηνεία ορισμένων ανταλλαγών πληροφοριών που εξετάζονται στην προσβαλλόμενη απόφαση, ενώ, δεδομένης της γενικής παραπομπής στο εν λόγω παράρτημα, το τελευταίο πρέπει να μη ληφθεί υπόψη.

73 Κατά δεύτερον, όσον αφορά το παραδεκτό της επιχειρηματολογίας περί μη αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών, η οποία στηρίζεται σε παραπομπή στο παράρτημα Α.9 του δικογράφου της προσφυγής και στα παραρτήματα C.2 και C.3 του υπομνήματος απαντήσεως, διαπιστώνεται ότι, παρά τα όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, η εν λόγω επιχειρηματολογία πρέπει να θεωρηθεί ως αρκούντως σαφής και ακριβής. Ειδικότερα, από τα δικόγραφα των προσφευγουσών ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκύπτει σαφώς, έστω και κατά τρόπο συνοπτικό, ότι, μέσω της κατηγοριοποίησης των ανταλλαγών πληροφοριών τις οποίες αυτές κατένειμαν σε i) γενικές συζητήσεις που δεν μπορούν να θεωρηθούν ως «έχουσες εμπορικώς ευαίσθητο χαρακτήρα» και αφορούν την τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, ii) (πιο) συγκεκριμένες ή αναφερόμενες στο μέλλον συζητήσεις που αφορούν σχετικά μικρούς όγκους συναλλαγών και δεν θα μπορούσαν να παράσχουν κρίσιμες πληροφορίες για την υποτιθέμενη αναμενόμενη πορεία των συναλλαγματικών ισοτιμιών και iii) συζητήσεις που αφορούν μεγαλύτερους όγκους συναλλαγών, αλλά θα μπορούσαν να έχουν έναν και μόνο υποθετικό αντίθετο προς τον ανταγωνισμό σκοπό, ήτοι το να τις χρησιμοποιήσει ένας λήπτης διαπραγματευτής προκειμένου να προσπαθήσει να αποκομίσει κέρδος πριν από τον διαπραγματευτή ο οποίος κοινοποίησε τις πληροφορίες αυτές, οι προσφεύγουσες προτίθενται να αμφισβητήσουν το συμπέρασμα της Επιτροπής περί αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών μέσω του διαδικτύου υπό το πρίσμα του περιεχομένου, του αντικειμένου ή της ικανότητάς τους να «νοθεύσουν» τον ανταγωνισμό. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω επιχειρηματολογία των προσφευγουσών πληροί τις νομολογιακές απαιτήσεις που παρατίθενται στις σκέψεις 65 και 66 ανωτέρω και είναι κατά συνέπεια παραδεκτή.

74 Εξάλλου, δεδομένης της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 67 ανωτέρω, τα παραρτήματα Α.9, C.2 και C.3 θα ληφθούν υπόψη μόνο στο μέτρο κατά το οποίο ενισχύουν ή συμπληρώνουν την επιχειρηματολογία που ρητώς προέβαλαν οι προσφεύγουσες με τα υπομνήματά τους.

ii) Επί του αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των συζητήσεων ως προς τις οποίες προβάλλονται ειδικώς αντιρρήσεις από τις προσφεύγουσες

75 Οι προσφεύγουσες αμφισβητούν ειδικώς την εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνεία των συζητήσεων τις οποίες οι ίδιες κατέταξαν στην πρώτη κατηγορία (βλ. σκέψη 73 ανωτέρω), ήτοι των συζητήσεων της 14ης Ιουνίου, της 5ης Αυγούστου και της 4ης Οκτωβρίου 2011, της 7ης Φεβρουαρίου και της 1ης Ιουνίου 2012, της 14ης Μαΐου 2012, της 11ης Απριλίου 2012, της 13ης Απριλίου 2012, της 9ης Μαΐου 2012, της 5ης Ιουνίου 2012, της 25ης Απριλίου 2012, της 10ης Φεβρουαρίου 2012 καθώς και της 25ης Απριλίου, της 19ης Ιουνίου, της 3ης και της 4ης Ιουλίου 2012, με το σκεπτικό ότι οι πληροφορίες που αντηλλάγησαν κατά τις συζητήσεις αυτές αποτελούν «ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά» και όχι εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες και δεν έχουν χαρακτήρα αντίθετο προς τον ανταγωνισμό.

76 Προκειμένου να κριθεί αν η Επιτροπή ορθώς θεώρησε ότι οι διαπραγματευτές αντάλλαξαν εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες οι οποίες είχαν αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα, πρέπει να εκτιμηθεί η φύση των εν λόγω ανταλλαγών. Ειδικότερα, πρέπει να εξεταστεί αν οι ανταλλαγές αυτές αφορούσαν μη δημόσιες πληροφορίες τις οποίες οι διαπραγματευτές δεν μπορούσαν να γνωρίζουν και οι οποίες ήταν ενδεχομένως αθροιστικές καθώς και ανωνυμοποιημένες, και να εκτιμηθεί ιδίως ο ακριβής χαρακτήρας και ο σκοπός της ανταλλαγής των πληροφοριών αυτών.

– Επί των συζητήσεων της 14ης Ιουνίου, της 5ης Αυγούστου και της 4ης Οκτωβρίου 2011 και της 7ης Φεβρουαρίου και της 1ης Ιουνίου 2012

77 Οι συζητήσεις της 14ης Ιουνίου, της 5ης Αυγούστου και της 4ης Οκτωβρίου 2011 και της 7ης Φεβρουαρίου και της 1ης Ιουνίου 2012, οι οποίες παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 107, 111, 122, 139, 150 και 504 της προσβαλλόμενης απόφασης και των οποίων την ερμηνεία από την Επιτροπή αμφισβητούν οι προσφεύγουσες, δεν θεωρήθηκαν από την Επιτροπή ως έχουσες εμπορικώς ευαίσθητο χαρακτήρα.

78 Ειδικότερα, όσον αφορά, κατά πρώτον, τις συζητήσεις της 14ης Ιουνίου, της 5ης Αυγούστου και της 4ης Οκτωβρίου 2011 και της 7ης Φεβρουαρίου και της 1ης Ιουνίου 2012, οι οποίες παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 107, 111, 122, 139 και 150 της προσβαλλόμενης απόφασης, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή εκτίμησε ότι οι συζητήσεις αυτές αποδεικνύουν, κατ' ουσίαν, ότι η πρόσβαση στον επίμαχο χώρο συζήτησης βασιζόταν στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των συμμετεχόντων διαπραγματευτών και ότι οι εν λόγω διαπραγματευτές ενεργούσαν στο πλαίσιο ενός κλειστού κύκλου ο οποίος είχε ως σκοπό να ευνοήσει τα δικά τους συμφέροντα. Κατά την Επιτροπή, οι συνομιλίες που παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 139 και 150 της προσβαλλόμενης απόφασης αποδεικνύουν επίσης ότι ο διαπραγματευτής της Credit Suisse, ο οποίος συμμετείχε στον επίμαχο χώρο συζήτησης προτού προσληφθεί από την Credit Suisse, είχε εισέλθει στον εν λόγω χώρο συζήτησης ως υπάλληλος έχοντας πλήρη γνώση της λειτουργίας του και των όσων συνεπαγόταν η συμμετοχή του σε αυτόν.

79 Όσον αφορά, κατά δεύτερον, τη συζήτηση της 5ης Αυγούστου 2011, η οποία παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 504 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή εκτίμησε ότι η συζήτηση αυτή αποδεικνύει ότι ο διαπραγματευτής της Credit Suisse, χωρίς να συμμετέχει ενεργά στις επαφές, ήταν ενήμερος γι' αυτές.

80 Ως εκ τούτου, το επιχείρημα των προσφευγουσών περί εσφαλμένου χαρακτηρισμού των συζητήσεων που μνημονεύονται στη σκέψη 77 ανωτέρω, οι οποίες θεωρήθηκαν ως έχουσες εμπορικώς ευαίσθητο χαρακτήρα, είναι αβάσιμο και πρέπει κατά συνέπεια να απορριφθεί.

– Επί της συζητήσεως της 14ης Μαΐου 2012

81 Όσον αφορά τη συζήτηση της 14ης Μαΐου 2012, η οποία παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 209 της προσβαλλόμενης απόφασης, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 196 έως 202 και 337 έως 341, η Επιτροπή θεώρησε ότι, κατά τη συζήτηση αυτή, οι διαπραγματευτές αντάλλαξαν πληροφορίες σχετικά με τις θέσεις τους, εκτός του πλαισίου των δυνητικών μεταξύ τους συναλλαγών, καθώς και σχετικά με κερδοσκοπικές ενέργειες που αφορούσαν την τιμή ενός ζεύγους νομισμάτων GBP/USD. Συνήγαγε εξ αυτού ότι οι πληροφορίες αυτές, οι οποίες αφορούσαν τις εντολές των πελατών, ήταν εμπορικώς ευαίσθητες και ικανές να συμβάλουν στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα του συνόλου των ανταλλαγών πληροφοριών που είχαν πραγματοποιηθεί στον επίμαχο χώρο συζήτησης.

82 Οι προσφεύγουσες αμφισβητούν την ερμηνεία της εν λόγω συζήτησης από την Επιτροπή, υποστηρίζοντας ότι αυτή αφορά γενικές πληροφορίες, δεν περιέχει πληροφορίες σχετικά με τις εκκρεμείς εντολές ή θέσεις των διαπραγματευτών και έχει επομένως τον χαρακτήρα γνωστοποίησης «ενημερωτικών στοιχείων σχετικά με την αγορά». Προσθέτουν ότι οι αναφορές σε «rhs light» και «LHS samlls cable» δεν συνδέονται με τα ποσά, τις τιμές ή τους πελάτες και είναι

κατά συνέπεια ανωνυμοποιημένες. Καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι δεν μπορεί να αποδειχθεί με βάση τη συζήτηση αυτή ότι οι ανταλλαγείσες στον επίμαχο χώρο συζήτησης πληροφορίες έχουν χαρακτήρα αντίθετο προς τον ανταγωνισμό.

83 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ερμηνεία της επίμαχης συζήτησης την οποίαν προτείνουν οι προσφεύγουσες.

84 Διαπιστώνεται ότι, όπως προκύπτει από το απόσπασμα της επίμαχης συζήτησης, ο διαπραγματευτής της Credit Suisse ήταν παρών στον επίμαχο χώρο συζήτησης κατά την ημέρα εκείνη και ότι στις 14:50:48 δήλωσε στους λοιπούς συμμετέχοντες ότι είχε εντολές για την πώληση μικρής ποσότητας ενός μη προσδιορισθέντος ζεύγους νομισμάτων οι οποίες θα εκτελούνταν στο fixing («rhs lights»). Στις 14:52:57 ένας διαπραγματευτής τον ερώτησε αν επρόκειτο για ζεύγος νομισμάτων GBP/USD («[c]able??») και στις 14:55:51 αυτός κοινοποίησε πληροφορίες σχετικά με τις εντολές πελατών τις οποίες διέθετε, ήτοι εντολές για την πώληση μικρής ποσότητας ενός ζεύγους νομισμάτων GBP/USD οι οποίες θα εκτελούνταν στο fixing («LHS samlls cable»). Κατά τη διάρκεια της ίδιας συνομιλίας, ένας άλλος διαπραγματευτής εξέφρασε την άποψή του σχετικά με την αύξηση της αξίας του ζεύγους νομισμάτων GBP/USD («feels like its just being put higher wsith sof eur/gbp and eur/usd running into some bids...»), διευκρινίζοντας ότι δεν διέθετε εντολές για το εν λόγω ζεύγος νομισμάτων.

85 Όπως προκύπτει από τη μεταγραφή της επίμαχης συζήτησης, οι διαπραγματευτές αντάλλαξαν μη δημόσιες πληροφορίες οι οποίες αφορούσαν συγκεκριμένες εντολές που διέθεταν, προσδιορίζοντας τον τύπο εντολής (εντολή πώλησης που εκτελείται στο fixing), το οικείο ζεύγος νομισμάτων (GBP/USD) και την ποσότητά τους. Επομένως, η συζήτηση αυτή περιελάμβανε σχόλια για τις δραστηριότητες των διαπραγματευτών σε πραγματικό χρόνο, τα οποία συνεπάγονταν την ανταλλαγή εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών.

86 Ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι ανταλλαγείσες πληροφορίες ήταν ανωνυμοποιημένες, όπως υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, η περίσταση αυτή δεν εμποδίζει τον χαρακτηρισμό τους ως εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών, στο μέτρο που οι πληροφορίες αυτές, λόγω του αντικειμένου και του βαθμού ακρίβειάς τους και λόγω του γεγονότος ότι δεν είναι προσβάσιμες στους ανταγωνιστές που δεν είναι παρόντες στον επίμαχο χώρο συζήτησης, παρέχουν εμπορικό πλεονέκτημα στους αποδέκτες τους.

87 Τέτοιες δε πληροφορίες είναι ικανές να παράσχουν στους εξειδικευμένους στον τομέα αυτόν διαπραγματευτές ενημέρωση σχετικά με τις κινήσεις της αγοράς όσον αφορά το ζεύγος νομισμάτων GBP/USD σε χρόνο προγενέστερο του fixing, δεδομένου ότι οι μικρότερης έκτασης εντολές πώλησης που εκτελούνται στο fixing είναι λιγότερο ικανές να επηρεάσουν σημαντικά τις κινήσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Κατά συνέπεια, η γνωστοποίηση τέτοιων πληροφοριών παρέχει τη δυνατότητα στους διαπραγματευτές να προσαρμόσουν αναλόγως τη διαπραγματευτική στρατηγική τους και να αμβλύνουν τις αβεβαιότητες που είναι έμφυτες στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος.

88 Επομένως, ορθώς θεώρησε η Επιτροπή ότι η συζήτηση της 14ης Μαΐου 2012 αφορούσε εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες ικανές να συμβάλουν στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών που είχαν πραγματοποιηθεί στον επίμαχο χώρο συζήτησης.

– *Επί της συζητήσεως της 11ης Απριλίου 2012*

89 Όσον αφορά τη συζήτηση της 11ης Απριλίου 2012, η οποία παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 223 της προσβαλλόμενης απόφασης, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 214 έως 221 και 337 έως 341, η Επιτροπή θεώρησε ότι αυτή αφορούσε την άμεση εντολή συγκεκριμένου πελάτη και ότι η κοινοποίηση της εν λόγω εμπορικώς ευαίσθητης πληροφορίας εξάλειφε ορισμένες από τις αβεβαιότητες που είναι έμφυτες στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, παρέχοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στους διαπραγματευτές που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης τη δυνατότητα να προβούν σε πιο εύστοχες προβλέψεις για τις κινήσεις της αγοράς και να προσαρμόσουν τις στρατηγικές τους προκειμένου να επωφεληθούν από τις πληροφορίες που αποκαλύπτονταν και τη συνακόλουθη αύξηση της διαφάνειας της αγοράς και, ως εκ τούτου, ήταν ικανή να συμβάλει στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών.

90 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η συζήτηση της 11ης Απριλίου 2012 αφορά γενικές πληροφορίες που δεν περιλαμβάνουν εκκρεμείς εντολές ή θέσεις των διαπραγματευτών. Προσθέτουν ότι το σχόλιο «lost some X» το οποίο περιλαμβάνεται στη συζήτηση αυτή δεν περιέχει μνεία ποσών ή τιμών και ότι πολλοί πελάτες μετακινούνταν σε ολόκληρη την αγορά, γεγονός που δεν επέτρεπε να συναχθεί από το σχόλιο αυτό συγκεκριμένη πληροφορία για ορισμένο πελάτη. Καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω συζήτηση αφορά ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά τα οποία δεν έχουν αντίθετο προς τον ανταγωνισμό περιεχόμενο.

91 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ερμηνεία της επίμαχης συζήτησης την οποίαν προτείνουν οι προσφεύγουσες.

92 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι το απόσπασμα της συζήτησης της 11ης Απριλίου 2012 το οποίο παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 223 της προσβαλλόμενης απόφασης επιβεβαιώνει ότι στις 6:50:23 διαπραγματευτής της UBS ενημέρωσε τους διαπραγματευτές που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης ότι είχε μόλις προβεί σε συναλλαγή πωλώντας ευρώ έναντι λιρών στερλινών («lost some X», δηλαδή ζεύγος νομισμάτων EUR/GBP), διευκρινίζοντας στις 6:50:23 ότι η συναλλαγή αφορούσε αντισυμβαλλόμενο ο οποίος συνήθως μετακινούνταν από τον έναν διαπραγματευτή στον άλλον («usual geezer who does the rounds»). Ορισμένοι συμμετέχοντες στον εν λόγω χώρο συζήτησης, μεταξύ των οποίων και ο διαπραγματευτής της Credit Suisse, τον ευχαρίστησαν για την πληροφορία αυτή («ta»).

93 Πρέπει να θεωρηθεί ότι από την εν λόγω συζήτηση προκύπτει ανταλλαγή πληροφοριών οι οποίες είχαν ακριβή, επίκαιρο και εμπιστευτικό χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι οι πληροφορίες αυτές αποκάλυπταν στους λοιπούς διαπραγματευτές που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης το είδος της εντολής περί της οποίας επρόκειτο (άμεση), το (παρόν) χρονικό σημείο εκτέλεσής της και το οικείο ζεύγος νομισμάτων (EUR/GBP), ενώ περιελάμβαναν μνεία ορισμένου τύπου πελάτη τον οποίο αφορούσε η μόλις καταρτισθείσα συναλλαγή.

94 Όσον αφορά την εν λόγω μνεία ορισμένου τύπου πελάτη, δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός των προσφευγουσών ότι η μνεία αυτή δεν παρείχε τη δυνατότητα να συναχθούν συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με ορισμένο πελάτη. Ειδικότερα, η αναφορά του διαπραγματευτή της UBS σε αντισυμβαλλόμενο ο οποίος «μετακινούνταν από τον έναν διαπραγματευτή στον άλλον» πρέπει να θεωρηθεί, στο πλαίσιο της εν λόγω συνομιλίας, ως αρκούντως συγκεκριμένη ώστε να μπορεί ο αντισυμβαλλόμενος αυτός να ταυτοποιηθεί από τους εν λόγω διαπραγματευτές, ως επαγγελματίες του κλάδου, με αποτέλεσμα να τους παρέχεται η δυνατότητα να λάβουν υπόψη τον χαρακτήρα του οικείου πελάτη και ιδίως το αν ήταν ενημερωμένος ή όχι. Το συμπέρασμα

αυτό επιβάλλεται, αφενός, δεδομένης της διευκρίνισης ότι επρόκειτο για συνήθη αντισυμβαλλόμενο («usual geezer») και, αφετέρου, δεδομένου του γεγονότος ότι κανένας από τους διαπραγματευτές που τον ευχαρίστησαν για την πληροφορία αυτή δεν ζήτησε διευκρινίσεις σχετικά με την αναφορά στον εν λόγω πελάτη. Όπως όμως έκρινε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 40, στοιχείο β′, της προσβαλλόμενης απόφασης, ερμηνευόμενης σε συνδυασμό με την υποσημείωση αριθ. 381, χωρίς τούτο να αμφισβητείται από τις προσφεύγουσες, το γεγονός ότι η πληροφορία σχετικά με τον χαρακτήρα του οικείου πελάτη ως ενημερωμένου ή όχι τέθηκε στη διάθεση άλλων διαπραγματευτών πρέπει να θεωρείται ως ικανό να παράσχει στους αποδέκτες της πληροφορίας αυτής τη δυνατότητα να προβλέψουν τις ενδεχόμενες κινήσεις της αγοράς.

95 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι κοινοποιηθείσες κατά την επίμαχη συζήτηση πληροφορίες δεν μπορούν να θεωρηθούν ως γενικές απλώς και μόνο διότι δεν προσδιόριζαν τα ποσά των συναλλαγών και τα επίπεδα των συναλλαγματικών ισοτιμιών ή δεν αφορούσαν εκκρεμείς εντολές. Συναφώς, αρκεί να επισημανθεί ότι τα «ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά» συνίστανται, κατ’ ουσίαν, σε παρατηρήσεις ως προς την κατάσταση της αγοράς οι οποίες είναι γενικές και έχουν υποστεί ανωνυμοποίηση, χαρακτηριστικά από τα οποία προδήλως παρεκκλίνουν οι πληροφορίες που γνωστοποιήθηκαν κατά την επίμαχη συζήτηση.

96 Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι επίμαχες ανταλλαγείσες πληροφορίες είχαν εμπορικώς ευαίσθητο χαρακτήρα, ήταν επίκαιρες και ακριβείς, ικανές να εξαλείψουν ορισμένες αβεβαιότητες που είναι έμφυτες στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος. Παρείχαν επομένως τη δυνατότητα στους διαπραγματευτές που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης να προβούν σε πιο εύστοχες προβλέψεις για τις κινήσεις της αγοράς όσον αφορά το ζεύγος νομισμάτων EUR/GBP και να προσαρμόσουν τις στρατηγικές τους προκειμένου να επωφεληθούν από τις πληροφορίες που αποκαλύπτονταν και, ως εκ τούτου, ήταν ικανές να συμβάλουν στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών.

97 Επομένως, ορθώς θεώρησε η Επιτροπή ότι η συζήτηση της 11ης Απριλίου 2012 αφορούσε εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες ικανές να συμβάλουν στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών που είχαν πραγματοποιηθεί στον επίμαχο χώρο συζήτησης.

– *Επί της συζητήσεως της 13ης Απριλίου 2012*

98 Όσον αφορά τη συζήτηση της 13ης Απριλίου 2012, η οποία παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 224 της προσβαλλόμενης απόφασης, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 214 έως 221 και 337 έως 341, η Επιτροπή θεώρησε ότι η συζήτηση αυτή αφορούσε παροντικές ή σχετικές με το μέλλον εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες οι οποίες συνδέονταν με τις άμεσες εντολές των πελατών, καθόσον περιελάμβανε τη γνωστοποίηση στο πλαίσιο του επίμαχου χώρου συζήτησης του όγκου ή της κατεύθυνσης μιας συγκεκριμένης και μη αθροιστικώς παρουσιαζόμενης εντολής, ή του τύπου πελάτη, εξαλείφοντας κατά τον τρόπο αυτό ορισμένες αβεβαιότητες που είναι έμφυτες στη διαπραγμάτευση στο πλαίσιο της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος και αυξάνοντας τον βαθμό διαφάνειας όσον αφορά την πορεία της συναλλαγματικής ισοτιμίας του σχετικού ζεύγους νομισμάτων. Συνήγαγε εξ αυτού ότι η ως άνω συζήτηση ήταν ικανή να συμβάλει στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών.

99 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η ανταλλαγή πληροφοριών η οποία έλαβε χώρα κατά τη συζήτηση της 13ης Απριλίου 2012 αφορά «ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά», δεδομένου ότι δεν αφορά εκκρεμείς εντολές ή θέσεις των διαπραγματευτών. Ειδικότερα, η

έκφραση «lose more cable» την οποία χρησιμοποίησε ο διαπραγματευτής της Credit Suisse είναι ανωνυμοποιημένη και αφορά κατά προσέγγιση ποσά, χωρίς παράθεση τιμής ούτε πληροφοριών σχετικά με τους πελάτες. Κατά τις προσφεύγουσες, ο όρος «corp» είναι γενικός όρος που χρησιμοποιείται για να δηλωθεί μια επιχείρηση και ως εκ τούτου δεν καθιστά δυνατή την ταυτοποίηση ενός πελάτη.

100 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ερμηνεία της επίμαχης συζήτησης την οποίαν προτείνουν οι προσφεύγουσες.

101 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι το απόσπασμα της συζήτησης της 13ης Απριλίου 2012, το οποίο παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 224 της προσβαλλόμενης απόφασης, επιβεβαιώνει ότι, στις 09:56:42, ο διαπραγματευτής της Credit Suisse ενημέρωσε έτερο διαπραγματευτή, ο οποίος ήταν παρών στον επίμαχο χώρο συζήτησης, για την τρέχουσα συναλλαγή του με αντικείμενο την πώληση 40 εκατομμυρίων ζεύγους νομισμάτων GBP/USD σε μεγάλη επιχείρηση («lose more cable 40 odd corp»), πληροφορία για την οποία δέχθηκε ευχαριστίες από τον έτερο διαπραγματευτή («tks ratty»).

102 Επομένως, από την επίμαχη συζήτηση προκύπτει σαφώς η ανταλλαγή ακριβών, επίκαιρων και μη δημοσίως γνωστών πληροφοριών, τις οποίες γνώριζαν μόνο τα μέρη της συναλλαγής, δηλαδή ο διαπραγματευτής και ο πελάτης του. Ειδικότερα, οι πληροφορίες σχετικά με τη συναλλαγή τις οποίες γνωστοποίησε ο διαπραγματευτής της Credit Suisse περιελάμβαναν μνεία του συγκεκριμένου ποσού (40 εκατομμύρια), του οικείου ζεύγους νομισμάτων (GBP/USD), της κατεύθυνσης της συναλλαγής (πώληση) και ορισμένου τύπου πελάτη (μεγάλης επιχείρησης).

103 Συναφώς, δεν μπορεί να ευδοκιμήσει το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι από τον όρο «corp», τον οποίον χρησιμοποίησε ο διαπραγματευτής της Credit Suisse κατά την επίμαχη συζήτηση, δεν μπορεί να εξαχθεί συμπέρασμα ως προς την ταυτότητα του οικείου πελάτη. Ειδικότερα, ο όρος αυτός δηλώνει πάντως τον τύπο του πελάτη, δηλαδή ιδίως ότι πρόκειται για μεγάλη επιχείρηση. Επισημαίνεται όμως ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις ροές εντολών ορισμένων μεγάλων επιχειρήσεων και διεθνών επιχειρήσεων μπορούν να θεωρηθούν ως διαφωτιστικές, διότι καθιστούν δυνατό, για τους διαπραγματευτές που διαθέτουν τις πληροφορίες αυτές, να προβλέψουν την κίνηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας για το οικείο ζεύγος νομισμάτων, εξαλείφοντας κατά τον τρόπο αυτό ορισμένες αβεβαιότητες που είναι έμφυτες στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος και αυξάνοντας τη διαφάνεια στην εν λόγω αγορά προς όφελος μόνον των αποδεκτών των εν λόγω πληροφοριών.

104 Εξάλλου, η χρησιμότητα της πληροφορίας σχετικά με ορισμένο τύπο πελάτη, ήτοι εν προκειμένω «corp», επιβεβαιώνεται από άλλες συνομιλίες που παρατίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση (βλ., μεταξύ άλλων, τις αιτιολογικές σκέψεις 278 έως 280 της προσβαλλόμενης απόφασης) από τις οποίες προκύπτει ότι η πληροφορία αυτή εκτιμήθηκε από τους διαπραγματευτές που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης.

105 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι πληροφορίες τις οποίες αντάλλαξαν οι διαπραγματευτές κατά τη συζήτηση της 13ης Απριλίου 2012 δεν μπορούν να θεωρηθούν ως «ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά» απλώς και μόνο διότι δεν αφορούν εκκρεμείς εντολές.

106 Επομένως, ορθώς θεώρησε η Επιτροπή ότι η συζήτηση της 13ης Απριλίου 2012 αφορούσε εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες ικανές να συμβάλουν στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών που είχαν πραγματοποιηθεί στον επίμαχο χώρο συζήτησης.

– *Επί της συζητήσεως της 9ης Μαΐου 2012*

107 Όσον αφορά τη συζήτηση της 9ης Μαΐου 2012, η οποία παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 276 της προσβαλλόμενης απόφασης, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 252 έως 257 και 337 έως 341, η Επιτροπή θεώρησε ότι, κατά τη συζήτηση αυτή, ο διαπραγματευτής της Barclays ερώτησε τον διαπραγματευτή της Credit Suisse σχετικά με (την ολοκλήρωση) της διαπραγματευτικής στρατηγικής του, με τον διαπραγματευτή της Credit Suisse να απαντά καταφατικά παρέχοντας περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τα επίπεδα στα οποία είχε γίνει η διαπραγμάτευση. Κατά την Επιτροπή, υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς, ο διαπραγματευτής της Barclays δεν θα είχε λόγο ούτε μέσον ώστε να γνωρίζει ότι ο διαπραγματευτής της Credit Suisse είχε προσφάτως «εκκαθαρίσει τις προσφορές του» («cleared his bids»). Η δε ανταλλαγή των εν λόγω εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών παρέσχε κατά την Επιτροπή ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον διαπραγματευτή της Barclays, στο μέτρο που μπορούσε να έχει αντίκτυπο στη μεταγενέστερη τιμολογιακή συμπεριφορά του, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να προσαρμόσει τις προσφορές του («bids») σε λιγότερο ανταγωνιστικό επίπεδο, δεδομένου ότι ο διαπραγματευτής της Credit Suisse είχε μπορέσει να εκτελέσει όλες τις προσφορές του.

108 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η συζήτηση της 9ης Μαΐου 2012 αφορά γενικά ζητήματα, δεδομένου ότι οι αναφορές στις εντολές δεν περιλαμβάνουν ποσά, τιμές ή πληροφορίες σχετικά με τους οικείους πελάτες και είναι κατά συνέπεια ανωνυμοποιημένες. Κατ’ αυτές, η εν λόγω συζήτηση δεν αφορά ούτε τις εκκρεμείς εντολές ή θέσεις των διαπραγματευτών.

109 Επιπλέον, σε απάντηση ερώτησης που έθεσε το Γενικό Δικαστήριο στο πλαίσιο μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, οι προσφεύγουσες υποστήριξαν ότι σκοπός της επίμαχης συζήτησης θα μπορούσε να είναι η διερεύνηση της δυνατότητας να καταρτιστεί συναλλαγή μεταξύ των συμμετεχόντων στη συζήτηση αυτή διαπραγματευτών, δηλώνοντας όμως ότι δεν είναι σε θέση να παράσχουν οριστική επιβεβαίωση για την ερμηνεία αυτή. Επικουρικώς, επανέλαβαν τη θέση τους ότι ο σκοπός της επίμαχης συζήτησης ήταν η παροχή «ενημερωτικών στοιχείων σχετικά με την αγορά» προκειμένου να διευκολυνθούν οι εν λόγω διαπραγματευτές στην κατανόηση της αγοράς. Εν πάση περιπτώσει, οι ανταλλαγείσες πληροφορίες, ακόμη και αν είναι εμπορικώς ευαίσθητες, έχουν χαρακτήρα γενικό, ανώνυμο, ιστορικό και μη συγκεκριμένο και δεν μπορούν να οδηγήσουν σε αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορά.

110 Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι κοινοποιηθείσες κατά την επίμαχη συζήτηση πληροφορίες συνιστούν εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες υπερβαίνουσες το πλαίσιο των «ενημερωτικών στοιχείων σχετικά με την αγορά», στο μέτρο που αυτές αφορούν, κατ’ ουσίαν, τα συγκεκριμένα τρέχοντα επίπεδα διαπραγμάτευσης.

111 Σε απάντηση ερώτησης που έθεσε το Γενικό Δικαστήριο στο πλαίσιο μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, η Επιτροπή επανέλαβε τη θέση της ότι η επίμαχη συζήτηση αφορούσε ανταλλαγή μη δημόσιων και συγκεκριμένων πληροφοριών, οι οποίες παρείχαν στον αποδέκτη τους τη δυνατότητα να προσαρμόσει την τιμή που προσέφερε στους δικούς του πελάτες, επιχειρώντας μάλιστα να την αυξήσει, δεδομένου ότι είναι ελάχιστα πιθανό να εξακολουθήσει ο ανταγωνιστής του, μετά την ολοκλήρωση της δικής του διαπραγματευτικής στρατηγικής, να διαπραγματεύεται

το επίμαχο ζεύγος νομισμάτων. Προσέθεσε ότι η μνεία, από τον διαπραγματευτή της Credit Suisse, της μείωσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας δεν θα είχε νόημα αν ο διαπραγματευτής της Barclays δεν γνώριζε το ζεύγος νομισμάτων το οποίο αφορούσαν οι μόλις εκτελεσθείσες προσφορές του διαπραγματευτή της Credit Suisse.

112 Συναφώς, παρατηρείται ότι, κατά την επίμαχη συζήτηση, ο διαπραγματευτής της Credit Suisse γνωστοποίησε βεβαίως πληροφορίες σχετικά με τις διαπραγματευτικές του δραστηριότητες, προσδιορίζοντας τα επίπεδα της διαπραγμάτευσης, ενέργεια η οποία ως εκ της φύσεώς της έχει εμπορικώς ευαίσθητο χαρακτήρα («yeh all filled»· «feels like its dropped 200 pips its only 40»). Εντούτοις, παρά τα όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, από το προπαρατεθέν απόσπασμα της συζήτησης δεν μπορεί να συναχθεί ότι η ανταλλαγή των εν λόγω εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών παρέσχε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον διαπραγματευτή της Barclays, κατά το μέτρο που μπορούσε να έχει αντίκτυπο στη μεταγενέστερη τιμολογιακή συμπεριφορά του, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να προσαρμόσει τις προσφορές του.

113 Αφενός, ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι η αναφορά στα επίπεδα της συναλλαγματικής ισοτιμίας «δεν θα είχε νόημα αν οι δύο [διαπραγματευτές] είχαν συζητήσει για την εκτέλεση των προσφορών τους κατά τρόπο γενικό, χωρίς να αναφέρονται σε συγκεκριμένο ζεύγος νομισμάτων», είναι, δεδομένου του περιεχομένου της εν λόγω συζήτησης, υποθετικός. Ειδικότερα, από κανένα στοιχείο της εν λόγω συζήτησης ή οποιασδήποτε άλλης συζήτησης που παρατίθεται στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να συναχθεί ότι οι διαπραγματευτές συζητούσαν για τη διεκπεραίωση των προσφορών στα επίπεδα που αναφέρθηκαν από τον διαπραγματευτή της Credit Suisse για συγκεκριμένο ζεύγος νομισμάτων.

114 Αφετέρου, από κανένα στοιχείο της επίμαχης συζήτησης δεν επιβεβαιώνεται ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι ο διαπραγματευτής ο οποίος έλαβε τις πληροφορίες που κοινοποιήθηκαν από τον διαπραγματευτή της Credit Suisse μπορούσε να γνωρίζει ότι ήταν ελάχιστα πιθανό να εξακολουθήσει ο ανταγωνιστής του να διαπραγματεύεται το επίμαχο ζεύγος νομισμάτων. Επομένως, ο ισχυρισμός αυτός είναι επίσης υποθετικός.

115 Τέτοιες εικασίες όμως δεν πληρούν τις απαιτήσεις όσον αφορά το αποδεικτικό βάρος στις οποίες πρέπει να ανταποκριθεί η Επιτροπή προκειμένου να αποδείξει, επαρκώς κατά νόμον, την ύπαρξη των πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν την παράβαση (βλ. απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2012, E.ON Energie κατά Επιτροπής, C-89/11 P, EU:C:2012:738, σκέψη 71 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

116 Επομένως, δεδομένης της απουσίας ακριβέστερων πληροφοριών, δεν μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η εν λόγω συζήτηση άμβλυνε ή εξάλειψε την αβεβαιότητα στην αγορά σε βαθμό που να παρέχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον αποδέκτη των πληροφοριών.

117 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε, επαρκώς κατά νόμον, ότι η συζήτηση της 9ης Μαΐου 2012 ήταν ικανή να συμβάλει στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα της συμπεριφοράς που προσάπτεται στην Credit Suisse. Επομένως, ορθώς υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να λάβει υπόψη της τη συζήτηση αυτή εις βάρος της Credit Suisse.

– *Επί της συζητήσεως της 5ης Ιουνίου 2012*

118 Όσον αφορά τη συζήτηση της 5ης Ιουνίου 2012, η οποία παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 281 της προσβαλλόμενης απόφασης, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 252 έως 257 και 337 έως 341, η Επιτροπή θεώρησε ότι η συζήτηση αυτή αφορούσε εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες, δεδομένου ότι ένας διαπραγματευτής της UBS αντάλλαξε πληροφορίες σχετικά με προσφάτως εκτελεσθείσα εντολή, γνωστοποιώντας συγκεκριμένες λεπτομέρειες σχετικά με το ζεύγος νομισμάτων, τη συναλλαγματική ισοτιμία και τον τύπο πελάτη, τις οποίες, χωρίς τη συζήτηση αυτή, ο διαπραγματευτής της Credit Suisse δεν είχε λόγο ούτε μέσον να γνωρίζει. Η δε γνώση των εν λόγω πληροφοριών θα εξασφάλιζε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τον διαπραγματευτή της Credit Suisse, σε περίπτωση που ο ίδιος τύπος πελάτη τού ζητούσε μια συναλλαγή που να αφορά το ίδιο ζεύγος νομισμάτων, δεδομένου ότι ο πελάτης είχε δεχθεί να διαπραγματευθεί στη συναλλαγματική ισοτιμία την οποίαν είχε προηγουμένως προτείνει ο διαπραγματευτής της UBS. Επομένως, η ανταλλαγή πληροφοριών κατά την εν λόγω συζήτηση ήταν ικανή, κατά την Επιτροπή, να συμβάλει στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών.

119 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, εν συνόψει, ότι οι ανταλλαγείσες κατά την εν λόγω συζήτηση πληροφορίες αφορούν «ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά», δεδομένου ότι οι αναφορές στις εντολές των πελατών ήταν ανωνυμοποιημένες, δεν περιελάμβαναν ποσά ή πληροφορίες σχετικά με τους πελάτες, αλλά μόνον κατά προσέγγιση επίπεδα της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Προσθέτουν ότι δεν προκύπτει σαφώς ότι η αναφορά στους «rooskies» παραπέμπει σε συγκεκριμένο πελάτη.

120 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ερμηνεία της επίμαχης συζήτησης την οποίαν προτείνουν οι προσφεύγουσες.

121 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι το απόσπασμα της επίμαχης συζήτησης επιβεβαιώνει ότι, στις 08:38:40, διαπραγματευτής της UBS ερώτησε τον διαπραγματευτή της Credit Suisse εάν είχε λάβει εντολές πώλησης («are you seeing much eurusd selling Ratty»), διευκρινίζοντας, στις 08:44:28, ότι πελάτης ορισμένου τύπου είχε μόλις αγοράσει λίρες στερλίνες έναντι δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών σε συγκεκριμένη συναλλαγματική ισοτιμία («rooskies buying cable at 2530»). Απαντώντας, στις 09:06:14, ο διαπραγματευτής της Credit Suisse δήλωσε ότι δεν είχε λάβει τέτοιες εντολές («sry mate no»), ενώ διευκρίνισε, στις 09:06:24, ότι είχε παρατηρήσει μείωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας για το εν λόγω ζεύγος νομισμάτων («nothing just seen it melt 100 pips»). Στις 09:06:44, ο διαπραγματευτής της UBS τον ευχαρίστησε για την πληροφορία αυτή («tks bro»).

122 Όσον αφορά την ερμηνεία του περιεχομένου της επίμαχης συζήτησης, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 121 ανωτέρω, οι ανταλλαγείσες πληροφορίες συνίσταντο σε στοιχεία με ακριβή, επίκαιρο και εμπιστευτικό χαρακτήρα, τα οποία γνώριζαν μόνο τα μέρη της συναλλαγής, δηλαδή ο διαπραγματευτής και ο πελάτης του, στο μέτρο που αφορούσαν το είδος των εντολών, την ποσότητα περί της οποίας επρόκειτο, το οικείο ζεύγος νομισμάτων, το επίπεδο της συναλλαγματικής ισοτιμίας του εν λόγω ζεύγους νομισμάτων και τον τύπο πελάτη τον οποίο αφορούσε η συναλλαγή.

123 Κανένα από τα επιχειρήματα των προσφευγουσών δεν μπορεί να ανατρέψει το προαναφερθέν συμπέρασμα.

124 Αφενός, όσον αφορά την αναφορά σε «rooskies», ως προς την οποία, κατ' αυτές, δεν είναι βέβαιο ότι αφορά συγκεκριμένο πελάτη, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω αναφορά η οποία έγινε κατά την επίμαχη συζήτηση πρέπει να εκληφθεί ως προσδιορισμός ενός συγκεκριμένου τύπου πελάτη, λαμβανομένων υπόψη, αφενός, των ευχαριστιών του διαπραγματευτή της UBS για την πληροφορία αυτή και, αφετέρου, του γεγονότος ότι δεν οδήγησε σε περαιτέρω ερωτήσεις εκ μέρους των λοιπών διαπραγματευτών. Εξάλλου, το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από το συνολικό πλαίσιο των συνομιλιών που παρατίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση, από το οποίο προκύπτει ότι η αναφορά στον συγκεκριμένο τύπο πελατών («rooskies» ή «roosky») (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 263 και 272 της προσβαλλόμενης απόφασης) εκτιμάτο πάντοτε δεόντως από τους λοιπούς διαπραγματευτές, γεγονός από το οποίο συνάγεται ότι, για τους τελευταίους, η εν λόγω αναφορά ήταν ευχερώς αναγνωρίσιμη ως παραπομπή σε έναν συγκεκριμένο τύπο ενδιαφερόμενου πελάτη, δηλαδή ενημερωμένου ή όχι, ικανή να παράσχει στους διαπραγματευτές, ως επαγγελματίες του κλάδου, τη δυνατότητα να προβλέψουν τις ενδεχόμενες κινήσεις της αγοράς και να αισθάνονται ασφαλέστεροι όσον αφορά τις στρατηγικές αποφάσεις τους.

125 Αφετέρου, όσον αφορά τα επίπεδα της συναλλαγματικής ισοτιμίας τα οποία, κατά τις προσφεύγουσες, μνημονεύονταν στην επίμαχη συζήτηση κατά προσέγγιση, διαπιστώνεται ότι η ανάγνωση της εν λόγω συζήτησης και ειδικότερα του μέρους της που αφορούσε το ζεύγος νομισμάτων GBP/USD, το οποίο παρατίθεται στη σκέψη 121 ανωτέρω, διαψεύδει καταφανώς την προτεινόμενη από τις προσφεύγουσες ερμηνεία, διότι ο αριθμός που αναφέρεται είναι ακριβέστατος.

126 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι ανταλλαγείσες κατά την επίμαχη συζήτηση πληροφορίες δεν μπορούν να θεωρούνται ως γενικές ή ως αφορώσες «ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά», απλώς και μόνο διότι δεν αφορούσαν εκκρεμείς εντολές. Επομένως, ορθώς θεώρησε η Επιτροπή ότι η συζήτηση της 5ης Ιουνίου 2012 αφορούσε εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες ικανές να συμβάλουν στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών που είχαν πραγματοποιηθεί στον επίμαχο χώρο συζήτησης.

– *Επί της συζητήσεως της 25ης Απριλίου 2012*

127 Όσον αφορά τη συζήτηση της 25ης Απριλίου 2012, η οποία μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 195 της προσβαλλόμενης απόφασης, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 176 έως 182 και 337 έως 341, η Επιτροπή θεώρησε ότι, κατά τη συζήτηση αυτή, ο διαπραγματευτής της Credit Suisse δεν γνωστοποίησε καμία πληροφορία. Ήταν όμως παρών στον επίμαχο χώρο συζήτησης κατά το χρονικό σημείο κατά το οποίο έγινε η εν λόγω συζήτηση που αφορούσε εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες ή είχε πρόσβαση στην εν λόγω συζήτηση στο πλαίσιο μεταγενέστερης σύνδεσης. Πλην όμως οι εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες σχετικά με τις εντολές με συνθήκη, οι οποίες αντηλλάγησαν κατά την ημέρα εκείνη στον επίμαχο χώρο συζήτησης ήταν, κατ' αυτήν, ικανές να αυξήσουν τον βαθμό εμπιστοσύνης του διαπραγματευτή της Credit Suisse όσον αφορά τη δυνητική πορεία της αγοραίας τιμής για ζεύγος νομισμάτων GBP/AUD, επιτρέποντάς του επομένως να λάβει πιο ενημερωμένες αποφάσεις όσον αφορά την εμπορική στρατηγική του και κατ' αυτόν τον τρόπο να επωφεληθεί από το εν λόγω επίπεδο προνομιακής και, κατά συνέπεια, αντίθετης προς τον ανταγωνισμό πληροφόρησης.

128 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η επίμαχη συζήτηση αφορά «ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά», δεδομένου ότι δεν περιέχει πληροφορίες σχετικά με τις εκκρεμείς εντολές ή θέσεις των διαπραγματευτών. Ειδικότερα, οι κοινοποιηθείσες πληροφορίες περιλαμβάνουν στην πλειονότητά τους εικασίες σχετικά με μελλοντικές κινήσεις. Προσθέτουν ότι η μεν αναφορά σε

«hypo» δεν αφορά πελάτη, αλλά αντισυμβαλλόμενο ο οποίος απαντά σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες και συναλλάσσεται με διάφορους αντισυμβαλλομένους στην αγορά, η δε αναφορά σε «russia selling eur» μπορεί να αφορά δημοσίως γνωστή δραστηριότητα της Κεντρικής Τράπεζας της Ρωσικής Ομοσπονδίας.

129 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ακόμη με το δικόγραφο της προσφυγής τους και, εν συνεχεία, με το υπόμνημα απαντήσεως, εν συνόψει, ότι η Επιτροπή δεν παρέθεσε επαρκείς λόγους για τους οποίους η συζήτηση αυτή, καθώς και άλλες συζητήσεις οι οποίες εξετάζονται στις σκέψεις 137 έως 162 κατωτέρω, μπορούν να αποδείξουν τους ισχυρισμούς της περί εμπορικώς ευαίσθητου και αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα τους και ότι δεν είναι έργο ούτε των ιδίων ούτε του Γενικού Δικαστηρίου να εντοπίσουν το τμήμα ενός αποσπάσματος συζήτησης επί του οποίου στηρίζεται η Επιτροπή δεδομένης της απουσίας ακριβούς χρονοσήμανσης.

130 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ερμηνεία της επίμαχης συζήτησης την οποίαν προτείνουν οι προσφεύγουσες.

131 Συναφώς, στο μέτρο που ο ισχυρισμός των προσφευγουσών ο οποίος παρατίθεται εν συνόψει στη σκέψη 129 ανωτέρω μπορεί να ερμηνευθεί ως μομφή κατά της Επιτροπής για ανεπαρκή αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης, διαπιστώνεται ότι από την αιτιολογική σκέψη 195 της προσβαλλόμενης απόφασης, η οποία είναι βεβαίως συνοπτικά διατυπωμένη, προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική της Επιτροπής όσον αφορά τον εμπορικώς ευαίσθητο και αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα της συζήτησης της 25ης Απριλίου 2012, απόσπασμα της οποίας παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 191 της προσβαλλόμενης απόφασης. Ειδικότερα, από την αιτιολογική σκέψη 195 της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι η συζήτηση αυτή ελήφθη υπόψη εις βάρος της Credit Suisse για τον λόγο ότι είχε παράσχει στον διαπραγματευτή της τελευταίας τη δυνατότητα να αυξήσει τον βαθμό εμπιστοσύνης του όσον αφορά τη δυνητική πορεία της αγοραίας τιμής για τα ζεύγη νομισμάτων GBP/AUD και GBP/NZD, επιτρέποντάς του επομένως να λάβει καλύτερα ενημερωμένες αποφάσεις όσον αφορά τη διαπραγματευτική στρατηγική του.

132 Εξάλλου, επισημαίνεται ότι από την ανάγνωση της μεταγραφής ενός άλλου αποσπάσματος της συζήτησης της 25ης Απριλίου 2012, την οποίαν υπέβαλαν οι προσφεύγουσες ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, επιβεβαιώνεται ότι οι διαπραγματευτές αντάλλαξαν πληροφορίες σχετικά με τις υφιστάμενες «εκκρεμείς εντολές αγοράς» τις οποίες είχαν λάβει, αναφέροντας συγκεκριμένα τα οικεία ζεύγη νομισμάτων με τα επίπεδα ενεργοποίησης της εκτέλεσής τους, όπως προκύπτει από το ερώτημα ενός διαπραγματευτή της UBS (στις 08:42:19: «what's the trigger point for all these gbp/aud and gbp/nzd longs to puke») και από τις απαντήσεις των διαπραγματευτών της HSBC και της RBS (αντιστοίχως, στις 08:42:36: «looking at 1.6040 as a bit of a lvi» και στις 08:42:56: «1.5500 gpaud …»).

133 Παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, οι κοινοποιηθείσες κατά την επίμαχη συζήτηση πληροφορίες δεν μπορούν να θεωρηθούν ως «ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά», στο μέτρο που οι εν λόγω πληροφορίες βαίνουν σαφώς πέραν των παρατηρήσεων για τη γενική κατάσταση της αγοράς.

134 Ειδικότερα, από την επίμαχη συζήτηση προκύπτει σαφώς η ανταλλαγή πληροφοριών με ιδιαιτέρως ακριβή, επίκαιρο και εμπιστευτικό χαρακτήρα, στο μέτρο που οι κοινοποιηθείσες πληροφορίες αφορούν τα είδη εντολών των πελατών, την κατεύθυνσή τους, τα επίπεδα ενεργοποίησής τους και τα οικεία ζεύγη νομισμάτων, τα οποία γνώριζαν μόνο τα μέρη της συναλλαγής, δηλαδή ο διαπραγματευτής και ο πελάτης του. Επομένως, η συζήτηση αυτή

περιελάμβανε σχόλια για τις δραστηριότητες των διαπραγματευτών σε πραγματικό χρόνο, τα οποία συνεπάγονταν ανταλλαγή εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών ικανή να αυξήσει τη διαφάνεια μεταξύ των διαπραγματευτών και να περιορίσει την αβεβαιότητα στην αγορά αποκλειστικώς προς δικό τους όφελος.

135 Το συμπέρασμα αυτό δεν ανατρέπεται από το επιχείρημα και μόνο των προσφευγουσών ότι ορισμένες γνωστοποιηθείσες κατά την επίμαχη συζήτηση πληροφορίες αφορούν εικασίες σχετικά με την πορεία μελλοντικών κινήσεων. Ειδικότερα, πέραν του γενικού χαρακτήρα του εν λόγω επιχειρήματος, το γεγονός ότι ορισμένες από τις κοινοποιηθείσες πληροφορίες δεν θεωρούνται ως εμπορικώς ευαίσθητες δεν προσδίδει γενικό χαρακτήρα στο σύνολο της συζήτησης αυτής. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι ούτε το γεγονός ότι δεν είναι γνωστό σε τι ακριβώς παραπέμπουν οι αναφορές σε «hypo» ή σε «russia selling eur» είναι ικανό να προσδώσει γενικό χαρακτήρα στην εν λόγω συνομιλία, δεδομένου ότι αρκεί μια τέτοια αναφορά να καθιστά δυνατό τον προσδιορισμό του χαρακτήρα, ενημερωμένου ή όχι (βλ. σκέψη 94 ανωτέρω), ορισμένου πελάτη, πράγμα που δεν αμφισβητείται από τις προσφεύγουσες.

136 Επομένως, ορθώς θεώρησε η Επιτροπή ότι η συζήτηση της 25ης Απριλίου 2012 αφορούσε εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες ικανές να συμβάλουν στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών που είχαν πραγματοποιηθεί στον επίμαχο χώρο συζήτησης.

– *Επί της συζητήσεως της 10ης Φεβρουαρίου 2012*

137 Όσον αφορά τη συζήτηση της 10ης Φεβρουαρίου 2012, η οποία μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 228 της προσβαλλόμενης απόφασης, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 214 έως 221 και 337 έως 341, η Επιτροπή θεώρησε ότι, κατά τη συζήτηση αυτή, ο διαπραγματευτής της Credit Suisse δεν κοινοποίησε καμία πληροφορία. Ήταν όμως παρών στον επίμαχο χώρο συζήτησης κατά το χρονικό σημείο κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η συζήτηση αυτή ή είχε πρόσβαση στην εν λόγω συζήτηση μεταγενέστερα. Κατ' αυτήν, οι εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες σχετικά με τις άμεσες εντολές, οι οποίες αντηλλάγησαν κατά την ημέρα εκείνη στον επίμαχο χώρο συζήτησης, ήταν ικανές να αυξήσουν τον βαθμό εμπιστοσύνης του διαπραγματευτή της Credit Suisse όσον αφορά τη δυνητική πορεία της αγοραίας τιμής, επιτρέποντάς του επομένως να λάβει πιο ενημερωμένες αποφάσεις όσον αφορά την εμπορική στρατηγική του.

138 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η επίμαχη ανταλλαγή πληροφοριών αφορά «ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά», δεδομένου ότι δεν περιέχει πληροφορίες σχετικά με τις εκκρεμείς εντολές ή θέσεις των διαπραγματευτών. Κατ' αυτές, στο πλαίσιο της εν λόγω ανταλλαγής, οι διαπραγματευτές προέβησαν σε εικασίες σχετικά με τη μελλοντική διαπραγμάτευση συγκεκριμένου αντισυμβαλλομένου («JP»), χωρίς να έχουν οποιαδήποτε βεβαιότητα. Προσθέτουν ότι με τη χρήση μεταξύ άλλων του όρου «corp» δηλώνεται κατά τρόπο γενικό και ανωνυμοποιημένο μια εταιρία, χωρίς όμως να μπορεί να συναχθεί εξ αυτού παραπομπή σε συγκεκριμένο πελάτη.

139 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ερμηνεία του περιεχομένου της επίμαχης ανταλλαγής πληροφοριών την οποίαν προτείνουν οι προσφεύγουσες.

140 Συναφώς, επισημαίνεται προκαταρκτικώς ότι η αιτιολογική σκέψη 228 της προσβαλλόμενης απόφασης δεν περιέχει μεταγραφή της επίμαχης συζήτησης. Στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι αυτή αφορούσε ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με

αντισυμβαλλόμενο ο οποίος ήθελε να συνάψει συγκεκριμένη συναλλαγή και προσπαθούσε να εκτελέσει μια εντολή πώλησης [«exchange of information regarding JPMorgan (“JP”) getting a specific trade and still trying to sell»]. Η συζήτηση αυτή ελήφθη υπόψη εις βάρος της Credit Suisse για τον λόγο ότι παρέσχε στον διαπραγματευτή της τελευταίας τη δυνατότητα να αυξήσει τον βαθμό εμπιστοσύνης του όσον αφορά τη δυνητική πορεία της αγοραίας τιμής, επιτρέποντάς του επομένως να λάβει καλύτερα ενημερωμένες αποφάσεις όσον αφορά τη διαπραγματευτική στρατηγική του.

141 Κατόπιν της διευκρίνισης αυτής, διαπιστώνεται ότι από την ανάγνωση του προσκομισθέντος από τις προσφεύγουσες αποσπάσματος της συνομιλίας της 10ης Φεβρουαρίου 2012 επιβεβαιώνεται ότι, στις 10:12:14, διαπραγματευτής της UBS ανέφερε ότι συγκεκριμένος αντισυμβαλλόμενος είχε μόλις συνάψει μια συναλλαγή («JP had the trade»). Στις 10:12:46, διαπραγματευτής της HSBC τον ευχαρίστησε για την πληροφορία αυτή και ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες για το αν ήταν συμφέρουσα η πώληση ζεύγους νομισμάτων GBP/USD («thx»,«cable worth a sell?»), ερώτημα στο οποίο, μεταξύ 10:13:35 και 10:14:08, διαπραγματευτής της UBS απάντησε καταφατικώς, αναφέροντας ακόμη ειδικότερα τόσο ότι ο συγκεκριμένος αυτός αντισυμβαλλόμενος είχε άμεση εντολή για ζεύγος νομισμάτων EUR/GBP όσο και το επίπεδο συναλλαγματικής ισοτιμίας της εντολής αυτής («yep», «eurgbp held here at 57-60 pops draghi», «but i thik that plmub in JP is still rying to sell X»). Τέλος, στις 10:15:32, διαπραγματευτής της Barclays ενημέρωσε τους λοιπούς διαπραγματευτές που ήταν παρόντες στον επίμαχο χώρο συζήτησης ότι είχε μόλις πωλήσει 100 εκατομμύρια ευρώ για μεγάλη επιχείρηση («sold ton eur for a corp»).

142 Επομένως, από τη συζήτηση της 10ης Φεβρουαρίου 2012 προκύπτει ανταλλαγή πληροφοριών οι οποίες είχαν ακριβή, επίκαιρο και εμπιστευτικό χαρακτήρα, καθόσον με αυτήν αποκαλύπτονταν στους ανταγωνιστές που ήταν παρόντες στον επίμαχο χώρο συζήτησης οι εντολές των πελατών τις οποίες είχαν εκτελέσει ή είχαν μόλις εκτελέσει οι λοιποί συμμετέχοντες, με ειδικό προσδιορισμό των οικείων ζευγών νομισμάτων, των επιπέδων της συναλλαγματικής τους ισοτιμίας και ενός συγκεκριμένου αντισυμβαλλομένου όσον αφορά τις εντολές αυτές. Η συζήτηση αυτή περιελάμβανε ως εκ τούτου σχόλια για τις δραστηριότητες και τις θέσεις των διαπραγματευτών σε πραγματικό χρόνο και άρα συνεπαγόταν την ανταλλαγή εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών.

143 Επιπλέον, όπως σαφώς προκύπτει από το απόσπασμα της προμνησθείσας συζήτησης, οι διαπραγματευτές αντάλλαξαν απόψεις σχετικά με το κατά πόσον ήταν σκόπιμο να πωλήσουν λίρες στερλίνες έναντι δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών. Πλην όμως μια τέτοια ανταλλαγή πληροφοριών, η οποία συνδέεται άρρηκτα με τον καθορισμό της διαπραγματευτικής στρατηγικής, αντιτίθεται ως εκ της φύσεώς της στην αυτονομία την οποίαν ο επιχειρηματίας οφείλει, κατά τη νομολογία που μνημονεύεται στη σκέψη 45 ανωτέρω, να επιδεικνύει στην αγορά όταν καθορίζει την πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει σε αυτήν.

144 Συναφώς, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι η υποτιθέμενη ανωνυμοποιημένη και γενική αναφορά σε «corp» δεν παραπέμπει συγκεκριμένα σε κάποιον πελάτη. Ειδικότερα, πέραν του ότι με την εν λόγω αναφορά δηλώνεται συγκεκριμένος πελάτης, αρκεί να υπομνησθεί, όπως επισημαίνεται στη σκέψη 94 ανωτέρω, ότι ορισμένος τύπος πελάτη, δηλαδή ενημερωμένος ή όχι, όπως εν προκειμένω μια μεγάλη επιχείρηση, αρκεί για να παράσχει στους διαπραγματευτές, ως επαγγελματίες του κλάδου, τη δυνατότητα να προβλέψουν τις ενδεχόμενες κινήσεις της αγοράς και να αισθάνονται ασφαλέστεροι όσον αφορά τις στρατηγικές αποφάσεις τους.

145 Επομένως, ορθώς θεώρησε η Επιτροπή ότι η συζήτηση της 10ης Φεβρουαρίου 2012 αφορούσε εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες ικανές να συμβάλουν στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών που είχαν πραγματοποιηθεί στον επίμαχο χώρο συζήτησης.

– *Επί των συζητήσεων της 25ης Απριλίου, της 19ης Ιουνίου, της 3ης και της 4ης Ιουλίου 2012*

146 Όσον αφορά τις συνομιλίες της 25ης Απριλίου, της 19ης Ιουνίου, της 3ης και της 4ης Ιουλίου 2012 που μνημονεύονται στην αιτιολογική σκέψη 285 της προσβαλλόμενης απόφασης, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 337 έως 341, η Επιτροπή εκτίμησε ότι ο διαπραγματευτής της Credit Suisse, ο οποίος δεν προέβη σε γνωστοποίηση πληροφοριών κατά τις συνομιλίες αυτές, ήταν παρών στον επίμαχο χώρο συζήτησης και είχε επομένως πρόσβαση στις εν λόγω συνομιλίες. Έκρινε κατ' ουσίαν ότι οι συσσωρευμένες ανταλλαγές εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών αύξησαν τον βαθμό εμπιστοσύνης του εν λόγω διαπραγματευτή όσον αφορά τη δυνητική κατεύθυνση της αγοραίας τιμής για τα συζητηθέντα ζεύγη νομισμάτων, επιτρέποντάς του επομένως να λάβει καλύτερα ενημερωμένες αποφάσεις ως προς τη διαπραγματευτική στρατηγική του. Ειδικότερα, οι διαπραγματευτές αντάλλαξαν πληροφορίες σχετικά με διαπραγμάτευση συναλλάγματος, ιδίως EUR/JPY και USD/JPY (συνομιλία της 25ης Απριλίου 2012), GBP/USD (συνομιλία της 19ης Ιουνίου 2012), EUR, USD/JPY και GBP/USD (συνομιλία της 3ης Ιουλίου 2012), EUR και GBP/USD (συνομιλία της 4ης Ιουλίου 2012).

147 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι οι προπαρατεθείσες συνομιλίες αφορούν γενικές πληροφορίες σχετικά με την αγορά. Οι πληροφορίες αυτές είναι, κατ' αυτές, ανωνυμοποιημένες και δεν αφορούν εκκρεμείς εντολές ή θέσεις διαπραγματευτών και πελατών. Οι συνομιλίες της 19ης Ιουνίου, της 3ης και της 4ης Ιουλίου 2012 δεν αφορούν τους ανταλλαγέντες όγκους ή τις τιμές τους. Προσθέτουν ότι οι όροι που χρησιμοποιούνται στις εν λόγω συνομιλίες, όπως «lev» (συνομιλίες της 25ης Απριλίου και της 19ης Ιουνίου 2012) ή «models» (συνομιλία της 4ης Ιουλίου 2012), είναι επίσης ανωνυμοποιημένοι και γενικοί. Θεωρούν ότι δεν προκύπτει σαφώς ότι οι όροι «m/e», «rm», «rusky», «Russia», «roosides» (συνομιλία της 19ης Ιουνίου 2012), «rusky» (συνομιλία της 3ης Ιουλίου 2012), «models», «range guy» και «desert» (συνομιλία της 4ης Ιουλίου 2012) παραπέμπουν σε συγκεκριμένους πελάτες. Τέλος, η έκφραση «51.3 is the nod» (συνομιλία της 4ης Ιουλίου 2012) παραπέμπει σε οικονομικά δεδομένα και όχι σε αγοραία τιμή.

148 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ερμηνεία των επίμαχων συνομιλιών την οποία προτείνουν οι προσφεύγουσες.

149 Πρώτον, όσον αφορά τη συζήτηση της 25ης Απριλίου 2012, διαπιστώνεται ότι από το προσκομισθέν από τις προσφεύγουσες απόσπασμα της εν λόγω συζήτησης προκύπτει ότι οι διαπραγματευτές αντάλλαξαν ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με πρόσφατες διαπραγματευτικές τους δραστηριότητες και, ιδίως, σχετικά με τα ποσά των συναλλαγών και τα αντίστοιχα επίπεδα συναλλαγματικών ισοτιμιών (διαπραγματευτής της RBS στις 09:56:44: «i lost a coupel of ton around 40 earlier» και διαπραγματευτής της Barclays στις 10:05:44: «lost ton»), τους πελάτες και ένα σχετικό ζεύγος νομισμάτων (διαπραγματευτής της UBS στις 10:03:25: «lev buys usdjpy – gt track record» και διαπραγματευτής της HSBC στις 10:04:54: «anyone get paid there in euro»). Επιπλέον, ορισμένοι διαπραγματευτές συζήτησαν για τις στρατηγικές που έπρεπε να υιοθετηθούν στην αγορά, συμβουλεύοντας, μεταξύ άλλων, να μην αγοραστεί ορισμένο νόμισμα έναντι άλλου (διαπραγματευτής της RBS στις 09:57:11: «but def not right time to be long yet», διαπραγματευτής της Barclays στις 09:57:24 έως 09:57:26: «nope» και «agree») ή να αγοραστεί συγκεκριμένο νόμισμα (διαπραγματευτής της Barclays στις 10:13:50: «get eur now»).

150 Τέτοιες όμως πληροφορίες είναι, παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, εμπορικώς ευαίσθητες, ικανές αφενός να αυξήσουν τη διαφάνεια στην αγορά προς όφελος μόνον των διαπραγματευτών που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης και αφετέρου να αυξήσουν την αίσθηση ασφάλειας των τελευταίων όσον αφορά τις στρατηγικές αποφάσεις τους. Επομένως, η ανταλλαγή των εν λόγω πληροφοριών αντιτίθεται ως εκ της φύσεώς της στην απαίτηση περί αυτονομίας την οποίαν ο επιχειρηματίας οφείλει, κατά τη νομολογία που μνημονεύεται στη σκέψη 45 ανωτέρω, να επιδεικνύει στην αγορά όταν καθορίζει την πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει σε αυτήν.

151 Συναφώς, δεν μπορεί να ευδοκιμήσει το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι από τον όρο «lev» δεν μπορεί να συναχθεί η ταυτότητα ενός πελάτη. Ειδικότερα, ακόμη και αν τούτο ισχύει, ο εν λόγω όρος δηλώνει τον τύπο του πελάτη, δηλαδή αν είναι ενημερωμένος ή όχι, ήτοι, ιδίως, ότι πρόκειται για οργανισμό εναλλακτικών επενδύσεων (οργανισμό που χρησιμοποιεί μόχλευση), παρέχοντας επομένως στους διαπραγματευτές που διαθέτουν την πληροφορία αυτή τη δυνατότητα να προβλέψουν την κίνηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας για το οικείο ζεύγος νομισμάτων (βλ. σκέψη 94 ανωτέρω). Εξάλλου, η χρησιμότητα της αναφοράς του τύπου πελάτη, εν προκειμένω «lev», επιβεβαιώνεται από άλλες συνομιλίες που παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 264 και 268 της προσβαλλόμενης απόφασης και από τις οποίες προκύπτει ότι η εν λόγω αναφορά εκτιμήθηκε από τους διαπραγματευτές που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης.

152 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό το συμπέρασμα της Επιτροπής περί αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των πληροφοριών που αντηλλάγησαν μεταξύ των διαπραγματευτών στις 25 Απριλίου 2012.

153 Δεύτερον, όσον αφορά τη συζήτηση της 19ης Ιουνίου 2012, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από το προσκομισθέν από τις προσφεύγουσες απόσπασμα της εν λόγω συζήτησης, οι διαπραγματευτές αντάλλαξαν πληροφορίες σχετικά με τις διαπραγματευτικές τους δραστηριότητες, ιδίως δε πληροφορίες σχετικά με τους τύπους πελατών και τα επίπεδα συναλλαγματικών ισοτιμιών για συγκεκριμένα ζεύγη νομισμάτων (διαπραγματευτής της UBS στις 06:42:12: «m/e sniffing in eurusd», στις 06:42:20: «passes here on teh 15th price», άλλος διαπραγματευτής της UBS στις 07:14:24: «got cable fromrm high 80s, lively last time he dealt», διαπραγματευτής της HSBC στις 07:15:02: «Russia gave me a fex clips off highs too», και διαπραγματευτής της Barclays στις 08:09:53: «lev guys selling eur»).

154 Επομένως, οι γνωστοποιηθείσες κατά την επίμαχη συζήτηση πληροφορίες αφορούν υφιστάμενες και εκκρεμείς συναλλαγές και περιλαμβάνουν ακριβή αναφορά των ζευγών νομισμάτων και των τύπων πελατών τους οποίους αφορούν οι συναλλαγές αυτές. Τέτοιες δε πληροφορίες, τις οποίες καταρχήν γνωρίζουν μόνον ο διαπραγματευτής και ο πελάτης του, έχουν εμπορικώς ευαίσθητο χαρακτήρα.

155 Παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, το γεγονός ότι οι αναφορές σε πελάτες που προκύπτουν από την επίμαχη συζήτηση δεν καθιστούν δυνατό τον προσδιορισμό συγκεκριμένων πελατών δεν είναι ικανό να δημιουργήσει αμφιβολίες όσον αφορά τον εμπορικώς ευαίσθητο χαρακτήρα της συζήτησης αυτής. Ειδικότερα, ο τύπος του πελάτη χρησιμεύει αρκετά για την εκτίμηση του κατά πόσον συναλλαγή που συνήφθη με τον εν λόγω πελάτη είναι διαφωτιστική για τις κινήσεις της αγοράς, ούτως ώστε να παρέχεται πλεονέκτημα στους διαπραγματευτές που κατέχουν τις πληροφορίες αυτές σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους που δεν συμμετέχουν στον επίμαχο χώρο συζήτησης. Επιπλέον, η σημασία της γνωστοποίησης του επίμαχου τύπου πελάτη επιβεβαιώνεται από τις ευχαριστίες που απηύθυνε ο διαπραγματευτής της Credit Suisse μετά τη λήψη της εν λόγω πληροφορίας (στις 06:42:25: «ta»).

156 Πρέπει συνεπώς να γίνει δεκτό ότι οι πληροφορίες που γνωστοποιήθηκαν κατά τη συζήτηση της 19ης Ιουνίου 2012, λαμβανομένου υπόψη του εμπορικώς ευαίσθητου, ακριβούς και επίκαιρου χαρακτήρα τους, δεν μπορούν να θεωρηθούν απλώς ως γενικές πληροφορίες σχετικά με την αγορά.

157 Τρίτον, από το απόσπασμα της συζήτησης της 3ης Ιουλίου 2012 προκύπτει ότι οι διαπραγματευτές αντάλλαξαν πληροφορίες σχετικά με τις ροές εντολών των πελατών, οι οποίες αφορούσαν τα ζεύγη νομισμάτων και έναν τύπο ενδιαφερόμενων πελατών («rusky sells euros», «seeing few usdjpy sellers», «rusky sold cable»). Βεβαίως, από τις ανταλλαγείσες πληροφορίες δεν προκύπτουν τα ποσά των συναλλαγών ή συγκεκριμένα επίπεδα συναλλαγματικών ισοτιμιών. Εντούτοις, το γεγονός αυτό και μόνον δεν μπορεί να προσδώσει στις υπόλοιπες ανταλλαγείσες πληροφορίες γενικό χαρακτήρα. Η αποκάλυψη των πληροφοριών που αφορούσαν τις εντολές, εν προκειμένω πώλησης και αγοράς, το οικείο ζεύγος νομισμάτων και τον τύπο του πελάτη πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει εμπορικώς ευαίσθητο χαρακτήρα. Εξάλλου, οι προσφεύγουσες δεν παρέχουν καμία εξήγηση ικανή να δημιουργήσει αμφιβολίες όσον αφορά τη χρησιμότητα της ανταλλαγής τέτοιων εμπιστευτικών πληροφοριών στον επίμαχο χώρο συζήτησης, που να είναι εναλλακτική έναντι εκείνης στην οποία κατέληξε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση και η οποία παραπέμπει στο όφελος που θα μπορούσαν να αντλήσουν οι αποδέκτες των εν λόγω πληροφοριών διαπραγματευτές για τις στρατηγικές τους διαπραγμάτευσης.

158 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να επικυρωθεί το συμπέρασμα της Επιτροπής περί αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα της συζήτησης που διεξήχθη μεταξύ των διαπραγματευτών στις 3 Ιουλίου 2012.

159 Τέταρτον, από το απόσπασμα της συνομιλίας της 4ης Ιουλίου 2012 προκύπτει ότι, στις 08:46:30, διαπραγματευτής της Barclays γνωστοποίησε στους λοιπούς συμμετέχοντες στον επίμαχο χώρο συζήτησης την πληροφορία ότι ένας συγκεκριμένος τύπος πελάτη αγόραζε ευρώ («range guy buys eur») και ότι, στις 08:46:44, διαπραγματευτής της UBS γνωστοποίησε πληροφορία σχετικά με αγορά GBP/USD από άλλο είδος πελάτη («desert buys cable»). Ο διαπραγματευτής της Credit Suisse τούς ευχαρίστησε για την ενημέρωση αυτή στα επόμενα λεπτά («ta»). Στις 10:12:00, ο διαπραγματευτής της Barclays ερώτησε τους λοιπούς διαπραγματευτές που ήταν παρόντες στον επίμαχο χώρο συζήτησης αν είχαν αντιληφθεί πωλήσεις ευρώ («anyone seeing this eur selling»). Στις 10:25:39, ο ίδιος διαπραγματευτής δήλωσε ότι γνώριζε ότι ένας συγκεκριμένος τύπος πελάτη εξακολουθούσε να πωλεί ευρώ. Από τις 13:08:19 έως τις 13:08:21, διαπραγματευτής της UBS παρέσχε πληροφορίες σχετικά με έναν τύπο πελάτη που πωλούσε λίρες στερλίνες έναντι δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών («models in selling on the toy here», «betty»), ο δε διαπραγματευτής της Barclays απάντησε ότι το είχε παρατηρήσει και αυτός («same»).

160 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, ασφαλώς, οι ανταλλαγείσες πληροφορίες δεν αφορούν τους όγκους ή τα επίπεδα των συναλλαγματικών ισοτιμιών που εφαρμόστηκαν στις συναλλαγές αυτές. Εντούτοις, γεγονός παραμένει ότι οι πληροφορίες με τον εν λόγω εμπιστευτικό χαρακτήρα δεν μπορούν, παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, να θεωρηθούν ως γενικές και ανωνυμοποιημένες. Ειδικότερα, με τις πληροφορίες αυτές ενημερώνονται οι διαπραγματευτές που συμμετέχουν στον επίμαχο χώρο συζήτησης σχετικά με δραστηριότητες διαπραγμάτευσης συγκεκριμένων νομισμάτων για τις οποίες έχουν απευθυνθεί στους εν λόγω διαπραγματευτές τύποι πελατών οι οποίοι είναι επίσης συγκεκριμένοι όσον αφορά τον ενημερωμένο ή μη χαρακτήρα τους και οι οποίοι είναι, καταρχήν, γνωστοί μόνο στους διαπραγματευτές που συμμετέχουν στις συναλλαγές αυτές.

161 Εξάλλου, το ερώτημα που έθεσε ο διαπραγματευτής της Barclays μαρτυρεί τη χρησιμότητα που είχε η ανταλλαγή των πληροφοριών αυτών μεταξύ των διαπραγματευτών που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης ούτως ώστε να τους παράσχει πλεονέκτημα σε σχέση με τους λοιπούς παράγοντες της αγοράς που δεν είχαν πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές. Πλην όμως, υπό τις συνθήκες αυτές, όπως θεώρησε η Επιτροπή, η γνωστοποίηση των εν λόγω πληροφοριών στους διαπραγματευτές μπορούσε να παράσχει σε αυτούς, ως επαγγελματίες του κλάδου, τη δυνατότητα να αυξήσουν τον βαθμό εμπιστοσύνης τους όσον αφορά τη δυνητική κατεύθυνση της αγοραίας τιμής για τα υπό συζήτηση ζεύγη νομισμάτων, επιτρέποντάς τους κατ' αυτόν τον τρόπο να λάβουν καλύτερα ενημερωμένες αποφάσεις όσον αφορά τη διαπραγματευτική στρατηγική τους.

162 Επομένως, ορθώς θεώρησε η Επιτροπή ότι οι συζητήσεις της 25ης Απριλίου, της 19ης Ιουνίου, της 3ης Ιουλίου και της 4ης Ιουλίου 2012 αφορούσαν εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες ικανές να συμβάλουν στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών που είχαν πραγματοποιηθεί στον επίμαχο χώρο συζήτησης.

– *Συμπεράσματα ως προς τις συζητήσεις τις οποίες αμφισβητούν ειδικώς οι προσφεύγουσες*

163 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι τα επιχειρήματα των προσφευγουσών σχετικά με την απουσία αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών και την ανεπάρκεια των σύγχρονων προς τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά στοιχείων προκειμένου να αποδείξουν τον εν λόγω χαρακτήρα, στο μέτρο που τα επιχειρήματα αυτά στρέφονταν κατά των συγκεκριμένων συζητήσεων που εμπίπτουν στην πρώτη κατηγορία η οποία μνημονεύεται στη σκέψη 73 ανωτέρω, πρέπει να απορριφθούν, εξαιρουμένων των επιχειρημάτων που αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών της 9ης Μαΐου 2012, καθόσον η εν λόγω ανταλλαγή πληροφοριών, αντιθέτως προς τα όσα διαπίστωσε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, δεν μπορεί να επιβεβαιώσει τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών που προσάπτονται στην Credit Suisse. Όσον αφορά την τελευταία αυτή ανταλλαγή πληροφοριών, θα πρέπει εν συνεχεία να κριθεί αν η πλάνη αυτή της Επιτροπής είναι ικανή να επηρεάσει το βάσιμο των διαπιστώσεων περί διάπραξης παράβασης εκ μέρους της Credit Suisse και το κύρος του επιβληθέντος συναφώς προστίμου.

iii) Επί του αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των συζητήσεων που δεν αμφισβητούνται ειδικώς

164 Οι προσφεύγουσες αμφισβητούν γενικώς τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των συζητήσεων τις οποίες κατέταξαν στη δεύτερη και την τρίτη κατηγορία που μνημονεύονται στη σκέψη 73 ανωτέρω. Αφενός, υποστηρίζουν ότι οι συζητήσεις που αναλύονται στις αιτιολογικές σκέψεις 126 έως 129, 142, 147, 183, 185 έως 195, 208, 210, 225 έως 228, 234 έως 238, 245 έως 250, 258 έως 275, 277 έως 280, 282 έως 285, 291 έως 295 και 473 της προσβαλλόμενης απόφασης δεν αποκάλυπταν πληροφορίες σχετικά με την αναμενόμενη πορεία των συναλλαγματικών ισοτιμιών λόγω των σχετικά μικρών όγκων συναλλαγών που αφορούσαν. Αφετέρου, οι συζητήσεις που αναλύονται στις αιτιολογικές σκέψεις 113 έως 121, 184, 195, 204 έως 207, 211 έως 213 και 228 της προσβαλλόμενης απόφασης θα μπορούσαν να έχουν έναν και μόνο αντίθετο προς τον ανταγωνισμό σκοπό, ήτοι την αξιοποίηση της πληροφορίας εις βάρος του διαπραγματευτή που την αποκάλυπτε.

165 Καταρχάς, όσον αφορά τις συζητήσεις οι οποίες παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 126 έως 129, 142, 147 και 291 έως 295 της προσβαλλόμενης απόφασης και οι οποίες υπάγονται στη δεύτερη κατηγορία που μνημονεύεται στη σκέψη 73 ανωτέρω και τις συζητήσεις οι οποίες

παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 113 έως 121 της προσβαλλόμενης απόφασης και οι οποίες υπάγονται στην τρίτη κατηγορία που μνημονεύεται στη σκέψη 73 ανωτέρω, οι εν λόγω συζητήσεις δεν περιλαμβάνονται στις αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορές τις οποίες διαπίστωσε η Επιτροπή στις αιτιολογικές σκέψεις 337 έως 341 της προσβαλλόμενης απόφασης.

166 Ειδικότερα, πρώτον, η Επιτροπή εκτίμησε, κατ' ουσίαν, ότι οι συζητήσεις οι οποίες παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 126 έως 129 της προσβαλλόμενης απόφασης αποδείκνυαν ότι οι διαπραγματευτές που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης αντιλαμβάνονταν και ανέμεναν ότι οι πληροφορίες που αντάλλασσαν θα χρησιμοποιούνταν προς το κοινό συμφέρον τους και όχι εις βάρος των συμφερόντων του καθενός τους. Δεύτερον, όσον αφορά τη συζήτηση για την οποία γίνεται λόγος στην αιτιολογική σκέψη 142 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή επισήμανε στην αιτιολογική σκέψη 144 ότι από τη συζήτηση αυτή προέκυπτε ότι οι διαπραγματευτές ζητούσαν συγγνώμη όταν δεν ενεργούσαν με τον αναμενόμενο τρόπο. Τρίτον, κατά την Επιτροπή, από τη συζήτηση για την οποία γίνεται λόγος στην αιτιολογική σκέψη 147 της προσβαλλόμενης απόφασης προέκυπτε ότι οι διαπραγματευτές αντάλλασσαν τις πληροφορίες στο πλαίσιο του επίμαχου χώρου συζήτησης με σκοπό να καθοδηγήσουν τους ανταγωνιστές τους. Τέταρτον, οι συζητήσεις οι οποίες παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 291 έως 295 της προσβαλλόμενης απόφασης αφορούν περιστασιακές περιπτώσεις συντονισμού και όχι αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορές τις οποίες διαπίστωσε η Επιτροπή εις βάρος της Credit Suisse. Πέμπτον, κατά την Επιτροπή, οι συζητήσεις που παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 113 έως 121 της προσβαλλόμενης απόφασης αποδείκνυαν, κατ' ουσίαν, ότι τα μέλη του επίμαχου χώρου συζήτησης ανήκαν σε έναν κλειστό εμπιστευτικό κύκλο.

167 Έπειτα, όσον αφορά τις συζητήσεις οι οποίες υπάγονται στη δεύτερη κατηγορία που μνημονεύεται στη σκέψη 73 ανωτέρω και αναλύονται στις αιτιολογικές σκέψεις 183, 185 έως 195, 208, 210, 225 έως 228, 234 έως 238, 245 έως 250, 258 έως 275, 277 έως 280, 283 έως 285 και 473 της προσβαλλόμενης απόφασης, το περιεχόμενο των οποίων δεν αμφισβητείται από τις προσφεύγουσες, από τις συζητήσεις αυτές προκύπτει ότι οι διαπραγματευτές που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης προέβησαν, εκτεταμένα και επανειλημμένα, σε ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις υφιστάμενες, συμπεριλαμβανομένων των προσφάτως εκτελεσθεισών, ή τις εκκρεμείς συναλλαγές, όπως ήταν τα συγκεκριμένα ζεύγη νομισμάτων, οι όγκοι, οι κατευθύνσεις, οι όροι των συναλλαγών και οι τύποι πελατών τους οποίους αφορούσαν οι συναλλαγές αυτές. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι διαπραγματευτές ζήτησαν τη γνώμη άλλων διαπραγματευτών σχετικά με τον τρόπο διαπραγμάτευσης, καθώς και σχετικά με συγκεκριμένο νόμισμα ή συγκεκριμένο ζεύγος νομισμάτων, ανέφεραν ότι ορισμένη συναλλαγή κάποιου από τους λοιπούς συμμετέχοντες διαπραγματευτές είχε προκαλέσει μεταβολή της τιμής συγκεκριμένου νομίσματος με αποτέλεσμα να ενεργοποιηθούν οι εντολές τους «stop», αντάλλαξαν τις απόψεις τους όσον αφορά τον τρόπο διαπραγμάτευσης και γνωστοποίησαν το επίπεδο στο οποίο είχε εκτελεστεί η συναλλαγή.

168 Επιπλέον, οι διαπραγματευτές αντάλλαξαν πληροφορίες σχετικά με τις ανοικτές θέσεις κινδύνου πώλησης ή αγοράς, σχετικά με τα συγκεκριμένα νομίσματα που αφορούσαν οι θέσεις αυτές και, σε ορισμένες περιπτώσεις, σχετικά με τις προθέσεις τους ή ακόμη και με τις στρατηγικές τους, δηλαδή ότι προτιμούσαν να μην πωλήσουν ορισμένο νόμισμα στο οποίο κατείχαν θετική θέση και να το διατηρήσουν στο χαρτοφυλάκιό τους, ότι δεν θα έκλειναν τις αρνητικές θέσεις τους διότι ανέμεναν ότι η τιμή ενός συγκεκριμένου νομίσματος θα μειωνόταν περαιτέρω και ότι θα απείχαν από την αγορά ενός συγκεκριμένου νομίσματος έναντι άλλου μέχρις ότου ορισμένη συναλλαγματική ισοτιμία μειωνόταν σε συγκεκριμένο επίπεδο.

169 Όσον αφορά τις συζητήσεις οι οποίες υπάγονται στην τρίτη κατηγορία που μνημονεύεται στη σκέψη 73 ανωτέρω και οι οποίες παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 184, 195, 204 έως 207, 211 έως 213 και 228 της προσβαλλόμενης απόφασης, το περιεχόμενο των οποίων δεν αμφισβητείται από τις προσφεύγουσες, από τις συζητήσεις αυτές προκύπτει ότι οι διαπραγματευτές προέβησαν, εκτεταμένα και επανειλημμένα, σε ανταλλαγή παροντικών ή σχετικών με το μέλλον εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών που αφορούσαν τα διάφορα είδη εντολών που ελάμβαναν από τους πελάτες τους για συγκεκριμένα ζεύγη νομισμάτων και συγκεκριμένες συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς και τους όγκους και τους τύπους πελάτη περί των οποίων επρόκειτο.

170 Το δε περιεχόμενο των συζητήσεων οι οποίες διεξήχθησαν μεταξύ των διαπραγματευτών που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης, περιλαμβανομένων μεταξύ άλλων των συζητήσεων που μνημονεύονται στις σκέψεις 167 και 169 ανωτέρω, καταδεικνύει ότι οι εν λόγω διαπραγματευτές αποκάλυψαν, αυθόρμητα ή κατόπιν αιτήματος, εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες τις οποίες μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν οι λοιποί διαπραγματευτές για την άσκηση των διαπραγματευτικών τους δραστηριοτήτων ή για τον καθορισμό της διαπραγματευτικής στρατηγικής τους, προβλέποντας την πορεία των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Επομένως, οι ανταλλαγές των εν λόγω πληροφοριών αύξησαν τη διαφάνεια μόνο μεταξύ των συμμετεχόντων στην επίμαχη παράβαση.

171 Εξ αυτού συνάγεται ότι, παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, οι ανταλλαγές πληροφοριών, ιδίως εκείνες που υπάγονται στην τρίτη κατηγορία που μνημονεύεται στη σκέψη 73 ανωτέρω, δεν έχουν έναν και μόνο υποθετικό αντίθετο προς τον ανταγωνισμό σκοπό, ήτοι την αξιοποίηση της πληροφορίας εις βάρος του διαπραγματευτή που την αποκάλυψε, με πρόκληση μεταβολής της αγοράς αντίθετης προς το συμφέρον του τελευταίου, αλλά μειώνουν την υφιστάμενη στην αγορά αβεβαιότητα προς όφελος των συμμετεχόντων διαπραγματευτών και εις βάρος των πελατών τους και των λοιπών ανταγωνιστών.

172 Επιπλέον, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι, λόγω του υποτιθέμενου μικρού όγκου τους, οι συναλλαγές που αποτελούσαν αντικείμενο συζήτησης στο πλαίσιο ορισμένων συνομιλιών δεν μπορούσαν να παράσχουν πληροφόρηση για την αναμενόμενη πορεία των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Το επιχείρημα αυτό των προσφευγουσών προσκρούει στη διαπίστωση που γίνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση και που δεν αμφισβητείται άλλωστε από τις προσφεύγουσες, κατά την οποία οι ανταλλαγές πληροφοριών για τις οποίες θεωρήθηκε υπεύθυνη η Credit Suisse αφορούσαν συναλλαγές των οποίων ο όγκος ήταν σημαντικός.

173 Εν πάση περιπτώσει, το να θεωρηθεί ότι μόνο το κριτήριο του όγκου των συναλλαγών οι οποίες συζητήθηκαν στο πλαίσιο των εξετασθεισών στην προσβαλλόμενη απόφαση ανταλλαγών πληροφοριών έχει σημασία για την εκτίμηση του αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των εν λόγω ανταλλαγών πληροφοριών θα είχε ως συνέπεια τη μη διεξαγωγή σφαιρικής εξέτασης των εν λόγω ανταλλαγών και την αδικαιολόγητη εξαίρεση από το πεδίο της παραβάσεως του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ ενός μεγάλου αριθμού τέτοιων ανταλλαγών, οι οποίες, δεδομένου του κατά βάση απόρρητου και στρατηγικού χαρακτήρα τους, δεν θα έπρεπε να είχαν λάβει χώρα.

174 Επομένως, ο αντίθετος προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρας των συζητήσεων, η ερμηνεία των οποίων είναι οριστική και παγιωμένη, θα ληφθεί υπόψη για την εξέταση του δευτέρου και του τρίτου λόγου ακυρώσεως που προβάλλουν οι προσφεύγουσες, σχετικά με την ύπαρξη «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου» και ενιαίας και διαρκούς παράβασης, οι οποίοι θα εξεταστούν κατωτέρω.

175 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι, παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, οι συμμετέχοντες διαπραγματευτές, με την απευθείας, εκτεταμένη και επαναλαμβανόμενη επικοινωνία τους μέσω συχνών συνομιλιών στις οποίες προέβαιναν στο πλαίσιο του επίμαχου χώρου συζήτησης και οι οποίες αφορούσαν παροντικές ή σχετικές με το μέλλον εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες, όπως αυτές που εξετάστηκαν στις σκέψεις 81 έως 106, 118 έως 162 και 167 έως 169 ανωτέρω, εκδήλωναν την κοινή τους πρόθεση να συνεργαστούν στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, αντικαθιστώντας κατά τον τρόπο αυτό συνειδητά τους κινδύνους του ανταγωνισμού με πρακτική μεταξύ τους συνεργασία, ικανή να επηρεάσει τη συμπεριφορά τους στην αγορά και να αποκαλύψει τη συμπεριφορά που σκόπευαν να υιοθετήσουν οι ανταγωνιστές τους οι οποίοι παρίσταντο στον επίμαχο χώρο συζήτησης. Επομένως, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που μνημονεύεται στις σκέψεις 45 έως 47 ανωτέρω, ορθώς θεώρησε η Επιτροπή ότι οι εν λόγω ανταλλαγές πληροφοριών μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές κατά την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ.

176 Επισημαίνεται εξάλλου ότι το συμπέρασμα της Επιτροπής κατά το οποίο οι ανταλλαγές πληροφοριών μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές κατά την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ εξακολουθεί να δικαιολογείται ακόμη και αν δεν ληφθεί υπόψη η συζήτηση της 9ης Μαΐου 2012, η οποία αναλύθηκε στην αιτιολογική σκέψη 276 της προσβαλλόμενης απόφασης και εξετάζεται στις σκέψεις 107 έως 117 ανωτέρω. Επομένως, η πλάνη εκτιμήσεως στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή όσον αφορά τη φύση των πληροφοριών που αντηλλάγησαν κατά την εν λόγω συζήτηση δεν έχει αντίκτυπο στην προσβαλλόμενη απόφαση.

177 Κανένα από τα επιχειρήματα των προσφευγουσών δεν είναι ικανό να ανατρέψει το συμπέρασμα που διατυπώνεται στη σκέψη 175 ανωτέρω.

178 Συναφώς, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα των προσφευγουσών κατά το οποίο η μη ύπαρξη περιπτώσεων συντονισμού κατά τη διάρκεια της περιόδου συμμετοχής της Credit Suisse στις ανταλλαγές πληροφοριών στο πλαίσιο του επίμαχου χώρου συζήτησης αποκλείει τον χαρακτηρισμό των ανταλλαγών αυτών ως συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών βάσει της νομολογίας που υπενθυμίζεται στις σκέψεις 45 έως 47 ανωτέρω.

179 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι οι διαπραγματευτές δεν ενήργησαν σε «κλειστό κύκλο», οι προσφεύγουσες στηρίζονται στα «αποδεικτικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στον φάκελο της Επιτροπής». Εντούτοις, προς στήριξη του επιχειρήματος αυτού, αφενός, οι προσφεύγουσες παραπέμπουν σε ανύπαρκτο τμήμα του δικογράφου της προσφυγής τους και, αφετέρου, περιορίζονται σε γενική παραπομπή στα εν λόγω στοιχεία του φακέλου της Επιτροπής. Ακόμη όμως και αν υποτεθεί ότι τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία αποτελούν μέρος της δικογραφίας που υποβλήθηκε στο Γενικό Δικαστήριο, μια τέτοια γενική παραπομπή δεν δύναται να θεραπεύσει την έλλειψη αποδείξεων προς στήριξη της επιχειρηματολογίας των προσφευγουσών, στο μέτρο που δεν απόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να αναζητήσει από το σύνολο των στοιχείων

της δικογραφίας τα στοιχεία εκείνα που θα ήταν ικανά να επιβεβαιώσουν την εν λόγω επιχειρηματολογία (πρβλ. απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, Roquette Frères κατά Επιτροπής, T-322/01, EU:T:2006:267, σκέψη 209).

180 Επιπλέον, στο μέτρο που οι προσφεύγουσες αρκούνται, κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως, στο να επισημάνουν ότι τα παραδείγματα πληροφοριών που κοινοποιήθηκαν εκτός του επίμαχου χώρου συζήτησης περιλαμβάνονται στο παράρτημα Α.8, υπενθυμίζεται ότι από τη γενική παραπομπή στην οποία προβαίνουν στο εν λόγω παράρτημα δεν προκύπτουν, κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 67 ανωτέρω, με ακρίβεια τα στοιχεία του εν λόγω παραρτήματος που τεκμηριώνουν ή συμπληρώνουν τα επιχειρήματά τους. Επομένως, το εν λόγω παράρτημα δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη προς στήριξη της επιχειρηματολογίας που προβάλλουν οι προσφεύγουσες.

181 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι από τις ανταλλαγές πληροφοριών τις οποίες είχε αναλύσει στην προσβαλλόμενη απόφαση μπορούσε να συναχθεί η ύπαρξη αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών κατά την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ.

182 Επομένως, η πρώτη και η δεύτερη αιτίαση του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν.

2) Επί της τρίτης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλεται πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή κρίνοντας ότι η εύλογη εξήγηση την οποία παρέσχε η Credit Suisse για τις επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών δεν ασκούσε επιρροή

183 Στο πλαίσιο της τρίτης αιτίασης, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι έδωσαν εύλογες εξηγήσεις για καθεμία από τις συζητήσεις που μνημονεύονται στην προσβαλλόμενη απόφαση. Παραπέμπουν συναφώς στα σημεία του δικογράφου της προσφυγής που αφορούν την κατηγοριοποίηση των επίμαχων συζητήσεων η οποία εκτίθεται στη σκέψη 73 ανωτέρω και υποστηρίζουν ότι οι ανταλλαγείσες στον επίμαχο χώρο συζήτησης πληροφορίες αποτελούσαν «ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά». Επισημαίνουν ακόμη ότι η μεγάλη πλειοψηφία των πληροφοριών σχετικά με τις εντολές του διαπραγματευτή της Credit Suisse δεν κοινοποιήθηκαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης, γεγονός που δημιουργεί αμφιβολίες για την αποδεικτική αξία των στοιχείων στα οποία στηρίζεται η Επιτροπή. Κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή δεν εξέτασε δεόντως τις παρασχεθείσες από τις ίδιες εύλογες εξηγήσεις. Ως συνέπεια του σφάλματος αυτού, η Επιτροπή έκρινε εσφαλμένως, στο σημείο 141 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι ο εν λόγω διαπραγματευτής έπρεπε να είχε λάβει αποστάσεις από τον χώρο συζήτησης.

184 Η Επιτροπή αμφισβητεί την επιχειρηματολογία των προσφευγουσών.

185 Πρώτον, δεν μπορεί να ευδοκιμήσει το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε τις παρασχεθείσες από τις ίδιες εύλογες εξηγήσεις για καθεμία από τις συνομιλίες και κατά συνέπεια έκρινε εσφαλμένως ότι ο διαπραγματευτής της Credit Suisse έπρεπε να είχε λάβει αποστάσεις συναφώς. Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι στην προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή εξέτασε, ειδικότερα στις αιτιολογικές σκέψεις 455 έως 480, αν οι πληροφορίες που αντηλλάγησαν κατά τις επίμαχες συζητήσεις αποτελούσαν «ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά», δηλαδή στοιχεία που μπορούσαν νομίμως να γνωστοποιηθούν, όπως υποστήριζαν οι προσφεύγουσες, και έκρινε ότι τούτο δεν συνέβαινε.

186 Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι τα επιχειρήματα των προσφευγουσών που στηρίζονται στην εκ μέρους τους κατηγοριοποίηση των επίμαχων συζητήσεων και στο ότι οι πληροφορίες που αντηλλάγησαν κατά τη διάρκεια ορισμένων συζητήσεων αποτελούσαν απλώς «ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την αγορά» εξετάστηκαν στο πλαίσιο της πρώτης και της δεύτερης αιτίασης στις σκέψεις 75 έως 182 ανωτέρω και απορρίφθηκαν.

187 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι η μεγάλη πλειοψηφία των πληροφοριών σχετικά με τις εντολές του διαπραγματευτή της Credit Suisse δεν κοινοποιήθηκαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης, επισημαίνεται, όπως τόνισε και η Επιτροπή, ότι, από τη στιγμή που στον χώρο αυτό πραγματοποιούνταν σε τακτική βάση ανταλλαγή εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών, δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι η πλειονότητα των πληροφοριών που αφορούσαν τις εντολές του εν λόγω διαπραγματευτή δεν κοινοποιήθηκε στον εν λόγω χώρο.

188 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η τρίτη αιτίαση του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

189 Επιπροσθέτως, στο μέτρο που οι προσφεύγουσες κάνουν λόγο, στον τίτλο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, για ανεπαρκή αιτιολογία όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των ανταλλαγών πληροφοριών μέσω του διαδικτύου ως αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών και ακόμη και αν υποτεθεί ότι μια τέτοια ατεκμηρίωτη μνεία μπορεί να συνιστά επιχείρημα παραδεκτό κατά την έννοια του άρθρου 76, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή δεν παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει από το άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, από την εξέταση του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως προκύπτει ότι οι εξηγήσεις που παρασχέθηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση κατέστησαν δυνατόν για τις προσφεύγουσες να κατανοήσουν τη συλλογιστική της Επιτροπής όσον αφορά τον εν λόγω χαρακτηρισμό και για το Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει συναφώς τον έλεγχό του, με αποτέλεσμα να πληρούνται οι απαιτήσεις της εν λόγω διάταξης (πρβλ. απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2023, Ryanair κατά Επιτροπής, C-210/21 P, EU:C:2023:908, σκέψη 105 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

190 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

2. Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και ανεπαρκής αιτιολογία όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των ανταλλαγών πληροφοριών μέσω του διαδικτύου ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου»

191 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες αμφισβητούν τον χαρακτηρισμό των ανταλλαγών πληροφοριών ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου». Ο λόγος αυτός διαιρείται σε δύο σκέλη. Με το πρώτο σκέλος προβάλλεται ότι η Επιτροπή δεν ανταποκρίθηκε στο βάρος που υπέχει από το άρθρο 101 ΣΛΕΕ να αποδείξει ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του διαδικτύου περιόριζαν τον ανταγωνισμό ως εκ του αντικειμένου. Με το δεύτερο σκέλος προβάλλεται ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η εύλογη εξήγηση μιας συμπεριφοράς και τα θετικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα δεν ασκούσαν επιρροή βάσει του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

192 Πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει αντικείμενο αντίθετο προς τον ανταγωνισμό τυχόν ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμενη να εξαλείψει την αβεβαιότητα των ενδιαφερομένων ως προς την ημερομηνία, το εύρος και τους λεπτομερείς όρους της σχεδιαζόμενης από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις προσαρμογής της συμπεριφοράς τους στην αγορά (βλ. απόφαση της 19ης Μαρτίου 2015, Dole Food και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, C-286/13 P, EU:C:2015:184, σκέψη 122 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

193 Επομένως, από τη νομολογία προκύπτει ότι η παροχή ευαίσθητων εμπορικών πληροφοριών, όπως οι πληροφορίες σχετικά με τις τιμές, την προσφορά και τη ζήτηση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για τις μελλοντικές τιμές ή για τη μελλοντική προσφορά και ζήτηση, καθιστά δυνατή τη μείωση της αβεβαιότητας ως προς τη συμπεριφορά των ανταγωνιστών στην αγορά, τη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού που δεν συμβαδίζουν με τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς και, κατά συνέπεια, οδηγεί σε εναρμονισμένη πρακτική με αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ [απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2021, Nippon Chemi-Con Corporation κατά Επιτροπής, T-363/18, EU:T:2021:638, σκέψη 195 (μη δημοσιευθείσα)].

194 Υπενθυμίζεται ότι, για να εμπίπτει στην καταρχήν απαγόρευση του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, μια συμπαιγνιακή πρακτική πρέπει να έχει «ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα» την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς [απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2020, Generics (UK) κ.λπ., C-307/18, EU:C:2020:52, σκέψη 62].

195 Εξ αυτού προκύπτει ότι η εν λόγω διάταξη, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο, διακρίνει σαφώς μεταξύ της έννοιας του «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου» και εκείνης του «περιορισμού ως εκ του αποτελέσματος», καθεμία από τις οποίες υπόκειται σε διαφορετικούς κανόνες απόδειξης [απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2020, Generics (UK) κ.λπ., C-307/18, EU:C:2020:52, σκέψη 63].

196 Συγκεκριμένα, όσον αφορά τις πρακτικές που χαρακτηρίζονται ως «περιορισμός ως εκ του αντικειμένου», δεν χρειάζεται να αναζητηθούν ούτε, κατά μείζονα λόγο, να αποδειχθούν τα αποτελέσματά τους στον ανταγωνισμό προκειμένου αυτές να χαρακτηριστούν ως «περιορισμός του ανταγωνισμού» κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, στο μέτρο που από την πείρα προκύπτει ότι τέτοιες συμπεριφορές επιφέρουν μειώσεις της παραγωγής και αυξήσεις τιμών, με τελικό αποτέλεσμα την κακή κατανομή των πόρων εις βάρος, ιδίως, των καταναλωτών. Όσον αφορά τις ως άνω πρακτικές, απαιτείται μόνο να αποδειχθεί ότι εμπίπτουν πράγματι στον χαρακτηρισμό του «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου», χωρίς πάντως να αρκούν προς τούτο απλοί μη τεκμηριωμένοι ισχυρισμοί [απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2020, Generics (UK) κ.λπ., C-307/18, EU:C:2020:52, σκέψεις 64 και 65].

197 Αντιθέτως, οσάκις δεν αποδεικνύεται ότι το αντικείμενο συμφωνίας, αποφάσεως ενώσεως επιχειρήσεων ή εναρμονισμένης πρακτικής είναι αντίθετο προς τον ανταγωνισμό, πρέπει να εξεταστούν τα αποτελέσματά της, προκειμένου να αποδειχθεί ότι πράγματι ο ανταγωνισμός είτε παρεμποδίστηκε, είτε περιορίστηκε, είτε νοθεύτηκε [απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2020, Generics (UK) κ.λπ., C-307/18, EU:C:2020:52, σκέψη 66].

198 Προκύπτει επίσης από τη νομολογία του Δικαστηρίου ότι η έννοια του «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου» πρέπει να ερμηνεύεται στενά και μπορεί να εφαρμόζεται μόνο σε ορισμένες συμπαιγνιακές πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων οι οποίες είναι, αφ' εαυτών και λαμβανομένων

υπόψη των σκοπών τους καθώς και του οικονομικού και νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, αρκούντως επιβλαβείς για τον ανταγωνισμό ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέλκει η εξέταση των αποτελεσμάτων τους, στο μέτρο που μπορεί να γίνει δεκτό ότι ορισμένες μορφές συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων παραβλάπτουν ως εκ της φύσεώς τους την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του προμνησθέντος πλαισίου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η φύση των αγαθών ή των υπηρεσιών που επηρεάζονται καθώς και οι πραγματικές συνθήκες της λειτουργίας και της δομής της οικείας αγοράς ή των οικείων αγορών [απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2020, Generics (UK) κ.λπ., C-307/18, EU:C:2020:52, σκέψεις 67 και 68].

β) Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται ότι δεν αποδείχθηκε η ύπαρξη ως εκ του αντικειμένου περιορισμού

199 Στις αιτιολογικές σκέψεις 394 έως 454 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή εξέτασε αν η προσαπτόμενη στην Credit Suisse συμπεριφορά ήταν αρκούντως επιβλαβής για τον ανταγωνισμό ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ως περιορισμός του ανταγωνισμού «ως εκ του αντικειμένου». Στην αιτιολογική σκέψη 394 της προσβαλλόμενης απόφασης, υπενθύμισε ότι προς τούτο έπρεπε, κατά τη νομολογία, να ληφθούν υπόψη, μεταξύ άλλων, το περιεχόμενο της συμπεριφοράς, οι σκοποί της καθώς και το οικονομικό και νομικό πλαίσιο στο οποίο αυτή εντασσόταν.

200 Καταρχάς, όσον αφορά το περιεχόμενο της συμπεριφοράς, η Επιτροπή επισήμανε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, ότι οι συμμετέχοντες διαπραγματευτές προέβησαν σε επαναλαμβανόμενες και εκτεταμένες ανταλλαγές πληροφοριών με τις οποίες αποκάλυπταν ο ένας στον άλλον παροντικές ή σχετικές με το μέλλον ευαίσθητες πληροφορίες που αφορούσαν εμπιστευτικές πτυχές της συμπεριφοράς τους στην αγορά, όπως πληροφορίες σχετικά με τις εκκρεμείς παραγγελίες των πελατών, τις ανοικτές θέσεις κινδύνου, τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης και τις τρέχουσες ή προβλεπόμενες δραστηριότητες διαπραγμάτευσης (αιτιολογική σκέψη 394 της προσβαλλόμενης απόφασης). Εκτίμησε επιπλέον ότι η ροή των ανταλλασσόμενων πληροφοριών παρέσχε στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να έχουν πλήρη εικόνα του τι έπρατταν ή δεν έπρατταν οι ανταγωνίστριές τους όταν διαπραγματεύονταν όντως στην αγορά και συνέβαλε στη μείωση της αβεβαιότητας μεταξύ των συμμετεχουσών επιχειρήσεων όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα, την έκταση και τις λεπτομέρειες των σχεδιαζόμενων συμπεριφορών στην αγορά και τη δυνητική κατεύθυνση των επίμαχων συναλλαγματικών ισοτιμιών. Από τα ανωτέρω η Επιτροπή συνήγαγε ότι οι ανταλλαγές αυτές έβαιναν πέραν των ορίων της ανταλλαγής δημοσίως γνωστών πληροφοριών και ότι δεν δικαιολογούνταν από τον σκοπό των διαπραγματευτών να συναλλαχθούν μεταξύ τους ως αντισυμβαλλόμενοι (αιτιολογικές σκέψεις 396 και 397 της προσβαλλόμενης απόφασης).

201 Εν συνεχεία, η Επιτροπή εκτίμησε ότι, λαμβανομένων υπόψη της φύσης, της συχνότητας και του βαθμού αποσυνάθροισης των πληροφοριών που ανταλλάσσονταν στο πλαίσιο του επίμαχου χώρου συζήτησης, σκοπός των ανταλλαγών ήταν να μειωθούν οι συνήθεις αβεβαιότητες της αγοράς για τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις όσον αφορά την τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, ούτως ώστε να μειωθούν οι κίνδυνοι και να αισθάνονται ασφαλέστερες οι επιχειρήσεις αυτές όσον αφορά τις αποφάσεις τους περί καθορισμού των τιμών. Ως εκ τούτου, κατά την Επιτροπή, οι συνεχείς ανταλλαγές εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών παρείχαν στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποφύγουν τον υγιή ανταγωνισμό όσον αφορά τις βασικές παραμέτρους που χαρακτηρίζουν ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον (τιμές και διαχείριση κινδύνων). Επιπλέον, η συνεχής ροή ανταλλαγών πληροφοριών στο πλαίσιο του επίμαχου χώρου

συζήτησης είχε ως αποτέλεσμα την πληροφοριακή ασυμμετρία μεταξύ των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και των μη συμμετεχόντων ανταγωνιστών τους, η οποία απέβαινε εις όφελος των πρώτων (αιτιολογικές σκέψεις 398 έως 401 της προσβαλλόμενης απόφασης).

202 Τέλος, όσον αφορά το οικονομικό και νομικό πλαίσιο, η Επιτροπή επισήμανε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, τον δυναμικό και ρευστό χαρακτήρα της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος. Εκτίμησε ότι, λόγω του πλαισίου αυτού, οι πολύ συχνές και λεπτομερείς ανταλλαγές εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών που ελάμβαναν χώρα ενώ οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνταν στην αγορά συνέβαλλαν άμεσα στην αύξηση της διαφάνειας και στη μείωση της αβεβαιότητας που εγγενώς χαρακτηρίζει τον ανταγωνισμό (αιτιολογικές σκέψεις 402 και 403 της προσβαλλόμενης απόφασης).

203 Εξ αυτού η Επιτροπή συνήγαγε ότι από τη σφαιρική εκτίμηση των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών, υπό το πρίσμα των αντικειμενικώς επιδιωκόμενων σκοπών και του οικονομικού και νομικού πλαισίου εντός του οποίου έλαβε χώρα η συμπεριφορά αυτή, προέκυπτε επαρκής βαθμός βλαπτικότητας για τον ανταγωνισμό ούτως ώστε να θεωρηθεί ότι οι ανταλλαγές παροντικών ή σχετικών με το μέλλον εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως περιοριστικές για τον ανταγωνισμό ως εκ του αντικειμένου κατά την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ όσον αφορά τις αγοραπωλησίες συναλλάγματος άμεσης παράδοσης με νομίσματα G10 (αιτιολογικές σκέψεις 404 και 405 της προσβαλλόμενης απόφασης).

204 Στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες προσάπτουν κατ' ουσίαν στην Επιτροπή ότι κακώς έκρινε ότι οι επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών ήταν αρκούντως επιβλαβείς για τον ανταγωνισμό ώστε να εμπίπτουν στον εν λόγω χαρακτηρισμό. Προς στήριξη του σκέλους αυτού προβάλλουν, κατ' ουσίαν, τέσσερις αιτιάσεις. Με την πρώτη αιτίαση, υποστηρίζουν ότι οι ισχυρισμοί της Επιτροπής κατά τους οποίους οι επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών είχαν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού στηρίζονται σε ανακριβείς παραδοχές ως προς τα πραγματικά περιστατικά τις οποίες αυτή δεν επαλήθευσε. Με τη δεύτερη αιτίαση, υποστηρίζουν ότι οι ισχυρισμοί αυτοί δεν είναι ευλογοφανείς δεδομένου του πλαισίου της οικείας αγοράς. Με την τρίτη αιτίαση, υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως στηριζόμενη άκριτα στον νομικό χαρακτηρισμό της συμπεριφοράς ο οποίος διατυπώνεται στα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν με σκοπό την επιεική μεταχείριση και στις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν για τη διευθέτηση της διαφοράς. Με την τέταρτη αιτίαση, υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να στηριχθεί στην πείρα που διαθέτει όσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών σε άλλα πλαίσια αγορών ή σε άλλες υποθέσεις σχετικές με τον χρηματοοικονομικό τομέα προκειμένου να ελαφρύνει το βάρος που φέρει για την απόδειξη του ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών στον επίμαχο χώρο συζήτησης περιόρισαν τον ανταγωνισμό ως εκ του αντικειμένου.

205 Πρέπει να εξεταστεί πρώτα η δεύτερη αιτίαση.

1) Επί της δεύτερης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλονται πλάνες στις οποίες υπέπεσε η Επιτροπή κατά την εκτίμηση του πλαισίου της οικείας αγοράς

206 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν κατ' ουσίαν ότι η Επιτροπή εκτίμησε εσφαλμένως το πραγματικό και νομικό πλαίσιο της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος ή ακόμη ότι παρέλειψε να λάβει το πλαίσιο αυτό υπόψη προκειμένου να εκτιμήσει το αντικείμενο της προσαπτόμενης στην Credit Suisse συμπεριφοράς. Υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν εκτίμησε ορθώς ή δεν έλαβε υπόψη τα στοιχεία της εν λόγω αγοράς που αφορούν i) τη διαφάνειά της, ii) τη δομή της και iii) τον ρόλο των διαπραγματευτών που δραστηριοποιούνται σε αυτήν.

207 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

i) Επί της διαφάνειας της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος

208 Η πρώτη επίκριση την οποίαν προβάλλουν οι προσφεύγουσες αφορά τον διαφανή χαρακτήρα της επίμαχης αγοράς. Κατά τις προσφεύγουσες, κατά τη διάρκεια της προβαλλόμενης παράβασης, η τρέχουσα αγορά συναλλάγματος χαρακτηριζόταν από περιορισμένη διαφάνεια. Οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν ότι οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες αύξησαν σημαντικά τη διαφάνεια της αγοράς. Ωστόσο, χαρακτηρίζουν την αγορά συναλλάγματος ως σχετικά αδιαφανή. Ειδικότερα, κατά τις προσφεύγουσες, οι συναλλαγές πραγματοποιούνται σε πολλές πλατφόρμες και δεν υπάρχει κεντρικό σύστημα για την ανακοίνωση σε πραγματικό χρόνο των συναλλαγών στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος.

209 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών. Υποστηρίζει, παραπέμποντας ειδικότερα στις αιτιολογικές σκέψεις 12 έως 16 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι, δεδομένης της ανάπτυξης των ηλεκτρονικών συστημάτων διαπραγμάτευσης μέσω οθόνης, χάρη στα οποία, αφενός, οι τιμές σε πραγματικό χρόνο (συμπεριλαμβανομένων των καλύτερων διαθέσιμων τιμών αγοραστή και πωλητή) και, αφετέρου, οι αντίστοιχοι όγκοι συναλλαγών έχουν καταστεί προσβάσιμοι στις ηλεκτρονικές πλατφόρμες για το σύνολο σχεδόν των παραγόντων της αγοράς και τα οποία επικαιροποιούνται συνεχώς, η τρέχουσα αγορά συναλλάγματος έπρεπε να θεωρείται ως διαφανής κατά τον χρόνο των προβαλλόμενων πραγματικών περιστατικών.

210 Όπως επισήμανε η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως, από τις αιτιολογικές σκέψεις 7, 14, 53 και 402 της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι, κατά την εξέταση του οικονομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονταν οι ανταλλαγές πληροφοριών στο πλαίσιο του επίμαχου χώρου συζήτησης, η Επιτροπή θεώρησε ότι η τρέχουσα αγορά συναλλάγματος ήταν μια μεγάλη αγορά με διαφανή, δυναμικό και πολύ ρευστό χαρακτήρα. Υπό το πρίσμα των ως άνω παραγόντων, που αφορούσαν ειδικώς την τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, η Επιτροπή έκρινε, στις αιτιολογικές σκέψεις 404 έως 405 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών συνιστούσαν περιορισμούς του ανταγωνισμού ως εκ του αντικειμένου.

211 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της δικογραφίας, η διαφάνεια της επίμαχης αγοράς ορίζεται ως η ικανότητα των παραγόντων της αγοράς αυτής να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, όπως για παράδειγμα την τιμή, τον όγκο εντολών, τον όγκο συναλλαγών, τον κίνδυνο και την ταυτότητα του διαπραγματευτή. Αφορά τόσο τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά το προσυναλλακτικό στάδιο όσο και τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά το μετασυναλλακτικό στάδιο και εξαρτάται κυρίως από τη βούληση των συμμετεχόντων και την ικανότητα του ανταλλακτηρίου να απεικονίζουν δημοσίως τις εντολές αγοράς και πώλησης.

212 Επομένως, με βάση τα στοιχεία της δικογραφίας, στο πλαίσιο της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος σε επίπεδο «interdealer» (βλ. σκέψη 24 ανωτέρω), που χαρακτηρίζεται από την υβριδική της δομή, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ δύο εμπορικών διαύλων, ήτοι του άμεσου (διμερούς) διαύλου και του διαύλου των μεσιτών, λαμβανομένου υπόψη ότι ο βαθμός διαφάνειας διαφέρει ανάλογα με τον χρησιμοποιούμενο εμπορικό δίαυλο. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του άμεσου (διμερούς) εμπορικού διαύλου, όπως εν προκειμένω, η διαπραγμάτευση δεν ανωνυμοποιείται και η τιμή καθώς και ο όγκος των συναλλαγών τηρούνται απόρρητα από τα μέρη της συναλλαγής.

213 Βεβαίως, η ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων διαπραγμάτευσης μέσω οθόνης αύξησε σημαντικά τη διαφάνεια στην επίμαχη αγορά κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών. Εντούτοις, το συμπέρασμα περί διαφανούς χαρακτήρα της αγοράς αυτής που διατυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 14 της προσβαλλόμενης απόφασης δεν μπορεί, παρά τα όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, να στηριχθεί, επαρκώς κατά νόμον, στο γεγονός και μόνον ότι οι τιμές και οι όγκοι είναι διαθέσιμοι στις ηλεκτρονικές πλατφόρμες.

214 Ειδικότερα, με τα δικόγραφά της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή δέχθηκε ότι δεν είχαν όλοι οι συμμετέχοντες στην αγορά πρόσβαση σε άλλους όρους πέραν εκείνων που αφορούσαν την τιμή σε πραγματικό χρόνο και τους αντίστοιχους όγκους συναλλαγών. Ειδικότερα, διευκρίνισε ότι, δεδομένης της έλλειψης πρόσβασης στις πληροφορίες που κατείχαν άλλοι διαπραγματευτές, εξακολουθούσε να υπάρχει ορισμένος βαθμός αβεβαιότητας στην αγορά όσον αφορά τις δραστηριότητες, τις θέσεις, τα εμπορικά συμφέροντα και τις προθέσεις των τελικών πελατών και των ανταγωνιστών διαπραγματευτών.

215 Οι δε πληροφορίες, στις οποίες παραπέμπει η Επιτροπή με τα δικόγραφά της και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα περί ύπαρξης ορισμένου βαθμού αβεβαιότητας στην αγορά, είναι ακριβώς οι πληροφορίες εκείνες με γνώμονα τις οποίες, εφόσον δεν διακρατούνται από τους διαπραγματευτές, μπορεί να κριθεί η ύπαρξη ή μη διαφανούς χαρακτήρα της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος κατά την έννοια των κριτηρίων που υπενθυμίζονται στις σκέψεις 211 και 212 ανωτέρω.

216 Γενικότερα, στο μέτρο που οι διάδικοι συμφωνούν τόσο ως προς το ότι η τρέχουσα αγορά συναλλάγματος είναι θεμελιωδώς ασύμμετρη όσο και ως προς τη σημασία του ρόλου της πληροφόρησης στην εν λόγω αγορά, η Επιτροπή δεν μπορεί βασίμως να υποστηρίζει ότι η τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, έπρεπε να θεωρείται ως διαφανής. Ειδικότερα, σε μια διαφανή αγορά, οι πληροφορίες είναι άμεσα (και δωρεάν) προσβάσιμες για το σύνολο των παραγόντων της αγοράς, πράγμα το οποίο, όπως δέχεται η Επιτροπή, δεν συμβαίνει στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος δεδομένης της ύπαρξης πολλών τύπων πληροφοριών.

217 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας, στην αιτιολογική σκέψη 14 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι η τρέχουσα αγορά συναλλάγματος ήταν διαφανής κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών. Θα πρέπει κατά συνέπεια να εξεταστεί αν η εκτίμηση αυτή θα μπορούσε να επηρεάσει, όπως υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, τον χαρακτηρισμό των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου», δεδομένου ότι η διαφάνεια της αγοράς αυτής αποτελεί έναν από τους παράγοντες που έλαβε υπόψη η Επιτροπή για να καταλήξει στον εν λόγω χαρακτηρισμό στις αιτιολογικές σκέψεις 404 και 405 της προσβαλλόμενης απόφασης (βλ. σκέψη 210 ανωτέρω).

ii) Επί της δομής της επίμαχης αγοράς

218 Η δεύτερη επίκριση των προσφευγουσών αφορά το ότι η Επιτροπή δεν εκτίμησε ορθώς τη δομή της επίμαχης αγοράς από πλευράς συγκέντρωσης. Εκτιμούν κατ' ουσίαν ότι σε μια τόσο κατακερματισμένη αγορά στην οποία οι εμπλεκόμενοι διαπραγματευτές κατείχαν πολύ μικρά μερίδια αγοράς, ήταν αμφίβολο κατά πόσον οι εν λόγω διαπραγματευτές μπορούσαν να δημιουργήσουν σημαντική πληροφοριακή ασυμμετρία εις βάρος των λοιπών παραγόντων της αγοράς. Η ύπαρξη των πολύ μικρών αυτών μεριδίων αγοράς δημιουργεί επομένως αμφιβολίες σε

σχέση με το υποτιθέμενο αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενο των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών. Οι προσφεύγουσες προσάπτουν εν τέλει στην Επιτροπή ότι δεν εξήγησε τον λόγο για τον οποίο τα μερίδια αγοράς δεν είχαν σημασία στο πλαίσιο της υπό κρίση υπόθεσης.

219 Η Επιτροπή αντικρούει την επίκριση αυτή των προσφευγουσών.

220 Συναφώς, μολονότι είναι αληθές ότι η δομή της αγοράς, όπως καθορίζεται από τον βαθμό συγκέντρωσής της, αποτελεί κρίσιμο παράγοντα προκειμένου να εκτιμηθεί αν η ανταλλαγή πληροφοριών περιορίζει τον ανταγωνισμό «ως εκ του αντικειμένου» (πρβλ. απόφαση της 4ης Ιουνίου 2009, T-Mobile Netherlands κ.λπ., C-8/08, EU:C:2009:343, σκέψη 34), η μόνη γενική αρχή που γίνεται δεκτή όσον αφορά τη δομή της αγοράς είναι ότι η προσφορά δεν μπορεί να έχει πλήρως κατακερματισμένο χαρακτήρα (απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2003, Thyssen Stahl κατά Επιτροπής, C-194/99 P, EU:C:2003:527, σκέψη 86).

221 Ωστόσο, μολονότι το Δικαστήριο έλαβε αρχικώς υπόψη τον ολιγοπωλιακό ή πλήρως κατακερματισμένο χαρακτήρα της αγοράς στην οποία είχαν λάβει χώρα ανταλλαγές εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών, εντούτοις, όπως προκύπτει ιδίως από την απόφαση της 19ης Μαρτίου 2015, Dole Food και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής (C-286/13 P, EU:C:2015:184), ο δικαστής της Ευρωπαϊκής Ένωσης δέχθηκε ότι, ακόμη και χωρίς να υπάρχει ολιγοπωλιακή συγκέντρωση της αγοράς, τέτοιες ανταλλαγές είχαν αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενο (βλ. απόφαση της 14ης Μαρτίου 2013, Dole Food και Dole Germany κατά Επιτροπής, T-588/08, EU:T:2013:130, σκέψη 341 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

222 Επιβάλλεται πάντως η διαπίστωση ότι, δεδομένου ότι το δίκαιο του ανταγωνισμού αφορά τις δραστηριότητες επιχειρήσεων (απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, EU:C:2004:6, σκέψη 59), δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα των προσφευγουσών το οποίο επιβεβαίωσαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατά το οποίο η τρέχουσα αγορά συναλλάγματος είχε πλήρως κατακερματισμένο χαρακτήρα λόγω των μεριδίων αγοράς των διαπραγματευτών τους οποίους απασχολούσαν οι εμπλεκόμενες στην επίδικη παράβαση τράπεζες. Εν πάση περιπτώσει, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας, οι προσφεύγουσες δεν κατάφεραν να αποδείξουν τα μερίδια αγοράς που κατείχαν οι εν λόγω τράπεζες όσον αφορά τη δραστηριότητα της διαπραγμάτευσης με φωνητική συνομιλία, στην οποία περιορίζεται η ανάλυση των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών (βλ. σκέψη 16 ανωτέρω).

223 Επισημαίνεται ακόμη ότι, στις αιτιολογικές σκέψεις 28 επ. και 402 της προσβαλλόμενης απόφασης, χωρίς να αποφανθεί επί του βαθμού συγκέντρωσης της επίμαχης αγοράς λαμβανομένων υπόψη των μεριδίων αγοράς των συμμετεχόντων στην επίμαχη παράβαση, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τη δομή και τις ιδιαιτερότητες της επίμαχης αγοράς, στο πλαίσιο της οποίας ήταν χαρακτηριστικός ο ρόλος των ειδικών διαπραγματευτών που συμμετείχαν στις ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του διαδικτύου. Ο δε ρόλος των ειδικών διαπραγματευτών στην εν λόγω αγορά, τον οποίο δεν αμφισβητούν οι προσφεύγουσες, συνεπάγεται σημαντικές οικονομικές δεσμεύσεις τις οποίες δεν θα μπορούσε να αναλάβει μεγάλος αριθμός συμμετεχόντων, οπότε αποκλείεται η εκδοχή υπέρ της οποίας τάσσονται οι προσφεύγουσες και κατά την οποία η τρέχουσα αγορά συναλλάγματος είχε πλήρως κατακερματισμένο χαρακτήρα.

224 Άλλωστε, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, έχοντας επιβεβαιωθεί ως προς το σημείο αυτό από το Δικαστήριο, ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών έχουν ακόμα πιο ευαίσθητο χαρακτήρα από πλευράς ανταγωνισμού όταν λαμβάνουν χώρα μεταξύ διαπραγματευτών που ενεργούν ως ειδικοί διαπραγματευτές, δεδομένης της σημασίας που έχουν αυτοί στην αγορά και ιδίως του γεγονότος

ότι δραστηριοποιούνται στην αγορά κατά τρόπο γενικό και διαρκή και επομένως πραγματοποιούν μεγαλύτερο αριθμό συναλλαγών από τους λοιπούς παράγοντες της αγοράς (απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, HSBC Holdings κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-105/17, EU:T:2019:675, σκέψη 145, επιβεβαιωθείσα ως προς το σημείο αυτό από την απόφαση της 12ης Ιανουαρίου 2023, HSBC Holdings κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-883/19 P, EU:C:2023:11, σκέψη 195). Συνεπώς, για την εξασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού στην αγορά, έχει ακόμη πιο θεμελιώδη σημασία να καθορίζουν οι ειδικοί διαπραγματευτές τις στρατηγικές τους και ειδικότερα τις τιμές τους κατά τρόπο αυτόνομο.

225 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί η επίκριση που διατυπώνουν οι προσφεύγουσες περί μη συνεκτίμησης από την Επιτροπή της δομής της αγοράς που διακρινόταν από τον πλήρη κατακερματισμό της.

iii) Επί του διττού ρόλου των διαπραγματευτών

226 Η τρίτη επίκριση των προσφευγουσών αφορά τη μη συνεκτίμηση από την Επιτροπή, κατά την εκτίμηση του επίμαχου οικονομικού και νομικού πλαισίου, του χαρακτηριστικού της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος που αναγόταν στο ότι οι διαπραγματευτές αλληλεπιδρούσαν ανά πάσα στιγμή υπό τον διττό ρόλο του ανταγωνιστή και του αντισυμβαλλομένου. Κατά τις προσφεύγουσες, μολονότι είναι αληθές ότι η μείωση της αβεβαιότητας λόγω της ανταλλαγής πληροφοριών μπορεί όντως να αποτελέσει μη επιδεχόμενο αμφισβήτησης κριτήριο για την τέλεση παράβασης «ως εκ του αντικειμένου» σε αγορές στις οποίες οποιαδήποτε αποκάλυψη εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ ανταγωνιστών δημιουργεί συνθήκες που δεν συμβαδίζουν με τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς, δεν μπορεί να αποτελέσει τέτοιο κριτήριο στις περιπτώσεις που οι συνήθεις συνθήκες της αγοράς επιβάλλουν την τακτική ανταλλαγή εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ συμμετεχόντων που ενεργούν συγχρόνως προς κάθετη και οριζόντια κατεύθυνση.

227 Η Επιτροπή αντικρούει την επίκριση αυτή των προσφευγουσών.

228 Συναφώς, είναι αληθές ότι, στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, οι διαπραγματευτές ενεργούν κατά γενικό κανόνα τόσο ως αντισυμβαλλόμενοι με το να προβαίνουν σε συναλλαγές μεταξύ τους όσο και ως ανταγωνιστές όσον αφορά τους δυνητικούς πελάτες. Απαντώντας σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας που έλαβε το Γενικό Δικαστήριο, οι προσφεύγουσες επισήμαναν κατ' ουσίαν ότι είναι μεν δυσχερές να γίνει επίσημη διάκριση μεταξύ των δύο ρόλων, πλην όμως ένα σαφές χρονικό σημείο κατά το οποίο δύο διαπραγματευτές τελούν σε ανταγωνισμό μεταξύ τους είναι εκείνο κατά το οποίο επιδιώκουν να προβούν σε συναλλαγή με τον ίδιο πελάτη κατά το ίδιο χρονικό σημείο.

229 Πάντως, πέραν του γεγονότος ότι ο κατά τις προσφεύγουσες διττός ρόλος των διαπραγματευτών δεν υφίσταται ως προς την ίδια συναλλαγή αλλά ως προς δύο διαφορετικές συναλλαγές, η οριοθέτηση του πεδίου εκτίμησης της νομιμότητας των ανταλλαγών πληροφοριών όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 158 και 467 της προσβαλλόμενης απόφασης, η οποία εξαιρεί τις συνομιλίες τις οποίες είχαν οι διαπραγματευτές στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας όταν εξέταζαν τις δυνατότητες να προβούν σε μεταξύ τους συναλλαγή αντικρούει καταρχήν την υπομνησθείσα στη σκέψη 226 ανωτέρω επίκριση των προσφευγουσών.

230 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη η επίκριση των προσφευγουσών περί μη συνεκτίμησης από την Επιτροπή του χαρακτηριστικού της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος που αφορούσε τον διττό ρόλο των διαπραγματευτών.

231 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η δεύτερη αιτίαση είναι βάσιμη κατά το μέρος που αφορά την πλάνη στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή κρίνοντας, στην αιτιολογική σκέψη 14 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι η τρέχουσα αγορά συναλλάγματος ήταν διαφανής κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, πρέπει δε να απορριφθεί κατά τα λοιπά. Θα πρέπει να εξεταστεί, στο πλαίσιο της πρώτης αιτίασης, αν η εκτίμηση αυτή θα μπορούσε να επηρεάσει, όπως υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, τον χαρακτηρισμό των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου»

2) Επί της πρώτης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλεται ότι το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι οι επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών είχαν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού στηρίζεται σε ανακριβείς και μη ελεγχθείσες παραδοχές ως προς τα πραγματικά περιστατικά

232 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν εκπλήρωσε την υποχρέωσή της να αποδείξει ότι από το είδος των ανταλλαγεισών πληροφοριών και από τα χαρακτηριστικά της επίμαχης αγοράς ήταν δυνατό να συναχθεί ότι το αντικείμενο των ανταλλαγών πληροφοριών στο πλαίσιο του επίμαχου χώρου συζήτησης ήταν αντίθετο προς τον ανταγωνισμό. Φρονούν ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι με τις ανταλλαγές πληροφοριών κατέστη δυνατό για τους διαπραγματευτές να αισθάνονται ασφαλέστεροι όσον αφορά τις καθημερινές αποφάσεις τους για τον καθορισμό των τιμών και την ικανή διαχείριση των κινδύνων. Προβάλλουν ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ούτε την υπόθεσή της ότι η συμπεριφορά των συμμετεχόντων διαπραγματευτών είχε ως σκοπό να δημιουργήσει σημαντική πληροφοριακή ασυμμετρία σε σχέση με την υπόλοιπη αγορά. Πλην όμως, στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, οι διαπραγματευτές ενθαρρύνονται να ανταλλάσσουν πληροφορίες προκειμένου να λάβουν καθοδήγηση στο πλαίσιο της δραστηριότητάς τους διαπραγμάτευσης και προκειμένου να μεταφέρουν τις πληροφορίες αυτές στους πελάτες τους. Εν πάση δε περιπτώσει, η μεγάλη πλειοψηφία των πληροφοριών σχετικά με τις εντολές του διαπραγματευτή της Credit Suisse δεν κοινοποιήθηκαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης.

233 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ακόμη ότι οι συζητήσεις που παρατίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση, σύμφωνα με τις οποίες οι ανταλλαγείσες πληροφορίες παρείχαν στους διαπραγματευτές που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης τη δυνατότητα να αναμείνουν προτού απορροφήσουν μια αρνητική θέση, δεν συμβαδίζουν με το γεγονός ότι οι ειδικοί διαπραγματευτές έπρεπε, κατά την προσβαλλόμενη απόφαση, «να είναι έτοιμοι να διαπραγματευθούν με κάθε πρόσωπο που έχει ανάγκη συναλλάγματος ανά πάσα στιγμή». Εκτιμούν ότι οι περισσότερες, αν όχι όλες, οι συζητήσεις σχετικά με τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης, που παρατίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση, δεν περιλαμβάνουν κανένα στοιχείο για τυχόν σύναψη συμφωνιών ως προς τις διαφορές αυτές και πραγματοποιήθηκαν σε αφηρημένο επίπεδο ή και ακόμη και μετά τον καθορισμό των εν λόγω διαφορών.

234 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στην επιχειρηματολογία των προσφευγουσών, πρέπει να εξεταστεί αν τα διάφορα είδη ανταλλαγών πληροφοριών για τα οποία γίνεται λόγος στην προσβαλλόμενη απόφαση ήταν αρκούντως επιβλαβή ώστε να δικαιολογήσουν τον χαρακτηρισμό τους ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου».

i) Επί των ανταλλαγών πληροφοριών σχετικά με τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης («bid-ask spreads»)

235 Όσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης («bid-ask spreads»), των οποίων η ερμηνεία εκτέθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 245 έως 251 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή δικαιολόγησε, στις αιτιολογικές σκέψεις 394 έως 404 της προσβαλλόμενης απόφασης, τον χαρακτηρισμό ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου» με το σκεπτικό ότι οι ανταλλαγές αυτές συνέβαλαν στην εξάλειψη των αβεβαιοτήτων που είναι έμφυτες στην επίμαχη αγορά όσον αφορά τις τιμές, αυξάνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη διαφάνεια σε σχέση με τις υψηλότερες διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης που θα μπορούσαν να προτείνουν οι εν λόγω διαπραγματευτές. Επομένως, οι εν λόγω ανταλλαγές μπορούσαν να επηρεάσουν τις τιμές που προτείνονταν από τους ως άνω διαπραγματευτές στους πελάτες, μειώνοντας προς όφελος των πρώτων τον κίνδυνο που συνδέεται με τις ανταλλαγές συναλλάγματος.

236 Συναφώς, επισημαίνεται, χωρίς πάντως να αμφισβητείται τούτο από τις προσφεύγουσες, ότι οι διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης αποτελούν συνιστώσα της τελικής τιμής την οποίαν καταβάλλουν οι πελάτες, στο μέτρο που εφαρμόζονται επί της μέσης τιμής μεταξύ της τιμής αγοράς και της τιμής πώλησης για την ανταλλαγή συγκεκριμένου ζεύγους νομισμάτων και καθορίζουν το αντίτιμο που λαμβάνει ο διαπραγματευτής για την άμεση διαθεσιμότητα της υπηρεσίας που παρέχει καθώς και για τον κίνδυνο που αναλαμβάνει εν συνεχεία με το να διατηρεί ορισμένο νόμισμα στο χαρτοφυλάκιό του (βλ. σκέψη 20 ανωτέρω και αιτιολογικές σκέψεις 48 και 239 της προσβαλλόμενης απόφασης). Πλην όμως, στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, η ικανότητα των τραπεζών να αξιολογούν τους κινδύνους τους που συνδέονται με τον καθορισμό των τιμών αποτελεί μία από τις ουσιώδεις παραμέτρους του ανταγωνισμού, πράγμα το οποίο επίσης δεν αμφισβητούν οι προσφεύγουσες.

237 Πρέπει ως εκ τούτου να γίνει δεκτό ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών, εν προκειμένω σχετικά με μια συνιστώσα της τιμής, οι οποίες είναι μη δημόσιες και ακριβείς καθιστούν δυνατή τόσο τη μείωση των συνήθων αβεβαιοτήτων που είναι έμφυτες στην επίμαχη αγορά όσον αφορά τον καθορισμό της τιμής στην αγορά αυτή όσο και την ασύμμετρη πληροφόρηση εις όφελος μόνον των διαπραγματευτών που συμμετέχουν στον επίμαχο χώρο συζήτησης και είναι επομένως αρκούντως επιβλαβείς για τον ανταγωνισμό. Μια τέτοια διαπίστωση αρκεί όμως ώστε να γίνει δεκτό ότι οι εν λόγω ανταλλαγές συνεπάγονταν περιορισμό του ανταγωνισμού ως εκ του αντικειμένου κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (απόφαση της 12ης Ιανουαρίου 2023, HSBC Holdings κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-883/19 P, EU:C:2023:11, σκέψη 204).

238 Κανένα από τα επιχειρήματα των προσφευγουσών δεν μπορεί να ανατρέψει το ανωτέρω συμπέρασμα.

239 Πρέπει εξαρχής να απορριφθούν τα επιχειρήματα των προσφευγουσών ότι, κατ' ουσίαν, οι ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης δεν συνιστούν «περιορισμό ως εκ του αντικειμένου», δεδομένου ότι δεν υπάρχει καμία ένδειξη για ενδεχόμενη σύναψη συμφωνιών σχετικά με τις διαφορές αυτές. Βεβαίως, από τις ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης που πραγματοποιήθηκαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης δεν προκύπτει ότι οι διαπραγματευτές συμφώνησαν να εφαρμόσουν με συντονισμένο τρόπο ορισμένο επίπεδο διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης σε συγκεκριμένο ζεύγος νομισμάτων. Παρά ταύτα, γνωστοποιώντας στους ανταγωνιστές τους εμπιστευτικές πληροφορίες στρατηγικής σημασίας όσον αφορά το κατάλληλο επίπεδο των διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης για

συγκεκριμένο ζεύγος νομισμάτων ή όσον αφορά τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης που μόλις είχαν εφαρμόσει, οι διαπραγματευτές που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης αποκάλυψαν συμπεριφορές τις οποίες ήταν πιθανό να υιοθετήσουν στην αγορά, μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την αβεβαιότητα για εκείνους που συμμετείχαν στις ανταλλαγές πληροφοριών, κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 47 ανωτέρω.

240 Εν συνεχεία, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι, κατ' ουσίαν, από τη στιγμή που η τελική τιμή που προτείνεται στους πελάτες καθορίζεται από τους υπαλλήλους του τμήματος πωλήσεων μιας τράπεζας, δεν θα ήταν λογικό για τους διαπραγματευτές, οι οποίοι είναι παράγοντες που δρουν κατά ορθολογικό τρόπο, να προβούν στη συμπεριφορά που θα συνίστατο στον καθορισμό της ευρύτερης δυνατής διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης, διαπιστώνεται ότι στοιχεία σχετικά με την πρόθεση των διαπραγματευτών να περιορίσουν τον ανταγωνισμό ή το οικονομικό τους συμφέρον προς τούτο έχουν συνήθως περιορισμένη σημασία για τον χαρακτηρισμό της συμπεριφοράς ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου» (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, EU:C:2004:6, σκέψη 335).

241 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης συνέβαλλαν στον χαρακτηρισμό των επίμαχων συμπεριφορών, στο σύνολό τους, ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου».

ii) Επί των ανταλλαγών πληροφοριών σχετικά με τις εντολές των πελατών

242 Όσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις εντολές των πελατών, δηλαδή τις εντολές με συνθήκη (αιτιολογικές σκέψεις 183 έως 195 της προσβαλλόμενης απόφασης), τις εντολές που εκτελούνται στο fixing (αιτιολογικές σκέψεις 206 έως 213 της προσβαλλόμενης απόφασης) και τις άμεσες εντολές (αιτιολογικές σκέψεις 223 έως 228 της προσβαλλόμενης απόφασης), η Επιτροπή δικαιολόγησε, στις αιτιολογικές σκέψεις 394 έως 404, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 171 έως 173 της προσβαλλόμενης απόφασης, τον χαρακτηρισμό τους ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου» με το σκεπτικό ότι, λαμβανομένων υπόψη της φύσης, της συχνότητά τους και του βαθμού αποσυνάθροισης που τις χαρακτήριζε, οι εν λόγω ανταλλαγές πληροφοριών είχαν εξαλείψει αβεβαιότητες σχετικά με την τρέχουσα αγορά συναλλάγματος και είχαν αυξήσει τη διαφάνεια όσον αφορά τις στρατηγικές διαπραγμάτευσης των διαπραγματευτών που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης, στο μέτρο που η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την κατεύθυνση της αγοράς ή τα επίπεδα αντίστασης της αγοράς μπορούσαν να παράσχουν σε έναν διαπραγματευτή τη δυνατότητα να βελτιώσει τις τοποθετήσεις του προκειμένου να αποκομίσει κέρδος ή προκειμένου να αποφύγει τις ζημίες. Επομένως, οι εν λόγω ανταλλαγές πληροφοριών παρείχαν ενημέρωση στους διαπραγματευτές, μεταξύ άλλων, για τις τάσεις των τιμών, μειώνοντας τις αβεβαιότητες ως προς τους κινδύνους που είναι σύμφυτοι με τον καθορισμό των τιμών (παραδείγματος χάριν, προκαλώντας μείωση των αναμενόμενων ζημιών), παρά το γεγονός ότι η τιμή συνιστά μια από τις παραμέτρους του ανταγωνισμού στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος την οποία οι συμμετέχουσες τράπεζες έπρεπε να καθορίζουν κατά τρόπο αυτόνομο.

243 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας, οι πληροφορίες σχετικά με τις εντολές των πελατών συνιστούν μη δημόσιες πληροφορίες τις οποίες γνωρίζουν μόνο τα μέρη της συναλλαγής, δηλαδή ο διαπραγματευτής και ο πελάτης, είναι δε σημαντικές πληροφορίες που παρέχουν στον διαπραγματευτή που συνήψε τη συναλλαγή τη δυνατότητα να

διαμορφώσει τη δική του γνώμη σχετικά με τις κινήσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας ή να καθορίσει την εμπορική στρατηγική του. Η δε ανταλλαγή τέτοιων πληροφοριών είναι ικανή να μειώσει τις αβεβαιότητες που είναι έμφυτες στην επίμαχη αγορά, επιτρέποντας στους ειδικούς διαπραγματευτές να αποφεύγουν να καθορίζουν αυτόνομα, αφενός, τη στρατηγική τους σχετικά με τα συγκεκριμένα ζεύγη νομισμάτων ως προς τα οποία διαθέτουν εμπιστευτικές και λεπτομερείς πληροφορίες και, αφετέρου, τη συμπεριφορά τους στην αγορά, με αποτέλεσμα να τούς παρέχεται η δυνατότητα να αποκομίσουν κέρδος από τις εξελίξεις της αγοράς ή να αποφύγουν ζημίες που ενδέχεται να προκύψουν από τις εξελίξεις αυτές.

244 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι προμνησθείσες ανταλλαγές πληροφοριών είναι, κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 237 ανωτέρω, αρκούντως επιβλαβείς για τον ανταγωνισμό ώστε να χαρακτηριστούν ως «περιορισμός ως εκ του αντικειμένου».

245 Το συμπέρασμα αυτό δεν ανατρέπεται από το επιχείρημα των προσφευγουσών περί αντίφασης μεταξύ του συμπεράσματος που συνάγεται από την ανταλλαγή πληροφοριών που παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 193 της προσβαλλόμενης απόφασης, δηλαδή ότι οι ανταλλαγείσες πληροφορίες παρείχαν στους συμμετέχοντες διαπραγματευτές τη δυνατότητα να αναμείνουν προτού απορροφήσουν μια αρνητική θέση στο χαρτοφυλάκιό τους (προκειμένου να μεγιστοποιήσουν τις πιθανότητές τους να πραγματοποιήσουν κέρδη), και της διαπίστωσης που διατυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 21 της προσβαλλόμενης απόφασης, δηλαδή ότι οι ειδικοί διαπραγματευτές έπρεπε «να είναι έτοιμοι να διαπραγματευθούν με κάθε πρόσωπο που έχει ανάγκη συναλλάγματος ανά πάσα στιγμή». Ειδικότερα, στο μέτρο που ο σκοπός των διαπραγματευτών είναι να πραγματοποιήσουν κέρδη και να περιορίσουν τις ζημίες τους, δεν θα ήταν λογικό για τους διαπραγματευτές να ενεργήσουν εις βάρος των δικών τους εμπορικών συμφερόντων για τον λόγο και μόνον ότι καταρχήν πρέπει να είναι έτοιμοι να διαπραγματευθούν ανά πάσα στιγμή. Επομένως, δεν μπορεί να συναχθεί εξ αυτού ότι οι διαπραγματευτές ελάμβαναν θέσεις αποκλειστικώς με βάση τις εισερχόμενες εντολές των πελατών ούτως ώστε να αποκλείεται ο χαρακτηρισμός των ανταλλαγών πληροφοριών σχετικά με τις εντολές των πελατών ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου».

246 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις εντολές των πελατών που μνημονεύονται στη σκέψη 242 ανωτέρω συνέβαλλαν στον χαρακτηρισμό των επίμαχων συμπεριφορών, στο σύνολό τους, ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου».

iii) Επί των ανταλλαγών πληροφοριών σχετικά με τις ανοικτές θέσεις κινδύνου

247 Όσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις ανοικτές θέσεις κινδύνου, η ερμηνεία των οποίων, όπως διενεργήθηκε από την Επιτροπή, εκτέθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 234 έως 238 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή δικαιολόγησε, στις αιτιολογικές σκέψεις 394 έως 404 της προσβαλλόμενης απόφασης, τον χαρακτηρισμό τους ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου» με το σκεπτικό ότι η κοινοποίηση των εν λόγω πληροφοριών είχε καταστήσει δυνατό για τους διαπραγματευτές να έχουν μεγαλύτερη βεβαιότητα ως προς τις εμπορικές προθέσεις του καθενός εξ αυτών όσον αφορά τη συμπεριφορά αντιστάθμισης κινδύνων («hedging conduct») που δυνητικώς θα υιοθετούσε και κατά συνέπεια είχε εξαλείψει την αβεβαιότητα ως προς τη δυνητική πορεία συγκεκριμένων συναλλαγματικών ισοτιμιών, παρέχοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στους συμμετέχοντες διαπραγματευτές πλεονέκτημα σε σχέση με τους λοιπούς παράγοντες της αγοράς και βοηθώντας τους για την ικανή διαχείριση των κινδύνων τους ως προς την οποία τελούν σε ανταγωνισμό.

248 Συναφώς, δεδομένης της μη προβολής συγκεκριμένων επιχειρημάτων από τις προσφεύγουσες κατά του χαρακτηρισμού των ανταλλαγών πληροφοριών σχετικά με τις ανοικτές θέσεις κινδύνου ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου», αρκεί να διαπιστωθεί ότι, όπως επισημαίνεται και στην προσβαλλόμενη απόφαση, η ανταλλαγή των εν λόγω πληροφοριών, στο πλαίσιο της οποίας προσδιοριζόταν συγκεκριμένο νόμισμα και η στρατηγική που συνίστατο στο μη κλείσιμο της θέσης ή στην αναμονή πριν από εν λόγω κλείσιμο, πρέπει να θεωρηθεί ως ικανή να εξαλείψει τις αβεβαιότητες που είναι συνυφασμένες με τη λειτουργία της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος.

249 Κατά συνέπεια, οι εν λόγω ανταλλαγές πληροφοριών, που αντιβαίνουν ως εκ της φύσεώς τους στην απαίτηση περί αυτονομίας που εμπεριέχεται στο άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, είναι αρκούντως επιβλαβείς για τον ανταγωνισμό ώστε να χαρακτηριστούν ως «περιορισμός ως εκ του αντικειμένου» κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 237 ανωτέρω.

250 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις ανοικτές θέσεις κινδύνου συνέβαλλαν στον χαρακτηρισμό των επίμαχων συμπεριφορών, στο σύνολό τους, ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου».

iv) Επί των ανταλλαγών πληροφοριών σχετικά με τις παροντικές ή προβλεπόμενες για το μέλλον δραστηριότητες διαπραγμάτευσης

251 Όσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις παροντικές ή προβλεπόμενες για το μέλλον δραστηριότητες διαπραγμάτευσης, η ερμηνεία των οποίων, όπως διενεργήθηκε από την Επιτροπή, εκτέθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 258 έως 285 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή δικαιολόγησε, στις αιτιολογικές σκέψεις 394 έως 404 της προσβαλλόμενης απόφασης, τον χαρακτηρισμό τους ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου» με το σκεπτικό ότι οι εν λόγω ανταλλαγές είχαν εξαλείψει ορισμένες έμφυτες στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος αβεβαιότητες και είχαν αυξήσει τον βαθμό διαφάνειας της αγοράς αυτής παρέχοντας σε όσους συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης μια γενική εικόνα της τρέχουσας συμπεριφοράς των ανταγωνιστών τους και προκαλώντας πληροφοριακή ασυμμετρία μεταξύ των διαπραγματευτών που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης και των λοιπών παραγόντων της αγοράς. Κατά τον τρόπο αυτό, οι πρώτοι αισθάνθηκαν ασφαλέστεροι όσον αφορά την αξιολόγηση των κινδύνων τους που συνδεόταν με την κατάρτιση των δικών τους στρατηγικών διαπραγμάτευσης και ιδίως των στρατηγικών εκείνων που αφορούσαν τις τιμές.

252 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις λεπτομέρειες των συναλλαγών στις οποίες προβαίνουν οι διαπραγματευτές και ανταλλαγή συμβουλών ή απόψεων σχετικά με τον τρόπο διαπραγμάτευσης, όπως οι επίμαχες, παρέχουν στους διαπραγματευτές που συμμετέχουν στον επίμαχο χώρο συζήτησης τη δυνατότητα, αφενός, να αποκτήσουν ειδικές γνώσεις ούτως ώστε να προβλέψουν καλύτερα την κίνηση της αγοράς και, αφετέρου, να προσαρμόσουν αναλόγως τη διαπραγματευτική στρατηγική τους.

253 Πλην όμως τέτοιες ανταλλαγές πληροφοριών έρχονται σε κατάφωρη αντίθεση με την απαίτηση περί της αυτονομίας που πρέπει να χαρακτηρίζει τη συμπεριφορά των ειδικών διαπραγματευτών στην επίμαχη αγορά στο πλαίσιο ενός συστήματος αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Ειδικότερα, οι ανταλλαγές αυτές εξαλείφουν τις αβεβαιότητες των ειδικών διαπραγματευτών όσον αφορά τις ουσιώδεις παραμέτρους του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά, ήτοι την τιμή και την ικανή διαχείριση των κινδύνων. Επομένως, με τις εν λόγω ανταλλαγές αυξήθηκε η διαφάνεια στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος προς όφελος των διαπραγματευτών που συμμετείχαν στον

επίμαχο χώρο συζήτησης, βλάπτοντας τους λοιπούς παράγοντες της αγοράς. Κατά συνέπεια, είναι αρκούντως επιβλαβείς για τον ανταγωνισμό ώστε να χαρακτηριστούν ως «περιορισμός ως εκ του αντικειμένου» κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 237 ανωτέρω.

254 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης, τις εντολές των πελατών, τις ανοικτές θέσεις κινδύνου και τις παροντικές ή προβλεπόμενες για το μέλλον δραστηριότητες διαπραγμάτευσης, οι οποίες εξετάστηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση, είναι αρκούντως επιβλαβείς για τον ανταγωνισμό. Επομένως, ορθώς η Επιτροπή τις χαρακτήρισε ως «περιορισμό ως εκ του αντικειμένου».

255 Παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, το γεγονός ότι ο διαπραγματευτής της Credit Suisse δεν προέβη σε κοινοποίηση της μεγάλης πλειοψηφίας των πληροφοριών σχετικά με τις προσφορές του δεν έχει σημασία όσον αφορά τον επιβλαβή χαρακτήρα της συμπεριφοράς που προσάπτεται στην τράπεζα αυτή. Συναφώς, αρκεί να διαπιστωθεί ότι η εκτίμηση του κατά πόσον μια συμπεριφορά είναι αρκούντως επιβλαβής για τον ανταγωνισμό δεν στηρίζεται σε κανένα νόμιμο κατώτατο ποσοτικό όριο όσον αφορά τις πληροφορίες που ανταλλάσσονται με τους ανταγωνιστές.

256 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρά την πλάνη εκτιμήσεως στην οποίαν υπέπεσε η Επιτροπή όσον αφορά τον διαφανή χαρακτήρα της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος, πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι προσφεύγουσες προκειμένου να αντικρούσουν τον χαρακτηρισμό των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου».

257 Από το σύνολο των ανωτέρω προκύπτει ότι η πρώτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

3) Επί της τρίτης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλονται πλάνες στις οποίες υπέπεσε η Επιτροπή στηριζόμενη στον νομικό χαρακτηρισμό των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών ο οποίος διατυπώνεται στα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν με σκοπό την επιεική μεταχείριση και στις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν για τη διευθέτηση της διαφοράς

258 Στις αιτιολογικές σκέψεις 394 έως 404 της προσβαλλόμενης απόφασης, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 170 έως 285, προς στήριξη της διαπίστωσης περί ύπαρξης περιορισμού του ανταγωνισμού «ως εκ του αντικειμένου», η Επιτροπή βασίστηκε στα σύγχρονα προς τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά αποδεικτικά στοιχεία που είχαν τεθεί στη διάθεσή της από άλλες εμπλεκόμενες στην επίμαχη παράβαση τράπεζες, ήτοι σε πολυάριθμες μεταγραφές των ανταλλαγών πληροφοριών που πραγματοποιήθηκαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης, στηριζόμενη σε ορισμένες περιπτώσεις, όσον αφορά τη σημασία τους, στις δηλώσεις στις οποίες είχαν προβεί οι τράπεζες αυτές, ιδίως στο πλαίσιο των αιτήσεων επιείκειας.

259 Οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι στηρίχθηκε «άκριτα» στις δηλώσεις επιείκειας και στις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν για τη διευθέτηση της διαφοράς. Υποστηρίζουν ότι οι δηλώσεις αυτές έχουν περιορισμένη αποδεικτική αξία και προσωρινό χαρακτήρα, είναι δε αστήρικτες, διευκρινίζοντας ότι όλα τα μέρη που προχώρησαν σε διευθέτηση της διαφοράς εξέφρασαν τις αμφιβολίες τους για το κατά πόσον η Επιτροπή είχε κατανοήσει την οικεία αγορά και τον σκοπό της επίμαχης συμπεριφοράς. Οι προσφεύγουσες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε στις δηλώσεις επιείκειας όποτε αυτές επιβεβαίωναν τη δική της ερμηνεία των πραγματικών περιστατικών.

260 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

261 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι ναι μεν, στο πλαίσιο της υπό κρίση επιχειρηματολογίας, οι προσφεύγουσες παραθέτουν χωρία των αιτήσεων επιείκειας και των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν για τη διευθέτηση της διαφοράς, όπως επιβεβαίωσαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, πλην όμως δεν προβάλλουν συγκεκριμένες αντιρρήσεις όσον αφορά το γεγονός ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε στις παρατηρήσεις αυτές.

262 Τούτου λεχθέντος, στο μέτρο που οι διάδικοι διαφωνούν ως προς την αποδεικτική αξία των δηλώσεων επιείκειας και ως προς το αν η Επιτροπή έπρεπε να τις είχε λάβει υπόψη ως αποδεικτικά στοιχεία ικανά να επιβεβαιώσουν την ύπαρξη της παράβασης που προσάπτεται στην Credit Suisse, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, καμία διάταξη ή γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης δεν απαγορεύει στην Επιτροπή να επικαλεστεί κατά επιχειρήσεως δηλώσεις άλλων κατηγορουμένων επιχειρήσεων. Διαφορετικά το βάρος απόδειξης των αντίθετων προς τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ συμπεριφορών, το οποίο φέρει η Επιτροπή, θα ήταν δυσβάστακτο και ασυμβίβαστο προς την αποστολή της επίβλεψης της ορθής εφαρμογής των διατάξεων αυτών, η οποία της έχει ανατεθεί από τη Συνθήκη ΛΕΕ (βλ. απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, Goldfish κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-54/14, EU:T:2016:455, σκέψη 96 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

263 Ειδικότερα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το γεγονός ότι ένα πρόσωπο ομολογεί ότι διέπραξε παράβαση και αναγνωρίζει έτσι πραγματικά περιστατικά που βαίνουν πέραν εκείνων των οποίων η ύπαρξη μπορούσε να συναχθεί άμεσα από τα επίμαχα έγγραφα καταρχήν σημαίνει, εφόσον δεν συντρέχουν ιδιαίτερες περιστάσεις που να παρέχουν ενδείξεις περί του αντιθέτου, ότι το πρόσωπο αυτό έλαβε την απόφαση να πει την αλήθεια. Επομένως, δηλώσεις αντίθετες προς τα συμφέροντα του δηλούντος πρέπει καταρχήν να θεωρούνται ως ιδιαιτέρως αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία, εκτός εάν δεν επιβεβαιώνονται από άλλα στοιχεία (πρβλ. απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, Goldfish κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-54/14, EU:T:2016:455, σκέψεις 98 έως 100 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

264 Εξάλλου, στην περίπτωση που, στο πλαίσιο της απόδειξης παράβασης του δικαίου του ανταγωνισμού, η Επιτροπή στηρίζεται σε έγγραφες αποδείξεις, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις οφείλουν όχι απλώς να παρουσιάσουν μια ευλογοφανή εξήγηση, εναλλακτική της θέσης της Επιτροπής, αλλά να επικαλεστούν την ανεπάρκεια των αποδεικτικών στοιχείων στα οποία στηρίζεται η προσβαλλόμενη απόφαση για την απόδειξη της παράβασης (βλ. απόφαση της 16ης Ιουνίου 2015, FSL κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-655/11, EU:T:2015:383, σκέψη 181 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

265 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, στο πλαίσιο της επιχειρηματολογίας τους, οι προσφεύγουσες, αφενός, δεν αμφισβητούν τη γνησιότητα των δηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο των αιτήσεων επιείκειας και, αφετέρου, δεν αποδεικνύουν ότι συνέτρεχαν ιδιαίτερες περιστάσεις από τις οποίες μπορούσε να συναχθεί ότι οι αιτούντες επιείκεια δεν είχαν λάβει την απόφαση να πουν την αλήθεια κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 263 ανωτέρω.

266 Όσον αφορά ειδικότερα τα χωρία των δηλώσεων επιείκειας τα οποία η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη ενώ αυτά έρχονταν σε αντίθεση με τη δική της ερμηνεία των πραγματικών περιστατικών, οι προσφεύγουσες παραπέμπουν στα έγγραφα που προσκομίστηκαν από δύο άλλες τράπεζες εμπλεκόμενες στην επίμαχη παράβαση. Από τις δηλώσεις των εν λόγω τραπεζών προκύπτει ότι αυτές επιδίωκαν, κατ' ουσίαν, είτε να προειδοποιήσουν την Επιτροπή για τις υποτιθέμενες επιπτώσεις που θα είχε για τη λειτουργία της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος ο

χαρακτηρισμός των ανταλλαγών πληροφοριών που πραγματοποιήθηκαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου», είτε να προβάλουν τον «θεμιτό» ή ακόμη και «θετικό για τον ανταγωνισμό» χαρακτήρα των ανταλλαγών αυτών.

267 Επιβάλλεται όμως η διαπίστωση ότι οι προαναφερθέντες ισχυρισμοί, στους οποίους στηρίζονται οι προσφεύγουσες, αποσκοπούν κατ' ουσίαν στο να «δικαιολογήσουν» τις επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών με βάση τον υποτιθέμενο «θεμιτό» ή ακόμη και «θετικό για τον ανταγωνισμό» χαρακτήρα τους, χωρίς ωστόσο να παρέχουν στοιχεία που να μπορούν να δημιουργήσουν αμφιβολίες ως προς την εγγενή ικανότητά τους να θίξουν τον ανταγωνισμό στην επίμαχη αγορά, τα οποία η Επιτροπή δήθεν παρέλειψε να λάβει υπόψη.

268 Αντιθέτως, από τα χωρία των δηλώσεων επιείκειας στα οποία γίνεται αναφορά στη σκέψη 261 ανωτέρω καθώς και από άλλα χωρία που παρατίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση, των οποίων την ακρίβεια δεν αμφισβητούν οι προσφεύγουσες, προκύπτει ότι οι αιτούντες επιείκεια δέχθηκαν ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών που πραγματοποιήθηκαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης ήταν ικανές να αυξήσουν τη διαφάνεια στην επίμαχη αγορά και, ως εκ τούτου, να παράσχουν πλεονέκτημα στους συμμετέχοντες στον εν λόγω χώρο συζήτησης βλάπτοντας τους λοιπούς παράγοντες της αγοράς.

269 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι δηλώσεις επιείκειας οι οποίες, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, επιβεβαίωναν τα σύγχρονα προς τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά αποδεικτικά στοιχεία που είχαν τεθεί στη διάθεση της Επιτροπής από άλλες τράπεζες συνιστούν ιδιαιτέρως αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 263 ανωτέρω, τα οποία η Επιτροπή μπορούσε νομίμως να λάβει υπόψη ως πραγματικό πλαίσιο υπό το πρίσμα του οποίου μπορούσε να εξετάσει το αντικείμενο των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών.

270 Επιπλέον, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τις επίμαχες δηλώσεις επιείκειας προκειμένου να επιβεβαιώσει τις δικές της εκτιμήσεις που στηρίζονταν στις έγγραφες αποδείξεις τις οποίες διέθετε. Επομένως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι η Επιτροπή δεν προέβη σε δική της εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών.

271 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από κανένα από τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι προσφεύγουσες.

272 Πρώτον, οι αντιφατικές δηλώσεις που περιέχονται στα δικόγραφα των προσφευγουσών καθιστούν εμφανές το αβάσιμο της επιχειρηματολογίας τους. Ειδικότερα, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν καταρχάς ότι οι δηλώσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των δηλώσεων επιείκειας έχουν αυξημένη αποδεικτική αξία και, στη συνέχεια, ότι οι αποδείξεις που προσκομίζονται με σκοπό την επιεική μεταχείριση έχουν μικρή αποδεικτική αξία. Ερωτηθείσες σχετικά με τις εν λόγω αντιφατικές δηλώσεις κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες δήλωσαν ότι η διαφορετική αυτή αξιολόγηση οφειλόταν στο ότι η πρώτη δήλωση αφορούσε την αρχή κατά την οποία οι δηλώσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο αιτήσεων επιείκειας έχουν αυξημένη αποδεικτική αξία, ενώ η δεύτερη αφορούσε τη μικρή αποδεικτική αξία που είχαν οι εν λόγω δηλώσεις στην προκειμένη περίπτωση. Εντούτοις, η υπ' αυτήν την έννοια κατανόηση της επιχειρηματολογίας των προσφευγουσών αντικρούεται από την ανάγνωση των δικογράφων τους ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, τα οποία, σε αμφότερες τις περιπτώσεις, παραπέμπουν στη νομολογία που υπογραμμίζει την αυξημένη αποδεικτική αξία τέτοιων εγγράφων.

273 Ειδικότερα, όσον αφορά την υποτιθέμενη μικρή αποδεικτική αξία των δηλώσεων επιείκειας που προκύπτει από την απόφαση της 13ης Ιουλίου 2011, Kone κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-151/07, EU:T:2011:365), επισημαίνεται ότι το επιχείρημα αυτό των προσφευγουσών απορρέει από εσφαλμένη ερμηνεία της εν λόγω δικαστικής απόφασης. Ειδικότερα, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, στην απόφαση εκείνη, το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε σχετικά με τη «σημαντική προστιθέμενη αξία» των δηλώσεων επιείκειας σε σύγκριση με τα αποδεικτικά στοιχεία που είχε ήδη στην κατοχή της η Επιτροπή, για λόγους μείωσης του προστίμου δυνάμει της ανακοίνωσης περί συνεργασίας, και όχι σχετικά με τη μικρή αποδεικτική αξία των δηλώσεων επιείκειας γενικώς.

274 Τέλος, δεύτερον, στο μέτρο που οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε στις δηλώσεις επιείκειας των τραπεζών προκαλεί ανησυχία λόγω του πολύπλοκου χαρακτήρα της αξιολόγησης που απαιτείται προκειμένου να καθοριστεί η έκταση της επιτρεπόμενης ανταλλαγής πληροφοριών στο πλαίσιο της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αυτές δεν προβάλλουν συναφώς συγκεκριμένες νομικές αντιρρήσεις.

275 Επομένως, η τρίτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

4) Επί της τέταρτης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλεται ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να στηριχθεί στην πείρα που διαθέτει όσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών σε άλλα πλαίσια αγορών ή σε άλλες υποθέσεις σχετικές με τον χρηματοοικονομικό τομέα προκειμένου να ελαφρύνει το αποδεικτικό βάρος που φέρει

276 Πρώτον, οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι ελάφρυνε το βάρος προς απόδειξη του ότι οι επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών περιόριζαν τον ανταγωνισμό «ως εκ του αντικειμένου», στηριζόμενη στην υποτιθέμενη πείρα που διαθέτει όσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών σε άλλα πλαίσια αγορών ή σε άλλες υποθέσεις σχετικές με τον χρηματοοικονομικό τομέα.

277 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι η Επιτροπή μετακύλισε στις ίδιες το βάρος να αποδείξουν ότι οι φερόμενες ως παράνομες ανταλλαγές πληροφοριών ήταν αναγκαίες, αντί να εξετάσει αν, στο πλαίσιο της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος, οι ανταλλαγές αυτές ήταν όντως παράνομες και περιλαμβάνονταν μεταξύ των σοβαρότερων περιορισμών του ανταγωνισμού.

278 Τρίτον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι ο χαρακτηρισμός μιας συμπεριφοράς ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου» μπορεί να γίνει δεκτός μόνον όταν από την κτηθείσα πείρα και την οικονομική θεωρία προκύπτει σαφώς ότι η συμπεριφορά αυτή περιλαμβάνεται, ως εκ της φύσεώς της, μεταξύ των πλέον επιβλαβών για τον ανταγωνισμό μορφών συμπεριφοράς. Η δε γενική οικονομική αρχή βάσει της οποίας ευλόγως η ανταλλαγή μη δημόσιων και λεπτομερών πληροφοριών είναι εγγενώς και σε σημαντικό βαθμό επιβλαβής για τον ανταγωνισμό στις περισσότερες αγορές δεν ισχύει για την τρέχουσα αγορά συναλλάγματος.

279 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

280 Πρώτον, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγουσών σχετικά με την υποτιθέμενη ελάφρυνση του βάρους απόδειξης καθόσον η Επιτροπή στηρίχθηκε στη σχετική με τις ανταλλαγές πληροφοριών πείρα την οποίαν υποτίθεται ότι διαθέτει σε άλλα πλαίσια προκειμένου να χαρακτηρίσει τις επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών ως «περιορισμό ως εκ του αντικειμένου»,

αρκεί να υπομνησθεί ότι, όπως προκύπτει τους συλλογισμούς που αναπτύσσονται στις σκέψεις 235 έως 254 ανωτέρω, η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι οι εν λόγω ανταλλαγές πληροφοριών ήταν ικανές να προκαλέσουν ασύμμετρη πληροφόρηση των συμμετεχόντων διαπραγματευτών εις βάρος των λοιπών διαπραγματευτών της αγοράς και ότι ως εκ τούτου ήταν αρκούντως επιβλαβείς για τον ανταγωνισμό, χωρίς το συμπέρασμα αυτό να στηρίζεται στην πείρα της Επιτροπής στο πλαίσιο άλλων αγορών.

281 Δεύτερον, υπό τις συνθήκες αυτές, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν ούτε να προσάψουν στην Επιτροπή τη δήθεν μετακύλιση του βάρους να αποδειχθεί ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών ήταν αναγκαίες ούτε να υποστηρίξουν ότι η Επιτροπή θεμελίωσε το συμπέρασμά της σχετικά με το αντικείμενο των εν λόγω ανταλλαγών πληροφοριών με βάση τον «λεπτομερέστερο ή πιο ενημερωτικό» χαρακτήρα τους. Ειδικότερα, από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει σαφώς, αφενός, ότι η Επιτροπή χαρακτήρισε ως «περιορισμό ως εκ του αντικειμένου» τις ανταλλαγές πληροφοριών λόγω του εμπορικώς ευαίσθητου χαρακτήρα τους ο οποίος άμβλυνε, αν όχι εξάλειφε, την αβεβαιότητα στην αγορά και κατά συνέπεια επηρέαζε την αυτονομία λήψης αποφάσεων των διαπραγματευτών στην επίμαχη αγορά και, αφετέρου, ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών ήταν ως εκ τούτου αρκούντως επιβλαβείς για τον ανταγωνισμό.

282 Τρίτον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αφενός, η οικονομική βιβλιογραφία στην οποίαν παραπέμπουν οι προσφεύγουσες προς στήριξη της επιχειρηματολογίας τους, η οποία συνοψίζεται στη σκέψη 278 ανωτέρω, δεν κάνει καμία αναφορά στην περίπτωση της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος ούτως ώστε να επιβεβαιώσει την επιχειρηματολογία τους.

283 Αφετέρου, το Δικαστήριο αποφάνθηκε προσφάτως ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έκρινε κατά το παρελθόν ότι συμφωνία παρόμοια με την επίμαχη συμφωνία περιόριζε, ως εκ του αντικειμένου της, τον ανταγωνισμό δεν την εμποδίζει να προβεί σε μια τέτοια διαπίστωση στο μέλλον (απόφαση της 25ης Μαρτίου 2021, Lundbeck κατά Επιτροπής, C-591/16 P, EU:C:2021:243, σκέψη 130).

284 Επομένως, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν λυσιτελώς να επικαλεστούν την έλλειψη ομοφωνίας του οικονομικού κλάδου προκειμένου να αμφισβητήσουν τον χαρακτηρισμό των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου». Τα σχετικά επιχειρήματά τους πρέπει κατά συνέπεια να απορριφθούν.

285 Κατά συνέπεια, η τέταρτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

5) Συμπεράσματα επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως

286 Από την εξέταση των αιτιάσεων που προβλήθηκαν στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως προκύπτει ότι, παρά την πλάνη της Επιτροπής όσον αφορά τον διαφανή χαρακτήρα της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος (βλ. σκέψη 217 ανωτέρω), πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι προσφεύγουσες κατά του χαρακτηρισμού των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου», κατά συνέπεια δε, υπό την επιφύλαξη της κατωτέρω ανάλυσης των επιχειρημάτων περί θετικών για τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων των εν λόγω ανταλλαγών, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

γ) Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλονται πλάνες στις οποίες υπέπεσε η Επιτροπή στο πλαίσιο της ανάλυσης του θεμιτού ή θετικού για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών

287 Στις αιτιολογικές σκέψεις 464 έως 479 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή παρατήρησε καταρχάς ότι τα τυχόν θετικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα μιας συμπεριφοράς μπορούσαν να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της εκτίμησης βάσει του άρθρου 101, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, αλλά η Credit Suisse δεν είχε επικαλεστεί τη δυνατότητα εφαρμογής του εν λόγω άρθρου εν προκειμένω. Εν πάση περιπτώσει, όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών ως παρεπόμενων περιορισμών, η Credit Suisse δεν απέδειξε ούτε ότι η τρέχουσα αγορά συναλλάγματος δεν μπορούσε να λειτουργήσει χωρίς αυτές ούτε ότι οι εν λόγω ανταλλαγές είχαν οποιοδήποτε θετικό για τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα. Εν συνεχεία, η Επιτροπή προέβη, για λόγους πληρότητας, σε εξέταση των επιχειρημάτων της Credit Suisse περί θετικών για τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών.

288 Συναφώς, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι το γεγονός ότι η συμπεριφορά επιδιώκει θεμιτό σκοπό δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ως έχουσα σκοπό περιοριστικό του ανταγωνισμού. Ειδικότερα, ακόμη και αν η ανταλλαγή πληροφοριών ήταν ικανή να καταστήσει μικρότερες τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης και να βελτιώσει τις τιμές, θα υπήρχε θεμελιώδης διαφορά μεταξύ μιας τέτοιας ανταλλαγής πληροφοριών σε έναν περιορισμένο κύκλο διαπραγματευτών στο πλαίσιο ενός χώρου συζήτησης όπως ο επίμαχος εν προκειμένω και της πληροφορίας η οποία είναι προσβάσιμη σε όλους τους παράγοντες της αγοράς. Τα δε προβαλλόμενα από τις προσφεύγουσες θετικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα των ανταλλαγών πληροφοριών δεν ισχύουν για την ανταλλαγή πληροφοριών σε κλειστό κύκλο, δεδομένου ότι η επίμαχη κοινοποίηση πληροφοριών δημιούργησε ασύμμετρη πληροφόρηση παρέχοντας ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μόνο στους συμμετέχοντες στον επίμαχο χώρο συζήτησης. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι διαπραγματευτές θα μπορούσαν να αποφασίσουν να μη μειώσουν τις τιμές αλλά να αυξήσουν τα έσοδά τους, δεδομένου ότι τα πριμ που λαμβάνουν συναρτώνται προς το κέρδος που δημιουργούν.

289 Πρώτον, οι προσφεύγουσες αμφισβητούν την εκτίμηση αυτή υποστηρίζοντας ότι η Επιτροπή εφάρμοσε εσφαλμένο νομικό πλαίσιο, δεδομένου ότι εξέτασε μόνο για λόγους πληρότητας τα επιχειρήματά τους σχετικά με τον θεμιτό χαρακτήρα και τα θετικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα των ανταλλαγών πληροφοριών. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, έκρινε ότι ο θετικός για τον ανταγωνισμό χαρακτήρας των εν λόγω ανταλλαγών πληροφοριών δεν είχε ουσιώδη σημασία για τη νομική ανάλυση των ανταλλαγών αυτών. Πλην όμως, κατά την άποψή τους, εάν μια εναρμονισμένη πρακτική επιδιώκει θεμιτό ή θετικό για τον ανταγωνισμό σκοπό, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως παράβαση ως εκ του αντικειμένου.

290 Δεύτερον, προσάπτουν στην Επιτροπή ότι υπέπεσε σε πλάνη κατά την εκτίμηση των επιχειρημάτων και των αποδεικτικών στοιχείων τους υπό το πρίσμα του θεμιτού και θετικού για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών στο πλαίσιο του επίμαχου χώρου συζήτησης.

291 Ειδικότερα, αφενός, τα στοιχεία αντηλλάγησαν για λόγους ενημέρωσης προκειμένου να μεταφερθούν στους πελάτες και να παρασχεθεί στους διαπραγματευτές η δυνατότητα να εκτιμήσουν γρήγορα τον κίνδυνο αποθέματος και να μειώσουν έτσι τις διαφορές των τιμών αγοράς-πώλησης που πρότειναν στους πελάτες.

292 Αφετέρου, η Επιτροπή παρέβη τους κανόνες που διέπουν το βάρος απόδειξης, στο μέτρο που, όταν μια συμπεριφορά παρουσιάζει ασυνήθη στοιχεία, είναι ευκολότερο για τον προσφεύγοντα να αντικρούσει τους ισχυρισμούς της Επιτροπής προσκομίζοντας αποδεικτικά στοιχεία για άλλη πιθανή εξήγηση. Γενικότερα, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι δεν τίθεται ζήτημα ηθικής αποκατάστασης των επίμαχων συμπεριφορών χάρη στα θετικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματά τους ή στον «θεμιτό» χαρακτήρα τους, αλλά ότι ο μοναδικός σκοπός τους είναι θεμιτός και θετικός για τον ανταγωνισμό.

293 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

294 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, οι διάδικοι ερωτήθηκαν σχετικά με τις συνέπειες που πρέπει να αντληθούν από την απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2023, European Superleague Company (C-333/21, EU:C:2023:1011), όσον αφορά τη συνεκτίμηση εν προκειμένω των προβαλλόμενων από τις προσφεύγουσες θετικών για τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων. Συναφώς, οι διάδικοι υποστήριξαν, κατ' ουσίαν, ότι τα θετικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο του χαρακτηρισμού των ανταλλαγών πληροφοριών κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, οι προσφεύγουσες εκτίμησαν ότι η απόφαση αυτή επιβεβαιώνει τη θέση τους ότι τα θετικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ως στοιχεία του οικονομικού και νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται οι ανταλλαγές αυτές. Η Επιτροπή έκρινε ότι η ίδια απόφαση επιβεβαιώνει την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση.

295 Πάντοτε προκαταρκτικώς, ερωτηθείσες κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση σχετικά με ορισμένα επιχειρήματα περί των υποτιθέμενων «θεμιτών» αποτελεσμάτων τα οποία προέβαλαν με τα δικόγραφά τους ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, οι προσφεύγουσες επιβεβαίωσαν ότι τα αποτελέσματα αυτά πρέπει να θεωρηθούν ότι εντάσσονται στο ίδιο αυτό οικονομικό και νομικό πλαίσιο και ότι είναι, αυτά καθεαυτά, ικανά να θέσουν υπό αμφισβήτηση τον χαρακτηρισμό των ανταλλαγών πληροφοριών ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου».

296 Κατόπιν της διευκρίνισης αυτής, υπενθυμίζεται ότι, προκειμένου να διαπιστωθεί, σε συγκεκριμένη περίπτωση, αν μια συμφωνία, απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων ή εναρμονισμένη πρακτική είναι, ως εκ της φύσεώς της, αρκούντως επιβλαβής για τον ανταγωνισμό ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει ως αντικείμενο την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, απαιτείται να εξεταστεί, πρώτον, το περιεχόμενο της επίμαχης συμφωνίας, απόφασης ή πρακτικής, δεύτερον, το οικονομικό και νομικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και, τρίτον, οι σκοποί που επιδιώκονται με την εν λόγω συμφωνία, απόφαση ή πρακτική (βλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, σκέψη 165 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

297 Συναφώς, πρέπει ακόμη να υπομνησθεί καταρχάς, όσον αφορά το οικονομικό και νομικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η οικεία συμπεριφορά, ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η φύση των επηρεαζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών, καθώς και οι πραγματικές συνθήκες που χαρακτηρίζουν τη διάρθρωση και τη λειτουργία του επίμαχου τομέα ή τομέων ή της επίμαχης αγοράς ή αγορών. Αντιστρόφως, ουδεμία ανάγκη υφίσταται να εξεταστούν και κατά μείζονα λόγο να αποδειχθούν τα πραγματικά ή δυνητικά, αρνητικά ή θετικά αποτελέσματα της εν λόγω συμπεριφοράς για τον ανταγωνισμό (βλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, σκέψη 166 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

298 Εν συνεχεία, όσον αφορά τους σκοπούς που επιδιώκονται με την οικεία συμπεριφορά, πρέπει να προσδιοριστούν οι αντικειμενικοί σκοποί που επιδιώκονται με τη συμπεριφορά αυτήν από απόψεως ανταγωνισμού. Αντιθέτως, το γεγονός ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ενήργησαν χωρίς να έχουν την υποκειμενική πρόθεση να παρεμποδίσουν, να περιορίσουν ή να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και το γεγονός ότι επιδίωξαν ορισμένους θεμιτούς σκοπούς δεν είναι κρίσιμα για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (βλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, σκέψη 167 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

299 Τέλος, από την εξέταση όλων των στοιχείων που μνημονεύονται στις σκέψεις 296 έως 298 ανωτέρω πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να προκύπτουν οι ακριβείς λόγοι για τους οποίους η οικεία συμπεριφορά είναι αρκούντως επιβλαβής για τον ανταγωνισμό ώστε να μπορεί να γίνει δεκτό ότι έχει ως αντικείμενο την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευσή του (βλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, σκέψη 168 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

300 Επισημαίνεται ότι από την εξέταση του πρώτου λόγου ακυρώσεως και του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή ανέλυσε το περιεχόμενο των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών, το οικονομικό και νομικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονταν και τους σκοπούς που επιδίωκαν και εξήγησε τους λόγους για τους οποίους η εξέταση όλων αυτών των στοιχείων την οδήγησε στο συμπέρασμα ότι οι ανταλλαγές αυτές είχαν αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενο, σύμφωνα με τη νομολογία που υπενθυμίζεται στις σκέψεις 296 έως 299 ανωτέρω.

301 Επισημαίνεται ακόμη ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία που μνημονεύεται στις σκέψεις 297 και 298 ανωτέρω, παρά τα όσα υποστηρίζουν οι διάδικοι, δεν πρέπει, αφενός, να ληφθούν υπόψη τα θετικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα αυτά καθεαυτά προκειμένου να εκτιμηθεί αν οι επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών πρέπει να χαρακτηριστούν ως περιορισμός του ανταγωνισμού «ως εκ του αντικειμένου» βάσει του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ούτε καν εντός του πλαισίου της ενδεχόμενης εξέτασης του κατά πόσον οι ανταλλαγές αυτές είναι επιβλαβείς στον βαθμό που απαιτείται για έναν τέτοιο χαρακτηρισμό. Αφετέρου, η συνεκτίμηση των υποτιθέμενων θεμιτών σκοπών δεν είναι κρίσιμη για την εν λόγω εκτίμηση.

302 Επομένως, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν βασίμως να προσάψουν στην Επιτροπή ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο λόγω «εφαρμογής εσφαλμένου νομικού πλαισίου».

303 Εν πάση περιπτώσει, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή εξέτασε στην προσβαλλόμενη απόφαση, στις αιτιολογικές σκέψεις 465 έως 479, τα επιχειρήματα της Credit Suisse περί θεμιτού ή θετικού για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών. Πρέπει να εξεταστεί αν τα επιχειρήματα των προσφευγουσών είναι ικανά να θέσουν υπό αμφισβήτηση το βάσιμο της ως άνω εκτίμησης.

304 Κατά πρώτον, όσον αφορά την οικονομική θεωρία στην οποία παραπέμπουν οι προσφεύγουσες με τα δικόγραφά τους, η οποία απλώς επισημαίνει ότι η αύξηση της αποτελεσματικότητας μιας επιχείρησης «μπορεί» να έχει δευτερογενή αποτελέσματα κατ’ ουσίαν θετικά, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η σχέση μεταξύ του συμπεράσματος που απορρέει από την εν λόγω οικονομική θεωρία και των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει αποδειχθεί επαρκώς κατά νόμον. Επιπλέον, διαισθητικώς και υπό το πρίσμα της εμπορικής λογικής και της οικονομικής ορθολογικότητας των ειδικών διαπραγματευτών, ο ισχυρισμός των προσφευγουσών δεν φαίνεται εύλογος, στο μέτρο που, όταν ένας περιορισμένος κύκλος ανταγωνιστών οι οποίοι

ενεργούν ως ειδικοί διαπραγματευτές διαθέτει επιπλέον πληροφορίες σε σχέση με τους λοιπούς παράγοντες της αγοράς, η λογική της μεγιστοποίησης των κερδών τους με βάση τις πληροφορίες αυτές τους οδηγεί μάλλον στο να ευθυγραμμίζουν τις τιμές που προσφέρουν στους πελάτες τους και όχι στο να προτείνουν μικρότερες διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης.

305 Παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, κανένα από τα στοιχεία της δικογραφίας δεν αποδεικνύει ότι οι εμπλεκόμενοι διαπραγματευτές σκόπευαν να προτείνουν μικρότερες διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης στους πελάτες τους με βάση τις ανταλλαγείσες πληροφορίες. Συναφώς, αφενός, οι προσφεύγουσες αναφέρονται σε μια συνομιλία η οποία έλαβε χώρα στις 24 Ιουνίου 2011 και η οποία παρατίθεται στο παράρτημα A.12. Η εν λόγω συνομιλία, δεδομένου ότι προηγείται χρονικώς της συμμετοχής της Credit Suisse στην επίμαχη παράβαση, πρέπει να μη ληφθεί υπόψη ως στερούμενη συνάφειας.

306 Αφετέρου, όσον αφορά ένα άλλο παράδειγμα που παρατίθεται στο παράρτημα A.12, διαπιστώνεται ότι χρονολογείται από τις 19 Ιουνίου 2012, ημερομηνία που περιλαμβάνεται στην κρίσιμη περίοδο. Πρώτον, το παράδειγμα αυτό αποδεικνύει την πραγματοποίηση συνομιλίας μεταξύ 10:40:33 και 10:41:38, κατά τη διάρκεια της οποίας ο διαπραγματευτής της Credit Suisse ζήτησε από διαπραγματευτή της RBS ο οποίος συμμετείχε στον επίμαχο χώρο συζήτησης να τον ενημερώσει σχετικά με το ύψος της διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης που εφαρμοζόταν για ποσό 50 εκατομμυρίων του ζεύγους νομισμάτων EUR/GBP («whats spread 50 x these days»). Απαντώντας στην ερώτηση, ο διαπραγματευτής της RBS ανέφερε την εφαρμοστέα διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης («3»). Ο διαπραγματευτής της Credit Suisse τον ευχαρίστησε για την ενημέρωση («yeh thats what I thought»·«ta mate»).

307 Δεύτερον, από άλλη συνομιλία που παρατίθεται στο παράρτημα A.12 και η οποία πραγματοποιήθηκε σε άλλο χώρο συζήτησης στις 19 Ιουνίου 2012 μεταξύ 7:30:20 και 7:30:47, προκύπτει ότι δύο πρόσωπα αντάλλαξαν πληροφορίες σχετικά με διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης που εφαρμοζόταν για ζεύγος νομισμάτων EUR/GBP («50 eurgbp»· «sure», «42 46», «off», «ref»). Συναφώς, οι προσφεύγουσες φρονούν ότι η συνομιλία η οποία έλαβε χώρα μεταξύ του διαπραγματευτή της Credit Suisse και του διαπραγματευτή της RBS και η οποία μνημονεύεται στη σκέψη 306 ανωτέρω οδήγησε πιθανότατα τον διαπραγματευτή της Credit Suisse στο να προτείνει μικρότερες διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης σε πελάτη της Credit Suisse. Εντούτοις, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας, η συνομιλία μεταξύ του διαπραγματευτή της Credit Suisse και του διαπραγματευτή της RBS είναι μεταγενέστερη της συνομιλίας στον άλλο χώρο συζήτησης. Επιπλέον, κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν επιβεβαιώνει τον ισχυρισμό των προσφευγουσών ότι η τελευταία αυτή συνομιλία συνδέεται με τη συνομιλία μεταξύ του διαπραγματευτή της Credit Suisse και του διαπραγματευτή της RBS.

308 Εντούτοις, ακόμη και αν υποτεθεί ότι τα δύο παραδείγματα συνομιλιών που παρατίθενται στο παράρτημα A.12 αφορούσαν την ενδεχόμενη μείωση των διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης την οποίαν εξέταζαν οι εμπλεκόμενοι διαπραγματευτές, δεν μπορεί εξ αυτού να συναχθεί, επαρκώς κατά νόμον, το συμπέρασμα ότι οι συνομιλίες σχετικά με τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης μεταξύ των εμπλεκόμενων διαπραγματευτών ήταν συστηματικά επωφελείς για τους πελάτες, συμπέρασμα βάσει του οποίου θα μπορούσαν να είχε διαπιστωθεί η ύπαρξη κρίσιμων θεμιτών αποτελεσμάτων με επαρκή σπουδαιότητα τα οποία συνδέονταν ειδικώς με την οικεία πρακτική.

309 Απεναντίας, οι ίδιες οι προσφεύγουσες δέχονται με το δικόγραφο της προσφυγής ότι η ανταλλαγή πληροφοριών σε χώρους συζήτησης (εκτός του πλαισίου των δυνητικών συναλλαγών) παρέχει στους διαπραγματευτές τη δυνατότητα να διαχειρίζονται τον κίνδυνο των συναλλαγών και να καθορίζουν ακριβέστερες τιμές εντός σύντομου χρονικού διαστήματος και, κατά συνέπεια, να μειώνουν τον κίνδυνο που συνδέεται με τον ρόλο τους ως ειδικών διαπραγματευτών.

310 Μολονότι όμως η ανταλλαγή πληροφοριών δύναται όντως να εξασφαλίσει βελτίωση της αποτελεσματικότητας και να καταστήσει τις τράπεζες αποδοτικότερες, παρέχοντάς τους ιδίως τη δυνατότητα να συγκρίνουν τις αντίστοιχες πρακτικές τους και να βελτιώσουν τις θέσεις τους στην αγορά, είναι αυτονόητο ότι τέτοιες πρωτοβουλίες δεν δικαιολογούν τη χρήση αντίθετων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών, όπως είναι η ανταλλαγή πληροφοριών με απόρρητο και στρατηγικό από απόψεως του δικαίου του ανταγωνισμού χαρακτήρα, όπως, εν προκειμένω, οι πληροφορίες σχετικά με τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης, τις εντολές των πελατών, τις θέσεις κινδύνου και τις τρέχουσες ή προγραμματισμένες δραστηριότητες διαπραγμάτευσης και τις θέσεις ανταγωνιστών διαπραγματευτών που αποτελούν χρήσιμες πληροφορίες για τον καθορισμό των τιμών και την ικανή διαχείριση των κινδύνων, δηλαδή για τις παραμέτρους βάσει των οποίων διαμορφώνεται ο ανταγωνισμός στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος.

311 Γενικότερα, ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών μπορούσαν να ωφελήσουν τους πελάτες όσον αφορά τις προτεινόμενες σε αυτούς τιμές, ένα τέτοιο πλεονέκτημα δεν θα ήταν από μόνο του ικανό να θέσει υπό αμφισβήτηση τον αρκούντως επιβλαβή για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των ανταλλαγών αυτών. Ειδικότερα, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 101 ΣΛΕΕ σκοπεί, όπως και οι λοιποί κανόνες ανταγωνισμού που περιλαμβάνει η Συνθήκη, στην προστασία όχι μόνον των άμεσων συμφερόντων των ανταγωνιστών ή των καταναλωτών αλλά και της διάρθρωσης της αγοράς και κατ' επέκταση του ίδιου του ανταγωνισμού (απόφαση της 19ης Μαρτίου 2015, Dole Food και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, C-286/13 P, EU:C:2015:184, σκέψη 125). Οι δε προσφεύγουσες ουδόλως αποδεικνύουν τον ισχυρισμό τους ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών ωφέλησαν γενικότερα την αγορά.

312 Παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, το βάρος απόδειξης που φέρουν οι ίδιες προκειμένου να δημιουργήσουν εύλογες αμφιβολίες ως προς τον αρκούντως επιβλαβή χαρακτήρα των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών δεν μπορεί να ελαφρυνθεί ούτε λόγω δήθεν «ασυνήθων» στοιχείων των ανταλλαγών αυτών ούτε λόγω της αποδεικτικής αξίας των στοιχείων επί των οποίων στηρίχθηκε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, δεδομένου άλλωστε ότι οι προσφεύγουσες δεν αμφισβήτησαν την αποδεικτική αξία και την επάρκεια των στοιχείων αυτών.

313 Κατά δεύτερον, διαπιστώνεται ότι, προς στήριξη της επιχειρηματολογίας που εκτίθεται στις σκέψεις 290 έως 292 ανωτέρω, οι προσφεύγουσες παραπέμπουν στις εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης που προσκόμισαν με τα παραρτήματα A.5 και A.11 του δικογράφου της προσφυγής (στο εξής, αντιστοίχως, «έκθεση πραγματογνωμοσύνης 1» και «έκθεση πραγματογνωμοσύνης 2»).

314 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία, η αποδεικτική αξία, μεταξύ άλλων, των εκθέσεων που υποβάλλονται κατόπιν αιτήματος διαδίκου, προς στήριξη των ισχυρισμών του από τρίτον ο οποίος επικαλείται την ιδιότητα του εμπειρογνώμονα, εκτιμάται από διάφορες απόψεις. Αφενός, ο συντάκτης τους οφείλει να εκθέτει τα προσόντα και την εμπειρία του καθώς και τους λόγους για τους οποίους τα εφόδια αυτά είναι κατάλληλα για την έκδοση γνωμοδότησης επί του εξεταζόμενου ζητήματος. Αφετέρου, στο κείμενο της γνωμοδότησης πρέπει να εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη και οι οποίοι αφορούν είτε την αξιοπιστία της

χρησιμοποιούμενης μεθοδολογίας είτε τη σημασία της απάντησης που δίνεται στο εν λόγω ζήτημα για τις ανάγκες της υπό κρίση υπόθεσης [απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2022, Google και Alphabet κατά Επιτροπής (Google Android), T-604/18, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως, EU:T:2022:541, σκέψη 96].

315 Για τους λόγους όμως που εκτίθενται κατωτέρω, το περιεχόμενο των εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης δεν πληροί τη δεύτερη απαίτηση που εκτίθεται στη σκέψη 314 ανωτέρω και δεν μπορεί ως εκ τούτου να επιβεβαιώσει τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

316 Πρώτον, τα συμπεράσματα που διατυπώνονται, μεταξύ άλλων, στην έκθεση πραγματογνωμοσύνης 1, κατά τα οποία οι ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ των διαπραγματευτών ωφελούν άμεσα τους πελάτες, στηρίζονται σε επιστημονικά άρθρα τα οποία δεν είναι ικανά να επιβεβαιώσουν την ακρίβεια των συμπερασμάτων αυτών. Ειδικότερα, τα χωρία των άρθρων τα οποία προσκομίστηκαν από τις προσφεύγουσες κατά τη διοικητική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής σε απάντηση του αιτήματός της παροχής διευκρινίσεων, καθώς και ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, ουδόλως αφορούν την περίπτωση στην οποία οι ανταλλαγές εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών, όπως οι επίμαχες εν προκειμένω, έχουν ένα υποτιθέμενο ευνοϊκό αποτέλεσμα υπό την έννοια των μικρότερων διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης και ακόμη λιγότερο υπό την έννοια της μείωσης των τιμών που προτείνονται στους πελάτες. Το ίδιο συμπέρασμα επιβάλλεται όσον αφορά μια δημοσίευση την οποίαν παραθέτουν οι προσφεύγουσες προς στήριξη της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης 1, η οποία, ενώ αποδεικνύει τη σχέση μεταξύ των μικρότερων διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης και της δυνατότητας του διαπραγματευτή να κλείσει τη θέση του με χαμηλό κόστος, ουδόλως διαπιστώνει ότι υφίσταται σχέση μεταξύ της ανταλλαγής εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών και χαμηλότερων τιμών που προτείνονται στους πελάτες, ενώ εξυπακούεται ότι οι τελευταίες και μόνον είναι ικανές να ωφελήσουν τους πελάτες.

317 Δεύτερον, η ανάλυση που εκτίθεται στις εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης 1 και 2 δεν αφορά την επίμαχη εν προκειμένω περίπτωση, ήτοι ανταλλαγές πληροφοριών σε κλειστό κύκλο διαπραγματευτών, αλλά επικεντρώνεται μάλλον σε γενικές δηλώσεις σχετικά με τις ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ διαπραγματευτών στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος ή ακόμη δεν αφορά τις πληροφορίες με απόρρητο και στρατηγικό χαρακτήρα που αντηλλάγησαν εν προκειμένω, αλλά κάνει λόγο για γενικές πληροφορίες («τάσεις της αγοράς», «διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης», «αθροιστικές και ανωνυμοποιημένες θέσεις όσον αφορά τις εντολές των πελατών»). Ειδικότερα, οι εκθέσεις κάνουν λόγο για τους διαπραγματευτές που ανταλλάσσουν πληροφορίες στον επίμαχο χώρο συζήτησης, ιδίως προκειμένου να αποκλείσουν το ενδεχόμενο παραβίασης του ανταγωνισμού λόγω των μικρών μεριδίων αγοράς που κατείχαν οι τελευταίοι και όχι προκειμένου να επιβεβαιώσουν ότι τα αποτελέσματα, η φύση ή ο σκοπός των ανταλλαγών εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών εντός ενός περιορισμένου κύκλου διαπραγματευτών έχουν θεμιτό χαρακτήρα.

318 Παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, η έκθεση πραγματογνωμοσύνης 2, η οποία είναι σχετικά αόριστη και ατεκμηρίωτη, δεν στηρίζεται σε κανένα οικονομικό μοντέλο το οποίο να αποδεικνύει τον θεμιτό χαρακτήρα της συμπεριφοράς που εκδηλώθηκε στον επίμαχο χώρο συζήτησης σε περίπτωση που η ανταλλαγή πληροφοριών έλαβε χώρα στο πλαίσιο μιας κλειστής ομάδας. Τα ανωτέρω ισχύουν κατά μείζονα λόγο όσον αφορά την έκθεση πραγματογνωμοσύνης 1, η οποία δεν στηρίζεται σε κανένα άλλο «επιστημονικό εργαλείο» ικανό να τεκμηριώσει τους ισχυρισμούς περί θεμιτού χαρακτήρα των ανταλλαγών πληροφοριών σχετικά με τους πελάτες ή σχετικά με την αγορά γενικότερα.

319 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών που πραγματοποιήθηκαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης είχαν θεμιτό ή θετικό για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα ικανό να δημιουργήσει αμφιβολίες για το κατά πόσον οι εν λόγω ανταλλαγές ήταν αρκούντως επιβλαβείς για τον ανταγωνισμό και, κατά συνέπεια, για τον χαρακτηρισμό τους ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου». Επομένως, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως καθόσον απέρριψε τα επιχειρήματα που της είχαν υποβληθεί συναφώς κατά τη διοικητική διαδικασία.

320 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

321 Επιπροσθέτως, στο μέτρο που οι προσφεύγουσες κάνουν λόγο, στον τίτλο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, για ανεπαρκή αιτιολογία όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των ανταλλαγών πληροφοριών μέσω του διαδικτύου ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου» και ακόμη και αν υποτεθεί ότι μια τέτοια ατεκμηρίωτη μνεία μπορεί να συνιστά επιχείρημα παραδεκτό κατά την έννοια του άρθρου 76, στοιχείο δ′, του Κανονισμού Διαδικασίας, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή δεν παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει από το άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, από την εξέταση του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως προκύπτει ότι οι εξηγήσεις που παρασχέθηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση κατέστησαν δυνατόν για τις προσφεύγουσες να κατανοήσουν τη συλλογιστική της Επιτροπής όσον αφορά τον εν λόγω χαρακτηρισμό και για το Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει συναφώς τον έλεγχό του, με αποτέλεσμα να πληρούνται οι απαιτήσεις της εν λόγω διάταξης (πρβλ. απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2023, Ryanair κατά Επιτροπής, C-210/21 P, EU:C:2023:908, σκέψη 105 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

322 Κατά συνέπεια, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

3. Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και ανεπαρκής αιτιολογία όσον αφορά τον χαρακτηρισμό, στην προσβαλλόμενη απόφαση, της παραβάσεως ως ενιαίας και διαρκούς

323 Στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες αμφισβητούν τον χαρακτηρισμό, στην προσβαλλόμενη απόφαση, της παραβάσεως ως ενιαίας και διαρκούς. Ο τρίτος αυτός λόγος ακυρώσεως διαρθρώνεται σε δύο σκέλη. Με το πρώτο σκέλος προβάλλεται ανεπάρκεια αποδεικτικών στοιχείων και ανεπαρκής αιτιολογία όσον αφορά την ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου για την επιδίωξη κοινού σκοπού στον οποίο η Credit Suisse είχε την πρόθεση να συμβάλει, τον οποίο γνώριζε ή τον οποίο όφειλε να είχε προβλέψει. Με το δεύτερο σκέλος προβάλλεται πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης ως στοιχείου της ενιαίας και διαρκούς παράβασης, ως προς το οποίο μπορούν να υφίστανται διαφορετικοί βαθμοί συμμετοχής.

324 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, παράβαση του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ μπορεί να προκύπτει όχι μόνον από μεμονωμένη πράξη, αλλά και από σειρά πράξεων ή ακόμη και από συνεχιζόμενη συμπεριφορά, έστω και αν ένα ή περισσότερα στοιχεία αυτής της σειράς πράξεων ή της συνεχιζόμενης συμπεριφοράς θα μπορούσαν επίσης να αποτελέσουν, εξεταζόμενα αφ’ εαυτών και μεμονωμένως, παράβαση της εν λόγω διάταξης. Κατά συνέπεια, όταν οι διάφορες πράξεις εντάσσονται σε ένα «ενιαίο σχέδιο», λόγω του ότι επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη νόθευση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά, η Επιτροπή δικαιούται να καταλογίσει την ευθύνη για τις πράξεις αυτές αναλόγως της συμμετοχής στην παράβαση, η οποία λαμβάνεται υπόψη στο σύνολό της (βλ. απόφαση της 16ης Ιουνίου 2022, Sony Corporation και Sony Electronics κατά Επιτροπής, C-697/19 P, EU:C:2022:478, σκέψη 62 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

325 Επιχείρηση η οποία έχει μετάσχει σε μια τέτοια ενιαία και διαρκή παράβαση με συμπεριφορές της εμπίπτουσες στην έννοια της έχουσας αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενο «συμφωνίας» ή «εναρμονισμένης πρακτικής» κατά το άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, οι οποίες απέβλεπαν στο να συμβάλουν στην υλοποίηση της παράβασης στο σύνολό της, μπορεί επομένως να είναι υπεύθυνη, καθ' όλη τη διάρκεια της συμμετοχής της στην εν λόγω παράβαση, και για συμπεριφορές τις οποίες ανέπτυσσαν άλλες επιχειρήσεις στο πλαίσιο της παράβασης αυτής. Τούτο ισχύει όταν αποδεικνύεται ότι η εν λόγω επιχείρηση είχε την πρόθεση να συμβάλει, με τη συμπεριφορά της, στους κοινούς σκοπούς τους οποίους επιδίωκε το σύνολο των συμμετεχόντων και ότι γνώριζε τις παραβατικές συμπεριφορές τις οποίες σχεδίαζαν ή ανέπτυσσαν άλλες επιχειρήσεις επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς ή μπορούσε ευλόγως να τις προβλέψει και αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο (πρβλ. απόφαση της 24ης Ιουνίου 2015, Fresh Del Monte Produce κατά Επιτροπής και Επιτροπή κατά Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P και C-294/13 P, EU:C:2015:416, σκέψη 157 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

326 Αντιθέτως, αν η επιχείρηση συμμετείχε άμεσα σε μία ή περισσότερες αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορές που συναποτελούν μία ενιαία και διαρκή παράβαση, αλλά δεν αποδεικνύεται ούτε ότι, με δική της συμπεριφορά, ήθελε να συμβάλει στο σύνολο των κοινών σκοπών που επιδίωκαν οι λοιποί συμμετέχοντες στη σύμπραξη, ούτε ότι γνώριζε το σύνολο των λοιπών παραβατικών συμπεριφορών τις οποίες σχεδίαζαν ή ανέπτυσσαν οι εν λόγω συμμετέχοντες στη σύμπραξη επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς, ούτε ότι μπορούσε ευλόγως να τις προβλέψει και αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο, η Επιτροπή μπορεί να της καταλογίσει ευθύνη μόνο για εκείνες τις συμπεριφορές στις οποίες μετείχε άμεσα και για τις συμπεριφορές τις οποίες σχεδίαζαν ή ανέπτυσσαν οι λοιποί συμμετέχοντες στη σύμπραξη επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς με εκείνους που επιδίωκε η ίδια και για τις οποίες αποδεικνύεται ότι τις γνώριζε ή μπορούσε ευλόγως να τις προβλέψει και αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο (βλ. απόφαση της 24ης Ιουνίου 2015, Fresh Del Monte Produce κατά Επιτροπής και Επιτροπή κατά Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P και C-294/13 P, EU:C:2015:416, σκέψη 159 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

327 Τούτο δεν μπορεί εντούτοις να οδηγήσει στην απαλλαγή της επιχείρησης αυτής από την ευθύνη της για τις συμπεριφορές στις οποίες συμμετείχε ή για τις οποίες μπορεί πράγματι να κριθεί υπεύθυνη. Ειδικότερα, το γεγονός ότι η επιχείρηση δεν μετέσχε σε όλες τις επιμέρους πτυχές μιας σύμπραξης ή ότι διαδραμάτισε ήσσονα ρόλο σε όσες πτυχές μετέσχε δεν ασκεί επιρροή για την απόδειξη της ύπαρξης παράβασης εκ μέρους της, δεδομένου ότι τα στοιχεία αυτά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μόνον κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης και, ενδεχομένως, κατά την επιμέτρηση του προστίμου (απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, σκέψη 45).

328 Επιπλέον, στο μέτρο που ο χαρακτηρισμός της παράβασης ως ενιαίας και διαρκούς έχει ως συνέπεια να καταλογιστεί σε επιχείρηση η συμμετοχή σε παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού, υπενθυμίζεται ότι, στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού, επί ένδικης διαφοράς σχετικής με την ύπαρξη παράβασης, στην Επιτροπή εναπόκειται να αποδεικνύει τις παραβάσεις τις οποίες διαπιστώνει και να προσκομίζει στοιχεία που θεμελιώνουν επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξη των πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν παράβαση (βλ. αποφάσεις της 22ας Νοεμβρίου 2012, E.ON Energie κατά Επιτροπής, C-89/11 P, EU:C:2012:738, σκέψη 71 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 28ης Νοεμβρίου 2019, ABB κατά Επιτροπής, C-593/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:1027, σκέψη 38 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

329 Επομένως, από τη νομολογία που μνημονεύεται στις σκέψεις 324 έως 328 ανωτέρω προκύπτει ότι τρία στοιχεία έχουν καθοριστική σημασία προκειμένου να διαπιστωθεί η συμμετοχή μιας επιχείρησης σε ενιαία και διαρκή παράβαση. Το πρώτο αφορά την ίδια την ύπαρξη της ενιαίας και διαρκούς παράβασης. Ειδικότερα, οι διάφορες επίμαχες συμπεριφορές πρέπει να εντάσσονται σε ένα «ενιαίο σχέδιο» το οποίο έχει ενιαίο σκοπό. Το δεύτερο και το τρίτο στοιχείο αφορούν τη δυνατότητα καταλογισμού της ενιαίας και διαρκούς παράβασης σε μια επιχείρηση. Προκειμένου να της καταλογιστεί η παράβαση, η επιχείρηση πρέπει, αφενός, να γνώριζε τις παραβατικές συμπεριφορές τις οποίες σχεδίαζαν ή ανέπτυσσαν άλλες επιχειρήσεις επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς ή να μπορούσε ευλόγως να τις προβλέψει και να αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο και, αφετέρου, να είχε την πρόθεση να συμβάλει με τη συμπεριφορά της στους κοινούς σκοπούς τους οποίους επιδίωκε το σύνολο των συμμετεχόντων.

α) Επί του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται ανεπάρκεια αποδεικτικών στοιχείων και ανεπαρκής αιτιολογία όσον αφορά την ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου για την επιδίωξη κοινού σκοπού στον οποίο η Credit Suisse είχε την πρόθεση να συμβάλει, τον οποίο γνώριζε ή τον οποίο όφειλε να είχε προβλέψει

330 Στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε και δεν αιτιολόγησε επαρκώς την ύπαρξη συνολικού σχεδίου για την επιδίωξη ενός ενιαίου αντίθετου προς τους κανόνες του ανταγωνισμού σκοπού, στον οποίο η Credit Suisse είχε την πρόθεση να συμβάλει, τον οποίο γνώριζε ή τον οποίο όφειλε να είχε προβλέψει.

1) Σχετικά με την ύπαρξη ενός «συνολικού σχεδίου» για την επιδίωξη κοινού σκοπού

331 Πρώτον, στην προσβαλλόμενη απόφαση, στις αιτιολογικές σκέψεις 481 έως 484 και 488 έως 491, η Επιτροπή πραγματεύθηκε το ζήτημα του χαρακτηρισμού της παράβασης ως ενιαίας και διαρκούς εξετάζοντας την ύπαρξη ενιαίου σχεδίου για την επιδίωξη κοινού σκοπού. Έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι i) οι εκτεταμένες και επαναλαμβανόμενες ανταλλαγές πληροφοριών, ii) οι περιστασιακές περιπτώσεις συντονισμού και iii) η υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση συναποτελούσαν την εν λόγω παράβαση με την οποία επιδιωκόταν κοινός σκοπός συνιστάμενος στην άμβλυνση των συνήθων αβεβαιοτήτων που είναι έμφυτες στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος ούτως ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος και να αισθάνονται ασφαλέστερες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις όσον αφορά τις αποφάσεις τους περί καθορισμού των τιμών και διαχείρισης των κινδύνων, τούτο δε προκειμένου να μην προβαίνουν σε μεταξύ τους ανταγωνισμό κατά τρόπο ανεξάρτητο. Επιπλέον, κατά την Επιτροπή, η ύπαρξη «συνολικού σχεδίου» αποδείχθηκε από αντικειμενικά στοιχεία, ήτοι τον τρόπο λειτουργίας του επίμαχου χώρου συζήτησης και τον διαρκή χαρακτήρα της παρουσίας των συμμετεχόντων διαπραγματευτών καθώς και των εμπλεκόμενων τραπεζών.

332 Οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι θεμελίωσε την ύπαρξη ενός αντίθετου προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συνολικού σχεδίου στον τρόπο λειτουργίας του επίμαχου χώρου συζήτησης, ήτοι στο ότι οι συμμετέχοντες διαπραγματευτές επικοινωνούσαν σε τακτική βάση στο πλαίσιο του «ιδιωτικού» χώρου συζήτησης και στο ότι η συμμετοχή στον εν λόγω χώρο συζήτησης ήταν δυνατή «μόνον κατόπιν πρόσκλησης». Υποστηρίζουν ότι η χρήση ενός πολυμερούς χώρου συζήτησης ήταν συνήθης και πολύ γνωστή στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος. Ο «ιδιωτικός» χαρακτήρας των χώρων αυτών είχε απλώς την έννοια ότι οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να συμμετάσχουν σε αυτούς κατόπιν πρόσκλησης εκ μέρους διαχειριστή, ο οποίος μπορούσε να είναι οποιοσδήποτε άλλος διαπραγματευτής ο οποίος είχε πρόσβαση σε χώρο συζήτησης Bloomberg. Προσθέτουν ότι η σύνθεση των εν λόγω χώρων συζήτησης μπορούσε να

μεταβάλλεται συχνά και αμφισβητούν τον ισχυρισμό της Επιτροπής, ο οποίος εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 497 της προσβαλλόμενης απόφασης και κατά τον οποίον υφίσταται «υψηλός βαθμός συνέχειας όσον αφορά τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων», διότι από κανένα στοιχείο του φακέλου της Επιτροπής δεν προκύπτει ότι οι διαπραγματευτές αποτελούσαν «κλειστή ομάδα». Επιπλέον, εκτιμούν ότι, μολονότι οι διαπραγματευτές αντάλλασσαν πληροφορίες ακολουθώντας ένα μοντέλο «σχεδόν καθημερινής» επικοινωνίας, ένα τέτοιο μοντέλο επικοινωνίας αντιστοιχεί σε συνήθη συμπεριφορά στον τομέα της ειδικής διαπραγμάτευσης και επομένως δεν αποδεικνύει την ύπαρξη «συνολικού σχεδίου».

333 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

334 Υπενθυμίζεται ότι η νομολογία έχει υποδείξει διάφορα κριτήρια ως κρίσιμα για την εκτίμηση του ενιαίου χαρακτήρα μιας παράβασης, και συγκεκριμένα την ταυτότητα των σκοπών των επίμαχων πρακτικών, την ταυτότητα των οικείων προϊόντων και υπηρεσιών, την ταυτότητα των επιχειρήσεων που έλαβαν μέρος στην παράβαση και την ταυτότητα του τρόπου τέλεσης της παράβασης (πρβλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Siemens κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-239/11 P, C-489/11 P και C-498/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:866, σκέψη 243· βλ., επίσης, απόφαση της 17ης Μαΐου 2013, Trelleborg Industrie και Trelleborg κατά Επιτροπής, T-147/09 και T-148/09, EU:T:2013:259, σκέψη 60 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Επιπλέον, η ταυτότητα των φυσικών προσώπων που μετέχουν για λογαριασμό των επιχειρήσεων και η ταυτότητα του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής των επίμαχων πρακτικών είναι στοιχεία που μπορούν να ληφθούν υπόψη για την εξέταση αυτή (απόφαση της 17ης Μαΐου 2013, Trelleborg Industrie και Trelleborg κατά Επιτροπής, T-147/09 και T-148/09, EU:T:2013:259, σκέψη 60).

335 Συναφώς, από τις διαπιστώσεις στις οποίες προέβη η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση και οι οποίες στηρίζονται, μεταξύ άλλων, σε συζητήσεις που έλαβαν χώρα πριν και κατά τη διάρκεια της περιόδου συμμετοχής της Credit Suisse στην επίμαχη παράβαση, προκύπτει ότι, κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, ο σκοπός που επιδιωκόταν με τις λοιπές συμπεριφορές που συναποτελούσαν, κατά την Επιτροπή, την ενιαία και διαρκή παράβαση, ήτοι, μεταξύ άλλων, με τις περιστασιακές περιπτώσεις συντονισμού και την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση, συνίστατο, κατ' ουσίαν, στην άμβλυνση των συνήθων αβεβαιοτήτων που είναι έμφυτες στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, με αποτέλεσμα να αισθάνονται ασφαλέστεροι οι διαπραγματευτές όσον αφορά τις αποφάσεις τους περί καθορισμού των τιμών και διαχείρισης των κινδύνων, πράγμα το οποίο δεν αμφισβητούν οι προσφεύγουσες. Επιπλέον, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 235 έως 254 ανωτέρω, οι ανταλλαγές εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών, στις οποίες μετέσχε η Credit Suisse, είχαν τον ίδιο αυτό σκοπό.

336 Εξάλλου, οι συζητήσεις που διεξήχθησαν, μεταξύ άλλων, κατά τη διάρκεια της περιόδου συμμετοχής της Credit Suisse στηρίζουν τις εκτιμήσεις που γίνονται με την προσβαλλόμενη απόφαση σύμφωνα με τις οποίες, κατ' ουσίαν, το γεγονός ότι οι αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορές στις οποίες είχαν προβεί οι συμμετέχοντες ήταν συνδεδεμένες επιβεβαιωνόταν από αντικειμενικά στοιχεία, οι δε συμπεριφορές αυτές συνέβαλλαν στο ενιαίο σχέδιο με το οποίο επιδιωκόταν ο περιγραφείς από την Επιτροπή αντίθετος προς τους κανόνες του ανταγωνισμού σκοπός.

337 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, πρώτον, οι επίμαχες συμπεριφορές χαρακτηρίζονταν από τον ίδιο τρόπο δράσης («modus operandi»), ήτοι καθημερινές και συχνές συζητήσεις που διεξάγονταν στο πλαίσιο του επίμαχου χώρου συζήτησης και αφορούσαν εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες. Επιπλέον, οι συμπεριφορές αυτές έλαβαν χώρα στο πλαίσιο ενός «ιδιωτικού» χώρου συζήτησης. Ειδικότερα, οι προσφεύγουσες, όπως επιβεβαίωσαν κατά την επ' ακροατηρίου

συζήτηση, δεν αμφισβητούν ότι η πρόσβαση στον επίμαχο χώρο συζήτησης ήταν δυνατή μόνο κατόπιν προσωπικής πρόσκλησης (βλ., παραδείγματος χάριν, αιτιολογικές σκέψεις 107 και 111 της προσβαλλόμενης απόφασης).

338 Δεύτερον, εμπλεκόμενη στις επίμαχες συμπεριφορές ήταν μια σταθερή ομάδα επιχειρήσεων, ήτοι η Barclays, η HSBC, η RBS και η UBS, οι δε συμπεριφορές αυτές ελάμβαναν χώρα μεταξύ των ίδιων φυσικών προσώπων τα οποία συμμετείχαν σε αυτές για λογαριασμό των ως άνω επιχειρήσεων σε παράλληλες ή συνεχόμενες μεταξύ τους χρονικές περιόδους. Η ομάδα αυτή διευρύνθηκε όταν ο διαπραγματευτής μιας από τις τράπεζες αυτές άλλαξε εργοδότη και άρχισε να εργάζεται στην Credit Suisse, με αποτέλεσμα τη συμμετοχή της τελευταίας στις ανταλλαγές εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών στον επίμαχο χώρο συζήτησης καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσιμης περιόδου.

339 Η δε αόριστη και μη εμπεριστατωμένη επιχειρηματολογία των προσφευγουσών, η οποία αποσκοπεί απλώς στο να «δικαιολογήσει» τις συμπεριφορές που έλαβαν χώρα στον επίμαχο χώρο συζήτησης με βάση τον υποτιθέμενο χαρακτήρα ως κοινής και πασιγνωστής της χρήσης των πολυμερών χώρων συζήτησης ή και με βάση τον δήθεν συνήθη χαρακτήρα του μοντέλου επικοινωνίας σε καθημερινή βάση, ουδόλως αναιρεί τη διαπίστωση ότι όντως υπήρχε μια ιδιωτική και σταθερή ομάδα προσώπων και επιχειρήσεων που ελάμβαναν μέρος στις επίμαχες συνομιλίες.

340 Επιπλέον, ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι συμμετέχοντες διαπραγματευτές είναι μέλη άλλων χώρων συζήτησης, δεδομένου ότι οι χώροι συζήτησης χρησιμοποιούνται ευρέως στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, ή ακόμη ότι η σύνθεση των χώρων αυτών αλλάζει συχνά, γεγονός παραμένει ότι το σύνολο των ανταλλαγών πληροφοριών που αναλύθηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση παρέχει τη δυνατότητα να εξακριβωθεί η ταυτότητα των διαπραγματευτών που συμμετείχαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης καθ' όλη τη διάρκεια της παράβασης.

341 Τρίτον, η ύπαρξη ενιαίου σχεδίου που επιδιώκει ενιαίο αντίθετο προς τους κανόνες του ανταγωνισμού σκοπό επιβεβαιώνεται εξάλλου από άλλα στοιχεία της δικογραφίας. Όπως προκύπτει από το σύνολο των σύγχρονων προς τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά αποδεικτικών στοιχείων τα οποία συγκέντρωσε η Επιτροπή, όλες οι επίμαχες συμπεριφορές αφορούσαν τα ίδια προϊόντα, ήτοι νομίσματα G10. Χαρακτηριστικές ενδείξεις υπέρ της εν λόγω εκτίμησης αποτελούν διάφορες συζητήσεις που αναλύθηκαν από την Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, βάσει των οποίων, κατά τη διάρκεια της ίδιας ημέρας, οι ίδιοι διαπραγματευτές προέβησαν σε ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τα εν λόγω νομίσματα (βλ., παραδείγματος χάριν, τις συζητήσεις που μνημονεύονται στις σκέψεις 92, 101 και 132 ανωτέρω).

342 Δεδομένου όμως ότι τα στοιχεία που απαριθμούνται στις σκέψεις 337 έως 341 ανωτέρω είναι κατάλληλα προκειμένου να εκτιμηθεί αν ορισμένες συμπεριφορές εντάσσονται σε ένα ενιαίο σχέδιο και εμπίπτουν σε μία ενιαία παράβαση βάσει της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 334 ανωτέρω, ορθώς η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υφίστατο συνολικό σχέδιο για την επιδίωξη κοινού σκοπού.

343 Εξάλλου, όσον αφορά τους υποτιθέμενους θεμιτούς και θετικούς για τον ανταγωνισμό λόγους για τους οποίους έλαβαν χώρα οι ανταλλαγές πληροφοριών, στο μέτρο που επαναλαμβάνονται συναφώς τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του δευτέρου

λόγου ακυρώσεως που αναλύθηκε ανωτέρω, γίνεται παραπομπή στον συλλογισμό που εκτίθεται στις σκέψεις 287 έως 319 ανωτέρω προκειμένου τα σχετικά επιχειρήματα να απορριφθούν με το ίδιο σκεπτικό.

344 Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία με την οποία οι προσφεύγουσες επιχειρούν να ανατρέψουν το συμπέρασμα της Επιτροπής περί ύπαρξης συνολικού σχεδίου για την επιδίωξη κοινού σκοπού.

2) Σχετικά με τη γνώση και την πρόθεση συμβολής στον επιδιωκόμενο κοινό σκοπό

345 Στις αιτιολογικές σκέψεις 500 έως 505 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή εξέτασε κατά πόσον η Credit Suisse είχε την πρόθεση να συμβάλει στον κοινό σκοπό και κατά πόσον γνώριζε τις παραβατικές συμπεριφορές των λοιπών συμμετεχόντων. Έκρινε, κατ' ουσίαν, αφενός, ότι ο διαπραγματευτής της είχε την πρόθεση να συμβάλει στον εν λόγω σκοπό καθόσον ελάμβανε και παρείχε εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες στο πλαίσιο του επίμαχου χώρου συζήτησης και, αφετέρου, ότι είχε γνώση των ανταλλαγών πληροφοριών και της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης και γνώριζε ή, εν πάση περιπτώσει, όφειλε ευλόγως να προβλέψει το γεγονός ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών παρείχαν τη δυνατότητα στους διαπραγματευτές να εντοπίσουν ευκαιρίες για συντονισμό. Επιπλέον, στις αιτιολογικές σκέψεις 507 έως 538 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή αντέκρουσε διάφορα επιχειρήματα της Credit Suisse.

346 Τέλος, όσον αφορά την ευθύνη της Credit Suisse για την ενιαία και διαρκή παράβαση, στις αιτιολογικές σκέψεις 539 έως 547 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή απέκλεισε την εν λόγω ευθύνη όσον αφορά την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση και τις περιστασιακές περιπτώσεις συντονισμού, αλλά τη δέχθηκε όσον αφορά τις εκτεταμένες και επαναλαμβανόμενες ανταλλαγές παροντικών ή σχετικών με το μέλλον εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών, οι οποίες αποτελούσαν μέρος της εν λόγω παράβασης.

347 Οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο διαπραγματευτής τους είχε γνώση ενός αντίθετου προς τους κανόνες του ανταγωνισμού σκοπού ή ακόμη και ενός αντίθετου προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συνολικού σχεδίου με βάση, αφενός, τις διαπιστώσεις κατά τις οποίες από ορισμένες συζητήσεις προέκυπτε ότι ο εν λόγω διαπραγματευτής γνώριζε την ταυτότητα του διαχειριστή και των μελών του επίμαχου χώρου συζήτησης (αιτιολογική σκέψη 527 της προσβαλλόμενης απόφασης), ότι τον αποκάλεσαν με το μικρό του όνομα όταν επανεγγράφηκε στον χώρο συζήτησης (αιτιολογική σκέψη 525 της προσβαλλόμενης απόφασης), ότι δεν εισήλθε στον χώρο συζήτησης ούτε προσκλήθηκε σε αυτόν τυχαία (αιτιολογική σκέψη 155 της προσβαλλόμενης απόφασης), ότι ακολούθησε τις ίδιες πρακτικές από τότε που εισήλθε στον χώρο συζήτησης ή ακόμη ότι όφειλε να αντιληφθεί ότι το αντικείμενο και οι κανόνες του χώρου συζήτησης παρέμεναν αμετάβλητοι (αιτιολογική σκέψη 521 της προσβαλλόμενης απόφασης) και, αφετέρου, τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν για τη διευθέτηση της διαφοράς από μια άλλη τράπεζα η οποία δεν ήταν αποδέκτρια της προσβαλλόμενης απόφασης και για την οποία ο διαπραγματευτής της Credit Suisse είχε εργαστεί προηγουμένως. Συναφώς, υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον στηρίχθηκε σε αποδεικτικά στοιχεία για συζητήσεις και στις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν για τη διευθέτηση της διαφοράς από μια άλλη τράπεζα, τα οποία ανάγονται σε χρόνο προγενέστερο της περιόδου συμμετοχής της Credit Suisse στην παράβαση.

348 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

349 Κατά πρώτον, αφενός, επισημαίνεται ότι οι περισσότερες από τις διαπιστώσεις της Επιτροπής που περιλαμβάνονται στις αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλόμενης απόφασης οι οποίες μνημονεύονται στη σκέψη 347 ανωτέρω στηρίζονται στις συζητήσεις της 7ης Φεβρουαρίου 2012, οι οποίες επομένως έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της κρίσιμης περιόδου. Αφετέρου, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή ορθώς έκρινε, στην αιτιολογική σκέψη 519 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι η προηγούμενη θέση του διαπραγματευτή της Credit Suisse αποτελούσε μέρος του γενικότερου πλαισίου και ότι μπορούσε να τη λάβει υπόψη της προκειμένου να διαπιστώσει ότι η Credit Suisse τελούσε σε γνώση της παράβασης. Ειδικότερα, όπως επισήμανε η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως, από τη νομολογία προκύπτει ότι τα γεγονότα που έλαβαν χώρα εκτός της περιόδου τελέσεως της παραβάσεως η οποία προσάπτεται σε επιχείρηση αποτελούν στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δέσμη ενδείξεων την οποία δύναται να επικαλεστεί η Επιτροπή προκειμένου να αποδείξει τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα της συμπεριφοράς της επιχείρησης (πρβλ. απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 2012, Denki Kagaku Kogyo και Denka Chemicals κατά Επιτροπής, T-83/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2012:48, σκέψη 188).

350 Κατά δεύτερον, υπενθυμίζεται ότι η διαπίστωση περί ύπαρξης ενιαίας παράβασης διακρίνεται από το ζήτημα αν η ευθύνη για την παράβαση στο σύνολό της μπορεί να καταλογιστεί σε μια επιχείρηση (πρβλ. απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2018, Infineon Technologies κατά Επιτροπής, C-99/17 P, EU:C:2018:773, σκέψη 174). Εξάλλου, το ζήτημα της δυνατότητας καταλογισμού σε μια επιχείρηση της ενιαίας και διαρκούς παράβασης στο σύνολό της πρέπει να εκτιμάται με βάση δύο στοιχεία, ήτοι, πρώτον, την εκ προθέσεως συμβολή της εν λόγω επιχείρησης στους κοινούς σκοπούς τους οποίους επιδίωκε το σύνολο των συμμετεχόντων και, δεύτερον, την εκ μέρους της γνώση των παραβατικών συμπεριφορών τις οποίες σχεδίαζαν ή ανέπτυσσαν άλλες επιχειρήσεις επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς ή το γεγονός ότι μπορούσε ευλόγως να τις προβλέψει και αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο (βλ. σκέψεις 324 έως 329 ανωτέρω).

351 Εν προκειμένω, λαμβανομένης υπόψη της ρητής διατύπωσης των αιτιολογικών σκέψεων 543, 545 και 547 της προσβαλλόμενης απόφασης, σε συνδυασμό με το διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, όπως επιβεβαίωσε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, αυτή δεν καταλογίζει στην Credit Suisse ευθύνη για την ενιαία και διαρκή παράβαση στο σύνολό της, αλλά της καταλογίζει ευθύνη για την εν λόγω παράβαση στο μέτρο που η Credit Suisse μετέσχε σε ένα από τα συστατικά στοιχεία της παράβασης, ήτοι στις εκτεταμένες και επαναλαμβανόμενες ανταλλαγές παροντικών ή σχετικών με το μέλλον εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών.

352 Δεδομένου όμως ότι η Credit Suisse δεν κρίθηκε ως υπεύθυνη για την επίμαχη παράβαση στο σύνολό της, αλλά μόνο στο μέτρο που μετέσχε σε ένα από τα συστατικά στοιχεία της, ουδόλως χρειάζεται εν προκειμένω να εξεταστεί αν γνώριζε τις συμπαιγνιακές συμπεριφορές των λοιπών συμμετεχόντων στην παράβαση και αν είχε την πρόθεση να συμβάλει με τη συμπεριφορά της στους κοινούς σκοπούς τους οποίους επιδίωκε το σύνολο των συμμετεχόντων (πρβλ. απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2018, Infineon Technologies κατά Επιτροπής, C-99/17 P, EU:C:2018:773, σκέψη 177).

353 Προκύπτει επομένως εξ αυτού ότι οι αναπτύξεις της προσβαλλόμενης απόφασης σχετικά με την «πρόθεση συμβολής στον κοινό σκοπό και τη γνώση» ουδόλως επηρεάζουν τη δυνατότητα καταλογισμού της προσαπτόμενης παράβασης στην Credit Suisse. Για τον λόγο αυτό, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν λυσιτελώς να αμφισβητήσουν το βάσιμο της αιτιολογίας των εν λόγω αναπτύξεων προκειμένου να θέσουν εν αμφιβόλω την ως άνω δυνατότητα καταλογισμού.

3) Επί της αποστασιοποίησης από τις ανταλλαγές πληροφοριών

354 Στις αιτιολογικές σκέψεις 529 έως 533 της προσβαλλόμενης απόφασης, σε απάντηση των επιχειρημάτων που προέβαλε η Credit Suisse κατά τη διοικητική διαδικασία, η Επιτροπή έκρινε ότι ο διαπραγματευτής της τράπεζας αυτής όχι μόνο δεν αποστασιοποιήθηκε από τις επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών, αλλά επανέλαβε τη συμμετοχή του σε αυτές μετά την πρόσληψή του από την Credit Suisse.

355 Στο πλαίσιο της επιχειρηματολογίας τους, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή κακώς προσήψε στον διαπραγματευτή της Credit Suisse ότι δεν αποστασιοποιήθηκε από τις ανταλλαγές πληροφοριών που πραγματοποιήθηκαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης προκειμένου να μην ευθύνεται για τις ανταλλαγές αυτές. Φρονούν ότι οι διαπραγματευτές, με το που συνδέονταν στο σύστημα Bloomberg, συνδέονταν αυτομάτως με όλους τους χώρους συζήτησης των οποίων ήταν μέλη, πλην όμως από τη σύνδεση αυτή και μόνον δεν μπορεί να συναχθεί γνώση των συζητήσεων στις οποίες ο διαπραγματευτής δεν έχει συμμετάσχει.

356 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

357 Συναφώς, όσον αφορά το ζήτημα αν η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ως απόδειξη μιας αντίθετης προς τον ανταγωνισμό συμπεριφοράς συζητήσεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο ενός χώρου συζήτησης στον οποίον μια επιχείρηση ήταν συνδεδεμένη, αλλά στις οποίες αυτή δεν συμμετείχε ενεργά, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, οι παθητικοί τρόποι συμμετοχής σε μια παράβαση, όπως η παρουσία μιας επιχείρησης σε συναντήσεις κατά τις οποίες συνήφθησαν συμφωνίες με αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενο, χωρίς αυτή να αντιταχθεί σαφώς στις εν λόγω συμφωνίες, εκφράζουν συνενοχή η οποία μπορεί να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της επιχείρησης αυτής στο πλαίσιο του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, εφόσον η σιωπηρή έγκριση μιας παράνομης πρωτοβουλίας, χωρίς δημόσια αποστασιοποίηση από το περιεχόμενό της ή καταγγελία στις διοικητικές αρχές, έχει ως αποτέλεσμα να ενθαρρύνει τη συνέχιση της παράβασης και να δυσχεραίνει την αποκάλυψή της (πρβλ. απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2015, AC-Treuhand κατά Επιτροπής, C-194/14 P, EU:C:2015:717, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

358 Βεβαίως, η επίμαχη παράβαση, η οποία έλαβε τη μορφή πολυμερών επαφών μεταξύ των διαφόρων μερών στον επίμαχο χώρο συζήτησης, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει τη φύση «συμμετοχής» σε «συνάντηση» κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 357 ανωτέρω. Εντούτοις, οι προσφεύγουσες δεν προβάλλουν λόγους που να εμποδίζουν τη μεταφορά της ως άνω νομολογίας σε συζητήσεις που διεξάγονται στο πλαίσιο διαδικτυακών χώρων συζήτησης. Ειδικότερα, το γεγονός ότι οι διαπραγματευτές των τραπεζών που εμπλέκονται στα πραγματικά περιστατικά δεν είναι φυσικά παρόντες, αλλά συνδέονται μόνον εξ αποστάσεως στον επίμαχο χώρο συζήτησης στον οποίον διεξήχθησαν οι επίμαχες συνομιλίες δεν ασκεί επιρροή, από τη στιγμή που, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 77 έως 173 ανωτέρω, το περιεχόμενο των συνομιλιών αυτών είναι αντίθετο προς τον ανταγωνισμό.

359 Εξάλλου, στο μέτρο που πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με την παραπομπή στις αποφάσεις της 30ής Νοεμβρίου 2011, Quinn Barlo κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-208/06, EU:T:2011:701, σκέψη 51), και της 10ης Οκτωβρίου 2014, Soliver κατά Επιτροπής (T-68/09, EU:T:2014:867, σκέψη 105), οι προσφεύγουσες βάλλουν κατά της εφαρμογής της νομολογίας σχετικά με την απαίτηση δημόσιας αποστασιοποίησης από τη στιγμή που ο αντίθετος προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρας

των συνομιλιών αυτών δεν αποδείχθηκε, η εν λόγω επιχειρηματολογία πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη. Ειδικότερα, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 77 έως 173 ανωτέρω, η Επιτροπή απέδειξε ότι οι επίμαχες συνομιλίες είχαν χαρακτήρα αντίθετο προς τον ανταγωνισμό.

360 Επομένως, εν προκειμένω, ορθώς εκτίμησε η Επιτροπή ότι η Credit Suisse τελούσε σε γνώση των συνομιλιών που είχαν πραγματοποιηθεί στον επίμαχο χώρο συζήτησης στον οποίον ήταν συνδεδεμένος ο διαπραγματευτής της, μολονότι ο τελευταίος δεν είχε ενεργό συμμετοχή σε ορισμένες από τις συνομιλίες που αναλύθηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι η Credit Suisse δεν αποστασιοποιήθηκε δημοσίως ούτε κατήγγειλε τις οικείες πρακτικές ενώπιον των διοικητικών φορέων, μπορούσε να στοιχειοθετηθεί ευθύνη της.

361 Τα πράγματα θα μπορούσαν να είναι διαφορετικά μόνον εάν οι προσφεύγουσες ήταν σε θέση να αποδείξουν, με αποδεικτικά στοιχεία τα οποία ήταν βέβαια και έφεραν ακριβή χρονοσφραγίδα, ότι η Credit Suisse δεν είχε λάβει πράγματι γνώση της επίμαχης ή των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών ή ότι είχε λάβει γνώση των ανταλλαγών αυτών μόνον κατόπιν χρονικού διαστήματος τέτοιου ώστε οι πληροφορίες που περιλαμβάνονταν στις ανταλλαγές να έχουν απολέσει τον ευαίσθητο χαρακτήρα τους.

362 Συναφώς, οι προσφεύγουσες δεν προσκόμισαν κανένα σχετικό αποδεικτικό στοιχείο, ενώ περιορίζονται στο να υποστηρίξουν ότι, από τις 100 και πλέον ανταλλαγές πληροφοριών που αναλύθηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση, οι 36 αντιστοιχούν σε περιπτώσεις στις οποίες ο διαπραγματευτής της Credit Suisse i) δεν ήταν συνδεδεμένος, ii) δεν ήταν ενεργός και iii) δεν απασχολούνταν από την Credit Suisse, χωρίς πάντως να κάνουν αναφορά σε συγκεκριμένη ανταλλαγή πληροφοριών. Τέτοιοι όμως ισχυρισμοί, οι οποίοι είναι αναπόδεικτοι και βάλλουν γενικώς και αορίστως κατά των 36 ανταλλαγών πληροφοριών που αναλύθηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση, δεν μπορούν να θέσουν υπό αμφισβήτηση το συμπέρασμα της Επιτροπής κατά το οποίο ο διαπραγματευτής αυτός μετέσχε σε όλες τις ανταλλαγές πληροφοριών που αναλύθηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση όσον αφορά την κρίσιμη περίοδο και, συνακόλουθα, το συμπέρασμα της Επιτροπής περί ευθύνης της Credit Suisse λόγω της συμμετοχής αυτής.

363 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το συμπέρασμα της Επιτροπής δεν ενέχει πλάνη και να απορριφθούν τα επιχειρήματα που προέβαλαν κατ’ αυτού οι προσφεύγουσες.

364 Επιπροσθέτως, στο μέτρο που οι προσφεύγουσες κάνουν λόγο, στον τίτλο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως και στον τίτλο του υπό κρίση σκέλους, καθώς και στο κείμενο του σκέλους αυτού, για ανεπαρκή αιτιολογία, κατ’ ουσίαν, όσον αφορά τη διαπίστωση περί ενιαίας και διαρκούς παράβασης στην οποίαν προέβη η προσβαλλόμενη απόφαση και ακόμη και αν υποτεθεί ότι μια τέτοια ατεκμηρίωτη μνεία μπορεί να συνιστά επιχείρημα παραδεκτό κατά την έννοια του άρθρου 76, στοιχείο δ’, του Κανονισμού Διαδικασίας, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή δεν παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει από το άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, από την εξέταση του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως προκύπτει ότι οι εξηγήσεις που παρασχέθηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση κατέστησαν δυνατόν για τις προσφεύγουσες να κατανοήσουν τη συλλογιστική της Επιτροπής όσον αφορά τον εν λόγω χαρακτηρισμό και για το Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει συναφώς τον έλεγχό του, με αποτέλεσμα να πληρούνται οι απαιτήσεις της εν λόγω διάταξης (πρβλ. απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2023, Ryanair κατά Επιτροπής, C-210/21 P, EU:C:2023:908, σκέψη 105 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

365 Επομένως, το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

β) Επί του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης ως στοιχείου της ενιαίας και διαρκούς παράβασης ως προς το οποίο μπορούν να υφίστανται διαφορετικοί βαθμοί συμμετοχής

366 Στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι η υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση δεν συνιστά είδος συμπεριφοράς διακριτό από την ανταλλαγή πληροφοριών στην οποία η Credit Suisse ενδεχομένως συμμετείχε εν μέρει, αλλά συνιστά τη μέθοδο τέλεσης της προβαλλόμενης παράβασης. Καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η κρίση της Επιτροπής κατά την οποία το γεγονός ότι η Credit Suisse δεν έλαβε μέρος στην υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση και στις περιστασιακές περιπτώσεις συντονισμού δεν μετέβαλλε το συμπέρασμα σχετικά με τη συμμετοχή της Credit Suisse σε ανταλλαγές πληροφοριών είναι πεπλανημένη, αν όχι αντιφατική.

367 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

368 Προκαταρκτικώς επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες επαναλαμβάνουν, κατά τρόπο περιορισμένο και μέσω παραπομπής στα επιχειρήματα που εκθέτουν στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως, τον ισχυρισμό με τον οποίον προβάλλουν, κατ' ουσίαν, έλλειψη αυτοτέλειας των ανταλλαγών πληροφοριών σε σχέση με την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση. Ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί για τους ίδιους λόγους με εκείνους που εκτίθενται στις σκέψεις 48 έως 59 ανωτέρω.

369 Τούτου λεχθέντος, υπενθυμίζεται ότι ορθώς διαπίστωσε η Επιτροπή ότι η υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση και οι ανταλλαγές πληροφοριών συνιστούσαν διακριτά στοιχεία της ενιαίας και διαρκούς παράβασης, η οποία τελέστηκε με τον ίδιο τρόπο δράσης («modus operandi»), ήτοι καθημερινές και συχνές συζητήσεις που διεξάγονταν στο πλαίσιο του επίμαχου χώρου συζήτησης και αφορούσαν εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες (βλ. σκέψεις 334 έως 342 ανωτέρω). Επιπλέον, από τα αποδεικτικά στοιχεία που παρατίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι ο διαπραγματευτής της Credit Suisse μετέσχε στις ανταλλαγές πληροφοριών που πραγματοποιήθηκαν στον επίμαχο χώρο συζήτησης, γεγονός το οποίο παραδέχονται ρητώς οι προσφεύγουσες με τα δικόγραφά τους, τουλάχιστον για τη μεγάλη πλειοψηφία των ανταλλαγών αυτών.

370 Επομένως, δεδομένων των εκτεταμένων και επαναλαμβανόμενων ανταλλαγών παροντικών ή σχετικών με το μέλλον εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών, οι οποίες αναλύθηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση, ο εσφαλμένος χαρακτηρισμός από την Επιτροπή της συζήτησης της 9ης Μαΐου 2012, που αναλύθηκε στην αιτιολογική σκέψη 276 της προσβαλλόμενης απόφασης (βλ. σκέψεις 107 έως 117 ανωτέρω), δεν έχει αντίκτυπο στο συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η Credit Suisse μετέσχε στην ενιαία και διαρκή παράβαση.

371 Εξάλλου, επισημαίνεται ότι, με τα δικόγραφά τους ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν τον διαρκή χαρακτήρα της ενιαίας παράβασης. Πλην όμως, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, επισήμαναν ότι, δεδομένου ότι ορισμένες ανταλλαγές πληροφοριών, στις οποίες στηρίχθηκε η Επιτροπή στο πλαίσιο της προσβαλλόμενης απόφασης, δεν αποδεικνύουν την ύπαρξη της ενιαίας και διαρκούς παράβασης, η διαπίστωση αυτή θα έπρεπε επίσης να οδηγήσει το Γενικό Δικαστήριο στο να αναλύσει τον διαρκή χαρακτήρα της συνολικής σύμπραξης στην οποία υποτίθεται ότι περιλαμβάνονται οι εν λόγω ανταλλαγές πληροφοριών. Όπως όμως υποστήριξε, κατ' ουσίαν, η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, από τη στιγμή που δεν προβλήθηκε με το δικόγραφο της προσφυγής, ένα τέτοιο

επιχείρημα των προσφευγουσών, το οποίο δεν στηρίζεται σε πραγματικά ή νομικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία και δεν μπορεί να νοηθεί ως ανάπτυξη της επιχειρηματολογίας που αυτές εξέθεσαν προς στήριξη του τρίτου λόγου ακυρώσεως, προβάλλεται εκπροθέσμως και ως εκ τούτου απαραδέκτως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 84, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο απαγορεύει, κατ' ουσίαν, την προβολή νέων επιχειρημάτων κατά τη διάρκεια της δίκης (πρβλ. απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2020, Fakro κατά Επιτροπής, T-515/18, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2020:620, σκέψη 92).

372 Συνεπώς, πρέπει να επικυρωθεί το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η Credit Suisse μετέσχε στην ενιαία και διαρκή παράβαση, καθόσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών.

373 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί και, ως εκ τούτου, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

4. Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται παραβίαση της αρχής της χρηστής διοίκησης

374 Στο πλαίσιο του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι παραβίασε, κατ' ουσίαν, την αρχή της χρηστής διοίκησης. Υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση που υπείχε να διερευνήσει τα αποδεικτικά στοιχεία που περιλαμβάνονταν στον φάκελο κατά τρόπο αμερόληπτο και επιμελή, καθόσον βασίστηκε στα στοιχεία αυτά και στις δηλώσεις τρίτων οι οποίοι συμμετείχαν στην υβριδική διαδικασία κατά τρόπο επιλεκτικό, γεγονός που δεν μπορεί να δικαιολογήσει επικαλούμενη τον μεγάλο αριθμό υποθέσεων σχετικά με τον χρηματοοικονομικό τομέα τις οποίες επεξεργάζεται.

375 Επιπλέον, η αρχή της ελεύθερης εκτίμησης των αποδείξεων δεν σημαίνει ότι η διενεργηθείσα από την Επιτροπή ερμηνεία των αποδείξεων είναι καθοριστική, πράγμα που θα ήταν προδήλως ασυμβίβαστο με τα δικαιώματα άμυνας της Credit Suisse. Κατ' αυτές, από την αρχή κατά την οποία το τεκμήριο αθωότητας παρέχει στον προσφεύγοντα το ευεργέτημα της αμφιβολίας προκύπτει ότι, σε περίπτωση αναξιόπιστων αποδεικτικών στοιχείων, το βάρος που φέρει ο προσφεύγων να προσκομίσει αποδείξεις που θα αντικρούουν τους ισχυρισμούς της Επιτροπής είναι επίσης μειωμένο.

376 Εξάλλου, η Επιτροπή, αφενός, δεν τήρησε τις υποχρεώσεις της να εξετάσει με κριτικό πνεύμα τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας διευθέτησης της διαφοράς και, αφετέρου, δεν προέβη σε «επανεξέταση σε νέα βάση (de novo) των αποδεικτικών στοιχείων που είχε στη διάθεσή της, σύμφωνα με την αρχή tabula rasa» στο πλαίσιο της συνήθους διαδικασίας. Ακόμη, η Επιτροπή δεν άσκησε ορθώς τη διακριτική της ευχέρεια προκειμένου να κρίνει κατά πόσον ήταν σκόπιμο να λάβει συμπληρωματικά μέτρα έρευνας.

377 Η Επιτροπή αμφισβητεί την επιχειρηματολογία των προσφευγουσών.

378 Κατά το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με το «δικαίωμα χρηστής διοίκησης», ο καθένας έχει δικαίωμα, μεταξύ άλλων, στην αμερόληπτη εξέταση των υποθέσεών του από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης. Η επιταγή της αμεροληψίας συμπεριλαμβάνει, αφενός, την υποκειμενική αμεροληψία, κατά την οποία κανένας υπάλληλος του οικείου θεσμικού οργάνου που επιλαμβάνεται της υποθέσεως δεν πρέπει να εκδηλώνει μεροληψία ή προσωπικές προκαταλήψεις, και, αφετέρου, την αντικειμενική αμεροληψία, κατά την οποία το θεσμικό όργανο πρέπει να παρέχει επαρκή εχέγγυα για τον αποκλεισμό κάθε

εύλογης αμφιβολίας σχετικά με την αμεροληψία του (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2013, Ziegler κατά Επιτροπής, C-439/11 P, EU:C:2013:513, σκέψη 155 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

379 Μεταξύ των εγγυήσεων που παρέχει το δίκαιο της Ένωσης στο πλαίσιο των διοικητικών διαδικασιών, οι οποίες συνδέονται με την αρχή της χρηστής διοίκησης, περιλαμβάνεται η υποχρέωση του αρμόδιου θεσμικού οργάνου να εξετάζει, με επιμέλεια και αμεροληψία, όλα τα κρίσιμα στοιχεία της συγκεκριμένης περίπτωσης (βλ. απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, Shell Petroleum κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-343/06, EU:T:2012:478, σκέψη 170 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

380 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι, ενώ οι προσφεύγουσες κάνουν λόγο για προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, δεν προβάλλουν συναφώς καμία συγκεκριμένη επιχειρηματολογία. Ειδικότερα, η επιχειρηματολογία τους φαίνεται μάλλον να συγχέει την τήρηση από την Επιτροπή της απαίτησης περί αντικειμενικής αμεροληψίας με τη δυνατότητα προβολής αποτελεσματικής άμυνας κατά τον χρόνο κατά τον οποίον η Επιτροπή απηύθυνε τις αιτιάσεις της κατά της Credit Suisse. Οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν ότι η Credit Suisse είχε την ευκαιρία να ασκήσει αποτελεσματικά τα δικαιώματά της άμυνας σύμφωνα με όλες τις διαδικαστικές εγγυήσεις που συνδέονται με την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων αυτών στο πλαίσιο της συνήθους διοικητικής διαδικασίας πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, τόσο γραπτώς όσο και προφορικώς, και επομένως να αμφισβητήσει τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή.

381 Τούτου λεχθέντος, οι προσφεύγουσες θεωρούν ότι οι «ανησυχίες» και οι διευκρινίσεις που εξέθεσε η Credit Suisse κατά τη διοικητική διαδικασία «αγνοήθηκαν» από την Επιτροπή, με αποτέλεσμα την υποτιθέμενη παράβαση από την τελευταία της υποχρέωσής της περί αμεροληψίας κατά την «επανεξέταση σε νέα βάση (de novo) των αποδεικτικών στοιχείων που είχε στη διάθεσή της, σύμφωνα με την αρχή tabula rasa». Πλην όμως από κανένα από τα επιχειρήματα των προσφευγουσών δεν αποδεικνύεται ότι η Επιτροπή δεν παρέσχε εν προκειμένω όλες τις εγγυήσεις προκειμένου να αποκλείεται κάθε εύλογη αμφιβολία για την αμεροληψία της κατά την εξέταση της υπόθεσης όσον αφορά την Credit Suisse και ιδίως κατά την εξέταση των επιχειρημάτων και των αποδεικτικών στοιχείων που αυτή προσκόμισε στο πλαίσιο της άσκησης των δικαιωμάτων της άμυνας κατά τη συνήθη διοικητική διαδικασία. Ειδικότερα, το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έκρινε ως πειστικές τις εν λόγω «ανησυχίες» και διευκρινίσεις που εξέθεσε η Credit Suisse κατά τη διοικητική διαδικασία ανάγεται στην εξέταση του βασίμου των εκτιμήσεων στις οποίες προέβη η τελευταία και όχι στον έλεγχο της τήρησης των εγγυήσεων τις οποίες παρέχει το δίκαιο της Ένωσης στο πλαίσιο της συνήθους διοικητικής διαδικασίας.

382 Κατά συνέπεια, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν βασίμως να προσάψουν στην Επιτροπή ότι παρέλειψε καθ’ οιονδήποτε τρόπο να ασκήσει τη διακριτική της ευχέρεια όσον αφορά τη σκοπιμότητα της λήψης συμπληρωματικών μέτρων έρευνας προς επαλήθευση των ισχυρισμών που προέβαλε η Credit Suisse κατά τη διοικητική διαδικασία. Ειδικότερα, πέραν του γενικού χαρακτήρα του, στο μέτρο που, με τον τελευταίο αυτό ισχυρισμό, οι προσφεύγουσες απλώς προβάλλουν ότι η χρήση των συμπληρωματικών εξουσιών έρευνας θα ήταν «ενδεδειγμένη στη σύνθετη αγορά», στηρίζονται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι είναι επιτρεπτό για τους ανταγωνιστές, στην επίμαχη αγορά, να ανταλλάσσουν εμπορικώς ευαίσθητες πληροφορίες κατά τη συνήθη πορεία των δραστηριοτήτων τους.

383 Εν πάση περιπτώσει, στο μέτρο που η Επιτροπή διαθέτει διακριτική ευχέρεια προκειμένου να κρίνει τη σκοπιμότητα λήψης μέτρων έρευνας (πρβλ. απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 2022, Scania κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-799/17, EU:T:2022:48, σκέψη 154), δεν υποχρεούτο να κάνει χρήση των εξουσιών έρευνας που διέθετε για να ζητήσει πρόσθετα στοιχεία ή να συμβουλευτεί εμπειρογνώμονα προκειμένου να επαληθεύσει τους ισχυρισμούς της Credit Suisse.

384 Εξάλλου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η επιταγή περί αμεροληψίας κατά την επανεξέταση της υπόθεσης σε νέα βάση σε σχέση με τη διαδικασία διευθέτησης της διαφοράς, όσον αφορά το μέρος που αποφάσισε να μην προχωρήσει σε διευθέτηση της διαφοράς, δεν αποτελεί εμπόδιο για τη συναγωγή διαπιστώσεων ως προς τα πραγματικά περιστατικά ή νομικών χαρακτηρισμών παρόμοιων προς εκείνους της απόφασης διευθέτησης, εφόσον συμβιβάζονται με τα αποδεικτικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή (βλ., εξ αντιδιαστολής, απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 2022, Scania κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-799/17, EU:T:2022:48, σκέψη 149).

385 Συναφώς, από τους ισχυρισμούς των προσφευγουσών σχετικά με τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση ουδόλως προκύπτει μεροληπτική στάση της. Ειδικότερα, οι προσφεύγουσες απλώς επικαλούνται δήθεν επιλεκτική εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων εκ μέρους της Επιτροπής ανταποκρινόμενη στη δική της προκαθορισμένη εκδοχή της υπόθεσης, χωρίς όμως να παρέχουν συναφώς καμία συγκεκριμένη ένδειξη. Επιπλέον, υποστηρίζουν μόνον ότι η Επιτροπή απέρριψε τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η Credit Suisse και τα οποία υποτίθεται ότι έθεταν υπό αμφισβήτηση τα συμπεράσματα που συνήγαγε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, συγκεφαλαιώνοντας σε μία περίοδο επιχειρηματολογία πανομοιότυπη προς εκείνη που απορρίφθηκε στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως.

386 Εξάλλου, στο μέτρο που οι προσφεύγουσες επαναλαμβάνουν τα επιχειρήματα που εξέθεσαν στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τα οποία προβάλλουν ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν με σκοπό την εξασφάλιση επιεικούς μεταχείρισης και τα έγγραφα που είχαν ως αποτέλεσμα τη διευθέτηση της διαφοράς δημιουργούν αμφιβολίες ως προς τους κανόνες της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης που εξακριβώθηκαν από την Επιτροπή, υπενθυμίζεται ότι παρέλκει η εξέταση των επιχειρημάτων αυτών από το Γενικό Δικαστήριο για τους λόγους που εκτίθενται στη σκέψη 58 ανωτέρω.

387 Άλλωστε, δεδομένου ότι η Επιτροπή απέδειξε, στηριζόμενη σε επαρκή δέσμη ενδείξεων η οποία αφορούσε ειδικώς την υπό κρίση υπόθεση, την ύπαρξη της παράβασης και τη συμμετοχή της Credit Suisse σε αυτήν, από το γεγονός ότι ορισμένοι ισχυρισμοί της Επιτροπής σχετικά με τον σκοπό που επιδιωκόταν με τις ανταλλαγές πληροφοριών αποτελούν επανάληψη μιας περιόδου προερχόμενης από δήλωση στην οποία προέβη τρίτος κατά τη διοικητική διαδικασία δεν προκύπτει παραβίαση της αρχής της χρηστής διοίκησης. Τέλος, όσον αφορά τον ισχυρισμό των προσφευγουσών ότι, κατ’ ουσίαν, το τεκμήριο αθωότητας έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση αναξιόπιστων αποδεικτικών στοιχείων, το βάρος που φέρουν οι προσφεύγουσες να προσκομίσουν αποδείξεις που θα αντικρούουν τους ισχυρισμούς της Επιτροπής είναι μειωμένο, ο εν λόγω ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί καθόσον οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή ήταν αναξιόπιστα.

388 Για τους ανωτέρω λόγους, ο πέμπτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

5. Συμπέρασμα όσον αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλόμενης απόφασης

389 Από την εξέταση του πρώτου, του δευτέρου, του τρίτου και του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, που προβάλλονται προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως του άρθρου 1 της προσβαλλόμενης απόφασης, δυνάμει του οποίου η Επιτροπή έκρινε ότι η Credit Suisse παρέβη το άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ συμμετέχοντας σε ενιαία και διαρκή παράβαση, προκύπτει ότι οι λόγοι αυτοί είναι αβάσιμοι και ότι, ως εκ τούτου, το ως άνω αίτημα πρέπει να απορριφθεί.

Β. Επί του άρθρου 2, στοιχείο α′, της προσβαλλόμενης απόφασης

1. Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται παράβαση του άρθρου 23 του κανονισμού 1/2003, των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας και της ίσης μεταχείρισης καθώς και παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης

390 Στο πλαίσιο του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι υπέπεσε σε περισσότερα σφάλματα κατά τα διάφορα στάδια υπολογισμού του ύψους του προστίμου που επέβαλε στην Credit Suisse. Ο λόγος αυτός διαιρείται σε πέντε σκέλη. Με το πρώτο σκέλος προβάλλουν σφάλμα κατά τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης. Με το δεύτερο σκέλος προβάλλουν σφάλμα όσον αφορά τη μείωση του προστίμου η οποία χορηγήθηκε λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων. Με το τρίτο σκέλος προβάλλουν σφάλμα λόγω καθορισμού του προστίμου σε υπερβολικό ύψος με βάση τον παράγοντα της σοβαρότητας της παράβασης. Με το τέταρτο σκέλος προβάλλουν παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Τέλος, με το πέμπτο σκέλος προβάλλουν ανεπαρκή αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης όσον αφορά τον αναλογικό χαρακτήρα του υπολογισμού του επιβληθέντος στις προσφεύγουσες προστίμου σε σχέση με το πρόστιμο που επιβλήθηκε στους λοιπούς συμμετέχοντες στην παράβαση.

391 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι το σύστημα δικαστικού ελέγχου των αποφάσεων της Επιτροπής οι οποίες αφορούν τις διαδικασίες εφαρμογής των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ συνίσταται στον κατ’ άρθρο 263 ΣΛΕΕ έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων (βλ. απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2018, Infineon Technologies κατά Επιτροπής, C-99/17 P, EU:C:2018:773, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

392 Όσον αφορά την έκταση του ελέγχου νομιμότητας τον οποίον προβλέπει το άρθρο 263 ΣΛΕΕ, ο έλεγχος αυτός καλύπτει όλα τα στοιχεία των αποφάσεων της Επιτροπής σχετικά με τις διαδικασίες εφαρμογής των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, τα οποία ο δικαστής της Ένωσης ελέγχει διεξοδικώς, τόσο από νομικής όσο και από πραγματικής απόψεως, υπό το πρίσμα των λόγων που προβάλλει ο προσφεύγων και λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των στοιχείων που αυτός υποβάλλει στην κρίση του (βλ. απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2018, Infineon Technologies κατά Επιτροπής, C-99/17 P, EU:C:2018:773, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

393 Στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού, ο δικαστής δεν μπορεί να στηρίζεται στη διακριτική ευχέρεια την οποίαν έχει η Επιτροπή ούτε όσον αφορά την επιλογή των στοιχείων που συνεκτιμώνται κατά την εφαρμογή των κριτηρίων που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων ούτε όσον αφορά την αξιολόγηση των στοιχείων αυτών, προκειμένου να μην προβεί σε διεξοδικό έλεγχο τόσο των νομικών όσο και των πραγματικών ζητημάτων (απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2011, Χαλκόρ κατά Επιτροπής, C-386/10 P, EU:C:2011:815, σκέψη 62).

394 Υπενθυμίζεται πάντως ότι τα δικαιοδοτικά όργανα δεν μπορούν, στο πλαίσιο του κατ' άρθρο 263 ΣΛΕΕ ελέγχου νομιμότητας, να υποκαταστήσουν με τη δική τους αιτιολογία την αιτιολογία του οργάνου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη (πρβλ. απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 2013, Frucona Košice κατά Επιτροπής, C-73/11 P, EU:C:2013:32, σκέψη 89 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

395 Πρώτον, στις αιτιολογικές σκέψεις 574 έως 660 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή επισήμανε ότι η Credit Suisse είχε εκ προθέσεως παραβεί το άρθρο 101 ΣΛΕΕ και ότι, ως εκ τούτου, σκόπευε να της επιβάλει πρόστιμο σύμφωνα με τη μεθοδολογία που καθορίζεται από τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων.

396 Δεύτερον, στο πλαίσιο του καθορισμού της αξίας των πωλήσεων που αποτελεί την αφετηρία για τον υπολογισμό του βασικού ποσού των προστίμων, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα επίμαχα προϊόντα, ήτοι τα νομίσματα G10, δεν δημιουργούσαν πωλήσεις υπό τη συνήθη έννοια του όρου και, κατά συνέπεια, δεν ήταν άμεσα ανιχνεύσιμα στους λογαριασμούς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, στην προκειμένη περίπτωση ήταν σκόπιμο να υπολογιστεί μια αξία αντικατάστασης. Η αξία αυτή στηρίχθηκε, αφενός, στα ανηγμένα σε ετήσια βάση ονομαστικά ποσά που αντιστοιχούσαν στα ζεύγη νομισμάτων με τη μεγαλύτερη διαπραγμάτευση στα οποία περιλαμβανόταν ένα από τα νομίσματα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) (ευρώ, δανική κορόνα, λίρα στερλίνα, νορβηγική κορόνα και σουηδική κορόνα), από τις συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν με αντισυμβαλλομένους εγκατεστημένους εντός του ΕΟΧ κατά τους μήνες της συμμετοχής των επιχειρήσεων στην παράβαση και, αφετέρου, σε συντελεστή προσαρμογής, ο οποίος συνίστατο σε διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης που αντικατόπτριζε την αξία των εσόδων από τις δραστηριότητες ειδικής διαπραγμάτευσης και την αξία των εσόδων από τις δραστηριότητες διαπραγμάτευσης για ίδιο λογαριασμό.

397 Τρίτον, η Επιτροπή υπολόγισε το βασικό ποσό του προστίμου της Credit Suisse λαμβάνοντας υπόψη ποσοστό 16 % επί της αξίας αντικατάστασης λόγω της σοβαρότητας της επίμαχης παράβασης, το οποίο πολλαπλασίασε με συντελεστή διάρκειας που αφορούσε ειδικώς την Credit Suisse, ήτοι 0,42 έτη, και προσθέτοντας τέλος ένα επιπλέον ποσό της τάξεως του 16 % για λόγους αποτροπής.

398 Τέταρτον, η Επιτροπή προέβη σε προσαρμογή του βασικού ποσού που είχε υπολογίσει για την Credit Suisse. Στο πλαίσιο αυτό, δεν έλαβε υπόψη επιβαρυντικές περιστάσεις. Αντιθέτως, εφάρμοσε ελαφρυντικές περιστάσεις αφαιρώντας από το βασικό ποσό που είχε υπολογίσει για την Credit Suisse ποσοστό 2 %, αντιστοίχως, λόγω της απουσίας ευθύνης της για την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση, αφενός, και για τις περιστασιακές περιπτώσεις συντονισμού, αφετέρου, ήτοι συνολική έκπτωση 4 %. Τέλος, δεν αύξησε το πρόστιμο για λόγους αποτροπής.

α) Επί του πρώτου σκέλους του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται σφάλμα κατά τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης

399 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν αντιρρήσεις κατά του καθορισμού της αξίας των πωλήσεων στην προσβαλλόμενη απόφαση υποστηρίζοντας ότι η αξία αντικατάστασης την οποίαν υπολόγισε η Επιτροπή συνιστά σημαντική και αυθαίρετη υπερτίμηση της αξίας των πωλήσεων της Credit Suisse και της οικονομικής σημασίας της επίμαχης παράβασης και κατά συνέπεια παρεκκλίνει από την έννοια της «αξίας των πωλήσεων» που προβλέπεται στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων.

400 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα αυτά.

401 Κατά το σημείο 13 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, «[γ]ια τον καθορισμό του βασικού ποσού του προστίμου, η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί την αξία των πωλήσεων των προϊόντων ή υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν από την επιχείρηση, με τις οποίες η παράβαση σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα [..] στον σχετικό γεωγραφικό χώρο εντός του ΕΟΧ».

402 Στο εισαγωγικό μέρος των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, ειδικότερα στο σημείο 6, διευκρινίζεται ότι «[ο] συνδυασμός της αξίας των πωλήσεων με τις οποίες σχετίζεται η παράβαση και της διάρκειας της παράβασης θεωρείται ως κατάλληλη βάση υπολογισμού για να προσδιοριστεί η οικονομική σημασία της παράβασης καθώς και το σχετικό βάρος της συμμετοχής κάθε επιχείρησης σε αυτήν».

403 Επομένως, το σημείο 13 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων έχει σκοπό να προσδιορίσει ως βάση αναφοράς για τον υπολογισμό του επιβαλλόμενου σε μια επιχείρηση προστίμου ένα ποσό που αντικατοπτρίζει την οικονομική σημασία της παράβασης και το βάρος της συγκεκριμένης επιχείρησης στο πλαίσιο της παράβασης. Κατά συνέπεια, καίτοι η έννοια της «αξίας των πωλήσεων» περί της οποίας γίνεται λόγος στο εν λόγω σημείο δεν μπορεί να επεκτείνεται κατά τρόπον ώστε να καλύπτει τις πωλήσεις της οικείας επιχείρησης οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της προσαπτόμενης σύμπραξης, εντούτοις ο σκοπός τον οποίο επιδιώκει η διάταξη αυτή θα θιγόταν αν η ως άνω έννοια έπρεπε να νοηθεί ως αφορώσα μόνο τον κύκλο εργασιών που πραγματοποιείται αποκλειστικά με τις πωλήσεις ως προς τις οποίες αποδεικνύεται ότι όντως επηρεάστηκαν από τη σύμπραξη (απόφαση της 11ης Ιουλίου 2013, Team Relocations κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-444/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:464, σκέψη 76).

404 Υπενθυμίζεται ακόμη ότι από το σημείο 15 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων προκύπτει ότι, για τον υπολογισμό της αξίας των πωλήσεων μιας επιχείρησης, η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί τα καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία της εν λόγω επιχείρησης.

405 Στις αιτιολογικές σκέψεις 584 έως 620 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή καθόρισε την αξία των πωλήσεων μέσω αξίας αντικατάστασης στο μέτρο που οι δραστηριότητες που αφορούν τις συναλλαγές άμεσης παράδοσης με νομίσματα G10 δεν δημιουργούν πωλήσεις υπό τη συνήθη έννοια του όρου.

406 Συναφώς, η Επιτροπή έκρινε σκόπιμο να λάβει ως αξία αντικατάστασης τα ανηγμένα σε ετήσια βάση ονομαστικά ποσά της Credit Suisse που αντιστοιχούσαν στα ζεύγη νομισμάτων με τη μεγαλύτερη διαπραγμάτευση στα οποία περιλαμβανόταν ένα από τα νομίσματα του ΕΟΧ, δηλαδή το ευρώ, η λίρα στερλίνα, η νορβηγική κορόνα, η σουηδική κορόνα ή η δανική κορόνα, από τις συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν κατά τους μήνες συμμετοχής της τράπεζας αυτής στην επίμαχη παράβαση με αντισυμβαλλομένους εγκατεστημένους εντός του ΕΟΧ, πολλαπλασιάζοντας εν συνεχεία τα ποσά αυτά με τον ενιαίο συντελεστή προσαρμογής, ο οποίος συνίστατο σε διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης που αντικατόπτριζε την αξία των εσόδων, αφενός, από τις δραστηριότητες ειδικής διαπραγμάτευσης (στο εξής: συντελεστής προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση) και, αφετέρου, από τις δραστηριότητες διαπραγμάτευσης για ίδιο λογαριασμό (στο εξής: συντελεστής προσαρμογής που συνδεόταν με τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό). Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή υπολόγισε ως αξία των πωλήσεων για την Credit Suisse ποσό ύψους 381 888 991 ευρώ.

1) Επί των ανηγμένων σε ετήσια βάση ονομαστικών ποσών της Credit Suisse

407 Στην αιτιολογική σκέψη 628 της προσβαλλόμενης απόφασης, όσον αφορά το επιχείρημα της Credit Suisse κατά το οποίο τα ονομαστικά ποσά που είχαν σημασία για τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης περιελάμβαναν τις συναλλαγές με τις οποίες η Credit Suisse είχε αγοράσει ρευστότητα και όχι εκείνες με τις οποίες η Credit Suisse είχε παράσχει ρευστότητα, η Επιτροπή δήλωσε ότι το επιχείρημα αυτό δεν ήταν λυσιτελές. Επισήμανε συναφώς ότι ο τρόπος με τον οποίον οι διαπραγματευτές επέλεγαν να καλύψουν και να διαχειριστούν τον κίνδυνο που συνδεόταν με τις ανοικτές θέσεις στο χαρτοφυλάκιό τους δεν θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη και ότι η αναζήτηση ρευστότητας, η διατήρηση, η αύξηση ή η ρευστοποίηση ανοικτών θέσεων ευρίσκονταν στον πυρήνα της δραστηριότητας του διαπραγματευτή και αποτελούσαν δραστηριότητες που ενσωματώνονταν στις τιμές αγοράς και πώλησης τις οποίες οι διαπραγματευτές πρότειναν στους πελάτες τους.

408 Οι προσφεύγουσες φρονούν ότι η μεθοδολογία την οποίαν υιοθέτησε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση κακώς συμπεριλαμβάνει ονομαστικά ποσά που αφορούν συναλλαγές με τις οποίες η Credit Suisse προμηθεύεται ρευστότητα, στο μέτρο που ένας τέτοιος συνυπολογισμός αποδίδει στην Credit Suisse τα ονομαστικά ποσά που αντιστοιχούν σε άλλες τράπεζες. Ειδικότερα, τα ποσά αυτά αντιπροσωπεύουν κόστος παροχής της υπηρεσίας ειδικής διαπραγμάτευσης και, κατά συνέπεια, δεν μπορούν να συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό της αξίας των πωλήσεων, σκοπός του οποίου είναι ο καθορισμός των εσόδων. Κατ' αυτόν τον τρόπο η Επιτροπή υπερτίμησε την οικονομική σημασία της προβαλλόμενης παράβασης.

409 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

410 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν αυτήν καθεαυτήν την αρχή της αναγωγής σε ετήσια βάση των ονομαστικών ποσών, αλλά επιδιώκουν να εξαιρέσουν από τα ποσά αυτά τις πράξεις με τις οποίες η Credit Suisse αγόραζε συνάλλαγμα.

411 Τούτου λεχθέντος, διαπιστώνεται ότι, κατά την εφαρμογή της μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης, δεδομένου ότι δεν υπήρχαν ποσά που να είναι άμεσα ανιχνεύσιμα στους λογαριασμούς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, η Επιτροπή επιχείρησε να ενεργήσει κατά τρόπο παρόμοιο προς τον υπολογισμό της αξίας των πωλήσεων, στο μέτρο που η αξία αυτή εκτιμάται με βάση τον συνδυασμό μεταξύ του όγκου των πωλούμενων μονάδων και της τιμής πώλησής τους (αιτιολογικές σκέψεις 585 και 586 της προσβαλλόμενης απόφασης). Επομένως, εν προκειμένω, ο εν λόγω όγκος αντιστοιχούσε στα ανηγμένα σε ετήσια βάση ονομαστικά ποσά.

412 Βεβαίως, κατά τον υπολογισμό των εν λόγω ονομαστικών ποσών, η Επιτροπή δεν προέβη σε διαφοροποίηση μεταξύ των ονομαστικών ποσών με βάση το αν αντιστοιχούσαν σε συναλλαγές τις οποίες είχε πραγματοποιήσει η Credit Suisse με σκοπό την προμήθεια ή την παροχή ρευστότητας. Πλην όμως η απουσία μιας τέτοιας διαφοροποίησης, κατά τον υπολογισμό των ανηγμένων σε ετήσια βάση ονομαστικών ποσών, πρέπει να θεωρηθεί ότι δικαιολογείται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος, τα οποία δεν αμφισβητούνται από τις προσφεύγουσες και βάσει των οποίων τα έσοδα αποτελούν συνάρτηση ολόκληρης της πράξης ανταλλαγής ενός ζεύγους νομισμάτων, ήτοι της πράξης πώλησης και αγοράς. Ειδικότερα, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, δεδομένου ότι ένας διαπραγματευτής στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος επιδιώκει να αποκομίσει κέρδος από τις συναλλαγές τόσο

αγοράς όσο και πώλησης, μια συναλλαγή για την απόκτηση ρευστότητας στην αγορά αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της συνήθους δραστηριότητάς του στην εν λόγω αγορά και ειδικότερα των εσόδων του.

413 Παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, οι πράξεις με τις οποίες η Credit Suisse αγόραζε συνάλλαγμα δεν μπορούν να εξαιρεθούν από τα ονομαστικά ποσά για τον καθορισμό της αξίας αντικατάστασης ούτε με το αιτιολογικό κατ' ουσίαν ότι δεν αποτελούν έσοδα υπό τη στενή έννοια του όρου ούτε λόγω του ότι με αυτές αποδίδονται στην Credit Suisse ονομαστικά ποσά που αντιστοιχούν σε άλλες τράπεζες.

414 Συναφώς, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν βασίμως να επικαλούνται τη μέθοδο που εκθέτουν στο σημείωμα που επισυνάπτεται στο παράρτημα C.5 του υπομνήματος απαντήσεως. Ειδικότερα, στο υπόμνημα απαντήσεως, περιορίζονται σε μια γενική παραπομπή στο εν λόγω παράρτημα. Δεν απόκειται όμως στο Γενικό Δικαστήριο να αναζητήσει από το σύνολο των στοιχείων της δικογραφίας τα στοιχεία εκείνα που θα ήταν ικανά να επιβεβαιώσουν τον ισχυρισμό τους (πρβλ. απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, Roquette Frères κατά Επιτροπής, T-322/01, EU:T:2006:267, σκέψη 209).

415 Επιπλέον, οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν ότι οι συναλλαγές στο πλαίσιο των οποίων η Credit Suisse, από κοινού με άλλες τράπεζες, επιδίωκε να αποκτήσει ρευστότητα πραγματοποιήθηκαν στην αγορά που επηρεαζόταν από τη σύμπραξη, στην οποία άλλωστε η αναζήτηση ρευστότητας αποτελεί μέρος της διαχείρισης των κινδύνων που συνδέονται με τα αποθέματα του χαρτοφυλακίου. Πλην όμως, προκειμένου να μην υποβαθμιστεί τεχνητώς η οικονομική σημασία της παράβασης που διέπραξε η εν λόγω τράπεζα και να οδηγηθεί κατά συνέπεια η Επιτροπή στην επιβολή προστίμων χωρίς πραγματική σχέση με το πεδίο εφαρμογής της επίμαχης σύμπραξης, η αξία αντικατάστασης, όπως και η αξία των πωλήσεων, δεν μπορεί να υπολογίζεται μόνο με βάση τις πράξεις ως προς τις οποίες αποδεικνύεται ότι πράγματι επηρεάστηκαν από τη σύμπραξη, αλλά μπορεί να υπολογιστεί, όπως εν προκειμένω, με βάση το σύνολο των πράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της σύμπραξης, όπως προκύπτει από τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 403 ανωτέρω.

416 Επομένως, η Επιτροπή ορθώς έλαβε υπόψη για τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης τα ανηγμένα σε ετήσια βάση ονομαστικά ποσά της Credit Suisse τα οποία αφορούσαν τόσο τις πράξεις αγοράς όσο και τις πράξεις πώλησης συναλλάγματος.

2) Επί του ενιαίου συντελεστή προσαρμογής που χρησιμοποιήθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση

417 Στην προσβαλλόμενη απόφαση, προκειμένου να υπολογίσει την αξία αντικατάστασης, η Επιτροπή εφάρμοσε, κατ' ουσίαν, μεθοδολογία η οποία συνίστατο στον πολλαπλασιασμό των ανηγμένων σε ετήσια βάση ονομαστικών ποσών επί έναν συντελεστή προσαρμογής. Όσον αφορά τον εν λόγω συντελεστή προσαρμογής, η Επιτροπή θεώρησε ότι αυτός αποτελούνταν, αφενός, από τον συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση και, αφετέρου, από τον συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό.

i) Επί του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση

418 Στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή έκρινε ότι, όσον αφορά το ύψος των εσόδων από την ειδική διαπραγμάτευση, ο συντελεστής προσαρμογής έπρεπε να καθοριστεί στο 50 % της διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης, προκειμένου να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ολόκληρη η

διαφορά των τιμών αγοράς-πώλησης αφορά αμφότερα τα μέρη της συναλλαγής και ότι, ως εκ τούτου, τα έσοδα που πραγματοποιεί ο διαπραγματευτής με μια συγκεκριμένη πράξη αντιπροσωπεύουν το ήμισυ της ως άνω διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης. Για να ανασυνθέσει την εν λόγω διαφορά, η Επιτροπή επέλεξε να χρησιμοποιήσει τα στοιχεία που προέρχονταν από τις ανταλλαγές πληροφοριών στον επίμαχο χώρο συζήτησης κατά τις οποίες είχαν συζητηθεί οι διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης που αφορούσαν συναλλαγές ύψους έως 500 εκατομμυρίων στο νόμισμα βάσης, ήτοι ένα δείγμα ανταλλαγών πληροφοριών που περιελάμβανε διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης που κάλυπταν το διάστημα από το 2011 έως το 2012. Καθόρισε επομένως ένα εύρος διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης που κυμαινόταν από τις 6,2 έως τις 8,9 μονάδες, ακολουθώντας μεθοδολογία με βάση την οποία καθόριζε, πρώτον, την κατώτατη τιμή του εύρους διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης στο χαμηλότερο ύψος της μέσης τιμής και της διάμεσης τιμής των ελάχιστων διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης και, δεύτερον, την ανώτατη τιμή του εύρους στο μεγαλύτερο ύψος της μέσης τιμής και της διάμεσης τιμής των μέγιστων διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης. Βάσει του εύρους αυτού καθορίστηκε η ενδεδειγμένη διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης που υπολογίστηκε στις 7 μονάδες, στο μέτρο που το επίπεδο αυτό ευρισκόταν κοντά στο μέσον της διαφοράς μεταξύ της τιμής αγοράς και της τιμής πώλησης που προέκυπτε από τις συναλλαγές αυτές οι οποίες αφορούσαν οποιονδήποτε συνδυασμό νομισμάτων G10 ο οποίος περιελάμβανε τουλάχιστον ένα νόμισμα του ΕΟΧ. Εφαρμόζοντας τη μείωση της διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης κατά το ήμισυ, η Επιτροπή υπολόγισε τον εν λόγω συντελεστή προσαρμογής σε 3,5 μονάδες (αιτιολογικές σκέψεις 597, 598, 604 έως 609 και υποσημείωση αριθ. 501).

419 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι ο συντελεστής προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση είναι ακατάλληλος και μεροληπτικός, καθόσον χρησιμοποιεί υψηλότερες διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης με τις οποίες υπερτιμάται η αξία αντικατάστασης ως προς την Credit Suisse και οι οποίες δεν αντανακλούν την οικονομική σημασία της παράβασης. Κατ’ αυτές, το δείγμα που έλαβε υπόψη η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση είναι περιορισμένο και μη αντιπροσωπευτικό, τούτο δε κατά μείζονα λόγο καθόσον δεν αφορά την περίοδο συμμετοχής της Credit Suisse στην εν λόγω παράβαση. Υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να δικαιολογήσει τον «προσήκοντα» χαρακτήρα της μεθοδολογίας της με βάση την αποδοχή του εύρους προστίμων από τα μέρη της διαδικασίας διευθέτησης της διαφοράς. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν η Επιτροπή βασιζόταν στο προαναφερθέν δείγμα, θα μπορούσε να είχε σταθμίσει τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης κατά τρόπον ώστε να λάβει υπόψη την κατανομή των συναλλαγών, ούτως ώστε να θεραπεύσει την έλλειψη αντιπροσωπευτικότητας του δείγματος αυτού.

420 Κατά την επ’ ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες επιβεβαίωσαν ότι, κατά τη διοικητική διαδικασία, γνωστοποίησαν στην Επιτροπή τα «καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία» σε σύγκριση με το δείγμα που αυτή είχε χρησιμοποιήσει στην προσβαλλόμενη απόφαση, δηλαδή τα δεδομένα Bloomberg BFIX, όσον αφορά την κρίσιμη περίοδο. Απαντώντας σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας, οι προσφεύγουσες προσκόμισαν τα στοιχεία αυτά ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

421 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών. Κατά την άποψή της, το δείγμα ανταλλαγών πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά την πλέον ενδεδειγμένη και αντιπροσωπευτική βάση δεδομένων, καθόσον το δείγμα αυτό είναι το πλησιέστερο προς την οικονομική δραστηριότητα της Credit Suisse την οποία αφορά η επίμαχη παράβαση. Ειδικότερα, το εν λόγω δείγμα καλύπτει όλες τις συζητήσεις στον επίμαχο χώρο συζήτησης στον οποίον έλαβαν χώρα οι ανταλλαγές πληροφοριών καθώς και τα συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά προϊόντα τα οποία αφορούσε η παράβαση, προέρχεται δε από τις επιχειρήσεις που όντως συμμετείχαν στην εν λόγω παράβαση. Η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν ήταν

υποχρεωμένη, προκειμένου να διασφαλίσει την ίση μεταχείριση, να αναπτύξει εξατομικευμένη μεθοδολογία για την Credit Suisse, αλλά έλαβε υπόψη αποδεικτικά στοιχεία που ανέτρεχαν στον χρόνο των πραγματικών περιστατικών και αφορούσαν τις άλλες συμμετέχουσες επιχειρήσεις. Επιπλέον, φρονεί ότι το γεγονός ότι λαμβάνονται υπόψη μόνον οι συναλλαγές ύψους μικρότερου ή ίσου προς 500 εκατομμύρια του νομίσματος βάσης καθιστά το δείγμα αντιπροσωπευτικό για τις δραστηριότητες διαπραγμάτευσης των συμμετεχουσών επιχειρήσεων. Εν πάση περιπτώσει, τα ανηγμένα σε ετήσια βάση ονομαστικά ποσά λαμβάνουν ήδη υπόψη την ατομική περίοδο συμμετοχής της Credit Suisse στην παράβαση και το βάρος που αυτή είχε στο πλαίσιο της παράβασης. Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη των επιχειρημάτων των προσφευγουσών.

422 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή επανέλαβε τη θέση της ότι το δείγμα ανταλλαγών πληροφοριών, το οποίο χρησιμοποιήθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση για τον υπολογισμό του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση, ήταν αντιπροσωπευτικότερο από τα δεδομένα Bloomberg BFIX διότι αφορούσε ειδικώς την επίμαχη παράβαση. Απαντώντας σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας, η Επιτροπή προσκόμισε το εν λόγω δείγμα, το οποίο συνιστούσε, κατά την ίδια, τα «καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία» για τον εν λόγω υπολογισμό και επομένως παρείχε τη δυνατότητα να γίνει η καλύτερη δυνατή κατά προσέγγιση εκτίμηση της οικονομικής σημασίας της παράβασης.

423 Συναφώς, επισημαίνεται ότι οι διάδικοι συμφωνούν ότι ορθώς λαμβάνεται υπόψη εν προκειμένω το ήμισυ της διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης για τον υπολογισμό του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση. Οι διάδικοι διαφωνούν όμως, κατ' ουσίαν, ως προς το ζήτημα αν το δείγμα συζητήσεων σχετικά με τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης το οποίο χρησιμοποιήθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση για τον υπολογισμό του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση συνιστά τα «καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία» κατά την έννοια του σημείου 15 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων.

424 Υπενθυμίζεται όμως, αφενός, ότι, όπως προκύπτει από το σημείο 15 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, «[γ]ια τον υπολογισμό της αξίας των πωλήσεων μιας επιχείρησης, η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί τα καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία της εν λόγω επιχείρησης». Συνεπώς, όπως προκύπτει από τη νομολογία που μνημονεύεται στη σκέψη 393 ανωτέρω, η Επιτροπή, κατά την εφαρμογή της μεθοδολογίας που αυτή καθορίζει, οφείλει, μεταξύ άλλων, να λαμβάνει υπόψη τα «καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία», υπό τον διεξοδικό έλεγχο, τόσο από νομικής όσο και από πραγματικής απόψεως, του δικαστή της Ένωσης.

425 Αφετέρου, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή, θεσπίζοντας κανόνες συμπεριφοράς όπως οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων και αναγγέλλοντας με τη δημοσίευσή τους ότι θα τους εφαρμόζει εφεξής στις περιπτώσεις τις οποίες αφορούν, αυτοπεριορίζεται κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει και δεν μπορεί να αποκλίνει από τους κανόνες αυτούς, διότι άλλως ενδέχεται να ακυρωθούν οι πράξεις της λόγω παραβιάσεως γενικών αρχών του δικαίου, όπως είναι η ίση μεταχείριση ή η προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (πρβλ. απόφαση της 28ης Ιουνίου 2005, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, EU:C:2005:408, σκέψη 211).

426 Εν προκειμένω, από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι, για τον υπολογισμό του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση, το δείγμα το οποίο χρησιμοποίησε η Επιτροπή αφορούσε δεκαέξι ανταλλαγές πληροφοριών. Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ακόμη ότι το εν λόγω δείγμα αφορά διαφορές τιμών

αγοράς-πώλησης που προέρχονται από συζητήσεις που διεξήχθησαν το 2011 (δύο συζητήσεις της 24ης Ιουνίου, μία συζήτηση της 11ης Ιουλίου, δύο συζητήσεις της 10ης Αυγούστου, μία συζήτηση της 20ής Σεπτεμβρίου, μία συζήτηση της 5ης Οκτωβρίου και μία συζήτηση της 21ης Οκτωβρίου) και το 2012 (μία συζήτηση της 5ης Ιανουαρίου, μία συζήτηση της 11ης Ιανουαρίου, μία συζήτηση της 31ης Ιανουαρίου, μία συζήτηση της 17ης Φεβρουαρίου, μία συζήτηση της 1ης Μαρτίου, μία συζήτηση της 5ης Απριλίου, μία συζήτηση της 18ης Απριλίου και μία συζήτηση της 18ης Ιουνίου), κατά τις οποίες οι διαπραγματευτές γνωστοποίησαν αμοιβαία διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης για τα ακόλουθα ζεύγη νομισμάτων: GBP/USD (έξι συζητήσεις), EUR/CHF (μία συζήτηση), EUR/GBP (επτά συζητήσεις), GBP/JPY (μία συζήτηση) και EUR/JPY (μία συζήτηση).

427 Συναφώς, κατά πρώτον, πρέπει να εξεταστούν οι επικρίσεις στις οποίες προέβησαν οι προσφεύγουσες σχετικά με το δείγμα που χρησιμοποίησε η Επιτροπή.

428 Πρώτον, όσον αφορά την περίοδο την οποίαν αφορούν οι διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης που προέρχονται από το δείγμα που χρησιμοποιήθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως επισημαίνουν και οι προσφεύγουσες, η εν λόγω περίοδος δεν πρέπει να θεωρηθεί ως κατάλληλη να ληφθεί υπόψη, δεδομένου ότι είναι μεγαλύτερη από την κρίσιμη περίοδο.

429 Πλην όμως η συνεκτίμηση των διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης που προέρχονται από διάφορες συζητήσεις χρονολογούμενες μεταξύ άλλων από το 2011, δηλαδή από χρονικό σημείο προγενέστερο της περιόδου συμμετοχής της Credit Suisse στην παράβαση, δεν έχει καμία χρησιμότητα για τον καθορισμό της αξίας αντικατάστασης που προκύπτει από τις συναλλαγές επί των διαφόρων ζευγών νομισμάτων, των οποίων τα ανηγμένα σε ετήσια βάση ονομαστικά ποσά αφορούν το έτος 2012.

430 Πράγματι, δεδομένης της μεταβλητότητας και της ρευστότητας της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες, συνιστώσα των οποίων αποτελεί η διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης, επηρεαζόμενες από τις εν λόγω ιδιαιτερότητες της αγοράς μεταβάλλονται ταχέως, όπως άλλωστε καθίσταται εμφανές από το δείγμα που χρησιμοποιήθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση. Ειδικότερα, από το δείγμα αυτό προκύπτει ότι οι διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης για μια πράξη η οποία αφορούσε το ίδιο ποσό και το ίδιο ζεύγος νομισμάτων διέφεραν ανάλογα με την ημερομηνία. Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εφαρμογή των διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης που δήλωσαν οι διαπραγματευτές το 2011 δεν μπορεί αντικειμενικώς να παράσχει στην Επιτροπή ακριβή ενημέρωση σχετικά με το πραγματικό ύψος των εσόδων που προέκυψαν από τη δραστηριότητα ειδικής διαπραγμάτευσης την οποίαν άσκησε η Credit Suisse το 2012, κατά το διάστημα της παράβασης.

431 Υπό τις συνθήκες αυτές, η συνεκτίμηση των διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης για διάφορες ημερομηνίες το 2011 πρέπει να θεωρηθεί ως απρόσφορη και ακατάλληλη να απεικονίσει την πραγματική οικονομική κατάσταση της Credit Suisse κατά τη διάρκεια της παράβασης.

432 Δεύτερον, το δείγμα των δεκαέξι συνομιλιών, το οποίο χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση, είναι περιορισμένο, σε σχέση με τον αριθμό των συναλλαγών που αντιστοιχούσαν στα ανηγμένα σε ετήσια βάση ονομαστικά ποσά τα οποία έλαβε υπόψη η Επιτροπή, προκειμένου να μπορέσει να απεικονίσει αντικειμενικώς ιδίως την οικονομική σημασία της προβαλλόμενης παράβασης.

433 Συναφώς, εφόσον ο εν λόγω αριθμός συναλλαγών δεν αναγράφηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση, δεδομένου ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε μόνο στις συναλλαγές που αφορούσαν ποσά ύψους μικρότερου ή ίσου προς 500 εκατομμύρια του νομίσματος βάσης (αιτιολογική σκέψη 604) και εφόσον τα ονομαστικά ποσά που έλαβε υπόψη ανέρχονται συνολικώς σε 1 060 802 752 528 ευρώ (αιτιολογική σκέψη 592), αν τα εν λόγω ονομαστικά ποσά διαιρεθούν διά του μέγιστου όγκου των συναλλαγών στις οποίες αυτή στηρίχθηκε (500 000 000), πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο αριθμός των συναλλαγών που αντιστοιχούν στα ως άνω ονομαστικά ποσά είναι τουλάχιστον 2 121. Εξάλλου, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Credit Suisse εκτέλεσε 22 000 συναλλαγές κατά τη διάρκεια της συμμετοχής της στην προβαλλόμενη παράβαση, χωρίς τούτο να αμφισβητείται από την Επιτροπή.

434 Τρίτον, υπενθυμίζεται ότι, για να καταλήξει στην αξία αντικατάστασης, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τα ανηγμένα σε ετήσια βάση ονομαστικά ποσά που αντιστοιχούσαν στα ζεύγη νομισμάτων με τη μεγαλύτερη διαπραγμάτευση στα οποία περιλαμβανόταν ένα από τα νομίσματα του ΕΟΧ, δηλαδή το ευρώ, η λίρα στερλίνα, η νορβηγική κορόνα, η σουηδική κορόνα ή η δανική κορόνα, κατά τους μήνες της συμμετοχής των τραπεζών στην επίμαχη παράβαση (αιτιολογική σκέψη 589 της προσβαλλόμενης απόφασης). Όπως όμως προκύπτει από τα αποδεικτικά στοιχεία που αφορούσαν το δείγμα των συζητήσεων σχετικά με τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης το οποίο χρησιμοποιήθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση, το δείγμα αυτό περιλαμβάνει μόλις πέντε ζεύγη νομισμάτων από τους σαράντα πιθανούς συνδυασμούς.

435 Πλην όμως η εν λόγω έλλειψη αντιπροσωπευτικότητας των ζευγών νομισμάτων, τα οποία αφορά το δείγμα των διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης το οποίο χρησιμοποιήθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση, μπορεί να έχει σημαντική επίπτωση στην εκτίμηση των «καλύτερων στοιχείων» που ήταν διαθέσιμα κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης για τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης ως προς την Credit Suisse. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από το εν λόγω δείγμα, διάφορα ζεύγη νομισμάτων τα οποία ήταν επίμαχα στην υπό κρίση υπόθεση παρουσιάζουν διαφορές όσον αφορά τη ρευστότητα και τις εφαρμοσθείσες διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης (παραδείγματος χάριν, για 200 εκατομμύρια ενός ζεύγους νομισμάτων EUR/GBP, η ελάχιστη διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης κυμαινόταν μεταξύ 10 και 12 και η μέγιστη διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης κυμαινόταν μεταξύ 12 και 14, ενώ για τον ίδιο όγκο ενός ζεύγους νομισμάτων GBP/USD η ελάχιστη διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης ήταν 18 και η μέγιστη 20).

436 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα ολιγάριθμα στοιχεία του δείγματος το οποίο χρησιμοποιήθηκε από την Επιτροπή για τον υπολογισμό του επίμαχου συντελεστή προσαρμογής, εκ των οποίων περισσότερα από τα μισά δεν αφορούν την κρίσιμη περίοδο (βλ. σκέψη 426 ανωτέρω), δεν είναι λεπτομερή όσον αφορά κάθε συγκεκριμένο ζεύγος νομισμάτων το οποίο θεωρήθηκε από την Επιτροπή ως κρίσιμο κατά τον εν λόγω υπολογισμό. Επομένως, το εν λόγω δείγμα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παρείχε στοιχεία που θα επαρκούσαν ώστε να διασφαλιστεί ότι όλα τα οικεία ζεύγη νομισμάτων εκπροσωπούνταν αναλογικά υπό το πρίσμα της λογικής η οποία διέπνεε τον συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση, ήτοι της συνεκτίμησης του γεγονότος ότι τα έσοδα από τις συναλλαγές ενσωματώνονται στη διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής αγοράς που εφαρμόζεται στην ανταλλαγή ενός ζεύγους νομισμάτων στο οποίο περιλαμβάνεται ένα νόμισμα του ΕΟΧ.

437 Κατά δεύτερον, οι προσφεύγοντες οφείλουν πάντως να αποδείξουν ότι, στο πλαίσιο της μεθοδολογίας που νομίμως καθόρισε η Επιτροπή, υπήρχαν πράγματι στοιχεία καλύτερα από εκείνα τα οποία έλαβε υπόψη του το θεσμικό όργανο και ότι τα στοιχεία αυτά είναι πράγματι διαθέσιμα (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, HSBC Holdings κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-105/17, EU:T:2019:675, σκέψη 324). Επομένως, πρέπει να κριθεί αν τα

δεδομένα Bloomberg BFIX, τα οποία πρότειναν οι προσφεύγουσες στην Επιτροπή για τον καθορισμό του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση, συνιστούσαν τα «καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία» για την εφαρμογή της μεθοδολογίας που καθορίστηκε από την Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση.

438 Συναφώς, πρώτον, διαπιστώνεται ότι, όπως υπογράμμισαν οι προσφεύγουσες κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η χρήση των δεδομένων Bloomberg BFIX θα είχε παράσχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να λάβει υπόψη χιλιάδες στοιχεία σχετικά με την κρίσιμη περίοδο και, επομένως, παραδείγματα διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης σχετικά με την περίοδο συμμετοχής της Credit Suisse στην παράβαση τα οποία ήταν πολύ περισσότερα και επομένως αντιπροσωπευτικότερα λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού όγκου των συναλλαγών που ελήφθησαν υπόψη από την Επιτροπή κατά τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης (βλ. σκέψεις 432 και 433 ανωτέρω). Συνεπώς, από τη συνεκτίμηση των δεδομένων αυτών θα μπορούσε να προκύψει αναλογική αντιστοιχία μεταξύ, αφενός, των διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης και των ανηγμένων σε ετήσια βάση ονομαστικών ποσών που αφορούσαν την ίδια περίοδο, βάσει της λογικής που διέπει εν προκειμένω τον υπολογισμό της αξίας των πωλήσεων, και, αφετέρου, των ζευγών νομισμάτων που εμπίπτουν στο πεδίο του υπολογισμού του επίμαχου συντελεστή προσαρμογής.

439 Δεύτερον, η Επιτροπή, όπως εξέθεσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αμφισβητεί την καταλληλότητα των δεδομένων Bloomberg BFIX. Κατά την άποψή της, τα δεδομένα αυτά εμφανίζουν περιορισμούς, ιδίως στο μέτρο που δεν παρέχουν τη δυνατότητα να απεικονίζονται χωριστά οι διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης οι οποίες πράγματι εφαρμόστηκαν από τις τράπεζες που συμμετείχαν στην παράβαση. Ακόμη, όπως προέβαλε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση απαντώντας σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας που αποφάσισε το Γενικό Δικαστήριο, τα δεδομένα αυτά δεν αφορούν ειδικώς την επίμαχη παράβαση, ιδίως διότι δεν προέρχονται από τον τόπο στον οποίον έλαβε χώρα η παράβαση και δεν αφορούν τις συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν από τις εμπλεκόμενες στην παράβαση τράπεζες.

440 Εντούτοις, μολονότι μεν οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων λαμβάνουν υπόψη, για τον καθορισμό του βασικού ποσού των προστίμων που πρέπει να επιβληθούν, την αξία των πωλήσεων των προϊόντων τα οποία αφορά η παράβαση (απόφαση της 10ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Icap κ.λπ., C-39/18 P, EU:C:2019:584, σκέψη 26), πάντως προβλέπουν επίσης, στο σημείο 16, τη δυνατότητα της Επιτροπής να υπολογίσει την εν λόγω αξία, όταν τα στοιχεία που διατέθηκαν από μια επιχείρηση είναι ελλιπή ή αναξιόπιστα, βάσει, μεταξύ άλλων, οποιασδήποτε άλλης πληροφορίας την οποία θεωρεί σχετική και κατάλληλη. Επομένως, από τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές δεν προκύπτει ότι τα στοιχεία που λαμβάνει υπόψη η Επιτροπή πρέπει απαραιτήτως να αφορούν ειδικώς την παράβαση.

441 Ειδικότερα, η έννοια των «καλύτερων διαθέσιμων στοιχείων», όπως προβλέπεται στο σημείο 15 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, δεν σημαίνει ότι πρέπει να ανευρεθούν στοιχεία ικανά να αποδώσουν μια απολύτως ακριβή εικόνα της οικονομικής σημασίας της παράβασης και του σχετικού βάρους της συμμετοχής μιας επιχείρησης σε αυτήν, αλλά ότι πρέπει να ανευρεθούν στοιχεία υψηλότερης ποιότητας σε σχέση με τα λοιπά διαθέσιμα στοιχεία, υπό την έννοια, μεταξύ άλλων, ότι τα στοιχεία αυτά είναι πιο συνεκτικά, πλήρη και αξιόπιστα προκειμένου να απεικονίσουν την εν λόγω σημασία και το εν λόγω βάρος (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2014, RWE και RWE Dea κατά Επιτροπής, T-543/08, EU:T:2014:627, σκέψεις 230, 234 και 237).

442 Καθόσον όμως τα δεδομένα Bloomberg BFIX, πρώτον, παρέχουν τη δυνατότητα να ληφθούν υπόψη όλα τα ζεύγη νομισμάτων που περιλαμβάνονται στον κύκλο των νομισμάτων τα οποία αφορά ο υπολογισμός του επίμαχου συντελεστή προσαρμογής, δεύτερον, παρέχουν ένα μεγαλύτερο δείγμα ώστε να αποτυπώνονται αναλογικώς τα ανηγμένα σε ετήσια βάση ονομαστικά ποσά επί των οποίων εφαρμόστηκε ο εν λόγω συντελεστής και, τρίτον, αφορούν την περίοδο συμμετοχής της Credit Suisse στην παράβαση, πρέπει να θεωρηθούν ως πιο συνεκτικά, πλήρη και αξιόπιστα, σε σύγκριση με εκείνα στα οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή, προκειμένου να απεικονίσουν την οικονομική σημασία της παράβασης και το σχετικό βάρος της συμμετοχής της Credit Suisse στην παράβαση αυτή.

443 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι τα δεδομένα Bloomberg BFIX, τα οποία προτάθηκαν στην Επιτροπή κατά τη διοικητική διαδικασία και προσκομίστηκαν από τις προσφεύγουσες ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, συνιστούν, παρά τα όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, τα «καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία», ικανά να απεικονίσουν ακριβέστερα την αξία αντικατάστασης ως προς την Credit Suisse.

444 Η Επιτροπή δεν μπορεί να δικαιολογήσει βασίμως το γεγονός ότι έλαβε υπόψη στοιχεία που δεν ήταν αντιπροσωπευτικά για την πραγματική αξία των εσόδων από την ειδική διαπραγμάτευση επικαλούμενη ανάγκη ίσης μεταχείρισης των συμμετεχόντων στην παράβαση, καθόσον η μέθοδος που εφαρμόζεται πρέπει να είναι πανομοιότυπη για όλους τους συμμετέχοντες στην παράβαση.

445 Πράγματι, υπενθυμίζεται ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης επιβάλλει να μην αντιμετωπίζονται διαφορετικά παρόμοιες καταστάσεις και να μην αντιμετωπίζονται κατά τον ίδιο τρόπο διαφορετικές καταστάσεις, εκτός αν η αντιμετώπιση αυτή δικαιολογείται αντικειμενικώς (βλ. απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2014, Guardian Industries και Guardian Europe κατά Επιτροπής, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, σκέψη 51 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Πλην όμως η εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης δεν εμποδίζει να ληφθούν υπόψη εν προκειμένω τα εξατομικευμένα στοιχεία των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση, εφόσον συγχρόνως εφαρμόζεται η ίδια μεθοδολογία για τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης. Ειδικότερα, η χρήση εν προκειμένω εξατομικευμένων στοιχείων για τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης που αφορούν την περίοδο συμμετοχής της Credit Suisse στην παράβαση συνιστά απλώς μια λεπτομέρεια της εφαρμογής της μεθοδολογίας την οποίαν ανέπτυξε η Επιτροπή και η οποία ισχύει για όλους τους συμμετέχοντες στην εν λόγω παράβαση, ενώ δεν αλλοιώνει την ουσία της εν λόγω μεθοδολογίας, αλλά είναι απλώς ικανή να αυξήσει την ακρίβεια της αξίας αντικατάστασης ως προς την τράπεζα αυτή από την άποψη του μεγέθους και της έκτασης της δραστηριότητάς της κατά την περίοδο της συμμετοχής της στην παράβαση.

446 Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο έχει κρίνει ως σύμφωνη με την αρχή της ίσης μεταχείρισης την προσέγγιση της Επιτροπής η οποία συνίσταται στο να λαμβάνει υπόψη, στο πλαίσιο του υπολογισμού της αξίας των πωλήσεων, τα στοιχεία που προέρχονται από διαφορετικές περιόδους, δεδομένων των διαφορετικών περιόδων συμμετοχής των εμπλεκομένων επιχειρήσεων στην παράβαση, προκειμένου ιδίως να ληφθεί υπόψη η πραγματική οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων αυτών κατά τη διάρκεια της παράβασης και να αποφευχθεί το ενδεχόμενο η αξία των πωλήσεων να υποτιμά την οικονομική σημασία της παράβασης (απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2021, Tokin κατά Επιτροπής, T-343/18, EU:T:2021:636, σκέψεις 110 έως 114 και 118).

447 Επιπλέον, παρά τα όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, ούτε το γεγονός ότι τα μέρη που προχώρησαν σε διευθέτηση της διαφοράς δέχθηκαν τη χρήση ενιαίων στοιχείων για τον υπολογισμό του συντελεστή προσαρμογής που εφαρμόστηκε στο πλαίσιο της μεθοδολογίας την οποίαν ανέπτυξε η Επιτροπή μπορεί να ανατρέψει το συμπέρασμα περί απρόσφορου και ακατάλληλου χαρακτήρα της χρήσης τέτοιων στοιχείων όσον αφορά την Credit Suisse.

448 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, μη χρησιμοποιώντας τα «καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία» για τον υπολογισμό του συντελεστή προσαρμογής που έπρεπε να εφαρμοστεί για τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης όσον αφορά την Credit Suisse, παρέβη τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων και υπολόγισε το βασικό ποσό του προστίμου που επέβαλε στην Credit Suisse κατά τρόπο εσφαλμένο.

ii) Επί του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό

449 Στην προσβαλλόμενη απόφαση, όσον αφορά τον συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό, στο μέτρο που οι διαπραγματευτές αντάλλασσαν πληροφορίες σχετικά με τις ανοικτές τους θέσεις κινδύνου, η Επιτροπή, αφού υπενθύμισε ότι καμία από τις εμπλεκόμενες τράπεζες δεν ήταν σε θέση να παράσχει τα αναγκαία στοιχεία για την εκτίμηση των εν λόγω εμπορικών εσόδων και δεδομένων των τεχνικών δυσκολιών που ενείχε ο καθορισμός της βάσης υπολογισμού των εσόδων από τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό, αποφάσισε να στηριχθεί, για τον καθορισμό της διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης, στις δημόσιες πηγές σχετικά με τις συναλλαγές σε επίπεδο «interdealer» (βλ. σκέψη 24 ανωτέρω). Συνεπώς, για να μην υπερεκτιμήσει τα έσοδα αυτά, αποφάσισε να τα υπολογίσει πολλαπλασιάζοντας το ονομαστικό ποσό επί το 10 % μιας κατάλληλης διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης, την οποία εκτίμησε, κατά την κρίση της, σε επίπεδο κυμαινόμενο μεταξύ 0,6 και 1,5 μονάδων. Βάσει των διαπιστώσεων αυτών, έλαβε υπόψη της διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης την οποία καθόρισε σε 1 μονάδα, την οποία διαίρεσε με το προαναφερθέν ποσοστό 10 %. Ως εκ τούτου, υπολόγισε τον εν λόγω συντελεστή προσαρμογής σε 0,1 μονάδα.

450 Οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι χρησιμοποίησε αυθαιρέτως τον συντελεστή προσαρμογής προκειμένου να λάβει υπόψη τα έσοδα που είχαν αντλήσει οι συμμετέχουσες τράπεζες από την κατοχή ανοικτών θέσεων κινδύνου και ότι εφάρμοσε ποσοστό 10 % μιας διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης «intertraders» για να υπολογίσει τον εν λόγω συντελεστή. Θεωρούν ότι τα έσοδα από την κατοχή ανοικτών θέσεων κινδύνου βασίζονται στη δυνητική αύξηση της αξίας της θέσης ενός διαπραγματευτή και όχι στη διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης που πρέπει τελικώς να καταβάλει ο διαπραγματευτής. Επομένως, η χρήση της διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης για να υπολογιστούν τα υποτιθέμενα έσοδα δεν αντικατοπτρίζει τα έσοδα που ενδεχομένως άντλησε η Credit Suisse από τη δραστηριότητα αυτή. Εν πάση δε περιπτώσει, η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι τα μέσα έσοδα από τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό τελούν σε αναλογία προς τη διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης.

451 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

452 Συναφώς, επισημαίνεται προκαταρκτικώς ότι οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν τη διαπίστωση που διατυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 610 της προσβαλλόμενης απόφασης, κατά την οποία, αφενός, οι τράπεζες που εμπλέκονταν στην επίμαχη παράβαση πραγματοποιούσαν συναλλαγές όχι μόνον ως ειδικοί διαπραγματευτές αλλά και για ίδιο λογαριασμό και, αφετέρου, όλες οι ως άνω συναλλαγές απέφεραν έσοδα. Επίσης δεν αμφισβητείται η διαπίστωση, στην αιτιολογική σκέψη 630 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι «οι διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης αντικατοπτρίζουν τις προσδοκίες των τραπεζών όσον αφορά τον κίνδυνο από μια ανοικτή θέση».

453 Κατόπιν της διευκρίνισης αυτής, υπενθυμίζεται ότι, στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, η διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης συνιστά το αντίτιμο που εισπράττει ο διαπραγματευτής, μεταξύ άλλων για τον κίνδυνο που αναλαμβάνει με το να έχει ορισμένο νόμισμα στο χαρτοφυλάκιό του, εξαιτίας της έκθεσης σε ανοικτές θέσεις κινδύνου ως συνέπεια της ταχύτητας των διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών στην αγορά (βλ. σκέψη 21 ανωτέρω και αιτιολογικές σκέψεις 35 και 36 της προσβαλλόμενης απόφασης, που δεν αμφισβητούνται από τις προσφεύγουσες).

454 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσέγγιση την οποίαν υιοθέτησε η Επιτροπή για τον υπολογισμό του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό, η οποία στηρίζεται στη διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης, ευθυγραμμίζεται προς την πραγματικότητα που επικρατεί στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος. Η προαναφερθείσα προσέγγιση της Επιτροπής συνάδει επίσης με τη λογική που διέπει την επιλογή της αξίας αντικατάστασης, καθόσον λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τα έσοδα που προέκυψαν από τις δραστηριότητες διαπραγμάτευσης για ίδιο λογαριασμό τις οποίες ανέπτυσσε η Credit Suisse.

455 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι προσφεύγουσες, οι οποίες προβάλλουν απλώς ότι η διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης δεν είναι κατάλληλη για τον υπολογισμό των εσόδων από τις δραστηριότητες διαπραγμάτευσης για ίδιο λογαριασμό, χωρίς όμως να προτείνουν καταλληλότερη εναλλακτική μέθοδο, δεν μπορούν βασίμως να υποστηρίζουν ότι η χρήση από την Επιτροπή της διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης για τον καθορισμό των εσόδων που ενδεχομένως άντλησε η Credit Suisse από τις δραστηριότητες διαπραγμάτευσης για ίδιο λογαριασμό είναι εσφαλμένη.

456 Γενικότερα, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων διαπραγμάτευσης για ίδιο λογαριασμό, οι διαπραγματευτές πληρώνουν αντί να κερδίζουν χρήματα, ότι μια διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης πρέπει να θεωρείται διαισθητικώς ως αντίθετη προς την εμπορική λογική και το οικονομικό σκεπτικό της δραστηριότητας για ίδιο λογαριασμό και ιδίως, όπως γίνεται δεκτό και στην προσβαλλόμενη απόφαση, την οποία δεν αμφισβητούν ως προς το σημείο αυτό, ότι «[μ]πορούν κάλλιστα να αυξήσουν, να μειώσουν ή να ρευστοποιήσουν ανοικτές θέσεις κινδύνου “κερδίζοντας τη διαφορά τιμών” από άλλους διαπραγματευτές […]· αυτό αποτελεί πράγματι το κατεξοχήν χαρακτηριστικό ενός καλού ειδικού διαπραγματευτή και διαπραγματευτή γενικότερα και αποδεικνύει ότι η ειδική διαπραγμάτευση και η διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό είναι αλληλένδετες» (αιτιολογική σκέψη 630).

457 Τέλος, μολονότι οι προσφεύγουσες τυπικώς αμφισβητούν το κατά πόσον είναι αναλογική η σύνδεση των μέσων εσόδων από τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό με τη διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης που βασίζεται στις «διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης των συναλλαγών υψηλής συχνότητας» μιας μελέτης, δεν προβάλλουν καμία συγκεκριμένη εξήγηση προς στήριξη της εν λόγω αντίρρησης. Ειδικότερα, υποστηρίζουν απλώς ότι οι «συναλλαγές υψηλής συχνότητας είναι άσχετες με την υπό κρίση υπόθεση». Εν πάση περιπτώσει, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν βασίμως να προσάψουν στην Επιτροπή οποιαδήποτε αντιστροφή του βάρους απόδειξης, στο μέτρο που η τελευταία διαθέτει διακριτική ευχέρεια κατά τον υπολογισμό του προστίμου. Επιπλέον, το επιχείρημα των προσφευγουσών περί αυθαίρετου και ακατάλληλου χαρακτήρα της εφαρμογής ποσοστού 10 % μιας διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης «intertraders» για τον καθορισμό του επίμαχου συντελεστή προσαρμογής δεν μπορεί να ευδοκιμήσει, δεδομένου ότι βασίζεται σε απλό ισχυρισμό ο οποίος ουδόλως τεκμηριώνεται.

458 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή προέβη σε ορθό καθορισμό του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό. Συνεπώς, τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι προσφεύγουσες κατά του εν λόγω καθορισμού πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα.

3) Επί της εναλλακτικής μεθοδολογίας που προτείνουν οι προσφεύγουσες για τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης

459 Οι προσφεύγουσες φρονούν ότι η εναλλακτική μεθοδολογία την οποίαν πρότεινε η Credit Suisse κατά τη διοικητική διαδικασία συνιστά καταλληλότερη και πιο αξιόπιστη βάση για τον καθορισμό της αξίας των πωλήσεών της. Κατ' αυτές, η εν λόγω μεθοδολογία συνίσταται, κατ' ουσίαν, στον υπολογισμό των ονομαστικών ποσών για κάθε συνδυασμό ζεύγους νομισμάτων και μηνός διαπραγμάτευσης που προκύπτει από τις συναλλαγές κατά τις οποίες η Credit Suisse παρείχε ρευστότητα, τα οποία πολλαπλασιάζονται επί έναν συντελεστή προσαρμογής βασιζόμενο σε διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης η οποία αντιστοιχεί στο ήμισυ της διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης για κάθε συγκεκριμένο συνδυασμό ζεύγους νομισμάτων και μηνός διαπραγμάτευσης, με βάση στοιχεία προερχόμενα από ανεξάρτητο τρίτο.

460 Κατά τις προσφεύγουσες, η μεθοδολογία αυτή παρέχει τη δυνατότητα για μια ακριβέστερη κατά προσέγγιση εκτίμηση της αξίας αντικατάστασης. Πλην όμως η Επιτροπή δεν εξέτασε σοβαρά τα επιχειρήματα και την εναλλακτική μεθοδολογία που πρότεινε η Credit Suisse. Οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι παρέβη τη σχετική υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει.

461 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

462 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι η μεθοδολογία την οποίαν προτείνουν οι προσφεύγουσες διαφέρει από εκείνη που εφαρμόστηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση καθόσον εξαιρεί μεν από τον υπολογισμό τα ονομαστικά ποσά που συνδέονταν τις πράξεις αγοράς καθώς και τον συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό, αλλά προβαίνει σε στάθμιση των διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης που συνδέονταν με τις δραστηριότητες ειδικής διαπραγμάτευσης.

463 Όπως όμως προκύπτει από τις σκέψεις 410 έως 416 ανωτέρω, κακώς οι προσφεύγουσες επιχειρούν να αποδείξουν ότι κατά τον υπολογισμό των ανηγμένων σε ετήσια βάση ονομαστικών ποσών έπρεπε να ληφθούν υπόψη μόνον οι πράξεις πώλησης συναλλάγματος. Ειδικότερα, ένας τέτοιος υπολογισμός δεν θα ελάμβανε υπόψη το σύνολο των κρίσιμων συναλλαγών της Credit Suisse, έστω και αν διενεργούνταν με βάση συγκεκριμένους συνδυασμούς ζεύγους νομισμάτων και μηνός διαπραγμάτευσης. Εν πάση δε περιπτώσει, όπως προκύπτει από την έκθεση πραγματογνωμοσύνης την οποίαν επικαλούνται οι ενάγουσες προς στήριξη της μεθοδολογίας τους, ο εναλλακτικός υπολογισμός των ονομαστικών ποσών δεν στηρίζεται σε ακριβή στοιχεία βάσει των οποίων θα μπορούσαν να προσδιοριστούν οι συναλλαγές κατά τις οποίες η Credit Suisse είχε παράσχει ρευστότητα.

464 Ακόμη, όσον αφορά το γεγονός ότι η εν λόγω μεθοδολογία για τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης εξαιρεί την αξία των εσόδων από τις δραστηριότητες διαπραγμάτευσης για ίδιο λογαριασμό, ναι μεν η μη συνεκτίμηση των τελευταίων αυτών εσόδων θα καθιστούσε δυνατή τη μείωση της φερόμενης ως «διογκωμένης» αξίας αντικατάστασης, πλην όμως μια τέτοια εξαίρεση θα αγνοούσε την οικονομική σημασία της παράβασης και το σχετικό βάρος της συμμετοχής της Credit Suisse σε αυτήν, στο μέτρο που τα εν λόγω έσοδα αποτελούν πηγή εισοδήματος για τις τράπεζες και ανάγονται στον πυρήνα των δραστηριοτήτων τους.

465 Όσον αφορά το επιχείρημα περί ανεπαρκούς αιτιολογίας με το οποίο προβάλλεται ότι η Επιτροπή δεν παρέσχε εξηγήσεις για το γεγονός ότι δεν έλαβε υπόψη την εναλλακτική μέθοδο που πρότειναν οι προσφεύγουσες, σημειώνεται ότι, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 626 έως 633 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους δεν

έκρινε ως κατάλληλη την εναλλακτική μεθοδολογία που πρότειναν οι προσφεύγουσες. Κατά τα λοιπά, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το εν λόγω επιχείρημα ανάγεται μάλλον στην εξέταση του κατά πόσον ήταν ορθή η εκτίμηση της εν λόγω μεθοδολογίας. Εν πάση περιπτώσει, υπενθυμίζεται ότι, κατά τη νομολογία, η Επιτροπή δεν μπορεί να υποχρεωθεί να εξηγεί με τις αποφάσεις της τους λόγους για τους οποίους δεν δέχθηκε, όσον αφορά τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου, εναλλακτικές μεθόδους σε σχέση με αυτήν την οποία πράγματι επέλεξε με την προσβαλλόμενη απόφαση (απόφαση της 15ης Ιουλίου 2015, SLM και Ori Martin κατά Επιτροπής, T-389/10 και T-419/10, EU:T:2015:513, σκέψη 206).

466 Επομένως, το πρώτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτό μόνο κατά το μέτρο που η Επιτροπή δεν χρησιμοποίησε, όσον αφορά την Credit Suisse, τα καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία για τον καθορισμό του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση.

467 Πάντως, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να συνεχίσει την εξέταση του τετάρτου λόγου της προσφυγής και να πραγματευθεί πρώτα το τρίτο σκέλος και εν συνεχεία το δεύτερο, το τέταρτο και το πέμπτο σκέλος.

β) Επί του τρίτου σκέλους του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται καθορισμός του προστίμου σε υπερβολικό ύψος με βάση τον παράγοντα της σοβαρότητας της παράβασης

468 Κατά τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, το βασικό ποσό του προστίμου συνδέεται με ορισμένο ποσοστό επί της αξίας των πωλήσεων, το οποίο καθορίζεται σε συνάρτηση με τον βαθμό σοβαρότητας της παράβασης, πολλαπλασιασμένο με τον αριθμό των ετών της παράβασης (σημείο 19). Η εκτίμηση της σοβαρότητας γίνεται κατά περίπτωση για κάθε είδος παράβασης, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές συνθήκες της υπόθεσης (σημείο 20). Κατά γενικό κανόνα, το ποσοστό επί της αξίας των πωλήσεων που θα λαμβάνεται υπόψη θα μπορεί να ανέλθει έως το 30 % της αξίας των πωλήσεων (σημείο 21). Για να καθοριστεί το ύψος του ποσοστού επί της αξίας των πωλήσεων το οποίο λαμβάνεται υπόψη σε μια συγκεκριμένη υπόθεση, η Επιτροπή συνεκτιμά διάφορους παράγοντες, όπως το είδος της παράβασης, το συνολικό μερίδιο αγοράς όλων των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, τη γεωγραφική έκταση της παράβασης και το εάν η παράνομη συμπεριφορά έχει εκδηλωθεί στην πράξη ή όχι (σημείο 22). Επιπλέον, δεδομένου ότι οι πλέον επιζήμιοι περιορισμοί του ανταγωνισμού, όπως οι οριζόντιες συμφωνίες καθορισμού τιμών, πρέπει να τιμωρούνται με βαριά πρόστιμα, το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων που θα λαμβάνεται υπόψη για τέτοιου είδους παραβάσεις κατά κανόνα θα ορίζεται στα υψηλότερα όρια της σχετικής κλίμακας (σημείο 23).

469 Στις αιτιολογικές σκέψεις 634 έως 637 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή έκρινε, κατ' ουσίαν, υπό το πρίσμα των κανόνων που υπενθυμίζονται στη σκέψη 468 ανωτέρω, ότι, βάσει του είδους και της γεωγραφικής έκτασης της παράβασης, ο συντελεστής σοβαρότητας έπρεπε να καθοριστεί στο 16 %.

470 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή εσφαλμένως καθόρισε τον συντελεστή σοβαρότητας της παράβασης στο 16 %. Πρώτον, δεν συνεκτίμησε τα αμελητέου μεγέθους μερίδια αγοράς τα οποία κατείχαν οι διαπραγματευτές και ούτε καν δικαιολόγησε τη μη συνεκτίμηση των εν λόγω μεριδίων αγοράς, ενώ αυτά είναι κρίσιμα για τον καθορισμό της οικονομικής ισχύος των συμμετεχουσών τραπεζών και της σοβαρότητας της παράβασης. Δεύτερον, κατά την εκτίμηση του συντελεστή σοβαρότητας της παράβασης, δεν έλαβε υπόψη τον θεμιτό και θετικό για τον ανταγωνισμό σκοπό των ανταλλαγών πληροφοριών. Τρίτον, οι

παράγοντες που δύνανται να επηρεάσουν τη σοβαρότητα της παράβασης, ήτοι ο αριθμός και η ένταση των συμπεριφορών, θα έπρεπε ευλόγως να οδηγήσουν την Επιτροπή στο να εφαρμόσει χαμηλότερο συντελεστή σοβαρότητας.

471 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

472 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όσον αφορά τους μη εξαντλητικώς απαριθμούμενους παράγοντες του σημείου 22 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, που εξετάζονται από την Επιτροπή προκειμένου να καθοριστεί το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, ορθώς διαπίστωσε η Επιτροπή ότι η επίμαχη παράβαση κάλυψε το σύνολο του ΕΟΧ και έλαβε τη μορφή συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών που είχαν ως σκοπό, κατ' ουσίαν, τη μείωση ή την εξάλειψη των συνήθων αβεβαιοτήτων που είναι έμφυτες στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος. Η μείωση ή εξάλειψη των αβεβαιοτήτων αυτών παρέσχε τη δυνατότητα στις εμπλεκόμενες στην παράβαση τράπεζες να αισθάνονται ασφαλέστερες όσον αφορά τις αποφάσεις τους περί καθορισμού των τιμών και διαχείρισης των κινδύνων, ενώ τα τελευταία αυτά σημεία αποτελούν τις παραμέτρους ως προς τις οποίες οι εν λόγω τράπεζες έπρεπε να τελούν σε ανταγωνισμό μεταξύ τους στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος. Επομένως, η επίμαχη παράβαση συγκαταλέγεται μεταξύ των πλέον επιζήμιων περιορισμών του ανταγωνισμού. Σύμφωνα όμως με το σημείο 23 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων που λαμβάνεται υπόψη για τέτοιου είδους παραβάσεις κατά κανόνα ορίζεται στα υψηλότερα όρια της σχετικής κλίμακας.

473 Η Επιτροπή δεν μπορεί επομένως να επικρίνεται για το ότι καθόρισε τον συντελεστή σοβαρότητας σε ποσοστό 16 %, δηλαδή σε ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά της κλίμακας των κυρώσεων που προβλέπονται για τέτοιες παραβάσεις βάσει των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων.

474 Το συμπέρασμα αυτό δεν ανατρέπεται από κανένα από τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι προσφεύγουσες.

475 Κατά πρώτον, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να λάβει υπόψη, κατά τον καθορισμό του συντελεστή σοβαρότητας, τα μερίδια αγοράς των διαπραγματευτών που εμπλέκονταν στην ενιαία και διαρκή παράβαση. Ειδικότερα, ένα τέτοιο στοιχείο δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των παραγόντων που απαριθμούνται στο σημείο 23 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων. Επιπλέον, μολονότι είναι αληθές ότι, για τον προσδιορισμό της σοβαρότητας της παράβασης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλα τα στοιχεία που μπορούν να επηρεάσουν την εκτίμηση της εν λόγω σοβαρότητας και μεταξύ άλλων το μέγεθος των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, το Δικαστήριο έχει επίσης υπενθυμίσει ότι δεν υπάρχει δεσμευτική ή εξαντλητική απαρίθμηση των κριτηρίων που πρέπει υποχρεωτικώς να λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης (πρβλ. απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2018, Infineon Technologies κατά Επιτροπής, C-99/17 P, EU:C:2018:773, σκέψεις 196 έως 198 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

476 Κατά δεύτερον, ο αριθμός και η ένταση των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορών επίσης δεν συγκαταλέγονται μεταξύ των παραγόντων που απαριθμούνται στο σημείο 23 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων. Μολονότι είναι επίσης αληθές ότι, κατά τη νομολογία, τα εν λόγω στοιχεία είναι κατά κανόνα κρίσιμα για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων (βλ. απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2018, Infineon Technologies κατά Επιτροπής, C-99/17 P, EU:C:2018:773, σκέψη 197 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), εντούτοις

η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει υπόψη τη σχετική σοβαρότητα της συμμετοχής της επιχείρησης σε παράβαση και τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπόθεσης είτε κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης είτε κατά την αναπροσαρμογή του βασικού ποσού αναλόγως των ελαφρυντικών και επιβαρυντικών περιστάσεων (απόφαση της 11ης Ιουλίου 2013, Team Relocations κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-444/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:464, σκέψη 104).

477 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή ορθώς καθόρισε συντελεστή σοβαρότητας λαμβάνοντας υπόψη την παράβαση στο σύνολό της και ότι η σχετική σοβαρότητα της συμμετοχής της Credit Suisse στην παράβαση αυτή μπορούσε να εξεταστεί, ειδικότερα, στο πλαίσιο της εκτίμησης των ελαφρυντικών περιστάσεων και όχι κατά το στάδιο του συντελεστή σοβαρότητας.

478 Τέλος, κατά τρίτον, όσον αφορά την προβαλλόμενη μη συνεκτίμηση από την Επιτροπή του θεμιτού και θετικού για τον ανταγωνισμό σκοπού των ανταλλαγών πληροφοριών, υπενθυμίζεται ότι, όπως επισημάνθηκε στο πλαίσιο της εξέτασης του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ορθώς η Επιτροπή απέρριψε τα επιχειρήματα αυτά. Δεν είχε επομένως κανέναν λόγο να τα εξετάσει κατά το στάδιο του καθορισμού του συντελεστή σοβαρότητας.

479 Εξ αυτού προκύπτει ότι το τρίτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

γ) Επί του δευτέρου σκέλους του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται σφάλμα καθόσον η μείωση του προστίμου που χορηγήθηκε λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων είναι δυσανάλογα μικρή

480 Στις αιτιολογικές σκέψεις 650 έως 656 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή έκρινε κατ' ουσίαν ότι, σύμφωνα με το σημείο 29 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης, ήτοι της απουσίας ευθύνης της για την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση, αφενός, και για τις περιστασιακές περιπτώσεις συντονισμού, αφετέρου, έπρεπε να χορηγηθεί στην Credit Suisse μείωση της τάξεως του 2 % για καθεμία από τις συμπεριφορές αυτές και επομένως συνολικά μείωση του προστίμου κατά 4 % λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων.

481 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η μείωση που χορήγησε η Επιτροπή λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων δεν λαμβάνει επαρκώς υπόψη το γεγονός ότι η Credit Suisse είχε κριθεί ως υπεύθυνη για μία μόνον από τις τρεις συμπεριφορές που στοιχειοθετούσαν την ενιαία και διαρκή παράβαση, από τη στιγμή μάλιστα που η εν λόγω συμπεριφορά είχε τη μικρότερη βαρύτητα από τις τρεις. Κατά την άποψή τους, προκειμένου να λάβει υπόψη την περίσταση αυτή, η Επιτροπή έπρεπε να είχε προβεί σε μείωση του προστίμου περίπου κατά 75 % ή τουλάχιστον κατά τα δύο τρίτα, ήτοι κατά 66 %. Επιπλέον, προσάπτουν στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη τις ελαφρυντικές περιστάσεις που συνίσταντο, πρώτον, στην υποτιθέμενη πολύ περιορισμένη εμπλοκή της Credit Suisse και, δεύτερον, στο ότι η Credit Suisse απέφυγε να προβεί στην επίμαχη αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορά, κοινοποιώντας πληροφορίες που είχε αποκτήσει στον επίμαχο χώρο συζήτησης σε πελάτες, γραφεία πωλήσεων και άλλους διαπραγματευτές.

482 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

483 Συναφώς, πρώτον, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 335 ανωτέρω, όλες οι συμπεριφορές που στοιχειοθετούσαν την ενιαία και διαρκή παράβαση είχαν κοινό σκοπό ο οποίος συνίστατο, κατ' ουσίαν, στην άμβλυνση των συνήθων αβεβαιοτήτων που είναι έμφυτες στην τρέχουσα αγορά συναλλάγματος, χωρίς ωστόσο να μπορεί να διαπιστωθεί οποιαδήποτε διαφορά όσον αφορά τη βαρύτητά τους. Επομένως δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο γενικόλογος και μη εμπεριστατωμένος ισχυρισμός των προσφευγουσών ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών συνιστούν τη συμπεριφορά με τη «μικρότερη βαρύτητα» από τις τρεις συμπεριφορές που στοιχειοθετούσαν την εν λόγω παράβαση και ότι το γεγονός αυτό πρέπει να ληφθεί υπόψη ως ελαφρυντική περίσταση.

484 Κατά δεύτερον, τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι προσφεύγουσες προκειμένου να αποδείξουν την ύπαρξη ελαφρυντικών περιστάσεων πέραν εκείνων τις οποίες δέχθηκε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση επίσης δεν μπορούν να γίνουν δεκτά.

485 Συναφώς, πρώτον, κατά το μέτρο που η Credit Suisse κρίθηκε ως υπεύθυνη για την ενιαία και διαρκή παράβαση καθόσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από εκατό και πλέον συζητήσεις που αναλύθηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση, η συμπεριφορά της Credit Suisse ήταν παραπλήσια προς εκείνη των λοιπών συμμετεχουσών τραπεζών κατά την ίδια περίοδο. Επομένως, η συμμετοχή της στην παράβαση δεν ήταν ιδιαίτερα περιορισμένη, πράγμα που θα μπορούσε να συνιστά ελαφρυντική περίσταση κατά την έννοια του σημείου 29 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων.

486 Δεύτερον, όσον αφορά την υποτιθέμενη ανταγωνιστική συμπεριφορά της Credit Suisse, αρκεί να διαπιστωθεί ότι, στο μέτρο που το επιχείρημα αυτό στηρίζεται, κατ' ουσίαν, στα επιχειρήματα που απορρίφθηκαν κατά την εξέταση του δευτέρου και του τρίτου λόγου ακυρώσεως, η Επιτροπή ουδόλως ήταν υποχρεωμένη να λάβει υπόψη το στοιχείο αυτό ως ελαφρυντική περίσταση.

487 Τέλος, κατά τρίτον, πρέπει να αναλυθεί η επίπτωση την οποίαν έχει η πλάνη της Επιτροπής που διαπιστώθηκε κατά την εξέταση του πρώτου λόγου της προσφυγής και η οποία αφορούσε τον χαρακτηρισμό της συζήτησης της 9ης Μαΐου 2012 (αιτιολογική σκέψη 276 της προσβαλλόμενης απόφασης), στο μέτρο που ο εν λόγω χαρακτηρισμός ανάγεται στην εκτίμηση της σχετικής σοβαρότητας της συμμετοχής της Credit Suisse στην επίμαχη παράβαση, στο δε πλαίσιο αυτό θα μπορούσε να μειωθεί η ως άνω σοβαρότητα λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων (βλ. σκέψεις 107 έως 117 ανωτέρω).

488 Συναφώς, διαπιστώνεται πάντως ότι ο εν λόγω εσφαλμένος χαρακτηρισμός εκ μέρους της Επιτροπής δεν επηρεάζει τον αναλογικό χαρακτήρα του ύψους του προστίμου δεδομένων των ιδιαίτερων περιστάσεων της υπό κρίση υποθέσεως. Ειδικότερα, λαμβανομένων υπόψη των εκατό και πλέον συζητήσεων που εξετάστηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση, εκ των οποίων ένα μέρος προηγείται και άλλο μέρος έπεται της συζήτησης της 9ης Μαΐου 2012, χωρίς η τελευταία αυτή συζήτηση να διακόπτει ούτε να επηρεάζει την εξέλιξη της συμπεριφοράς που προσάπτεται στην Credit Suisse, το γεγονός ότι η μοναδική αυτή συζήτηση ελήφθη εσφαλμένως υπόψη εις βάρος της Credit Suisse επίσης παρέχει τη δυνατότητα να μειωθεί η σοβαρότητα της παράβασης που της καταλογίζεται δεδομένου του μεγάλου αριθμού εκδηλώσεων και της βαρύτητας της συμπεριφοράς που προσάπτεται στην τράπεζα αυτή.

489 Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, το δεύτερο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

δ) Επί του τετάρτου σκέλους του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης

490 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχείρισης μη λαμβάνοντας υπόψη, αφενός, το γεγονός ότι η Credit Suisse θεωρείται ως υπεύθυνη για ένα μόνο συστατικό στοιχείο της ενιαίας και διαρκούς παράβασης, πράγμα το οποίο δεν αντικατοπτρίζει επαρκώς η μείωση της τάξεως του 4 % που εφάρμοσε η Επιτροπή και, αφετέρου, την περιορισμένη συμμετοχή της Credit Suisse στην προβαλλόμενη παράβαση, ενώ οι λοιπές τράπεζες που εμπλέκονταν στα προβαλλόμενα πραγματικά περιστατικά έτυχαν μείωσης λόγω χρονικής αλληλοεπικάλυψης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη την ατομική ευθύνη της Credit Suisse. Τέλος, οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι δεν άσκησε ορθώς τη διακριτική της ευχέρεια κατά τον καθορισμό των προστίμων στην υπό κρίση υπόθεση.

491 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

492 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τη νομολογία που μνημονεύεται στη σκέψη 445 ανωτέρω, η αρχή της ίσης μεταχείρισης παραβιάζεται μόνο σε περίπτωση που αντιμετωπίζονται διαφορετικά παρόμοιες καταστάσεις ή αντιμετωπίζονται πανομοιότυπα διαφορετικές καταστάσεις, εκτός αν η αντιμετώπιση αυτή δικαιολογείται αντικειμενικώς.

493 Υπενθυμίζεται ακόμη ότι, για τον υπολογισμό των προστίμων τα οποία επιβάλλονται στις επιχειρήσεις που έχουν μετάσχει σε σύμπραξη, η διαφοροποιημένη μεταχείριση των εμπλεκομένων επιχειρήσεων είναι σύμφυτη με την άσκηση των εξουσιών που έχει συναφώς η Επιτροπή. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει, η Επιτροπή καλείται να εξατομικεύσει την κύρωση με γνώμονα τη συμπεριφορά και τα χαρακτηριστικά των εν λόγω επιχειρήσεων, προκειμένου να διασφαλίσει, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, την πλήρη αποτελεσματικότητα των κανόνων ανταγωνισμού της Ένωσης (βλ. απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2013, Caffaro κατά Επιτροπής, C-447/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:797, σκέψη 50 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

494 Συναφώς, όσον αφορά τον ισχυρισμό περί άνισης μεταχείρισης λόγω υποτιθέμενης μη συνεκτίμησης της περιορισμένης συμμετοχής της Credit Suisse στην παράβαση, υπενθυμίζεται ότι, παρά τα όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, η διάρκεια της συμμετοχής της Credit Suisse, που ήταν εν προκειμένω η συντομότερη σε σύγκριση με όλους τους συμμετέχοντες στην παράβαση, ελήφθη υπόψη από την Επιτροπή κατά τον υπολογισμό του προστίμου (αιτιολογικές σκέψεις 643 έως 645 της προσβαλλόμενης απόφασης). Επιπλέον, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της το γεγονός ότι η Credit Suisse μετέσχε σε μία μόνο ενιαία και διαρκή παράβαση, στο μέτρο που επρόκειτο για τις ανταλλαγές πληροφοριών, την οποίαν και αφορούσε η προσβαλλόμενη απόφαση στην υπό κρίση υπόθεση, σε αντίθεση με άλλες τράπεζες οι οποίες έλαβαν μέρος σε περισσότερες παραβάσεις σε διάφορους χώρους συζήτησης. Επομένως, η διαφορετική μεταχείριση των περιπτώσεων της Credit Suisse και των λοιπών τραπεζών πρέπει να θεωρηθεί ως αντικειμενικώς δικαιολογημένη, κατά την έννοια της νομολογίας που υπενθυμίζεται στις σκέψεις 492 και 493 ανωτέρω, λόγω των διαφορών ως προς τη διάρκεια και τον αριθμό των παραβάσεων που διαπράχθηκαν σε περισσότερους χώρους συζήτησης.

495 Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με τη γενικόλογη και μη εμπεριστατωμένη επιχειρηματολογία τους περί παραβίασης από την Επιτροπή της αρχής της ίσης μεταχείρισης λόγω της άρνησης να χορηγηθεί στην Credit Suisse μείωση κατά 66 έως 75 % του βασικού ποσού του προστίμου, όπως συνέβη στην περίπτωση άλλων μερών που συμμετείχαν σε πλείονες

παραβάσεις στην αγορά αυτή, λόγω συνεκτίμησης της χρονικής αλληλοεπικάλυψης, οι προσφεύγουσες επικαλούνται, κατ' ουσίαν, ελαφρυντική περίσταση η οποία ανάγεται στη συμπεριφορά των λοιπών συμμετεχόντων στην παράβαση.

496 Πλην όμως από πάγια νομολογία προκύπτει ότι καταρχήν ο συμμετέχων σε παράβαση δεν μπορεί να επικαλεστεί ελαφρυντική περίσταση η οποία ανάγεται στη συμπεριφορά των λοιπών συμμετεχόντων στην παράβαση (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Huhtamäki και Huhtamaki Flexible Packaging Germany κατά Επιτροπής, T-530/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:498, σκέψη 193 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι τα λοιπά μέλη της σύμπραξης ενεπλάκησαν σε άλλο χρονικό σημείο ή σε περισσότερες παραβάσεις σε διάφορους χώρους συζήτησης θα μπορούσε να αποτελέσει ενδεχομένως επιβαρυντική περίσταση εις βάρος τους αλλά όχι ελαφρυντική περίσταση υπέρ της Credit Suisse (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Huhtamäki και Huhtamaki Flexible Packaging Germany κατά Επιτροπής, T-530/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:498, σκέψη 194 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

497 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η μείωση που χορηγήθηκε στους λοιπούς συμμετέχοντες με την απόφαση διευθέτησης δεν εφαρμόστηκε επί του βασικού ποσού για το οποίο την επικαλούνται οι προσφεύγουσες, αλλά στο πλαίσιο του υπολογισμού της αξίας αντικατάστασης. Η ζητούμενη μείωση δεν είναι δηλαδή συγκρίσιμη με εκείνη της οποίας έτυχαν οι λοιποί συμμετέχοντες στην παράβαση.

498 Επομένως, το τέταρτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

ε) Επί του πέμπτου σκέλους του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται ανεπαρκής αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης όσον αφορά τον αναλογικό χαρακτήρα του υπολογισμού του επιβληθέντος στις προσφεύγουσες προστίμου σε σχέση με το πρόστιμο που επιβλήθηκε στους λοιπούς συμμετέχοντες στην παράβαση

499 Οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι δεν παρέσχε επαρκή αιτιολόγηση ως προς τους παράγοντες που ήταν κρίσιμοι για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβλήθηκαν στα μέρη της διαδικασίας διευθέτησης της διαφοράς. Θεωρούν ότι εξ αυτού του λόγου στερούνται της δυνατότητας να εκτιμήσουν την έκταση της προσβολής του δικαιώματος ίσης μεταχείρισης της Credit Suisse, κατά τον ίδιο τρόπο που το Γενικό Δικαστήριο στερείται της δυνατότητας να εκτιμήσει τον αναλογικό χαρακτήρα της μείωσης που χορηγήθηκε στην Credit Suisse λόγω της περιορισμένης συμμετοχής της.

500 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.

501 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η επιχειρηματολογία των προσφευγουσών περί ανεπαρκούς αιτιολογίας όσον αφορά τον αναλογικό χαρακτήρα του ύψους του προστίμου, όπως αυτή εκτίθεται στο δικόγραφο της προσφυγής, στηρίζεται, κατ' ουσίαν, στην αδυναμία σύγκρισης της μείωσης του προστίμου της Credit Suisse με τη μείωση που χορηγήθηκε στα λοιπά μέρη που προχώρησαν σε διευθέτηση της διαφοράς, τούτο δε διότι οι προσφεύγουσες δεν διέθεταν την απόφαση διευθέτησης κατά τη στιγμή της κατάθεσης του δικογράφου της προσφυγής. Αφότου όμως η εν λόγω απόφαση κατέστη διαθέσιμη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που εκκρεμεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, οι προσφεύγουσες δεν προέβαλαν κανένα πρόσθετο επιχείρημα σχετικά με την εν λόγω ανεπαρκή αιτιολογία κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως.

502 Ερωτηθείσες κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες επιβεβαίωσαν ότι, κατ' ουσίαν, αποσύρουν τα επιχειρήματα που είχαν διατυπώσει στο πλαίσιο του πέμπτου σκέλους του τετάρτου λόγου ακυρώσεως όσον αφορά ανεπαρκή αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης σχετικά με τους «παράγοντες που ήταν κρίσιμοι για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβλήθηκαν στα μέρη της διαδικασίας διευθέτησης της διαφοράς». Θεώρησαν όμως ότι το δεύτερο σκέλος της επιχειρηματολογίας τους, σχετικά με τον αναλογικό χαρακτήρα του προστίμου, εξακολουθούσε να ισχύει για τους σκοπούς της υπό κρίση προσφυγής.

503 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εξήγηση στην οποία προέβησαν οι προσφεύγουσες κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, σχετικά με τον αναλογικό χαρακτήρα του προστίμου, ουδόλως υποστηρίζεται από την επιχειρηματολογία που περιλαμβάνεται στο πέμπτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, όπως αυτή συνοψίζεται στις σκέψεις 499 και 501 ανωτέρω. Ειδικότερα, ο γενικόλογος και μη εμπεριστατωμένος ισχυρισμός περί αναλογικού χαρακτήρα της μείωσης του προστίμου που αναπτύσσεται στο δικόγραφο της προσφυγής μέσα σε δύο περιόδους, εκ των οποίων η δεύτερη αποτελεί τη συνέπεια την οποίαν αντλούν οι προσφεύγουσες από τη μη διαθεσιμότητα της απόφασης διευθέτησης, σε καμία περίπτωση δεν διατυπώνεται κατά τρόπο αυτοτελή σε σχέση με την έλλειψη αιτιολογίας. Επομένως, παρέλκει πλέον η εξέταση του ισχυρισμού αυτού, δεδομένου ότι συναρτάται προς επιχείρημα που αποσύρθηκε κατά τη διάρκεια της δίκης.

504 Εν πάση περιπτώσει, η μείωση, λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων, του προστίμου που επιβλήθηκε στην Credit Suisse, υπό το πρίσμα των μειώσεων που χορηγήθηκαν σε άλλους συμμετέχοντες στην παράβαση, δεν μπορεί να αποτελέσει κατάλληλο στοιχείο προκειμένου να διαπιστωθεί τυχόν έλλειψη αναλογικότητας του προστίμου (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 4ης Ιουλίου 2006, Hoek Loos κατά Επιτροπής, T-304/02, EU:T:2006:184, σκέψη 85). Ειδικότερα, οι εν λόγω μειώσεις αποτελούν, μεταξύ άλλων, τη συνέπεια διαφόρων περιστάσεων συνδεόμενων με την ατομική συμπεριφορά της Credit Suisse και την ατομική συμπεριφορά των λοιπών συμμετεχόντων στην παράβαση, των οποίων η συνεκτίμηση κατά τον υπολογισμό του προστίμου δικαιολογείται από την αρχή της εξατομίκευσης της κύρωσης. Όπως όμως προκύπτει από τις σκέψεις 492 έως 498 ανωτέρω, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι οι λοιπές τράπεζες που εμπλέκονταν στην επίμαχη παράβαση συμμετείχαν και σε άλλες παραβάσεις τελεσθείσες σε άλλους χώρους συζήτησης και ως εκ τούτου ευρίσκονταν σε καταστάσεις που διέφεραν αντικειμενικώς από εκείνη της Credit Suisse, η Επιτροπή μπορούσε να εφαρμόσει διαφορετική μείωση. Συνεπώς, η εν λόγω επιχειρηματολογία δεν μπορεί να ευδοκιμήσει.

505 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως είναι εν μέρει βάσιμος όσον αφορά το πρώτο σκέλος του, σχετικά με τον συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση. Ο λόγος αυτός πρέπει όμως να απορριφθεί κατά τα λοιπά.

2. Συμπέρασμα επί του άρθρου 2, στοιχείο α', της προσβαλλόμενης απόφασης

506 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το σφάλμα της Επιτροπής σε σχέση με τα στοιχεία που χρησιμοποίησε για τον καθορισμό του συντελεστή προσαρμογής που έπρεπε να εφαρμοστεί για τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης οδηγεί στην ακύρωση του άρθρου 2, στοιχείο α', της προσβαλλόμενης απόφασης.

Γ. Επί του αιτήματος μείωσης του προστίμου

507 Με το τρίτο αίτημά τους, οι προσφεύγουσες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο να μειώσει το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην Credit Suisse, τούτο δε ανεξαρτήτως των συμπερασμάτων του Γενικού Δικαστηρίου ως προς το πρώτο αίτημά τους που αφορά την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης.

508 Το δε αίτημα των προσφευγουσών για μείωση του προστίμου πρέπει να κριθεί κατ' εφαρμογήν της πλήρους δικαιοδοσίας που αναγνωρίζεται στο Γενικό Δικαστήριο από το άρθρο 261 ΣΛΕΕ και το άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003.

509 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι ναι μεν, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η πλήρης δικαιοδοσία που αναγνωρίζεται στον δικαστή της Ένωσης με το άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003, σύμφωνα με το άρθρο 261 ΣΛΕΕ, παρέχει στον δικαστή την εξουσία, πέραν του απλού ελέγχου νομιμότητας της κύρωσης, να υποκαθιστά την εκτίμηση της Επιτροπής με τη δική του και, κατά συνέπεια, να καταργεί, να μειώνει ή να επαυξάνει τα πρόστιμα ή τις χρηματικές ποινές που έχουν επιβληθεί, αλλά πάντως η άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας δεν ισοδυναμεί με αυτεπάγγελτο έλεγχο και η διαδικασία εξακολουθεί να διεξάγεται κατ' αντιμωλίαν. Στον προσφεύγοντα εναπόκειται καταρχήν να προβάλει λόγους κατά της επίδικης απόφασης και να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη των λόγων αυτών (πρβλ. απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2018, Infineon Technologies κατά Επιτροπής, C-99/17 P, EU:C:2018:773, σκέψεις 193 και 194 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

510 Η άσκηση από το Γενικό Δικαστήριο της πλήρους δικαιοδοσίας του συνεπάγεται, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003, τη συνεκτίμηση της σοβαρότητας της επίμαχης παράβασης καθώς και της διάρκειάς της, τηρουμένων, μεταξύ άλλων, των αρχών της αιτιολόγησης, της αναλογικότητας, της εξατομίκευσης των κυρώσεων και της ίσης μεταχείρισης, χωρίς το Γενικό Δικαστήριο να δεσμεύεται από τους ενδεικτικούς κανόνες που καθορίζει η Επιτροπή στις κατευθυντήριες γραμμές της για τον υπολογισμό των προστίμων, ακόμη και αν οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές μπορούν να καθοδηγούν τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης όταν ασκούν την πλήρη δικαιοδοσία τους (βλ. απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2016, Galp Energía España κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-603/13 P, EU:C:2016:38, σκέψη 90 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

511 Επισημαίνεται ακόμη ότι, εκ φύσεως, ο καθορισμός ενός προστίμου από το Γενικό Δικαστήριο δεν αποτελεί ακριβή μαθηματική άσκηση. Εξάλλου, όταν αποφαίνεται στο πλαίσιο της πλήρους δικαιοδοσίας του, το Γενικό Δικαστήριο πρέπει να διενεργεί δική του εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης (βλ. απόφαση της 15ης Ιουλίου 2015, Trafilerie Meridionali κατά Επιτροπής, T-422/10, EU:T:2015:512, σκέψη 398 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

512 Στο πλαίσιο της υποχρέωσης αιτιολόγησης που υπέχει, το Γενικό Δικαστήριο οφείλει να εκθέτει λεπτομερώς τους παράγοντες τους οποίους λαμβάνει υπόψη κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου (πρβλ. απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2016, Trafilerie Meridionali κατά Επιτροπής, C-519/15 P, EU:C:2016:682, σκέψη 52).

513 Εν προκειμένω, προκειμένου να καθοριστεί το ύψος του προστίμου για την παραβατική συμπεριφορά της Credit Suisse, όπως αυτή προκύπτει από την εξέταση των πέντε λόγων ακύρωσης, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες περιστάσεις.

514 Κατά πρώτον, όσον αφορά τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης, επισημαίνονται τα ακόλουθα.

515 Κρίνεται σκόπιμο να χρησιμοποιηθεί η μεθοδολογία η οποία, όπως αυτή που ακολουθήθηκε εν προκειμένω από την Επιτροπή, προσδιορίζει καταρχάς το βασικό ποσό του προστίμου, το οποίο μπορεί στη συνέχεια να αναπροσαρμοστεί σε συνάρτηση με τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπόθεσης.

516 Καταρχάς, όσον αφορά την αξία των πωλήσεων ως αρχικό στοιχείο, πρέπει να ληφθούν υπόψη, ως αξία αντικατάστασης, τα ανηγμένα σε ετήσια βάση ονομαστικά ποσά της Credit Suisse που αφορούν πράξεις αγοράς και πράξεις πώλησης ζευγών νομισμάτων κατά την κρίσιμη περίοδο. Εν συνεχεία, τα εν λόγω ανηγμένα σε ετήσια βάση ονομαστικά ποσά πρέπει να προσαρμοστούν μέσω της εφαρμογής ενός συντελεστή ο οποίος συνίσταται στο άθροισμα, αφενός, του ημίσεος της διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης όσον αφορά τα έσοδα από τις δραστηριότητες ειδικής διαπραγμάτευσης και, αφετέρου, του 10 % της διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης όσον αφορά τα έσοδα από τις δραστηριότητες για ίδιο λογαριασμό.

517 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 428 έως 436 ανωτέρω, κακώς θεώρησε η Επιτροπή ότι τα στοιχεία που προέρχονταν από δείγμα των ανταλλαγών πληροφοριών οι οποίες είχαν πραγματοποιηθεί στον επίμαχο χώρο συζήτησης αποτελούσαν τα «καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία» για τον υπολογισμό του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση, καθιστώντας κατά τον τρόπο αυτόν παράτυπο τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης ως προς την Credit Suisse, ενώ η αξία αντικατάστασης αποτελεί συνιστώσα του υπολογισμού του βασικού ποσού του προστίμου και, ως εκ τούτου, του τελικού ποσού του προστίμου που της επιβλήθηκε. Η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει επομένως να μεταρρυθμιστεί προκειμένου να ληφθούν υπόψη, κατά τον καθορισμό της αξίας αντικατάστασης, τα δεδομένα Bloomberg BFIX (βλ. σκέψεις 437 έως 448 ανωτέρω).

518 Αφενός, όσον αφορά τον συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση, οι προσφεύγουσες θεωρούν ότι, βάσει των ως άνω δεδομένων, η διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης ανερχόταν σε 1,47 μονάδες βάσης και ότι κατά συνέπεια ο εν λόγω συντελεστής προσαρμογής, ο οποίος αντιστοιχούσε στο 50 % της εν λόγω διαφοράς, ανερχόταν σε 0,73 μονάδες βάσης. Οι προσφεύγουσες υπολόγισαν τη διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης σε 1,47 μονάδες βάσης στηριζόμενες στον σταθμισμένο μέσο όρο των διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης που προέρχονταν από τα δεδομένα Bloomberg BFIX σχετικά με τα ζεύγη νομισμάτων G10 που αποτελούνταν από τουλάχιστον ένα νόμισμα του ΕΟΧ όσον αφορά την κρίσιμη περίοδο, συσχετίζοντας τις εν λόγω διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης με τα ονομαστικά ποσά της Credit Suisse για το καθένα από τα ως άνω ζεύγη νομισμάτων. Θεωρούν ειδικότερα ότι τα ζεύγη νομισμάτων που ανταλλάσσονται συχνά έχουν μεγαλύτερη ρευστότητα και κατά συνέπεια εμφανίζουν μικρότερες διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης. Συνεπώς, η χρήση ενός απλού μέσου όρου θα διόγκωνε σε μεγάλο βαθμό την αξία των πωλήσεων της Credit Suisse.

519 Από την πλευρά της, η Επιτροπή εκτίμησε, με την απάντησή της σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας που αποφάσισε το Γενικό Δικαστήριο, ότι, βάσει των δεδομένων Bloomberg BFIX, η διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης ανερχόταν σε 2,3 μονάδες βάσης και ότι κατά συνέπεια ο συντελεστής προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση ανερχόταν σε 1,15 μονάδες βάσης. Η Επιτροπή υπολόγισε την εν λόγω διαφορά τιμών αγοράς-πώλησης στηριζόμενη στον απλό μέσο όρο των διαφορών τιμών αγοράς-πώλησης που προέρχονταν από τα δεδομένα Bloomberg BFIX σχετικά με τα ζεύγη νομισμάτων G10 που αποτελούνταν από

τουλάχιστον ένα νόμισμα του ΕΟΧ όσον αφορά την κρίσιμη περίοδο. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η μέθοδος που συνίσταται στην εφαρμογή απλού μέσου όρου στις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης είναι η πλησιέστερη προς τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση.

520 Συναφώς, επισημαίνεται ότι τα ονομαστικά ποσά της Credit Suisse ελήφθησαν ήδη υπόψη από την Επιτροπή κατά τον υπολογισμό των ανηγμένων σε ετήσια βάση ονομαστικών ποσών. Όπως επισήμανε κατ' ουσίαν η Επιτροπή με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, ενώ τα ως άνω ποσά αντικατοπτρίζουν τη δραστηριότητα της Credit Suisse, οι διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης, για τους σκοπούς του υπολογισμού του συντελεστή προσαρμογής, αντικατοπτρίζουν ειδικότερα την οικονομική σημασία της παράβασης και την πραγματική διάρθρωση των πράξεων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων που είχαν ως αντικείμενο τα χρηματοοικονομικά προϊόντα τα οποία αφορούσε η παράβαση. Τούτο όμως θα ήταν αδύνατον αν οι διαφορές αυτές σταθμίζονταν με βάση τα ονομαστικά ποσά της Credit Suisse για το κάθε ζεύγος νομισμάτων. Επιπλέον, από τη στιγμή που οι διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης που προέρχονται από τα δεδομένα Bloomberg BFIX δεν αφορούν αποκλειστικώς συναλλαγές της Credit Suisse, η στάθμιση των διαφορών αυτών με βάση τα ονομαστικά ποσά της Credit Suisse για το κάθε ζεύγος νομισμάτων είναι αντιθέτως ικανή να υποβαθμίσει σε μεγάλη έκταση την αξία των πωλήσεων της Credit Suisse. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προταθείσα από τις προσφεύγουσες μέθοδος υπολογισμού της διαφοράς τιμών αγοράς-πώλησης είναι λιγότερο κατάλληλη από εκείνη την οποίαν πρότεινε η Επιτροπή για τον υπολογισμό του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση και ότι κατά συνέπεια πρέπει να υιοθετηθεί ο εν λόγω συντελεστής τον οποίον προτείνει η Επιτροπή, ήτοι 1,15 μονάδες βάσης.

521 Αφετέρου, όσον αφορά τον συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό, οι προσφεύγουσες δεν κατόρθωσαν να θέσουν υπό αμφισβήτηση την εκτίμηση της Επιτροπής ότι ο εν λόγω συντελεστής ανέρχεται σε 0,1 μονάδες βάσης (βλ. σκέψεις 449 έως 458 ανωτέρω). Κατά συνέπεια, ο συνολικός συντελεστής προσαρμογής που συνδεόταν με την αξία αντικατάστασης, υπολογιζόμενος με βάση τα δεδομένα Bloomberg BFIX, ανέρχεται σε 1,25 μονάδες βάσης (ή 0,0125 %).

522 Συνεπώς, από τη στιγμή που οι προσφεύγουσες δεν κατόρθωσαν να θέσουν υπό αμφισβήτηση την αξία των 1 060 802 752 528 ευρώ των ανηγμένων σε ετήσια βάση ονομαστικών ποσών της Credit Suisse που έγινε δεκτή στην προσβαλλόμενη απόφαση (βλ. σκέψεις 407 έως 416 ανωτέρω), κατόπιν πολλαπλασιασμού των ποσών αυτών επί τον συντελεστή προσαρμογής που ισούται με 1,25 μονάδες βάσης, η αξία αντικατάστασης για την αξία των πωλήσεων όσον αφορά την Credit Suisse ανέρχεται σε 132 600 344 ευρώ, όπως την υπολόγισε η Επιτροπή με την απάντησή της σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας που αποφάσισε το Γενικό Δικαστήριο.

523 Εν συνεχεία, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να λάβει υπόψη τη φύση της παράβασης καθώς και τη γεωγραφική της έκταση και να διατηρήσει συντελεστή σοβαρότητας 16 % επί της αξίας των πωλήσεων για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 472 και 473 ανωτέρω.

524 Επιπλέον, πρέπει να υιοθετηθεί η διάρκεια της συμμετοχής των προσφευγουσών στην παράβαση, όπως αυτή προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, δεδομένου ότι η εν λόγω διάρκεια δεν αμφισβητήθηκε από τις προσφεύγουσες και δεν επηρεάζεται από το συμπέρασμα που διατυπώνεται στη σκέψη 117 ανωτέρω σε σχέση με τη συζήτηση της 9ης Μαΐου 2012. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτή διάρκεια συμμετοχής στην παράβαση ίση με 0,42 έτη.

525 Τέλος, όπως έπραξε και η Επιτροπή, πρέπει να προστεθεί ένα επιπλέον ποσό της τάξεως του 16 % της αξίας των πωλήσεων, προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη επιβολής προστίμου ύψους τέτοιου ώστε να έχει αποτρεπτικό χαρακτήρα, ανεξαρτήτως διάρκειας της παράβασης.

526 Κατά δεύτερον, είναι σκόπιμο, όπως εκτέθηκε και με τον σχετικό συλλογισμό της προσβαλλόμενης απόφασης, να μειωθεί το βασικό ποσό του προστίμου λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων, κατά 2 % λόγω μη ευθύνης της Credit Suisse για τις περιστασιακές περιπτώσεις συντονισμού και κατά 2 % λόγω μη ευθύνης της Credit Suisse για την υποκείμενη σιωπηρή συνεννόηση.

527 Κατά τρίτον, το πρόστιμο που καθορίζεται από το Γενικό Δικαστήριο λαμβάνει δεόντως υπόψη την ανάγκη να επιβληθεί πρόστιμο ύψους τέτοιου ώστε να έχει αποτρεπτικό χαρακτήρα, όπως προκύπτει από τη σκέψη 525 ανωτέρω.

528 Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι, κατά δίκαιη εκτίμηση των περιστάσεων της υπό κρίση υπόθεσης, υπό το πρίσμα των αρχών της εξατομίκευσης της κύρωσης και της αναλογικότητας της κύρωσης, το ύψος του προστίμου πρέπει να καθοριστεί σε 28 920 000 ευρώ, ποσό για την καταβολή του οποίου ευθύνονται εις ολόκληρον η UBS Group, ως διάδοχος της Credit Suisse Group, η UBS, ως διάδοχος της Credit Suisse, και η Credit Suisse Securities (Europe).

IV. Επί των δικαστικών εξόδων

529 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων, κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του.

530 Εν προκειμένω το αίτημα των προσφευγουσών να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση έγινε δεκτό ως προς το άρθρο της 2, στοιχείο α′, ενώ επίσης ευδοκίμησε το αίτημα μείωσης του προστίμου, αλλά οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν ως προς το αίτημά τους για την ακύρωση του άρθρου 1 της προσβαλλόμενης απόφασης. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι προσφεύγουσες και η Επιτροπή φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Ακυρώνει το άρθρο 2, στοιχείο α′, της απόφασης C(2021) 8612 final της Επιτροπής, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ [υπόθεση AT.40135 – FOREX (Sterling Lads)].**

2) **Καθορίζει το πρόστιμο για την καταβολή του οποίου ευθύνονται εις ολόκληρον η UBS Group AG, ως διάδοχος της Credit Suisse Group AG, η UBS AG, ως διάδοχος της Credit Suisse AG, και η Credit Suisse Securities (Europe) Ltd σε 28 920 000 ευρώ.**

3) **Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.**

4) **Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του.**

Kowalik-Bańczyk Buttigieg Ricziová

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 23 Ιουλίου 2025.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

I. Το ιστορικό της διαφοράς . . . 2

A. Επί της διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης . . . 2

B. Η προσβαλλόμενη απόφαση . . . 3

1. Τα επίμαχα προϊόντα και ο οικείος τομέας . . . 3

2. Οι συμπεριφορές για τις οποίες κατηγορείται η Credit Suisse . . . 6

3. Πρόστιμο . . . 8

α) Το βασικό ποσό του προστίμου . . . 8

β) Το τελικό ποσό του προστίμου . . . 8

II. Τα αιτήματα των διαδίκων . . . 9

III. Σκεπτικό . . . 9

A. Επί του άρθρου 1 της προσβαλλόμενης απόφασης . . . 9

1. Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και ανεπαρκής αιτιολογία όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των ανταλλαγών πληροφοριών μέσω του διαδικτύου ως αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών . . . 9

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις . . . 10

β) Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε την ύπαρξη υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης και κατά συνέπεια δεν απέδειξε ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του διαδικτύου συνιστούν αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμφωνία και/ή εναρμονισμένη πρακτική . . . 10

γ) Επί του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται έλλειψη στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του διαδικτύου συνιστούσαν αυθύπαρκτες συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές . . . 13

1) Επί της πρώτης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλεται εσφαλμένη ερμηνεία από την Επιτροπή ορισμένων σύγχρονων προς τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά αποδεικτικών στοιχείων και επί της δεύτερης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλεται ότι οι ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του διαδικτύου δεν συνιστούν αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμφωνίες και/ή εναρμονισμένες πρακτικές . . . 14

i) Επί του παραδεκτού ορισμένων επιχειρημάτων και αποδεικτικών στοιχείων των προσφευγουσών . . . 14

ii) Επί του αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των συζητήσεων ως προς τις οποίες προβάλλονται ειδικώς αντιρρήσεις από τις προσφεύγουσες 16

– Επί των συζητήσεων της 14ης Ιουνίου, της 5ης Αυγούστου και της 4ης Οκτωβρίου 2011 και της 7ης Φεβρουαρίου και της 1ης Ιουνίου 2012 17

– Επί της συζητήσεως της 14ης Μαΐου 2012 17

– Επί της συζητήσεως της 11ης Απριλίου 2012 19

– Επί της συζητήσεως της 13ης Απριλίου 2012 20

– Επί της συζητήσεως της 9ης Μαΐου 2012 22

– Επί της συζητήσεως της 5ης Ιουνίου 2012 24

– Επί της συζητήσεως της 25ης Απριλίου 2012 25

– Επί της συζητήσεως της 10ης Φεβρουαρίου 2012 27

– Επί των συζητήσεων της 25ης Απριλίου, της 19ης Ιουνίου, της 3ης και της 4ης Ιουλίου 2012 29

– Συμπεράσματα ως προς τις συζητήσεις τις οποίες αμφισβητούν ειδικώς οι προσφεύγουσες 32

iii) Επί του αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των συζητήσεων που δεν αμφισβητούνται ειδικώς 32

2) Επί της τρίτης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλεται πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή κρίνοντας ότι η εύλογη εξήγηση την οποία παρέσχε η Credit Suisse για τις επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών δεν ασκούσε επιρροή 36

2. Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και ανεπαρκής αιτιολογία όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των ανταλλαγών πληροφοριών μέσω του διαδικτύου ως «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου» 37

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις 38

β) Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται ότι δεν αποδείχθηκε η ύπαρξη ως εκ του αντικειμένου περιορισμού . . 39

1) Επί της δεύτερης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλονται πλάνες στις οποίες υπέπεσε η Επιτροπή κατά την εκτίμηση του πλαισίου της οικείας αγοράς 40

i) Επί της διαφάνειας της τρέχουσας αγοράς συναλλάγματος 41

ii) Επί της δομής της επίμαχης αγοράς 42

iii) Επί του διττού ρόλου των διαπραγματευτών 44

2) Επί της πρώτης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλεται ότι το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι οι επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών είχαν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού στηρίζεται σε ανακριβείς και μη ελεγχθείσες παραδοχές ως προς τα πραγματικά περιστατικά 45

i) Επί των ανταλλαγών πληροφοριών σχετικά με τις διαφορές τιμών αγοράς-πώλησης («bid-ask spreads») 46

ii) Επί των ανταλλαγών πληροφοριών σχετικά με τις εντολές των πελατών . . 47

iii) Επί των ανταλλαγών πληροφοριών σχετικά με τις ανοικτές θέσεις κινδύνου 48

iv) Επί των ανταλλαγών πληροφοριών σχετικά με τις παροντικές ή προβλεπόμενες για το μέλλον δραστηριότητες διαπραγμάτευσης 49

3) Επί της τρίτης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλονται πλάνες στις οποίες υπέπεσε η Επιτροπή στηριζόμενη στον νομικό χαρακτηρισμό των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών ο οποίος διατυπώνεται στα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν με σκοπό την επιεική μεταχείριση και στις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν για τη διευθέτηση της διαφοράς 50

4) Επί της τέταρτης αιτιάσεως, με την οποίαν προβάλλεται ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να στηριχθεί στην πείρα που διαθέτει όσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών σε άλλα πλαίσια αγορών ή σε άλλες υποθέσεις σχετικές με τον χρηματοοικονομικό τομέα προκειμένου να ελαφρύνει το αποδεικτικό βάρος που φέρει 53

5) Συμπεράσματα επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως 54

γ) Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλονται πλάνες στις οποίες υπέπεσε η Επιτροπή στο πλαίσιο της ανάλυσης του θεμιτού ή θετικού για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των επίμαχων ανταλλαγών πληροφοριών 55

3. Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και ανεπαρκής αιτιολογία όσον αφορά τον χαρακτηρισμό, στην προσβαλλόμενη απόφαση, της παραβάσεως ως ενιαίας και διαρκούς 61

α) Επί του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται ανεπάρκεια αποδεικτικών στοιχείων και ανεπαρκής αιτιολογία όσον αφορά την ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου για την επιδίωξη κοινού σκοπού στον οποίο η Credit Suisse είχε την πρόθεση να συμβάλει, τον οποίο γνώριζε ή τον οποίο όφειλε να είχε προβλέψει 63

1) Σχετικά με την ύπαρξη ενός «συνολικού σχεδίου» για την επιδίωξη κοινού σκοπού 63

2) Σχετικά με τη γνώση και την πρόθεση συμβολής στον επιδιωκόμενο κοινό σκοπό 66

3) Επί της αποστασιοποίησης από τις ανταλλαγές πληροφοριών 68

β) Επί του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της υποκείμενης σιωπηρής συνεννόησης ως στοιχείου της ενιαίας και διαρκούς παράβασης ως προς το οποίο μπορούν να υφίστανται διαφορετικοί βαθμοί συμμετοχής 70

4. Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται παραβίαση της αρχής της χρηστής διοίκησης 71

5. Συμπέρασμα όσον αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλόμενης απόφασης 74

Β. Επί του άρθρου 2, στοιχείο α', της προσβαλλόμενης απόφασης 74

1. Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται παράβαση του άρθρου 23 του κανονισμού 1/2003, των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας και της ίσης μεταχείρισης καθώς και παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης 74

α) Επί του πρώτου σκέλους του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται σφάλμα κατά τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης 75

1) Επί των ανηγμένων σε ετήσια βάση ονομαστικών ποσών της Credit Suisse 77

2) Επί του ενιαίου συντελεστή προσαρμογής που χρησιμοποιήθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση 78

i) Επί του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με την ειδική διαπραγμάτευση 78

ii) Επί του συντελεστή προσαρμογής που συνδεόταν με τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό 85

3) Επί της εναλλακτικής μεθοδολογίας που προτείνουν οι προσφεύγουσες για τον υπολογισμό της αξίας αντικατάστασης 87

β) Επί του τρίτου σκέλους του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται καθορισμός του προστίμου σε υπερβολικό ύψος με βάση τον παράγοντα της σοβαρότητας της παράβασης 88

γ) Επί του δευτέρου σκέλους του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται σφάλμα καθόσον η μείωση του προστίμου που χορηγήθηκε λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων είναι δυσανάλογα μικρή 90

δ) Επί του τετάρτου σκέλους του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης 92

ε) Επί του πέμπτου σκέλους του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται ανεπαρκής αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης όσον αφορά τον αναλογικό χαρακτήρα του υπολογισμού του επιβληθέντος στις προσφεύγουσες προστίμου σε σχέση με το πρόστιμο που επιβλήθηκε στους λοιπούς συμμετέχοντες στην παράβαση 93

2. Συμπέρασμα επί του άρθρου 2, στοιχείο α', της προσβαλλόμενης απόφασης 94

Γ. Επί του αιτήματος μείωσης του προστίμου 95

IV. Επί των δικαστικών εξόδων 98